MOE GEF UNEP UNITAR

កំរងពត៌មានជាតិ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា

រៀបចំដោយ : គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តន៍អនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ

ក្រសួងបរិស្ថាន

ភ្នំពេញ ធ្នូ ២០០៤

MoE GEF UNEP UNITAR

កំរងពត៌មានជាតិ

ស្តីពី

ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា

រៀបចំដោយ : គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំផែនការជាតិអនុវត្តន៍អនុសញ្ញា ស្តុកខូម

ផ្តល់មូលនិធិដោយ : មូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក

ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសដោយ : កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ និងវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវសហប្រជាជាតិ

CAMBODIA: NIP PROJECT FOR
STOCKHOLM CONVENTION ON POPS
Project No: GF/2732-03-4642

ក្រសួងបរិស្ថាន

ធ្នូ ២០០៤

សៀវភៅ **កំរងពត៌មានជាតិស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី** គឺជាឯកសារដែលបានរៀបចំឡើងដោយលោក **កាន់ វិបុល** អ្នកឯកទេសជាតិ ដោយមានការជួយសំរបសំរួលផ្នែកបច្ចេកទេសពីកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) និងមានការផ្តល់ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសផ្ទាល់ពីវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវសហប្រជាជាតិ (UNITAR) ក្រោមការឧបត្ថម្ភថវិកាពីមូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក (GEF) តាមរយៈគំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំផែនការជាតិ (NIP) សំរាប់អនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពី សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ជាមួយនឹងការរួមវិភាគទានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

សៀវភៅកំរងពត៌មានជាតិនេះបានបោះពុម្ពជាពីរភាសា ខ្មែរនិងអង់គ្លេស ដោយគំរោង NIP ក្រសួងបរិស្ថាននៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ហើយឯកសារនេះបានផ្តល់នូវពត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងបញ្ហានានារបស់វា ដោយរួមបញ្ចូលនូវផ្នែកដ៏សំខាន់មួយទៀត គឺសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ (Persistent Organic Pollutants, POPs) ។ សៀវភៅកំរងពត៌មានជាតិនេះ នឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសមិទ្ធិផលលើកដំបូងនៃការប្រមូលផ្តុំចងក្រងនូវពត៌មាន និងទិន្នន័យសារធាតុគីមីដែលមានវត្តមាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

សៀវភៅកំរងពត៌មានជាតិនេះ នឹងធ្វើការផ្តល់ដោយឥតគិតថ្លៃទៅរាល់អ្នកពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍រួម ដូចជា មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អង្គការសង្គមស៊ីវិល បណ្ណាល័យ សាកលវិទ្យាល័យ អាជ្ញាធរដែនដី អង្គការអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនានា និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ហើយអត្ថបទកំរងពត៌មានជាតិនេះក៏អាចអានបានតាមរយៈគេហ៍ទំព័រខាងក្រោមដោយឥតគិតថ្លៃ ។ សំរាប់ពត៌មានលំអិតទាក់ទងនឹងកំរងពត៌មាននេះ ឬករណីមានបំណងផ្តល់យោបល់កែតំរូវ សូមមេត្តាទំនាក់ទំនងតាមអាស័យដ្ឋានខាងក្រោម ។

គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន

អាគារលេខ ៤៨ វិថីសម្តេចព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២ / ២៣ ២២០ ៣៩២

អ៊ីម៉ែល : moepcd@online.com.kh

nip_pops@online.com.kh

គេហ៍ទំព័រ : www.moe.gov.kh/cambodia-sc

សមាសភាពអ្នកចូលរួមរៀបចំកំរងពត៌មានជាតិ

១- លោក ជា ស៊ីណា	មន្ត្រីសំរបសំរួលគំរោង	ក្រសួងបរិស្ថាន
២- លោក កាន់ វិបុល	អ្នកឯកទេសជាតិ	ក្រសួងបរិស្ថាន
៣- លោក ភត់ ស៊ិទ	មន្ត្រីជំនួយការគំរោង	ក្រសួងបរិស្ថាន
៤- លោក ម៉ូយ វឌ្ឍនា	មន្ត្រីជំនួយការគំរោង	ក្រសួងបរិស្ថាន
៥- លោក សារឿន កេសរា	មន្ត្រីសមភាគីគំរោង	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
៦- លោក អ៊ិន ចាន់ថា	មន្ត្រីសមភាគីគំរោង	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៧- លោក សួ វាសនា	មន្ត្រីសមភាគីគំរោង	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
៨- លោក អៀង សុខគី	មន្ត្រីសមភាគីគំរោង	ក្រសួងសុខាភិបាល
៩- លោក ប៊ុណ្ណ ខ្លា	មន្ត្រីសមភាគីគំរោង	ក្រសួងបរិស្ថាន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សារលិខិត

របស់សម្ដេច ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
ការប្តេជ្ញាចិត្តផ្នែកនយោបាយក្នុងការគាំទ្រចំពោះការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

នេះជាកិត្តិយសដ៏ថ្លៃថ្លា និងមោទនភាពបំផុតរបស់កម្ពុជា ដោយបានបង្ហាញនូវកំរងពត៌មានជាតិ ស្តីពី "ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា " នៅចំពោះជាតិ និងសហគមន៍អន្តរជាតិ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសូមស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅបំផុតចំពោះការបោះពុម្ពផ្សាយជាលើកទីមួយនូវកំរងពត៌មានជាតិដ៏ពេញលេញរបស់កម្ពុជាយើងក្នុង "ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា" ។

ខ្ញុំមានជំនឿថា អ្នករៀបចំឯកសាររបស់យើងបានរៀបរាប់យ៉ាងច្រើនហើយនូវវិស័យនានា ដូចជា កសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម សុខាភិបាល បរិស្ថាន ពាណិជ្ជកម្ម ។ល។ ថាកម្ពុជាយើងបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងដល់កិច្ចការពារបរិស្ថាន ការលើកស្ទួយសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ឱ្យជៀសផុតពីឥទ្ធិពលគ្រោះថ្នាក់ដែលបង្កដោយសារធាតុគីមី ហើយកំពុងបន្តនូវគំនិតនិងសកម្មភាពការងារជាច្រើនទៀតដែលទាក់ទងជាពិសេសដល់បញ្ហាសារធាតុគីមី ។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថែមទៀតថា នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមិនបានចាត់ទុកថាសារធាតុគីមីទូទៅ ក៏ដូចជាសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ គឺជាប្រភពដែលត្រូវចាយវាយជាដុំកំភួននោះទេ ផ្ទុយទៅវិញយើងបានបង្កើនការចំណាយរបស់យើងជារៀងរាល់ឆ្នាំទៅលើផ្នែកគាំពារសុខភាពសាធារណៈ ដែលមួយផ្នែកអាចទទួលរងនូវផលប៉ះពាល់បង្កដោយការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីមិនទាន់បានល្អ ដូចជា ការប្រើប្រាស់ពុំបានត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស និងភាពខ្វះខាតនូវចំណេះដឹងរបស់ពលរដ្ឋយើងពីគ្រោះថ្នាក់នៃសារធាតុគីមី ។

ជាសក្ខីភាពនៃជំហររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការចូលរួមជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ សំដៅទប់ស្កាត់គ្រោះថ្នាក់ទៅលើសុខភាពនិងបរិស្ថានដែលបង្កដោយសារធាតុគីមី កម្ពុជាមានក្តីសោមនស្សរីករាយបានចុះហត្ថលេខាគាំទ្រអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ នាថ្ងៃទី ២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០១ ។ ខ្ញុំសូមអះអាងជាថ្មីម្តងទៀតថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានឆន្ទៈយ៉ាងពេញលេញក្នុងការផ្តល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញា ស្តុកខូម នាពេលឆាប់ៗខាងមុខនេះ ។

ជាការពិតណាស់ថា កំរងពត៌មានជាតិនេះជាជំហានដ៏សំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ប៉ុន្តែ យើងនៅមានជំហានបន្ទាប់ទៀតដែលត្រូវបំពេញ គឺការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងការអនុវត្តផែនការនោះឱ្យទទួលបានជោគជ័យ ។ ទន្ទឹមនោះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏នឹងពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវគ្រប់ទិដ្ឋភាពផ្នែកច្បាប់បរិស្ថានកម្ពុជា រួមទឹង

ទស្សនៈវិស័យផ្នែកច្បាប់ពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនានា ដើម្បីធានានូវការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិប្រកបដោយចីរភាព និងឆ្លើយតបជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានា និងតាមការតំរូវរបស់អនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ។

ខ្ញុំមានភាពប្រាកដក្នុងចិត្តថាកំរងពត៌មានជាតិនេះ នឹងជួយធ្វើឱ្យការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជាឈានដល់គោលដៅនៃការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយភាពល្អប្រសើរ ។ កំរងពត៌មានជាតិនេះនឹងផ្តល់នូវពត៌មាន និងទិន្នន័យសំខាន់ៗដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍នានាឱ្យយល់ និងប្រើប្រាស់ជាឧបករណ៍សំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងដល់សុខភាពប្រជាពលរដ្ឋ ព្រមទាំងលើកស្ទួយគុណភាពបរិស្ថានទាំងបច្ចុប្បន្នកាល និងអនាគតសំរាប់កូនចៅជំនាន់ក្រោយ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលចាត់ទុកថា កំរងពត៌មានជាតិនេះគឺជាឯកសារមួយអាចរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ភាពល្អប្រសើរនៃសុខភាព និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ។

ជូនមុខឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ខ្ញុំសូមសំដែងនូវការដឹងគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះមូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក (GEF) កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) និងវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវសហប្រជាជាតិ (UNITAR) ដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រទាំងជំនួយបច្ចេកទេសនិងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងការសំរបសំរួលផ្សេងៗក្នុងការរៀបចំឯកសារកំរងពត៌មានជាតិនេះ។ ទន្ទឹមនេះ ខ្ញុំសូមធ្វើការកោតសរសើរដោយស្មោះនិងប្រកបដោយក្តីមោទនភាពជាតិ ចំពោះក្រសួងបរិស្ថាន អនុគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសំរបសំរួលការអនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ក្រុមសំរបសំរួលគំរោង ព្រមទាំងស្ថាប័នរដ្ឋនានា បណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ និងចំពោះអ្នកឯកទេសជាតិរៀបរៀងឯកសារនេះ ដោយបានបំពេញនូវការងារដ៏ធំធេងជូនជាតិនិងប្រជាពលរដ្ឋ និងសំរេចនូវសមិទ្ធិផលដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ គឺសៀវភៅកំរងពត៌មានជាភាសាជាតិ និងភាសាអង់គ្លេស ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសូមប្រកាសយ៉ាងឱឡារិកថា គាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងចំពោះកំរងពត៌មានជាតិស្តីពី **ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា** នេះ និងគាំទ្រដល់នយោបាយគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ពិសេសសកម្មភាពនានាដទៃទៀតដែលជាការឆ្លើយតបទៅនឹងការបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់កម្ពុជាក្រោមអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ហើយបន្តការអនុវត្ត និងប្រើប្រាស់គ្រប់មធ្យោបាយដែលអាចមាន ធ្វើយ៉ាងណាសំរេចឱ្យបាននូវគោលដៅដែលកំណត់ដោយអនុសញ្ញា ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥

នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ហ៊ុន សែន

សារថ្លែងអំណរគុណ

កំរងពត៌មានជាតិស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ដែលបានរៀបចំឡើងនេះ គឺជាការឆ្លើយតបទៅនឹងក្តីកង្វល់នានារបស់កម្ពុជាក្នុងបរិបទនៃការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ពិសេសក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចអនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ។ កំរងពត៌មានជាតិនេះ មិនមែនជាឯកសារសំរាប់ការបង្រៀនដល់សិស្ស និស្សិត ឬសាធារណជនជាទូទៅឡើយ តែវាជាឯកសារដែលផ្តល់នូវពត៌មានដ៏ទូលំទូលាយ ដែលទាក់ទងដល់ប្រធានបទនៃការគ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី ហើយដែលវាជាទុនមូលដ្ឋានសំរាប់ឈានទៅរៀបចំផែនការអនុវត្តជាតិលើការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ។ ទន្ទឹមនោះ វាក៏ជាការបញ្ជាក់ពីលទ្ធភាពនិងសមត្ថភាពរបស់កម្ពុជា ក្នុងការចងក្រងកំរងពត៌មានជាតិនេះដែរ ។

កំរងពត៌មានជាតិនេះមានអត្ថប្រយោជន៏សំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អ្នកប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី អ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកគ្រប់គ្រង និងសាធារណជន ព្រមទាំងអង្គការសង្គមស៊ីវិលនានា ក្នុងការកំណត់ចក្ខុវិស័យសំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីក្នុងបរិបទកម្ពុជានាពេលអនាគត ។ ចំពោះវិធីសាស្ត្រ និងទស្សនាទានដែលបានយកមកប្រើក្នុងការរៀបចំ គឺមានលក្ខណៈទូទៅដែលអាចអនុវត្តបាន និងអាចប្រើប្រាស់បានក្នុងស្ថានភាពគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន ។ កំរងពត៌មានជាតិនេះនឹងផ្តល់ដល់អ្នកអាននូវគំនិតជាមូលដ្ឋានក្នុងការអនុវត្តឱ្យបានម៉ត់ចត់ ដោយផ្អែកលើទំរង់គោលការណ៍ណែនាំដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) និងវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវសហប្រជាជាតិ (UNITAR) សំរាប់ការរៀបចំកំរងពត៌មានជាតិនេះ ។ ការពិភាក្សា និងការពិគ្រោះយោបល់ដែលមានក្នុងឯកសារនេះ គឺមានលក្ខណៈជាទស្សនាទានបរិស្ថានសេដ្ឋកិច្ច និងការគ្រប់គ្រង ដែលសំដៅលើសារធាតុគីមីទូទៅដែលមានវត្តមាននៅកម្ពុជា។ កំរងពត៌មានជាតិនេះ មានគោលបំណងផ្តល់ជាអត្ថបទជំនួយស្មារតី និងជាឯកសារពិគ្រោះសំរាប់រដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៏នានាក្នុងការងារកសិកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម សេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន ព្រៃឈើ ជលផល ឧស្សាហកម្ម សុខភាព អភិវឌ្ឍន៏ជនបទ វិជ្ជាជីវៈ ការទប់ស្កាត់ថ្នាំញៀន ការរៀបចំផែនការនិងការរៀបចំវាយតំលៃ និងការគ្រប់គ្រងគំរោង ។ល។ ទន្ទឹមគ្នានេះ កំរងពត៌មានជាតិ នឹងផ្តល់ជាប្រយោជន៏ដល់អ្នកគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីដែលមិនមានឱកាសក្នុងការប្រមូលនិងស្រាវជ្រាវពីទិន្នន័យគីមីសំខាន់ៗ ក្នុងគោលបំណងគ្រប់គ្រង ។

តាងនាមថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងបរិស្ថាននិងក្នុងនាមខ្ញុំផ្ទាល់ សូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅដល់កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) និងមូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក (GEF) ដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីរៀបចំចងក្រងកំរងពត៌មានជាតិស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា នេះឡើង ។ ខ្ញុំក៏សូមសំដែងនូវអំណរគុណចំពោះវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវសហប្រជាជាតិ (UNITAR) ដែលបានចូលរួមវិភាគទានដ៏មានតំលៃ និងជួយសំរបសំរួលក្នុងរៀបចំចងក្រងកំរងពត៌មានជាតិនេះរហូតបានសំរេចនាពេលនេះ ។

ជាពិសេសបំផុត ខ្ញុំសូមគោរពសំដែងនូវការដឹងគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះសម្តេច **ហ៊ុន សែន** ជាប្រមុខដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលជានិច្ចកាលតែងបានផ្តល់ការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងដល់សកម្មភាពបរិស្ថាននានា រួមមានកិច្ចការពារគុណភាពបរិស្ថាន និងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ហើយថ្មីៗនេះបានផ្តល់នូវការគាំទ្រដល់ដំណើរការរៀបចំចងក្រងកំរងពត៌មានជាតិនេះ ឱ្យទទួលបានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈរបស់ជាតិ ។ ទន្ទឹមនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ថ្នាក់ដឹកនាំស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា

ដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រយ៉ាងកក់ក្តៅ និងដោយយកចិត្តទុកដាក់ តាមរយៈការផ្តល់មន្ត្រីជំនាញបច្ចេកទេសចូលរួមជាសមភាគីក្នុងការជួយរៀបចំ និងចូលរួមពិនិត្យផ្តល់យោបល់លើសេចក្តីព្រាងនៃកំរងពតិមានជាតិនេះ ។ ជាមួយគ្នានេះ ខ្ញុំក៏សូមសំដែងនូវការកោតសរសើរ និងអំណរគុណ ដល់អនុគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសំរបសំរួលការអនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ក្រុមសំរបសំរួលគំរោងរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តន៍អនុសញ្ញា ស្តុកខូម និងជំនាញការជាតិ ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ រៀបចំពិនិត្យ និងកែសំរួលឯកសារកំរងពតិមានជាតិ ទាំងភាសាខ្មែរ និងភាសាអង់គ្លេស ឱ្យសំរេចបានតាមផែនការដែលបានគ្រោងទុក ។

ជាចុងក្រោយនេះ តាងនាមថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងបរិស្ថាន ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថាក្រសួងបរិស្ថាននឹងខិតខំបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការអន្តរជាតិនានាដើម្បីសំរេចឱ្យបាននូវការរៀបចំផែនការជាតិ សំរាប់អនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពី សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ហើយក៏មានសេចក្តីសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា កំរងពតិមានជាតិនេះ នឹងជួយបំពេញនូវកង្វះខាតក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីដែលជាសេចក្តីត្រូវការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ហើយនឹងនាំមកឱ្យប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជានូវសុខុមាលភាព និងភាពសំបូរសប្បាយ ។

ក្រសួងបរិស្ថានសូមការអភ័យទោសចំពោះអ្នកអានទាំងឡាយប្រសិនបើមានការខុសឆ្គង និងភាន់ច្រឡំនូវប្រការណាមួយដោយអចេតនា និងសូមទទួលយកនូវការរិះគន់ស្ថាបនាពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានដោយក្តីសោមនស្សរីករាយបំផុត ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ម៉ុក_ម៉ារ៉េត

បណ្ឌិត.ជីវវិទ្យា

មាតិកា

មាតិកា ---------- i

បញ្ជីតារាង ---------- v

អក្សរកាត់ ---------- viii

មូលបទសង្ខេប ---------- x

សេចក្តីផ្តើម ---------- xi

ជំពូកទី ១ : ពត៌មានមូលដ្ឋានជាតិ ---------- ១

១.១ បរិបទរូបសាស្ត្រ និងប្រជាសាស្ត្រ ---------- ១

១.២ រចនាសម្ព័ន្ធនយោបាយ និងភូមិសាស្ត្រ ---------- ៩

១.៣ វិស័យកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ---------- ១០

១.៣.១ វិស័យកសិកម្ម ---------- ១០

១.៣.២ វិស័យឧស្សាហកម្ម ---------- ១៥

១.៣.៣ សង្ខេបវិស័យកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្ម ---------- ១៨

ជំពូកទី ២ : ការផលិត នាំចូល នាំចេញ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ---------- ២១

២.១ ជីគីមី ---------- ២២

២.២ ថ្នាំកសិកម្ម ---------- ២៣

២.២.១ ការនាំចូលថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតសំរាប់គោលបំណងសុខភាពសាធារណៈ ---------- ៣៧

២.២.២ បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឲ្យប្រើ និងដែលមានល័ក្ខខ័ណ្ឌ ---------- ៣៨

២.៣ សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឱសថ ---------- ៤២

២.៤ សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម ---------- ៤៥

២.៥ ផលិតផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វា ---------- ៦៦

២.៦ ឥន្ធនៈរ៉ែ និងផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈ ---------- ៦៦

២.៧ ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋាន ---------- ៦៨

២.៨ សារធាតុគីមីសំរាប់មន្ទីរពិសោធន៍ ---------- ៦៨

២.៩ សំណល់សារធាតុគីមី ---------- ៧៨

២.១០ សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ---------- ៧៩

២.១០.១ ថ្នាំកសិកម្មប្រភេទសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ---------- ៧៩

២.១០.២ សារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី (Polychlorinated Biphenyls, PCBs) ---------- ៧៩

២.១០.៣ សារធាតុថ្នាំ ដេដេតេ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យសុខភាពសាធារណៈ ---------- ៨០

២.១០.៤ អនុផលមិនបានការប្រកេទសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ------------------------------ ៨២

២.១១ សារធាតុគីមីប្រើប្រាស់តាមចំណាត់ថ្នាក់ ------------------------------ ៨៥

ជំពូកទី ៣ : បញ្ហាជាអាទិភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងការផលិត នាំចូល នាំចេញ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ៨៧

៣.១ ទិដ្ឋភាពរួមនៃបញ្ហាទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី ------------------------------ ៨៧

៣.២ បញ្ហាជាអាទិភាពទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី ------------------------------ ៨៩

៣.៣ យោបល់ និងការវិភាគ ------------------------------ ៩០

ជំពូកទី ៤ : បរិធានច្បាប់ និងយន្តការដែលមិនស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី..... ៩១

៤.១ ទិដ្ឋភាពរួមនៃបរិធានច្បាប់ជាតិដែលទាក់ទងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ------------------------------ ៩១

៤.២ បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗ នៃបរិធានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ------------------------------ ៩៥

៤.៣ បទបញ្ញត្តិនៃបរិធានច្បាប់លើវដ្តនៃសារធាតុគីមី ------------------------------ ១០២

៤.៤ ដំណោះស្រាយ និងនិតិវិធីក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ------------------------------ ១០២

៤.៤.១ និតិវិធីនៃការនាំចូលសារធាតុគីមី (លិខិតប្រតិវេទនៃការនាំចូលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាគុណភាពនិងសុវត្ថិភាព) ---- ១០២

៤.៤.២ និតិវិធីនៃការធ្វើអាជីវកម្មជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម ------------------------------ ១០៤

៤.៤.៣ បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលហាមឃាត់មិនឱ្យប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា ------------------------------ ១០៥

៤.៤.៤ បញ្ជីសារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមការដាក់កំរិតតឹងតែង ------------------------------ ១០៨

៤.៥ យន្តការដែលមិនស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ (Non-regulatory mechanism) ------------------------------ ១០៨

៤.៦ យោបល់ និងការវិភាគ ------------------------------ ១០៩

ជំពូកទី ៥ : ស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ១១១

៥.១ ស្ថាប័នរដ្ឋ និងការទទួលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ------------------------------ ១១១

៥.២ ភារកិច្ចរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ------------------------------ ១១២

៥.២.១ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ------------------------------ ១១២

៥.២.២ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ------------------------------ ១១២

៥.២.៣ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ------------------------------ ១១៣

៥.២.៤ ក្រសួងបរិស្ថាន ------------------------------ ១១៣

៥.២.៥ ក្រសួងសុខាភិបាល ------------------------------ ១១៣

៥.២.៦ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ------------------------------ ១១៣

៥.២.៧ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ------------------------------ ១១៣

៥.៣ កម្មវិធីការងារពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ ------------------------------ ១១៤

៥.៤ យោបល់ និងការវិភាគ ------------------------------ ១១៧

ជំពូកទី ៦ : សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធរបស់ផ្នែកឯកជន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនិងក្រុមស្រាវជ្រាវ ~~~ ១១៩

៦.១ ការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលក្នុងសកម្មភាពគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ------------------------------- ១១៩

៦.១.១ កម្មវិធីការងាររបស់ផ្នែកឯកជនដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------------------- ១១៩

៦.១.២ កម្មវិធីការងាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------------------- ១២០

៦.១.៣ សេវាកម្មជំនាញនៅក្រៅស្ថាប័នរដ្ឋ -- ១២១

៦.២ យោបល់ និងការវិភាគ -- ១២២

ជំពូកទី ៧ : គណៈកម្មការអន្តរក្រសួង ~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~ ១២៣

៧.១ គណៈកម្មការអន្តរក្រសួង -- ១២៣

៧.២ យន្តការសំរាប់ទទួលមតិយោបល់ពីសង្គមស៊ីវិល ------------------------------------- ១២៧

៧.២.១ ការចូលរួមពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល --- ១២៧

៧.២.២ ការចូលរួមរបស់សាធារណជន -- ១២៨

៧.៣ យោបល់ និងការវិភាគ -- ១២៨

ជំពូកទី ៨ : ការទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ ~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~ ១២៩

៨.១ ទិន្នន័យដែលមានសំរាប់ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ------------------------------------- ១២៩

៨.២ ទីកន្លែងទិន្នន័យជាតិ -- ១៣០

៨.៣ នីតិវិធីសំរាប់ប្រមូល និងចែកចាយទិន្នន័យជាតិ ------------------------------------- ១៣៤

៨.៤ លទ្ធភាពរកឯកសារពត៌មានអន្តរជាតិ --- ១៣៤

៨.៥ លទ្ធភាពរកទិន្នន័យមូលដ្ឋានអន្តរជាតិ --- ១៣៦

៨.៦ ប្រព័ន្ធផ្លាស់ប្តូរពត៌មានជាតិ -- ១៣៦

៨.៧ យោបល់ និងការវិភាគ -- ១៣៧

ជំពូកទី ៩ : រចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកទេស ~~~~~~ ១៣៩

៩.១ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរពិសោធន៍សារធាតុគីមី -- ១៣៩

៩.១.១ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ----------------------------- ១៣៩

៩.១.២ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម --- ១៤០

៩.១.៣ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងបរិស្ថាន -- ១៤០

៩.១.៤ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ---------------------------------- ១៤០

៩.១.៥ មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិត្រួតពិនិត្យគុណភាពឱសថនៃក្រសួងសុខាភិបាល ------------------------- ១៤០

៩.១.៦ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម ------------------------------------ ១៤០

៩.២ ប្រព័ន្ធពត៌មាន និងសមត្ថភាពកុំព្យូទ័រ --- ១៤២

៩.៣ កម្មវិធីអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស ---------- ១៤៣

៩.៤ យោបល់ និងការវិភាគ ---------- ១៤៤

ជំពូកទី ១០ : ការយល់ដឹងរបស់កម្មករ កសិករ និងសាធារណជន ~~~~~~~~~~ ១៤៥

១០.១ ពត៌មានសំរាប់កម្មករ និងកសិករ ---------- ១៤៥

១០.២ ពត៌មានសំរាប់សាធារណជន ---------- ១៤៥

១០.៣ ការលើកកំពស់ចំណេះដឹងរបស់សាធារណជន ---------- ១៤៦

១០.៤ សកម្មភាពអប់រំពីសារធាតុគីមីនាពេលអនាគត ---------- ១៤៧

១០.៥ យោបល់ និងការវិភាគ ---------- ១៤៨

ជំពូកទី ១១ : ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ ~~~~~~~~~~ ១៤៩

១១.១ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការចូលរួមជាមួយអង្គការអន្តរជាតិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងនានា ---------- ១៤៩

១១.២ ការចូលរួមក្នុងគំរោងជំនួយបច្ចេកទេសដែលពាក់ព័ន្ធ ---------- ១៥២

១១.៣ យោបល់ និងការវិភាគ ---------- ១៥៩

ឯកសារយោង ~~~~~~~~~~ ១៦១

បញ្ជីតារាង

តារាង ១-១ : ផលិតកម្មដំណាំ និងផ្ទៃដីដាំដុះ (ឆ្នាំ២០០០-២០០២) ---------- ១០

តារាង ១-២ : របនាសម្ព័ន្ធផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រ (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ១១

តារាង ១-៣ : ផលិតកម្មបសុបក្សី និងបសុសត្វ (ឆ្នាំ២០០០-២០០២) ---------- ១២

តារាង ១-៤ : របនាសម្ព័ន្ធផលិតកម្មបសុបក្សី និងបសុសត្វ (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ១២

តារាង ១-៥ : ផលិតកម្មជលផល (ឆ្នាំ២០០០-២០០២) ---------- ១៣

តារាង ១-៦ : របនាសម្ព័ន្ធផ្នែកជលផល (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ១៣

តារាង ១-៧ : ផលិតកម្មរុក្ខកម្ម (ឆ្នាំ២០០០-២០០២) ---------- ១៣

តារាង ១-៨ : របនាសម្ព័ន្ធផលិតកម្មរុក្ខកម្ម (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ១៤

តារាង ១-៩ : ផលិតកម្មកៅស៊ូ និងផ្ទៃដីដាំដុះ (ឆ្នាំ២០០០-២០០២) ---------- ១៤

តារាង ១-១០ : ការប្រើប្រាស់ដីក្នុងវិស័យកសិកម្ម (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ១៤

តារាង ១-១១ : របនាសម្ព័ន្ធនៃឧស្សាហកម្ម និងសហគ្រាស (ឆ្នាំ២០០០-២០០១) ---------- ១៥

តារាង ១-១២ : ទស្សនៈវិស័យទូទៅនៃផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗរបស់កម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០១) ---------- ១៨

តារាង ១-១៣ : និយោជិកនិងផលិតផលនៃផ្នែកសំខាន់ៗនៃវិស័យកសិកម្ម (ឆ្នាំ២០០១) ---------- ១៩

តារាង ១-១៤ : និយោជិកនិងផលិតផលនៃផ្នែកសំខាន់ៗនៃវិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០១) ---------- ១៩

តារាង ២-១ : បញ្ជីឈ្មោះនិងបរិមាណជីគីមីដែលបាននាំចូលមកកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ២២

តារាង ២-២ : ថ្នាំកសិកម្មដែលបាននាំចូលមកកម្ពុជាសំរាប់វិស័យកសិកម្ម (ឆ្នាំ ២០០២) ---------- ២៣

តារាង ២-៣ : បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលមានវត្តមាននៅទីផ្សារកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៤) ---------- ២៤

តារាង ២-៤ : ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតនាំចូលមកកម្ពុជាសំរាប់ត្រួតពិនិត្យភ្នាក់ងារចំលងជំងឺ ---------- ៣៨

តារាង ២-៥ : បញ្ជីឈ្មោះថ្នាំកសិកម្មអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ---------- ៣៨

តារាង ២-៦ : បញ្ជីឈ្មោះថ្នាំកសិកម្មអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នដោយមានល័ក្ខខ័ណ្ឌនៅកម្ពុជា ---------- ៤១

តារាង ២-៧ : ប្រភេទនិងបរិមាណសារធាតុគីមីដែលនាំចូលជាវត្ថុធាតុដើមសំរាប់ផលិតឱសថ (ឆ្នាំ២០០៣) ---------- ៤២

តារាង ២-៨ : ប្រភេទសារធាតុគីមីសរីរាង្គដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ៤៦

តារាង ២-៩ : ប្រភេទសារធាតុគីមីអសរីរាង្គដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ៤៦

តារាង ២-១០: ប្រភេទសារធាតុគីមីដែលនាំចូលសំរាប់ឧស្សាហកម្មជ្រលក់ពណ៌ (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ៤៧

តារាង ២-១១: ប្រភេទសារធាតុគីមីផ្សេងៗដែលនាំចូលសំរាប់បំរើវិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ៤៨

តារាង ២-១២: ប្រភេទសារធាតុគីមីដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០៣) ---------- ៤៨

តារាង ២-១៣: ប្រភេទសារធាតុគីមីដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០៤) ---------- ៥៧

តារាង ២-១៤: ផលិតផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វាដែលនាំចូល (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ៦៦

តារាង ២-១៥: ផលិតផលថាមពលចំហេះ និងប្រេងឥន្ធនៈដែលនាំចូល (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ៦៧
តារាង ២-១៦: ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋានដែលនាំចូល (ឆ្នាំ២០០២) ---------- ៦៨
តារាង ២-១៧: សារធាតុគីមីដែលមានប្រើនៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ ---------- ៦៨
តារាង ២-១៨: ប្រភេទនិងបរិមាណសំណល់សារធាតុគីមី ---------- ៧៨
តារាង ២-១៩: បរិមាណនៃការចែកចាយថ្នាំដេដេតេ និងកាលបរិច្ឆេទប្រគល់ទៅតាមខេត្ត-ក្រុង ---------- ៨១
តារាង ២-២០: បរិមាណសាយភាយប្រចាំឆ្នាំនៃឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់ ពីប្រភពសំខាន់ៗនៅកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៤) ---------- ៨៣
តារាង ២-២១: សង្ខេបសរុបផលិតផល និងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសារធាតុគីមី ---------- ៨៥

តារាង ៣-១ : ប្រភេទនៃបញ្ហាទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ---------- ៨៨
តារាង ៣-២ : លំដាប់អាទិភាពបញ្ហា និងកង្វល់ទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ---------- ៨៩

តារាង ៤-១ : បរិធានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------- ៩២
តារាង ៤-២ : បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗនៃបរិធានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------- ៩៦
តារាង ៤-៣ : បរិធានច្បាប់សំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី តាមប្រភេទនៃការប្រើប្រាស់ ---------- ១០២
តារាង ៤-៤ : បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលហាមឃាត់មិនឱ្យប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា ---------- ១០៥
តារាង ៤-៥ : បញ្ជីសារធាតុគីមីឧស្សាហកម្មដែលស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតឹងតែងក្នុងការនាំចេញ នាំចូលនិងចែកចាយ - ១០៨

តារាង ៥-១ : ការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋក្នុងដំណាក់កាលនៃវដ្តសារធាតុគីមី ---------- ១១២
តារាង ៥-២ : កម្មវិធីការងារដែលអនុវត្តដោយរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------- ១១៤

តារាង ៦-១ : កម្មវិធីការងាររបស់ផ្នែកឯកជនដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------- ១២០
តារាង ៦-២ : កម្មវិធីការងាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------- ១២០
តារាង ៦-៣ : សេវាកម្មជំនាញនៅក្រៅស្ថាប័នរដ្ឋ ---------- ១២២

តារាង ៧-១ : គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------- ១២៤

តារាង ៨-១ : គុណភាព និងបរិមាណពត៌មានដែលអាចរកបាន ---------- ១២៩
តារាង ៨-២ : ទីកន្លែងពត៌មាន និងទិន្នន័យជាតិ ---------- ១៣១
តារាង ៨-៣ : លទ្ធភាពចូលរកសារពត៌មានអន្តរជាតិ ---------- ១៣៥
តារាង ៨-៤ : លទ្ធភាពរកទិន្នន័យមូលដ្ឋានអន្តរជាតិ ---------- ១៣៦

តារាង ៩-១ : រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរពិសោធន៍សំរាប់វិភាគសារធាតុគីមី------------------------------------ ១៤១
តារាង ៩-២ : សមត្ថភាពប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ -- ១៤២

តារាង ១០-១ : សកម្មភាពអប់រំពីសារធាតុគីមីក្នុងពេលអនាគត ------------------------------------ ១៤៧

តារាង ១១-១ : សមាជិកភាពក្នុងអង្គការអន្តរជាតិ និងកម្មវិធីនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ---------- ១៤៩
តារាង ១១-២ : អនុសញ្ញា ពិធីសារ និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី -------------------- ១៥១
តារាង ១១-៣ : សកម្មភាពគំរោងរបស់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធសារធាតុគីមី ផ្នែកកសិកម្ម និងផ្នែកឧស្សាហកម្មក្រោម
គំរោងជំនួយរបស់អង្គការអន្តរជាតិ -- ១៥៣

អក្សរកាត់

AAS	Atomic Absorption Spectro-Photometer
ADB	Asian Development Bank ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
APIP	Agricultural Productive Improvement Project គំរោងបង្កើនផលិតកម្មកសិកម្ម
ASEAN	Association of South East Asia Nations សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអគ្នេយ៍
CAAEP	Cambodia-Australia Agricultural Extension Project គំរោងការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មកម្ពុជា-អូស្ត្រាលី
CEDAC	Centre Étude et de Development Agricole Cambodgien មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា
CIDA	Canadian International Development Agency ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិកាណាដា
CSARO	Community Sanitation and Recycling Organization អង្គការសមាគមអនាម័យ និងកែច្នៃសំណល់
DANIDA	Danish International Development Agent ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិដាណឺម៉ាក
ESCAP	Economic and Social Commission for Asia and the Pacific គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមសំរាប់តំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក
ETAP	Environmental Technical Advisory Programme កម្មវិធីប្រឹក្សាបច្ចេកទេសបរិស្ថាន
FAO	Food and Agriculture Organization អង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម
FP	Flame Photometer
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីតារាងពន្ធគយនិងពាណិជ្ជកម្ម
GC	Gas Chromatography
GEF	Global Environmental Fund មូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក
GINC	Global Information Network on Chemicals បណ្តាញពត៌មានពិភពលោកស្តីពីសារធាតុគីមី
GLP	Good Laboratory Practice កិច្ចប្រតិបត្តិមន្ទីរពិសោធន៍ល្អ
GSP	Generalized System of Preference ប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពន្ធ
HPLC	High Performance Liquid Chromatography
ICSDC	International Chemical Safety Data Cards ប័ណ្ណទិន្នន័យសុវត្ថិភាពគីមីអន្តរជាតិ
IFCS	Inter-governmental Forum on Chemical Safety វេទិការអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពីសុវត្ថិភាពគីមី
ILO	International Labor Office ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ
INTOX	Information on Toxic ពត៌មានពីភាពពុល

IPCS	International Programme on Chemical Safety កម្មវិធីអន្តរជាតិស្តីពីសុវត្ថិភាពគីមី
IPM	Integrated Pest Management ការគ្រប់គ្រងកត្តាចង្រៃដោយវិធានការចំរុះ
MoE	Ministry of Environment ក្រសួងបរិស្ថាន
NAPA	Formulation of the National Adaptation Program of Action to Climate Change គំរោងការរៀបចំកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
NIP	National Implementation Plan ផែនការអនុវត្តន៍ជាតិ (សំរាប់អនុវត្តន៍អនុសញ្ញា ស្តុកខូម)
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development អង្គការសំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍
PIC	Prior Informed Consent ការព្រមព្រៀងផ្តល់ដំណឹងជាមុន
POPs	Persistent Organic Pollutants សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ
PTS	Persistent Toxic Substances សារធាតុពុលមិនងាយបំបែកធាតុ
RDI	Resource Development International អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានអន្តរជាតិ
SP	Spectro-Photometer
STN	Scientific and Technical Information Network បណ្តាញពត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស
TLC	Thin Layer Chromatography
UN	United Nations អង្គការសហប្រជាជាតិ
UNDP	United Nations Development Programme កម្មវិធីសហប្រជាជាតិសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍
UNEP	United Nations Environment Programme កម្មវិធីសហប្រជាជាតិសំរាប់បរិស្ថាន
UNHCR	United Nations High Commission for Refugee គណៈកម្មការជាន់ខ្ពស់នៃអង្គការសហប្រជាជាតិសំរាប់ជនភៀសខ្លួន
UNICEF	United Nations Children's Fund មូលនិធិសហប្រជាជាតិសំរាប់កុមារ
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មសហប្រជាជាតិ
UNITAR	United Nations Institute for Training and Research វិទ្យាស្ថាននៃអង្គការសហប្រជាជាតិសំរាប់បណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវ
UV	Ultra-Violet Light
WB	World Bank ធនាគារពិភពលោក
WHO	World Health Organization អង្គការសុខភាពពិភពលោក
WTO	World Trade Organization អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក

មូលបទសង្ខេប

ដូចគ្នាទៅនឹងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀតដែរ ដើម្បីជំរុញភាពរីកចំរើននៃសង្គម កម្ពុជាបានធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចជាតិសំខាន់ៗ ដូចជា វិស័យកសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម និងសុខាភិបាល ដែលនៅក្នុងសកម្មភាពនៃវិស័យទាំងនោះ គឺមានតំរូវការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីច្រើនប្រភេទ និងមានបរិមាណកើនឡើងជាលំដាប់ ពិសេសក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ សារធាតុគីមីដែលជាតំរូវការប្រើប្រាស់ទាំងនោះ ត្រូវបាននាំចូលទាំងស្រុងពីបរទេស និងបានចែកចាយទៅទីកន្លែងនិងផ្នែកដែលត្រូវការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីទាំងនោះ ។ ដូចនេះហើយ ទើបពត៌មានឬទិន្នន័យដែលទាក់ទងនឹងការនាំចូល ចែកចាយ ឬប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា គឺអាចមាននៅដោយឡែកៗពីគ្នាតាមស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ ឬអង្គភាពដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ពោលគឺ ពត៌មានឬទិន្នន័យទាំងនោះពុំទាន់មានការប្រមូលផ្តុំចងក្រងជាឯកសារជាតិនៅឡើយទេសំរាប់កម្ពុជា ។ ការខ្វះនូវការប្រមូលចងក្រងជាឯកសារជាតិនៃពត៌មានឬទិន្នន័យសារធាតុគីមី គឺបានធ្វើឱ្យមានការលំបាកក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់ពីស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅក្នុងប្រទេស ពិសេសក្នុងការឈានទៅកំណត់ពីវិធានការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយលក្ខណៈបច្ចេកទេស ដែលធានាមិនប៉ះពាល់ដល់សុខភាពសាធារណៈ និងបរិស្ថាន ។

ក្រោយការចុះហត្ថលេខារបស់កម្ពុជានាថ្ងៃទី ២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០១ លើការអនុម័តអនុសញ្ញា **ស្តុកខូម ស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ** ហៅកាត់ជាភាសាអង់គ្លេសថា "**POPs**" ក្នុងចូលរួមជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ ធាតុវិធានការអនុវត្តការកាត់បន្ថយនិងលុបបំបាត់សារធាតុ POPs កម្ពុជាបានទទួលការឧបត្ថម្ភគាំទ្រជាថវិកាពីមូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក (GEF) តាមរយៈកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) ដើម្បីរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម (NIP) ដែលនឹងត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ២ ឆ្នាំ (ខែសីហាឆ្នាំ២០០៣ ដល់ខែកក្កដាឆ្នាំ២០០៥)។ នៅក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការជាតិនេះ ដោយសារកម្ពុជាពុំទាន់មានកំរងពត៌មានជាតិស្តីពី **ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី** ទើបអង្គការកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិបានស្នើដល់កម្ពុជា ឱ្យធ្វើការរៀបចំកំរងពត៌មានជាតិដោយបញ្ចូលជាផ្នែកមួយនៃគំរោង NIP ។

យោងទៅលើសេចក្តីស្នើរបស់អង្គការ UNEP និងដោយមានការឯកភាពគាំទ្រពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗក្នុងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ពីតំរូវការចាំបាច់ក្នុងការប្រមូលចងក្រងឯកសារទាក់ទងសារធាតុគីមី ទើបក្រសួងបរិស្ថានសំរេចបញ្ចូលការងាររៀបចំកំរងពត៌មានជាតិស្តីពី **ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី** ជាផ្នែកមួយនៃគំរោង NIP ។ ការងាររៀបចំកំរងពត៌មាននេះ ត្រូវបានអនុវត្តន៏ដោយក្រុមការងារ ដែលចូលរួមដោយមន្ត្រីសមភាគីមកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងដឹកនាំការងាររៀបចំសេចក្តីព្រាងដោយអ្នកឯកទេសជាតិ ដោយមានការផ្តល់ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសផ្ទាល់ពីវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវសហប្រជាជាតិ (UNITAR) ព្រមទាំងមានការពិគ្រោះផ្តល់យោបល់ពីអនុគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសំរបសំរួលការអនុវត្តអនុសញ្ញា **ស្តុកខូម** ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងបណ្តាអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលមានផលប្រយោជន៏ផងដែរ ។

ឯកសារ " **កំរងពត៌មានជាតិ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី** " គឺជាការបរិយាយពីស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី លើទិដ្ឋភាពការងាររដ្ឋបាលនិងក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ នៅរាល់ដំណាក់កាលនៃវដ្តរបស់វាគិតចាប់តាំងពីការផលិត នាំចូល នាំចេញ ដឹកជញ្ជូន ទុកដាក់ ប្រើប្រាស់ និងការបោះបង់ចោល ។ល។ ទន្ទឹមនោះ កំរងពត៌មានជាតិបានប្រមូលផ្តុំនូវរាល់បណ្តាទិន្នន័យពីប្រភេទ និងបរិមាណនៃសារធាតុគីមីដែលនាំចូល និងប្រើប្រាស់នៅតាមផ្នែកឬវិស័យនិមួយៗផងដែរ ។ ដោយឡែក

ការវិភាគទៅលើចំនុចខ្លាំងនិងចំនុចខ្សោយ រួមបញ្ចូលទាំងភាពខ្វះចន្លោះក្នុងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក៏ត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងកំរងពត៌មានជាតិនេះដែរ ។ ពត៌មាននិងទិន្នន័យក្នុងកំរងពត៌មានជាតិនេះ មួយផ្នែកត្រូវបានប្រមូលពីស្ថាប័នរដ្ឋនិងអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ហើយមួយចំនួនត្រូវបានដកស្រង់ពីសៀវភៅ ឬឯកសារបោះពុម្ភ លើកលែងតែពត៌មានស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ដែលទទួលបានពីការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌ ។

ទាក់ទងទៅនឹងពត៌មាននិងទិន្នន័យពីការនាំចូលសារធាតុគីមី គឺអាចមានច្រើន ប៉ុន្តែ ក្នុងលក្ខណៈជាក្រុមនៃសារធាតុគីមីទៅតាមប្រភេទតំរូវការប្រើប្រាស់ ដោយមិនមានលំអិតទៅលើសារធាតុគីមីនិមួយៗទេ ដូចជា ក្រុមជីគីមី ក្រុមថ្នាំកសិកម្ម ក្រុមគីមីវត្ថុធាតុដើមឧស្សាហកម្ម ។ល ។ ដោយឡែក ចំពោះពត៌មាននិងទិន្នន័យពីការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គឺមានតិចតួចណាស់ និងមិនច្បាស់លាស់ពីប្រភេទ ឬបរិមាណដែលប្រើក្នុងវិស័យនិមួយៗ ឬតំបន់នៃខេត្ត-ក្រុងឡើយ ។ ចំណែកឯពត៌មាននិងទិន្នន័យពីការផលិត និងនាំចេញសារធាតុគីមី គឺមិនមានទេដោយសារសកម្មភាពនេះពុំមាននៅកម្ពុជា លើកលែងតែពត៌មានពីការបង្កើតសំណល់គីមី ដែលរួមមានសំណល់គីមីឧស្សាហកម្ម និងសំណល់មន្ទីរពេទ្យ ដែលមានបង្ហាញក្នុងកំរងពត៌មាននេះ ។ ទន្ទឹមនេះ ពត៌មាននិងទិន្នន័យពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ POPs គឺមានតិចតួចណាស់ ដែលទទួលបានតាមរយៈលទ្ធផលសារពើភ័ណ្ឌលើកតំបូង ហើយដែលបានបង្ហាញថា កម្ពុជាក៏មានសក្តានុពលខ្ពស់ក្នុងការបង្កើត ឬសាយភាយអនុផលមិនបានការ (Unintentional by-products) ដែលជាប្រភេទសារធាតុឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់ ។

ទាក់ទងទៅនឹងយន្តការច្បាប់សំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺកម្ពុជាមានលិខិតបទដ្ឋានមួយចំនួន ដូចជា ច្បាប់ អនុក្រឹត្យ ស្តង់ដារនិងប្រកាស ដែលបានដាក់ចេញសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យលើសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការនាំចូល ផលិត កែច្នៃ ប្រើប្រាស់ ឬបោះបង់ចោលសារធាតុគីមី ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការចេញបញ្ជីហាមឃាត់ និងបញ្ជីដាក់កំរិតតឹងតែងលើការនាំចូល និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដែលអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សុខភាព និងបរិស្ថាន ដូចជា ពពួកថ្នាំកសិកម្ម គីមីឧស្សាហកម្ម និងគីមីផលិតគ្រឿងញៀនជាដើម ។ បន្ថែមលើនេះ សំរាប់ពង្រឹងដល់ការត្រួតពិនិត្យ ភាគច្រើននៃសារធាតុគីមីត្រូវបានតំរូវឱ្យធ្វើការចុះបញ្ជី និងសុំលិខិតអនុញ្ញាតក្នុងការនាំចូល ផលិត កែច្នៃ ចែកចាយ និងបោះបង់ចោល នៅក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ដែលមាន ។ ប៉ុន្តែ ពិនិត្យទៅលើក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ទាក់ទងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺកម្ពុជានៅមានការខ្វះចន្លោះចំនុចមួយចំនួន ឧទាហរណ៍ លិខិតបទដ្ឋានទាំងនោះច្រើនចែងវិធានរួមៗ ដោយមិនបានលំអិតច្បាស់លាស់សំរាប់ប្រភេទឬក្រុមនៃសារធាតុគីមី ហើយគោលការណ៍ណែនាំអនុវត្តន៍ក៏ពុំសូវមានដែរ ដែលជាលទ្ធផលធ្វើឱ្យការអនុវត្តច្បាប់នៅមានការខ្វះចន្លោះ និងពុំសូវមានប្រសិទ្ធិភាព ។

ទាក់ទងទៅនឹងយន្តការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី កម្ពុជាមានស្ថាប័នរដ្ឋសំខាន់ៗចំនួន ៧ ដែលមានភារកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវដោយឡែកៗពីគ្នាលើការងារត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី ដែលកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ស្ថាប័នរដ្ឋទាំងនោះរួមមាន : ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល) ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែនិងថាមពល ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ទីចាត់ការគយនិងរដ្ឋាករ) ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងមហាផ្ទៃ (អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន) ។ ថ្វីត្បិតតែស្ថាប័នច្រើនពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ប៉ុន្តែ មានការជាន់ភារកិច្ចគ្នាតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ហើយដែលបញ្ហានេះត្រូវបានសំរបសំរួលតាមរយៈការបង្កើតគណៈកម្មការអន្តរក្រសួង រួមមាន :

- គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសំរបសំរួលការត្រួតពិនិត្យគុណភាព និងសុវត្ថិភាពផលិតផល និងសេវាកម្ម
- គណៈកម្មការបច្ចេកទេសសំរាប់ស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម

- ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកសំរបសំរួលការអនុវត្តអនុសញ្ញា បាសែល អនុសញ្ញារ៉ូតែរដាំ និងអនុសញ្ញាស្តុកខុម ។

ទន្ទឹមនោះគណៈកម្មការក៏មានភារកិច្ចផងដែរ ក្នុងការកំណត់និងលើកស្នើនូវគោលនយោបាយជាតិគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងសំរបសំរួលដល់ការអនុវត្តអនុសញ្ញានិងពិធីសារអន្តរជាតិដែលទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីផងដែរ ។ ប៉ុន្តែ ភាពខ្វះចន្លោះក្នុងការគ្រប់គ្រង និងសមត្ថភាពស្ថាប័ននៅមានកំរិតទាំងធនធានមនុស្ស និងសំភារៈ ពិសេសសមត្ថភាពវិភាគសារធាតុគីមី គឺជាបញ្ហាចំពោះមុខរបស់កម្ពុជា ដែលធ្វើឱ្យពត៌មាននិងទិន្នន័យសារធាតុគីមីមានតិចតួច និងមិនបានលំអិត ។

ក្រៅពីស្ថាប័នរដ្ឋសំខាន់ៗខាងលើដែលមានតួនាទីនិងភារកិច្ចគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក៏មានសកម្មភាពការងាររបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិលនានា ដូចជា ផ្នែកឯកជន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមស្រាវជ្រាវ ដែលគាំទ្រសកម្មភាព ឬកម្មវិធីជាតិក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឱ្យមានភាពប្រសើរ និងប្រកបដោយសុវត្ថិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ និងបោះបង់ចោល ។ ប៉ុន្តែ សកម្មភាពទាំងនោះនៅមានកំរិត និងមិនទាន់បានទូលំទូលាយនៅឡើយ ដោយភាគច្រើនជាការងារអប់រំនិងផ្សព្វផ្សាយតែប៉ុណ្ណោះ ។

យោងទៅលើការខ្វះនូវបទពិសោធន៍ ធនធានមនុស្ស ច្បាប់ មធ្យោបាយសំភារៈបំពេញការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងយន្តការប្រមូលផ្តុំនិងចែកចាយពត៌មានទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី បញ្ហាកង្វល់មួយចំនួនបានស្ថិតនៅចំពោះមុខកម្ពុជា រួមមានៈ

- ការយល់ដឹងរបស់កម្មករ និងកសិករដែលប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ជាមួយសារធាតុគីមី និងសាធារណៈជនទូទៅ គឺនៅមានកំរិតទាប ដោយសារការផ្តល់នូវការអប់រំផ្សព្វផ្សាយគឺមានតិចតួច ។
- ភាពពេញនិយមប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គឺមានការកើនឡើងនិងមាននៅពាសពេញប្រទេស ដោយការប្រើប្រាស់មួយចំនួនខុសលក្ខណៈបច្ចេកទេស ដែលនាំឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់សុខភាពអ្នកប្រើផ្ទាល់និងអ្នកដទៃ និងបរិស្ថាន។
- កម្ពុជាមិនមានតួលេខ និងមិនបានចងក្រងពីករណីគ្រោះថ្នាក់ដោយសារធាតុគីមីទេ ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងគ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ខុសបច្ចេកទេស និងខុសទិសដៅផងដែរ។
- ស្ថាប័ននានារបស់កម្ពុជាមិនទាន់បានគិតគូពីការវាយតំលៃ និងការកំណត់អាទិភាពនៃបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រួមមានការផលិត ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការទុកដាក់ ការប្រើប្រាស់ និងការបោះបង់ចោល។ មូលហេតុចំបងនៃការខកខានមិនបានគិតគូរនេះ គឺបណ្តាលមកពីការខ្វះនូវសមត្ថភាពជំនាញ និងមធ្យោបាយក្នុងការវាយតំលៃ និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុគីមី។
- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងមន្ទីរពិសោធន៍និងមន្ទីរពិសោធន៍ និងជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍រួម ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រភពសាយភាយនៃសារធាតុគីមីទូទៅ និងជាពិសេសសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុនៅមានកំរិតនៅឡើយ ហើយធនធានមនុស្សក្នុងដំណើរការមន្ទីរពិសោធន៍ ឧបករណ៍និងបរិក្ខារវិភាគ និងជំនាញបច្ចេកទេសក្នុងការវិភាគក៏នៅមានការខ្វះខាត។
- យន្តការផ្លាស់ប្តូរពត៌មានដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក្នុងចំណោមស្ថានប័នរដ្ឋ និងបណ្តាអង្គការពាក់ព័ន្ធ គឺមិនបានដំណើរឱ្យបានទូលំទូលាយស្របតាមតំរូវការនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។

សេចក្តីផ្តើម

កំណើននៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គឺមានភាពស្របគ្នាទៅនឹងកំណើននៃការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម ពិសេសចាប់ពីទសវត្សឆ្នាំ ១៩៦០ ដែលតម្រូវការប្រើក្នុងវិស័យកសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម និងផ្នែកដទៃទៀតមានសំទុះកើនឡើងជាលំដាប់។ ទន្ទឹមនឹងការផ្តល់សារៈប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ សារធាតុគីមីមួយចំនួនធំបានផ្តល់នូវផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទៅលើសុខភាពសាធារណៈ និងបរិស្ថាន ហើយជាលទ្ធផលបានធ្វើឱ្យមានការខាតបង់ថវិកាយ៉ាងច្រើនក្នុងការលុបបំបាត់នូវបញ្ហាទាំងនោះ។ ផ្តើមចេញពីបទពិសោធន៍នេះ នៅក្នុងសន្និសីទអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពី **ការអភិវឌ្ឍន៍និងបរិស្ថាន** នៅក្រុងរីយ៉ូ ប្រទេសប្រេស៊ីល ឆ្នាំ១៩៩២ សហគមន៍អន្តរជាតិបានសំរេចបញ្ចូលនៅក្នុងរបៀបវារៈ ២១ ជំពូកទី ១៩ នូវយុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនការសកម្មភាពសំរាប់ " **ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីពុលប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការទប់ស្កាត់ចរាចរឆ្លងដែនខុសច្បាប់នូវផលិតផលពុល និងគ្រោះថ្នាក់** " ហើយត្រូវបានអនុម័តដាក់ឱ្យអនុវត្តន៍សំរាប់ប្រទេសជាសមាជិក ក្នុងការសំរេចឱ្យបាននូវការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តរបៀបវារៈ ២១ ជំពូកទី ១៩ នៅឆ្នាំ១៩៩៤ សន្និសីទអន្តរជាតិ ស្តីពី សុវត្ថិភាពសារធាតុគីមី ត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅទីក្រុង ស្តុកខូម ប្រទេសស៊ុយអែត ដែលមានតំណាងប្រទេសជាង ១០០ ចូលរួម ដើម្បីកំណត់នូវអាទិភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងបង្កើតនូវយន្តការរួមមួយសំរាប់សំរបសំរួលការអនុវត្តសេចក្តីសំរេចរបស់គេ ដែលយន្តការនោះមានឈ្មោះថា " **វេទិកាអន្តររដ្ឋាភិបាល ស្តីពី សុវត្ថិភាពសារធាតុគីមី** " ហើយតាមរយៈនេះ ប្រទេសទាំងអស់ត្រូវធ្វើការកំណត់នូវអាទិភាពជាតិក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីដែលមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវ និងរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តន៍នូវអនុសាសន៍ដែលបានកំណត់ក្នុងសន្និសីទ រួមបញ្ចូលទាំងការរៀបចំកំរងពត៌មានជាតិ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ ជាលទ្ធផលមកទល់ត្រឹមចុងឆ្នាំ ២០០៣ គឺមានប្រទេសចំនួន ៩២ បានរៀបចំកំរងពត៌មានជាតិរួចរាល់ ។

ក្រោយការចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពី សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ (POPs) នាថ្ងៃទី ២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០១ កម្ពុជាបានទទួលគំរោងជំនួយពីមូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក (GEF) ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តន៍អនុសញ្ញា ស្តុកខូម (NIP) ក្នុងរយៈពេល ២ ឆ្នាំ ក្រោមកិច្ចសំរបសំរួលបច្ចេកទេសពីអង្គការកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) ។ យោងទៅតាមតំរូវការចាំបាច់ នៅក្នុងជំហានឆ្ពោះទៅធ្វើការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឱ្យមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ ក្រសួងបរិស្ថាន ដោយមានការឯកភាពគាំទ្រពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ បានសំរេចបញ្ចូលការងាររៀបចំកំរងពត៌មានជាតិ ស្តីពី **ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី** ជាផ្នែកមួយនៃគំរោង NIP របស់កម្ពុជា ក្រោមការណែនាំនិងសំរបសំរួលបច្ចេកទេសផ្ទាល់ពីវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវសហប្រជាជាតិ (UNITAR) ។

នៅក្នុងដំណើរការរៀបចំកំរងពត៌មានជាតិ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសមួយត្រូវបានបង្កើត ដែលដឹកនាំការងារដោយអ្នកឯកទេសជាតិ ១ រូប និងមានការចូលរួមដោយមន្ត្រីសមភាគីចំនួន ៥ រូប មកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ រួមមាន : ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដែលក្រុមការងារបច្ចេកទេសនេះមានភារកិច្ចប្រមូលពត៌មាននិងទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងសារធាតុគីមី សំរាប់ចងក្រងជាសេចក្តីព្រាងកំរងពត៌មានជាតិ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកឯកទេសជាតិ ។ បន្ថែមលើនេះ

ពតិមានទាក់ទងនឹងសារធាតុ POPs ក៏ត្រូវបានផ្តល់ដោយក្រុមការងារធ្វើសារពើភ័ណ្ឌផងដែរ សំរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងសេចក្តីព្រាងកំរងពតិមានជាតិ។ ទន្ទឹមនេះ ដំណើរការរៀបចំកំរងពតិមានជាតិ ត្រូវបានទទួលការណែនាំនិងផ្តល់យោបល់ពីអនុគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសំរបសំរួលការអនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ដែលមានសមាសភាពមកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធចំនួន ១១ ។

ជាលទ្ធផល សេចក្តីព្រាងកំរងពតិមានជាតិត្រូវបានដាក់ក្នុងកិច្ចប្រជុំពិនិត្យ និងពិគ្រោះយោបល់អន្តរក្រសួងចំនួន ៤ លើក ដើម្បីធ្វើឱ្យសេចក្តីព្រាងមានលក្ខណៈកាន់តែសុក្រិត្យ ដែលអាចទទួលយកបានពីគ្រប់ស្ថាប័ននិងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ ។ ទន្ទឹមនោះ ការជួយជាយោបល់បច្ចេកទេស និងទំរង់បែបបទនៃការរៀបចំ ក៏ត្រូវបានផ្តល់ជាបន្តបន្ទាប់ពីអង្គការ UNITAR និង UNEP ដែលធ្វើឱ្យសេចក្តីព្រាងមានលក្ខណៈកាន់តែប្រសើរ នឹងត្រូវបានពិនិត្យឆ្លងជាស្ថាពរក្នុងសិក្ខាសាលាជាតិនាថ្ងៃទី ២២-២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ដោយមានមន្ត្រីថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីជំនាញមកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធចំនួន ៧៥ រូបចូលរួម ។

លទ្ធផលដែលសំរេចបានជាសៀវភៅកំរងពតិមានជាតិនេះ គឺជាមោទនៈភាពរបស់កម្ពុជា ដែលបង្ហាញពីឆន្ទៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការចូលរួមជាមួយសហគមន៏អន្តរជាតិ ដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចបាននូវការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយលក្ខណៈបច្ចេកទេសត្រឹមត្រូវនិងសមស្រប ដែលអាចធានាបាននូវការកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ទៅលើសុខភាពនិងបរិស្ថាន។ ទន្ទឹមនេះ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃផលប្រយោជន៏ជាតិ ក្រៅពីការផ្តល់ជាពតិមាននិងទិន្នន័យដែលទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី សៀវភៅកំរងពតិមានជាតិនេះ នឹងជួយទៅដល់ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ផ្នែកសាធារណៈ ផ្នែកឯកជននិងផ្នែកពាក់ព័ន្ធនានា ឱ្យយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ពីចំនុចខ្វះខាត និងការងារចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីមានប្រសិទ្ធិភាពនិងកាន់តែប្រសើរ ហើយជាលទ្ធផលនឹងជួយឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសំរេចបាននូវគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ជាតិ គឺការកាត់បន្ថយនូវភាពក្រីក្រ តាមរយៈការលើកកំពស់ការការពារសុខភាពសាធារណៈ និងគុណភាពបរិស្ថាន ។

ជំពូកទី ១
ពត៌មានមូលដ្ឋានជាតិ

ជំពូកនេះរៀបរាប់អំពីពត៌មានមូលដ្ឋានទូទៅនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលស្តែងនូវស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី នៅក្នុងបរិបទទូទៅនៃលក្ខណៈរូបសាស្ត្រ នយោបាយ ប្រជាសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ចសង្គម ឧស្សាហកម្ម និងកសិកម្មរបស់ប្រទេស ។

១.១ បរិបទរូបសាស្ត្រ និងប្រជាសាស្ត្រ

ភូមិវិទ្យារូប

- ទំហំប្រទេស
  - ផ្ទៃក្រឡាសរុប : ១៨១.០៣៥ គម[២]
  - ផ្ទៃទឹកសរុប : ៤.៥២០ គម[២]
  - ប្រវែងបណ្តោយពីកើតទៅលិច : ៥៥០ គម
  - ប្រវែងទទឹងពីជើងទៅត្បូង : ៤៤០ គម
  - ប្រវែងឆ្នេរសមុទ្រ : ៤៣៥ គម (ស្ថិតនៅទិសនិរតីតាមបណ្តោយឈូងសមុទ្រថៃ)

- អាកាសធាតុ

ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតនៅតំបន់ត្រូពិចមានអាកាសធាតុក្តៅហើយសើម ដែលចែកចេញជា ២ រដូវ គឺរដូវវស្សា និងរដូវប្រាំង ។ រដូវវស្សាចាប់ផ្តើមពីខែឧសភា ដល់ខែតុលា មានភ្លៀងធ្លាក់ខ្លាំងដោយសារខ្យល់មូសុងនិរតីបក់មកពីមហាសមុទ្រឥណ្ឌា។ រដូវប្រាំងចាប់ផ្តើមពីខែវិច្ឆិកា ដល់ខែមេសា ដែលទាក់ទងទៅនឹងខ្យល់មូសុងឦសានបក់នាំមកនូវខ្យល់ត្រជាក់ដើមរដូវ ។

- ទឹកភ្លៀង

របាយទឹកភ្លៀងនៅកម្ពុជាមិនមានភាពស្មើគ្នាទេ គឺវាអាស្រ័យទៅតាមតំបន់ (ទំនាបកណ្តាល ប្រជុំភ្នំ និងខ្ពង់រាប) និងមានការប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។ នៅរដូវវស្សា គឺមានភ្លៀងធ្លាក់ប្រមាណ ៨០% ជាប្រចាំឆ្នាំ។ កំពស់ទឹកភ្លៀងប្រចាំឆ្នាំមានជាមធ្យមលើផ្ទៃប្រទេសពី ១.០០០មម ទៅ ២.៥០០មម ។ កំពស់ទឹកភ្លៀងនៅតំបន់ទំនាបកណ្តាលដែលគ្របដណ្តប់លើបឹងទន្លេសាប និងអាងទន្លេមេគង្គក្រោមមានជាមធ្យមពី ១.២០០មម ទៅ ៣.០០០មម។ កំពស់ទឹកភ្លៀងដែលខ្ពស់លើសពី ៣.០០០មម ក្នុងមួយឆ្នាំ គឺមាននៅតែទំនាបតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រផ្នែកខាងលិចប្រទេស។ នៅចុងខែកក្កដា និងដើមខែសីហា មានកូនរដូវប្រាំងមួយដែលមានរយៈពេលពី ១០ ទៅ ១៥ ថ្ងៃ។

- ខ្យល់

នៅកម្ពុជា ល្បឿនខ្យល់មធ្យមគឺប្រមាណជា ២ ម៉ែត្រក្នុង ១ វិនាទី ។ ពីខែកុម្ភៈដល់ខែមេសា ខ្យល់បក់មកពីទិសអាគ្នេយ៍មានល្បឿនខ្លាំងជាហេតុនាំឱ្យមានខ្យល់បក់ខ្លាំងនៅភាគខាងត្បូងប្រទេស ។ ចាប់ពីខែសីហាដល់ខែតុលា ជាទូទៅអាចមានខ្យល់កួច

ផ្អែកស្រទាប់លើអាកាស ហើយអាចបណ្តាលឱ្យស្ថានភាពខ្យល់ប្រែប្រួលមិនទៀងទាត់នៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ។ ដោយឡែក ពីខែវិច្ឆិកាដល់ខែមករា ខ្យល់បក់មកពីទិសឦសានហើយពេលខ្លះកើតមានខ្យល់បក់ខ្លាំងៗ ទៀតផង ។

✦ សីតុណ្ហភាព

សីតុណ្ហភាពមធ្យមប្រចាំខែប្រែប្រួលពីអប្បបរមា ២៥ អង្សាសេក្នុងខែមករា ទៅអតិបរមា ២៩ អង្សាសេក្នុងខែមេសា គឺមានការប្រែប្រួលតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ។ ជាទូទៅសីតុណ្ហភាពខ្ពស់ជាង ៣២ អង្សាសេ តែងកើតមានមុនពេលចាប់ផ្តើមរដូវភ្លៀង ហើយជួនកាលសីតុណ្ហភាពនេះអាចឡើងខ្ពស់ជាង ៣៨ អង្សាសេ ហើយក៏កម្រចុះទាបជាង ១០ អង្សាសេដែរ ។ ទាក់ទងទៅនឹងសំណើម គឺមានការប្រែប្រួលពី ៦៥-៧០% ក្នុងខែមករានិងខែកុម្ភៈ ទៅដល់ ៨៥-៩០% ក្នុងខែសីហានិងខែកញ្ញា ។ ចំណែករំហួតជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ គឺមានពី ២.០០០មម ទៅ ២.២០០មម ។ ដោយឡែករំហួតខ្ពស់បំផុត គឺមាននៅក្នុងខែមិនា និងក្នុងខែមេសា ក្នុងកំរិតពី ២០០មម ទៅ ២៤០មម ហើយទាបបំផុតនៅក្នុងខែកញ្ញា និងក្នុងខែតុលា គឺពី ១២០មម ទៅ ១៥០មម ។

របបនយោបាយសង្គម

ប្រទេសកម្ពុជាប្រកាន់របបរាជានិយមអាស្រ័យធម្មនុញ្ញ ដោយមានស្ថាប័នកំពូលចំនួន ៣ គឺ សភា រាជរដ្ឋាភិបាល និងតុលាការ ។ សភារបស់កម្ពុជាមាន ២ គឺព្រឹទ្ធសភា និងរដ្ឋសភា ។ រាល់សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ត្រូវតែមានការអនុម័តពីសភាទាំង ២ មុននឹងក្លាយទៅជាច្បាប់ ។

✦ ព្រឹទ្ធសភា

ការធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញក្រោយការបោះឆ្នោតជាសកលនៅឆ្នាំ ១៩៩៨ បាននាំឱ្យឈានទៅការបង្កើតព្រឹទ្ធសភា ដែលជាស្ថាប័នពង្រឹងអំណាចនីតិបញ្ញត្តិ។ ក្នុងរយៈពេល ១ ខែ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវធ្វើការពិនិត្យនិងផ្តល់យោបល់ផ្សេងៗ លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬនីតិកម្មផ្សេងៗទៀត ដែលបានអនុម័តជាជំហានដំបូងដោយរដ្ឋសភា។ នៅពេលដែលសេចក្តីព្រាងច្បាប់ណាមួយស្ថិតក្នុងការប្រញាប់ នោះរយៈពេលនៃការពិនិត្យច្បាប់ត្រូវកាត់បន្ថយមកត្រឹម ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីរដ្ឋសភាបានអនុម័តជាជំហានដំបូង។ ទន្ទឹមនោះ សមាជិកព្រឹទ្ធសភាក៏មានសិទ្ធិក្នុងការផ្តួចផ្តើមបង្កើតច្បាប់ផងដែរ។ ក្រៅពីតួនាទីខាងលើ ព្រឹទ្ធសភាក៏មានភារកិច្ចក្នុងការសំរបសំរួលរវាងរដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាល។

ព្រឹទ្ធសភាមានសមាជិកចំនួន ៦១ នាក់។ ប្រធានព្រឹទ្ធសភា ១ រូបត្រូវបានជួយជ្រោមជ្រែងការងារដោយអនុប្រធាន ២ រូប។ ព្រឹទ្ធសភាជួបប្រជុំគ្នា ២ ដងក្នុងមួយឆ្នាំដោយក្នុងការប្រជុំនិមួយៗមានរយៈពេល ៣ ខែ ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ ព្រឹទ្ធសភាអាចកោះអញ្ជើញប្រជុំវិសាមញ្ញ។ នីតិកាលព្រឹទ្ធសភានឹងត្រូវផុតកំណត់នូវឆ្នាំ ២០០៤ បន្ទាប់មកទៀត សមាជិកព្រឹទ្ធសភានឹងត្រូវជ្រើសរើសម្តងទៀតសំរាប់អាណត្តិរយៈពេល ៦ ឆ្នាំ ។

✦ រដ្ឋសភា

ដោយយោងលើរដ្ឋធម្មនុញ្ញ រដ្ឋសភាត្រូវបានជ្រើសរើសសំរាប់រយៈពេល ៥ ឆ្នាំ ហើយអាចរំលាយខ្លួនក្នុងកាលៈទេសៈណាមួយ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើមានអប្បភាព ២ ដងក្នុងរយៈពេល ១២ ខែ នៃរាជរដ្ឋាភិបាល ។ រដ្ឋសភាមានចំនួនសមាជិក ១២៣ រូប (អាណត្តិទី ៣) ដែលត្រូវជ្រើសរើសតាមរយៈការបោះឆ្នោតជាសកល ដោយសេរី ស្មើភាព និងដោយសំងាត់ ។ សមាជិកសភាចាស់អាចឈរឈ្មោះសំរាប់ការបោះឆ្នោតអាណត្តិក្រោយទៀតបាន ។

ការប្រជុំសាមញ្ញរបស់រដ្ឋសភាធ្វើឡើង ២ ដងក្នុង ១ឆ្នាំ ហើយការប្រជុំនីមួយៗ មានរយៈពេលយ៉ាងហោចណាស់ ៣ ខែ ។ ប្រសិនបើមានសំណើពីព្រះមហាក្សត្រ ពីនាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬមួយភាគបីនៃសមាជិកសភា គណៈកម្មការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាអាចកោះប្រជុំវិសាមញ្ញបាន។ ក្នុងចន្លោះពេលនៃការអវត្តមានការប្រជុំ គណៈកម្មការអចិន្ត្រៃយ៍ គឺជាអ្នកចាត់ចែងការងាររបស់រដ្ឋសភា ។

រដ្ឋសភាធ្វើការអនុម័តថវិកាជាតិ ផែនការរដ្ឋ អនុញ្ញាតឱ្យរដ្ឋាភិបាលធ្វើការខ្ចីបុលប្រាក់ ឬឱ្យប្រាក់គេខ្ចី និងមានអំណាចបង្កើត ឬធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ រឺធ្វើមោឃៈភាពទាក់ទងពន្ធអាករប្រចាំឆ្នាំ ។ រដ្ឋសភាមានអំណាចអនុម័តផ្តល់សច្ចាប័ន ឬលុបចោលនៃសច្ចានុម័តលើអនុសញ្ញា ឬពិធីសារអន្តរជាតិ។ ការអនុម័តនូវច្បាប់ទាំងឡាយដែលរៀបរាប់ខាងលើ ត្រូវតែមានការយល់ព្រមដោយមតិភាគច្រើននៃសមាជិកទាំងអស់ ។

✦ រាជរដ្ឋាភិបាល

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គឺជាស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិដែលដឹកនាំដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី។ រាជរដ្ឋាភិបាល មានភារកិច្ចដឹកនាំការងាររដ្ឋដោយទទួលខុសត្រូវលើគោលនយោបាយជាតិទាំងមូល និងការអនុវត្តកម្មវិធីការងារនានា និងទទួលខុសត្រូវចំពោះរដ្ឋសភា។ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវបានជ្រោមជ្រែងការងារដោយឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រី និងរដ្ឋលេខាធិការដែលទទួលបន្ទុកការងារតាមក្រសួងស្ថាប័នដោយឡែកពីគ្នា ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាស្ថាប័នដែលស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌរាជរដ្ឋាភិបាល ។

១- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
២- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៣- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
៤- ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
៥- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
៦- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
៧- ក្រសួងបរិស្ថាន
៨- ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
៩- ក្រសួងសុខាភិបាល
១០- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
១១- ក្រសួងពត៌មាន
១២- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
១៣- ក្រសួងយុត្តិធម៌
១៤- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
១៥- ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
១៦- ក្រសួងការពារជាតិ
១៧- ក្រសួងទំនាក់ទំនងសភា និងអធិការកិច្ច
១៨- ក្រសួងផែនការ
១៩- ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
២០- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
២១- ក្រសួងធម្មការ និងកិច្ចការសាសនា
២២- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
២៣- ក្រសួងសង្គមកិច្ច និងយុវៈនីតិសម្បទា
២៤- ក្រសួងទេសចរណ៍
២៥- ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
២៦- ក្រសួងកិច្ចការនារី និងអតីតយុទ្ធជន
២៧- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន មុខងារសាធារណៈ
២៨- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន អាកាសចរណ៍ស៊ីវិល

✦ តុលាការ

អំណាចតុលាការ គឺឯករាជ្យហើយត្រូវបានធានាដោយព្រះមហាក្សត្រ និងមានការគាំទ្រពីឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម។ គ្មានអំណាចណាមួយអាចត្រួតត្រាទៅលើអំណាចតុលាការបានទេ ហើយមានតែចៅក្រមទេដែលអាចសំរេចចិត្ត ឬធ្វើការវិនិច្ឆ័យ។ អំណាចនេះកាន់កាប់ដោយតុលាការកំពូលនិងលំដាប់នៃតុលាការ ដែលត្រូវពិនិត្យរាល់សំណុំរឿងទាំងអស់ រួមបញ្ចូលទាំងសំណុំរឿងក្តីរដ្ឋបាលផងដែរ ។ ស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងប្រព្រឹត្តទៅរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម គឺមានតែឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមមួយគត់ ដែលអាចធ្វើការសំរេចដាក់ពិន័យទោសចំពោះចៅក្រមដែលប្រព្រឹត្តផ្ទុយ ឬខុសនឹងគតិច្បាប់។ ឯករាជ្យភាពរបស់ស្ថាប័នតុលាការ គឺចៅក្រមត្រូវសំរេចក្តីដោយគ្មានលំអៀង ដោយយកច្បាប់ជាមូលដ្ឋាន គ្មានការគាបសង្កត់ គំរាមកំហែងឬបំភិតបំភ័យ ទោះដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោលក្តីពីជនណាឬគណៈបក្សណាឡើយ ។

ជាតិសាសន៍ ភាសា និងសាសនា

ប្រជាជនកម្ពុជារួមមាន ៩០% ជាជនជាតិខ្មែរ និង ១០% ជាជនជាតិចិន វៀតណាម និងមួយចំនួនតូចជាចាម ភូមា ឡាវ និងជនជាតិភ្នង ឬកុលសម្ព័ន្ធភ្នំ ។ ប្រជាជនកម្ពុជាដែលជាខ្មែរ ភាគច្រើនរស់នៅយ៉ាងសមរម្យ និងអចិន្ត្រៃយ៍នៅតាមភូមិទាំងឡាយក្បែរប្រភពទឹក ជាពិសេសក្នុងតំបន់ដីទំនាបបឹងទន្លេសាបនិងអាងទន្លេមេគង្គ ដែលនៅទីនោះពួកគេប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយការធ្វើស្រែ ធ្វើចំការ នេសាទ និងរបរការងារនៅតាមទីប្រជុំជន ដូចជាការលក់ដូរនៅតាមទីផ្សារ ជាកម្មករសំណង់ កម្មកររោងចក្រជាដើម ។

ជនជាតិចាមច្រើនរស់នៅតាមដងទន្លេ ឬប្រភពទឹកផ្សេងៗទៀត ដែលនៅទីនោះពួកគេច្រើនប្រកបរបរនេសាទត្រីសំរាប់ជួញដូរជាមួយផលិតផលឧបភោគ និងបរិភោគ រីឯស្ត្រីក្នុងភូមិអាចរកទទួលទានដោយការងារតម្បាញ ។ ជនជាតិចាមដែលរស់នៅលើដីគោកចិញ្ចឹមជីវិតតាមមធ្យោបាយផ្សេងៗ អាស្រ័យតាមភូមិនីមួយៗខ្លួនដូចជា ភូមិខ្លះប្រកបរបរជាជាងដែក ដាំដំណាំហូបផ្លែ ឬដាំបន្លែ របរសត្តឃាត គេចិញ្ចឹមក្របី និងបង្កាត់ពូជសត្វ ។

ចិននៅស្រុកខ្មែរ គឺជាជនជាតិភាគតិចដែលមានចំនួនច្រើនជាងគេនៅក្នុងចំណោមជនជាតិភាគតិច ។ ៦០% នៃចិនទាំងនោះជាអ្នករស់នៅតាមទីក្រុងដែលប្រកបរបរជំនួញជាចំបង ហើយ ៤០% ទៀតរស់នៅជនបទ ជាម្ចាស់ហាង ជាឈ្មួញ និងជាអ្នកទិញស្រូវ ស្ករត្នោត ផ្លែឈើ ត្រី និងជាអ្នកឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ។ ចិននៅស្រុកខ្មែរបច្ចុប្បន្ននេះមានភាសាធំៗ ៥ ហើយក្រុមធំបំផុត គឺទាជីវ បន្ទាប់មកមានតាំងតុង ហុកកៀន ហាក់កា និងហៃណាន់ ។

សហគមន៍វៀតណាមរស់នៅរាយប៉ាយពាសពេញភាគនិរតី និងភាគកណ្តាលនៃប្រទេសកម្ពុជា។ ជនជាតិវៀតណាមភាគច្រើនរស់នៅជាពិសេសក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តកណ្តាល ខេត្តព្រៃវែង និងខេត្តកំពង់ចាម និងមួយចំនួនទៀតរស់នៅតាមដងទន្លេមេគង្គក្រោម ទន្លេបាសាក់ និងតាមដងទន្លេសាបជាកន្លែងដែលពួកគេធ្វើការនេសាទត្រី ។ ជនជាតិនេះមិនមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធខាងផ្នែកវប្បធម៌និងសាសនាជាមួយខ្មែរទេ ។

ខ្មែរលើមានរស់នៅយ៉ាងច្រើននៅខេត្តភាគឦសាននៃប្រទេស ដូចជា : ខេត្តរតនគិរី ខេត្តស្ទឹងត្រែង ខេត្តមណ្ឌលគិរី និងខេត្តក្រចេះ ។ ខ្មែរលើភាគច្រើនរស់នៅរាយប៉ាយក្នុងភូមិបណ្តោះអាសន្នដែលមានអ្នករស់នៅប្រមាណពី ២០០-៣០០ នាក់ប៉ុណ្ណោះ ។ ជាធម្មតា ភូមិទាំងនោះគ្រប់គ្រងដោយក្រុមប្រឹក្សាចាស់ទុំក្នុងភូមិ ឬក៏គ្រប់គ្រងដោយមេភូមិណាម្នាក់ ។ ខ្មែរលើដាំដុះដំណាំផ្សេងៗ ប៉ុន្តែ ដំណាំចំបងគឺស្រូវតំបន់ដីស្ងួត ឬដីទួល ដែលដាំដុះតាមវិធីដុតព្រៃ ឬហៅថាកសិកម្មព្រៃដុត ។ ក្រៅពីនោះ

ខ្មែរលើបានប្រកបរបរប្រមាញ់ នេសាទត្រី និងប្រមូលអនុផលព្រៃឈើផ្សេងៗទៀតសំរាប់អាហារប្រចាំថ្ងៃ ។ លំនៅឋានរបស់ពួកគេមានទំហំតូចធំអាស្រ័យតាមចំនួនសមាជិកគ្រួសារ ហើយដែលភាគច្រើនគឺសង់ផ្ទាល់នឹងដី ឬនៅលើធ្នើរ ។ ក្រុមខ្មែរលើភាគច្រើននៅកម្ពុជា រួមមាន កួយ ភ្នង ស្ទៀង ព្រៅ ព្នៅ ចារ៉ាយ និងរ៉ាដែ ដែលនៅក្នុងចំណោមនោះ គឺមានតែ ២ ក្រុមទេ (ចារ៉ាយនិងរ៉ាដែ) ដែលចេះនិយាយភាសាខ្មែរមន ។ បច្ចុប្បន្ននេះ មានជនជាតិតួយប្រហែល ១៦០.០០០ នាក់ រស់នៅខេត្តភាគឧត្តរនៃប្រទេស ដូចជា : ខេត្តកំពង់ធំ ខេត្តព្រះវិហារ និងខេត្តស្ទឹងត្រែង ហើយក៏មានខ្លះរស់នៅក្នុងខេត្តជាប់នឹងប្រទេសថៃ ។

ព្រះពុទ្ធសាសនា គឺជាសាសនារបស់រដ្ឋហើយដែលមានខ្មែរយ៉ាងលើសលប់ជាអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានអនុញ្ញាតឱ្យមានសាសនាផ្សេងទៀតនៅក្នុងប្រទេស ហើយសាសនាទាំងនោះត្រូវបានគេគោរពយ៉ាងទូលំទូលាយផងដែរ ។ គ្រឹះស្តសាសនាត្រូវបានគេគោរពដោយក្រុមភាគតិច ជាពិសេសជនជាតិវៀតណាម ហើយសាសនាអ៊ីស្លាមជាសាសនាចំបងរបស់ជនជាតិចាម ។

ភាសាខ្មែរគឺជាភាសាជាតិរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយដែលមានប្រជាជនច្រើនជាង ៩៥% និយាយភាសានេះ ។ ភាសាបារាំងត្រូវបាននិយាយដោយមនុស្សជំនាន់មុន រីឯភាសាអង់គ្លេសត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជាទូទៅដោយមនុស្សជំនាន់ក្រោយ ។ ភាគច្រើននៃប្រជាជនកម្ពុជា ទោះបីមិនមែនជាខ្មែរក្តីក៏ពួកគេអាចនិយាយភាសាខ្មែរបានដែរ ។ ខ្មែររស់នៅប្រទេសថៃ វៀតណាម និងឡាវ និយាយគ្រាមភាសាខ្មែរទោះតិចឬច្រើន ហើយពួកគេមានការឆ្លាតវៃក្នុងការនិយាយភាសាខ្មែរមិនចាញ់ខ្មែរដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសឡើយ។ ភាសានៃជនជាតិភាគតិច រួមមាន វៀតណាម ចាម និងគ្រាមភាសាចិន ព្រមទាំងភាសាកុលសម្ព័ន្ធជាច្រើនទៀត។ ជាទូទៅ ភាសាខ្មែរមាននាម គុណនាម កិរិយាសព្ទ កិរិយាវិសេស និងពាក្យច្រើនប្រភេទទៀត ដែលហៅថាបរិវាស័ព្ទ។ លំដាប់ទំរង់ពាក្យធម្មតា គឺមានប្រធាន-កិរិយាសព្ទ-កម្មបទ ។ ភាសាខ្មែរប្រើភាសាសំស្ក្រឹត និងភាសាបាលីជាឫសគល់ ដូចគ្នានឹងភាសាអង់គ្លេស និងភាសាអឺរ៉ុបផ្សេងទៀតប្រើភាសាឡាតាំងនិងភាសាក្រិចដើម្បីបំបែកជាពាក្យថ្មី ពិសេសពាក្យវិទ្យាសាស្ត្រ ។ ភាសាខ្មែរក៏មានខ្ចីពាក្យចិន បារាំង អង់គ្លេសមកប្រើប្រាស់ដែរ ពិសេសពាក្យហិរញ្ញវត្ថុ ពាក្យពាណិជ្ជកម្ម និងក្នុងមុខអាហារជាដើម។ បន្ទាប់មក ពាក្យខ្ចីទាំងនោះក៏បានក្លាយជាវប្បធម៌នៃអាណាចក្រទៅវិញ ពិសេសឈ្មោះសំភារៈបច្ចេកវិជ្ជាលោកខាងលិចដ៏ទំនើប។ ភាសាខ្មែរ មានព្យញ្ជនៈ ៣៣ (អឃោសៈ ២០ និងឃោសៈ ១៣) ស្រៈ ២៤ ស្រៈពេញតួ ១២ (មិនសូវនិយមប្រើទេនៅយុគសម័យថ្មីនេះ) និងសញ្ញាសំគាល់មួយចំនួនទៀត ។

ប្រជាសាស្ត្រ

យោងតាមសៀវភៅស្ថិតិជាតិឆ្នាំ ២០០៣ ដែលរៀបចំឡើងដោយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិនៃក្រសួងផែនការ នៅឆ្នាំ ២០០៣ ប្រជាជនកម្ពុជាមានចំនួនប្រមាណ ១៣.៨ លាននាក់ ក្នុងនោះ ៥២% ជាស្ត្រី និងមានអត្រាកំណើនប្រមាណ ២.៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ប្រជាជនប្រមាណជា ៨៤% រស់នៅតាមជនបទ និង ១៦% រស់នៅក្នុងតំបន់ទីក្រុង និងទីប្រជុំជន។ នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញត្រូវបានគេប៉ាន់ប្រមាណថាមានប្រជាជនចំនួន ១.២ លាននាក់ និងមានអត្រាកំណើនខ្ពស់រហូតដល់ ៣.៥% ក្នុង ១ ឆ្នាំ។ ដោយឡែកអាស្រ័យទៅតាមតំបន់នៃប្រទេស ចំនួនប្រជាជនខ្ពស់គឺមាននៅក្នុងខេត្តចំនួន ៦ ដែលស្ថិតនៅតំបន់ទំនាបកណ្តាលជុំវិញរាជធានីភ្នំពេញ ហើយមានប្រជាជនប្រមាណ ៦០% នៃចំនួនសរុប ។

ចំនួនប្រជាជន	*ទាំងពីរភេទ*	*បុរស*	*ស្ត្រី*
សរុប	១៣,០៩៩,៤៧២	៦,៣៤៨,១១២	៦,៧៥១,៣៦០
ទីក្រុង	២.០៩៥.១៣៥	១.០២៩.៤០៥	១.០៦៥.៧៣០
ជនបទ	១១.០០៤.៣៣៧	៥.៣១៨.៧០៧	៥.៦៨៥.៦៣០
ភាគរយ		៤៨.២ %	៥១.៨ %

- អត្រាកំនើនប្រជាជនប្រចាំឆ្នាំ ២.៥ %
- អត្រាកំណើត ៣៨ នាក់ក្នុង ១០០០ នាក់
- អត្រាមរណៈ ១២ នាក់ក្នុង ១០០០ នាក់
- ចំនួនលំនៅឋានសរុប ២.១៨៨.៦៦៣
  - ទីក្រុង ៣២២.២៤៦
  - ជនបទ ១.៨៦៦.៤១៧
- ចំនួនលំនៅឋានធម្មតា ២.១៦២.០៨៦
- ភាគរយស្ត្រីជាមេគ្រួសារ ២៥.៧ %
- ដង់ស៊ីតេប្រជាជន ៧៦ នាក់ / គម²

✦ *ចំនួនប្រជាជននៅភ្នំពេញ :* ៩ %

✦ *ចំនួនប្រជាជននៅទីក្រុង :* ៧ %

✦ *ចំនួនប្រជាជននៅជនបទ :* ៨៤ %

✦ *អាយុជាមធ្យមនៃប្រជាជន :*

- ៥៨.៦ ឆ្នាំសំរាប់ស្ត្រី
- ៥០.៣ ឆ្នាំសំរាប់បុរស

✦ *អត្រាប្រជាជនតាមអាយុ*

- កុមារ (០-១៤ ឆ្នាំ) ៤២.៨ %
- ពលរដ្ឋដែលមានលទ្ធភាពចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច (១៥-៦៤ ឆ្នាំ) ៥៣.៧ %
- ប្រជាជនមានអាយុលើសពី ៦៥ ឆ្នាំ ៣.៥ %

✦ *ស្ថានភាពគ្រួសារពីអាយុ ១៥ ឆ្នាំឡើងទៅ (%)*

ភេទ	មិនបានរៀបការ	បានរៀបការ	មេម៉ាយ / ពោះម៉ាយ	លះលែង	បែកគ្នា
ទាំងពីរភេទ	២៩.៤	៦១.៣	៦.៥	២.៤	០.៤
បុរស	៣២.៨	៦៤.៦	១.៦	០.៨	០.២
ស្ត្រី	២៦.៦	៥៨.៤	១០.៨	៣.៧	០.៥

✦ *អាយុរៀបការជាមធ្យម*

បុរស	២៤.២ ឆ្នាំ
ស្ត្រី	២២.៥ ឆ្នាំ

✦ *អាយុកាលជាមធ្យម :* ៥៣.៤ ឆ្នាំ

✦ *អត្រាអក្ខរភាព :* ៦៥ % (ឆ្នាំ១៩៩៨)

✦ *អត្រាអក្ខរភាពមនុស្សចាស់ (ភាគរយនៃអក្ខរជនអាយុពី ១៥ ឆ្នាំឡើងទៅ)*

សរុប ទីក្រុង ជនបទ	ទាំងពីរភេទ	បុរស	ស្ត្រី
សរុប	៦៧.៣	៧៩.៥	៥៧.០
ទីក្រុង	៧៩.១	៨៨.២	៧០.៨
ជនបទ	៦៤.៩	៧៧.៦	៥៤.៣

✦ *កំរិតមានការអប់រំជាមធ្យមនៃចំនួនប្រជាជន : (ភាគរយនៃកំរិតអប់រំគិតពីអាយុពី ២៥ ឆ្នាំឡើងទៅ)*

កំរិតនៃការអប់រំ	ទាំងពីរភេទ	បុរស	ស្ត្រី
គ្មានការអប់រំ	២.១	២.០	២.២
មិនចប់មធ្យមសិក្សា	៥៦.៦	៤៩.០	៦៦.១
ក្រោមមធ្យមសិក្សា	១១.៨	១៣.៩	៩.២
លើសពីមធ្យមសិក្សា	០.៨	១.១	០.៤

✦ *អត្រាគ្មានការងារធ្វើ :*

- អត្រាស្ត្រីគ្មានការងារធ្វើ : ៥.៩ %
- អត្រាបុរសគ្មានការងារធ្វើ : ៤.៧ %

✦ *ចំនួនសរុបនៃមនុស្សមានការងារ :* ៦.៤ លាននាក់ (ឆ្នាំ២០០២ បានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច)

អត្រាសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចស្តូចស្តើង (មធ្យមភាគនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងចំណោមប្រជាជនមានអាយុពី ៧ ឆ្នាំឡើងទៅ)

- ទាំងពីរភេទ ៥៥.៥ %
- បុរស ៥៦.៥ %
- ស្ត្រី ៥៤.៦ %
- ភាគរយនៃប្រជាជនបំរើការក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម
  - ឧស្សាហកម្មខ្នាតតូច ៧៧.៥ %
  - ឧស្សាហកម្មខ្នាតមធ្យម ៤.៣ %
  - ឧស្សាហកម្មខ្នាតធំ ១៨.២ %

<u>សេដ្ឋកិច្ច</u>

ឆ្នាំ	២០០០	២០០១	២០០២	២០០៣
✦ *ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (លានដុល្លា)*	២.៤៨០	២.៥៩២	២.៧២១	២.៨៨៨
✦ *ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបក្នុងម្នាក់ (ដុល្លា)*	២៦១	២៥៩	២៥៥	៣១៧
✦ *អត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រចាំឆ្នាំ (ភាគរយ)*	៧.៧	៦.៣	៥.០	៦.០

- អត្រាលំនៅឋានមានអគ្គិសនីសំរាប់បំភ្លឺ :
  - ចំនួនសរុប ១៥.១ %
  - ទីក្រុង ៥៣.៦ %
  - ជនបទ ៨.៦៥ %

- អត្រាលំនៅឋានប្រើប្រភេទថាមពលផ្សេងៗក្នុងការចំអិនអាហារ :
  - អុស ៩០.០ %
  - ធ្យូង ៥.៣ %
  - ប្រេងកាត ១.៨ %
  - ឧស្ម័ន ១.៧ %
  - ផ្សេងៗ ១.២ %

១.២ រចនាសម្ព័ន្ធនយោបាយ និងភូមិសាស្ត្រ

ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍មានទីតាំងស្ថិតនៅចន្លោះខ្សែស្របទី ៨ និងទី ១២ នៃរយៈទទឹងខាងជើង និងនៅចន្លោះខ្សែបណ្ដោយទី ១០២ និងទី ១០៨ នៃរយៈបណ្ដោយខាងកើត ។ កម្ពុជាមានព្រំដែនដីគោកប្រវែង ២.៤២៨ គ.ម ជាប់ជាមួយប្រទេសថៃនៅប៉ែកខាងជើងនិងខាងលិច ជាប់ប្រទេសឡាវប៉ែកខាងជើង និងជាប់វៀតណាមប៉ែកខាងកើត និងខាងត្បូងប្រទេស ។

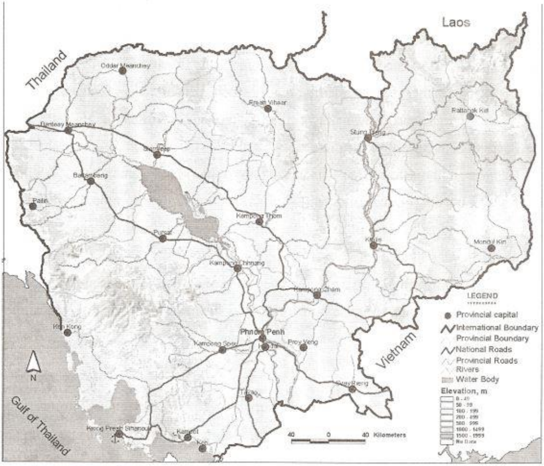

ប្រភព: គំរោង NAPA (ឆ្នាំ ២០០៣)

យោងតាមស្ថិតិរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតនៅក្នុងអាណត្តិបោះឆ្នោតសកលឆ្នាំ ២០០៣ រចនាសម្ព័ន្ធនយោបាយ និងរដ្ឋបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលត្រូវបានចែកចេញជា : ខេត្ត-ក្រុង ស្រុក-ខ័ណ្ឌ ឃុំ-សង្កាត់ និងភូមិ គឺមានចំនួនដូចខាងក្រោម :

- ចំនួនខេត្ត-ក្រុង ២៤
- ចំនួនស្រុក-ខ័ណ្ឌ ១៨៥
- ចំនួនឃុំ-សង្កាត់ ១.៦២១
- ចំនួនភូមិ ១២.៧៣៨

១.៣ វិស័យកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា

១.៣.១ វិស័យកសិកម្ម

កម្ពុជា គឺជាប្រទេសដែលមានសេដ្ឋកិច្ចពឹងផ្អែកលើវិស័យកសិកម្ម ហើយដែលមានប្រជាជនប្រមាណពី ៨០% ទៅ ៨៥% ប្រកបរបរកសិកម្ម និងផ្នែកពាក់ពន្ធ័ ដូចជា ដំណាំ ការចិញ្ចឹមសត្វ និងការបរបាញ់ជាដើម ហើយវិស័យនេះបានរួមចំណែកប្រមាណ ជិតពាក់កណ្តាលនៃផលទុនជាតិក្នុងស្រុកសរុប ។ ដំណាំស្រូវ គឺជាស្បៀងដ៏ចំបងបំផុតនៅកម្ពុជាដែលបានគ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដី ប្រមាណជា ៩០% នៃផ្ទៃដីដាំដុះសរុប ។ បន្ទាប់ពីដំណាំស្រូវ គឺមានដំណាំជាច្រើនមុខទៀតដែលចូលរួមលើកកំពស់អភិវឌ្ឍន៍ សេដ្ឋកិច្ចជាតិរួមមាន : កៅស៊ូ ពោត សណ្តែកសៀង ម្រេច ថ្នាំជក់ ។ល។ ទាក់ទងទៅនឹងដំណាំស្រូវនៅកម្ពុជា ការដាំដុះ ត្រូវបានធ្វើតាមប្រព័ន្ធផ្សេងៗគ្នា រួមមាន : ដំណាំស្រូវវស្សាតាមដីទំនាប ដំណាំស្រូវប្រាំងប្រដេញទឹក ដំណាំស្រូវឡើងទឹក ដំណាំស្រូវ ប្រាំងដីទំនាបមានប្រភពស្រោចស្រព និងដំណាំស្រូវដីខ្ពង់រាប ។ រីឯប្រព័ន្ធដំណាំចំរុះវិញ គឺមានការដាំដុះច្រើននៅតំបន់ទំនាបទន្លេ មេគង្គ តំបន់ដីក្រហម ដីឥដ្ឋខ្មៅ និងកសិកម្មព្រៃដុត (កសិកម្មពនេចរ) ។

វិស័យកសិកម្មកម្ពុជាមានសក្តានុពលខ្ពស់ ហើយបានផ្តល់ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេស ។ ទិសដៅចំបងរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងវិស័យកសិកម្ម គឺធានាស្ថេរភាពស្បៀងទាំងកំរិតជាតិ និងទាំងកំរិតគ្រួសារ បង្កើនបរិមាណនាំចេញ ពង្រីក ផលិតកម្មកៅស៊ូសំរាប់បង្កើនចំណូលរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ លើកស្ទួយវត្ថុធាតុដើមក្នុងស្រុកសំរាប់កសិឧស្សាហកម្ម និងបង្កើនចំណូល សំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋតាមជនបទ ។

យោងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្សេងៗធ្វើឡើងដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងអង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលបានបង្ហាញថាផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល គឺមានប្រមាណ ៥.១% ហើយផលត្រីមានប្រមាណ ២០% នៃផលិតកម្មកសិកម្ម សរុប ។ សំរាប់ពត៌មានពិស្តារគឺអាចរកបាននៅក្នុងព្រឹត្តិបត្រស្ថិតិកសិកម្មប្រចាំឆ្នាំ និងព្រឹត្តិបត្រស្ថិតិផលនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ។

<u>ផលិតកម្មស្បៀង</u>

កសិករភាគច្រើននៅកម្ពុជាប្រកបរបរដាំដុះដំណាំកសិកម្មសំរាប់ចិញ្ចឹមជីវិត ។ ទំរង់ផលិតកម្មកសិកម្មបែបនេះអាចផ្តល់ផល ជាស្បៀងអាហារចិញ្ចឹមជីវិតសំរាប់តែបុគ្គលម្នាក់ ឬគ្រួសារនីមួយៗ និងមានសេសសល់តិចតួចសំរាប់លក់ជាចំណូល ឬរក្សាទុកសំរាប់ ទ្រទ្រង់ពេលផលដំណាំទទួលរងការខូចខាត ។ ស្រូវជាផលិតផលចំបងដោយមាន ៨៨% នៃតំលៃផលិតផលដំណាំសរុបក្នុងឆ្នាំ ២០០២ (យោងតាមតារាង ១-២) ។ ដោយឡែកផលិតផលកៅស៊ូ ពោត ដំឡូងឈើ គឺបានដើរតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការធានានូវ សុវត្ថិភាពស្បៀងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ ទាក់ទងទៅនឹងផ្ទៃដីផលិតកម្ម និងផលដំណាំកសិកម្ម គឺមានការប្រែ ប្រួលទៅតាមឆ្នាំ ដូចដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម ។

តារាង ១-១ : ផលិតកម្មដំណាំ និងផ្ទៃដីដាំដុះ (ឆ្នាំ២០០០-២០០២)

ផលិតផល	ផ្ទៃដីដាំដុះ (ហិកតា)			បរិមាណ (តោន)		
	២០០០	២០០១	២០០២	២០០០	២០០១	២០០២
ស្រូវ	២.៣១៨.៤៥៩	២.២៤០.៩១៧	២.១៣៧.១២៥	៤.០២៦.០៩២	៤.០៩៩.០១៦	៣.៨២២.៥០៩
ពោត	៧១.៤៦២	៨០.២១៥	៨០.៤៧០	១៥៦.៩៧២	១៨៥.៩៨៩	១៤៨.៨៩៧

ផលិតផល	ផ្ទៃដីដាំដុះ (ហិកតា)			បរិមាណ (តោន)		
	២០០០	២០០១	២០០២	២០០០	២០០១	២០០២
ពោតលឿង	៤៤.៣៤៧	៥៥.១៤៧	៥៤.៦៥៧	១២១.៧៤១	១៥៧.៦៥២	១១៧.៣៤៤
ដំឡូងឈើ	១៦.២៧៩	១៤.២៣៩	១៩.៥៦៣	១៤៧.៧៦៣	១៤២.២៦២	១២២.០១៤
ដំឡូងជ្វា	៧.៤៣៥	៧.២២៥	៨.១៣៦	២៨.១៧៨	២៦.២៥២	៣១.៥៣០
បន្លែ	៣២.៧៥៥	៣៥.៣១១	៣៤.៤៣៣	១៩៥.៨៩៤	១៨៤.៦៤០	១៤៣.១៧៥
សណ្តែកបាយ	២៤.៩៩១	២៩.៤៣១	៣៩.៨០២	១៥.១០០	១៧.១៥៣	២៣.៩២៥
សណ្តែកដី	១០.៣៧០	១១.៩១៣	១៣.៨៤០	៧.៤៩០	៨.៩១៣	៩.៧៣៨
សណ្តែកសៀង	៣៣.២៥៦	៣១.៩៩៧	៣៣.៦១៣	២៨.១១១	២៤.៦៥៨	៣៨.៨០១
អំពៅ	៧.៧២៣	៧.៨៥៤	៩.៤៧៣	១៦៤.១៧៦	១៦៩.៣០២	២០៨.៨១៩
ល្ង	១៩.២២២	២០.១៥៨	២០.៨៥២	៩.៨៥៥	៨.៩៥៧	១០.១៥៧
ថ្នាំជក់	៩.៦៧៨	៨.៥៥៤	៤.០៧៨	៧.៦៦៥	៤.៦៦២	២.៥០១
ក្រចៅ	២០៨	២០៣	៤៨៥	១៨០	២០៣	៦៣៦
សរុប	**២.៥៩៦.២២១**	**២.៥៤៣.១៦៤**	**២.៤៥៦.៥២៧**	**៤.៩០៩.២១៧**	**៥.០២៩.២៥៩**	**៤.៦៨០.០៤៦**

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

តារាង ១-២: របនាសម្ព័ន្ធផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រ (ឆ្នាំ២០០២)

ផលិតផល	បរិមាណ (តោន)	តំលៃប៉ាន់ស្មាន (ដុល្លារ)	ភាគរយនៃផលតំលៃសរុប(%)
ស្រូវ	*៣.៨២២.៥០៩.០០*	*១.៦៦៦.២២១.៨៧២.០០*	*៨៧.៥៦*
ដំណាំផ្សេងៗ	*៥៤៣.២៨៥.០០*	*២៩២.៥៣៨.០៧៦.៩០*	*១២.៤៤*
សរុប	**៤.៣៦៥.៧៩៤,០០**	**១.៩៥៨.៧៥៩.៩៤៨,៩០**	**១០០,០០**

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

ផលិតកម្មបសុបក្សី និងបសុសត្វ

បច្ចុប្បន្ន ប្រភេទកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំគឺមានតិចតួចនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ ភាគច្រើនផលិតកម្មបសុបក្សី និងបសុសត្វធ្វើឡើងជាលក្ខណៈគ្រួសារតែប៉ុណ្ណោះ ។ គោលបំណងនៃផលិតកម្មបែបនេះ គឺដើម្បីលើកស្ទួយការផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុកជាអាហារ និងមានបន្តិចបន្តួចសំរាប់លក់ជាកំរៃគ្រួសារ ។ រីឯប្រព័ន្ធបសុវប្បកម្ម គឺបានបង្កើតឡើងតែក្នុងគោលបំណងសំរាប់ការស្រាវជ្រាវ និងជាកម្មវិធីសាកល្បង ឬកម្មវិធីបង្ហាញនានា ។

តារាង ១-៣ : ផលិតកម្មបសុបក្សី និងបសុសត្វ (ឆ្នាំ២០០០-២០០២)

ផលិតផល	បរិមាណ (ក្បាល)		
	២០០០	២០០១	២០០២
គោ	២.៩៩២.៦៤០	២.៨៦៨.៨២៧	២.៩២៤.៤៥៧
ក្របី	៦៥៣.៦៣១	៦២៦.០១៦	៦២៥.៩១២
ជ្រូក	១.៩៣៣.៩៣០	២.១១៤.៥២៤	២.១០៥.៤៣៩
បសុបក្សី	១៥.២៤៩.២០១	១៥.២៤៩.៤៤៧	១៦.៦៧៧.៨៦៤
សរុប	**២០.៨៦៩.៤០២**	**២០.៨៥៨.៨១៤**	**២២.៣៣៣.៦៦៨**

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

តារាង ១-៤ : រចនាសម្ព័ន្ធផលិតកម្មបសុបក្សី និងបសុសត្វ (ឆ្នាំ២០០២)

ផលិតផល	បរិមាណ (ក្បាល)	តំលៃប៉ាន់ស្មាន (ដុល្លារ)	ភាគរយនៃផលតំលៃសរុប(%)
គោ	២.៩២៤.៤៥៧	៥៨៤.៨៩១.៤០០.០០	៧៥.៧២
ក្របី	៦២៥.៩១២	៩៣.៨៨៦.៨០០.០០	១២.១៥
ជ្រូក	២.១០៥.៤៣៩	៧៣.៦៩០.២២៥.០០	៩.៥៤
បសុបក្សី	១៦.៦៧៧.៨៦៤	២០.០១៣.៤៣៦.៨០	២.៥៩
សរុប	**២២.៣៣៣.៦៦៨**	***៧៧២.៤៨១.៨៦១.៨០***	១០០.០០

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

ត្រី និងផលិតកម្មត្រី

យោងតាមការប៉ាន់ស្មានផលនេសាទត្រីទឹកសាបបានបង្ហាញថា ការចាប់ត្រីបានថយចុះពី ៤៤៤.៥ ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ ២០០០ មកត្រឹម ៤២៤.៤ ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ២០០២ ។ ការនេសាទត្រីទឹកសាបសរុបក្នុងឆ្នាំ ២០០២ គឺមានចំនួន ៣៦០.៣ ពាន់តោន ដែលវាបានថយចុះប្រមាណជា ៦.៤% បើប្រៀបធៀបទៅផលនេសាទក្នុងឆ្នាំ ២០០០ ដែលមានចំនួន ៣៨៥.០ ពាន់តោន ។ ពិនិត្យជារួមចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៩ មក ផលនេសាទទឹកសាបគឺមានការថយចុះយ៉ាងខ្លាំង ហើយដែលការថយចុះនេះបណ្តាលមកពីកត្តាជាច្រើនដូចជា ការចាប់ច្រើនហួសកំណត់ ការនេសាទខុសលក្ខណៈបច្ចេកទេស ការប្រែប្រួលគុណភាពបរិស្ថាន ។ល។ ដោយឡែកការនេសាទត្រីទឹកប្រៃនៅកម្ពុជា មានការកើនឡើងចំនួន ៩.២ % គឺពីចំនួន ៤២.០ ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ២០០០ ដល់ ៤៥.៨៥ ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ២០០២ ហើយការនេសាទត្រីទឹកប្រៃ គឺមានសកម្មភាពច្រើននៅក្នុងបរិវេណក្រុងព្រះសីហនុ និងខេត្តកោះកុង ។

នៅក្នុងគោលបំណងរក្សាពូជត្រី និងដើម្បីបង្កើនផលស្តុកធម្មជាតិសំរាប់ការនេសាទរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានសំរេចកាត់រំសាយចំនួនឡូត៍នេសាទសម្បទានពីចំនួន ២៧០ មកត្រឹមចំនួន ១៦៤ ឡូត៍ ។

វារីវប្បកម្មនៅកម្ពុជាបានកើនឡើងក្នុងកំរិតតិចតួចពី ១៧.៥ ពាន់តោននៅក្នុងឆ្នាំ ២០០០ ទៅដល់ ១៨.២៥ តោនក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ។ រីឯផលិតកម្មត្រីកែច្នៃ តាមការប៉ាន់ស្មានបានថយចុះ ១៦.០% គឺពី ៦៣.០០ ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ ២០០០ មកនៅត្រឹម ៥២.៥០ ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ។

តារាង ១-៥ : ផលិតកម្មជលផល (ឆ្នាំ២០០០-២០០២)

ផលិតផល	បរិមាណ (តោន)		
	២០០០	២០០១	២០០២
នេសាទទឹកសាប	៣៨៥.០០០.០០	៣៨៥.០០០.០០	៣៦០.៣០០.០០
នេសាទទឹកប្រៃ	៤២.០០០.០០	៤០.០០០.០០	៤៥.៨៥០.០០
វារីវប្បកម្ម	១៧.៥០០.០០	៣០.៥០០.០០	១៨.២៥០.០០
សរុប	៤៤៤.៥០០.០០	៤១៥.៥០០.០០	៤២៤.៤០០.០០

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

តារាង ១-៦ : រចនាសម្ព័ន្ធផ្នែកជលផល (ឆ្នាំ២០០២)

ផលិតផល	បរិមាណ (តោន)	តំលៃប៉ាន់ស្មាន (ដុល្លារ)	ភាគរយនៃផលតំលៃសរុប(%)
នេសាទទឹកសាប	៣៦០.៣០០.០០	៥៧៦.៤៨០.០០០.០០	៨២.៨៨
នេសាទទឹកប្រៃ	៤៥.៨៥០.០០	៩១.៧០០.០០០.០០	១៣.១៨
វារីវប្បកម្ម	១៨.២៥០.០០	២៧.៣៧៥.០០០.០០	៣.៩៤
សរុប	៤២៤.៤០០.០០	៦៩៥.៥៥៥.០០០.០០	១០០.០០

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

ព្រៃឈើ និងផលិតផលព្រៃឈើ

យោងតាមរបាយការណ៍ផលិតកម្មព្រៃឈើរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានបញ្ជាក់ថាពុំមានការកាប់ព្រៃឈើទេ គឺមានតែឈើអារចំនួន ១២.៧៣៥ ម៉ែត្រគូបប៉ុណ្ណោះ ដែលបានផលិតក្នុងឆ្នាំ ២០០២ (សន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ២០០៣) ហើយបើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០១ គឺមានការផលិតឈើមូលចំនួន ១២៣.០០០ម៉ែត្រគូប និងឈើអារ ១៦.១៧៤ ម៉ែត្រគូប ។

តារាង ១-៧ : ផលិតកម្មរុក្ខកម្ម (ឆ្នាំ២០០០-២០០២)

ផលិតផល	បរិមាណ		
	២០០០	២០០១	២០០២
ឈើកែច្នៃ (ម៉ែត្រគូប)	១៥.៧៨៥.០០	១៦.១៧៤.០០	១២.៧៣៥.០០
អនុផលព្រៃឈើ (តោន)	៥១.៣១០.០០	៣៧.៥៧៤.០០	៨.១២៧.០០

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

តារាង ១-៨ : រចនាសម្ព័ន្ធផលិតកម្មរុក្ខកម្ម (ឆ្នាំ២០០២)

ផលិតផល	បរិមាណ	តំលៃ (ដុល្លារ)
ឈើអារ/ឈើកែច្នៃ (ម៉ែត្រគូប)	១២.៧៣៥.០០	៤.៧៥៤.៣៥៥.៥៥
អនុផលព្រៃឈើ (តោន)	៨.១២៧.០០	គ្មាន

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

ផលិតកម្មកៅស៊ូ

ផលិតផលកៅស៊ូសរុបមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ គឺមានប្រមាណជា ៤០.០០០ តោនក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលចំនួននេះគឺស្មើនឹង ៨០% នៃផលិតផលកៅស៊ូនាចុងទសវត្សទី ៦០ ។ ដើម្បីធានាឱ្យមានការកែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធផលិតកម្ម និងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងក្នុងវិស័យផលិតកម្មកៅស៊ូ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយអាជីវកម្មផលិតកម្មកៅស៊ូ ពីការគ្រប់គ្រងដោយរដ្ឋទៅឯកជន ។

តារាង ១-៩ : ផលិតកម្មកៅស៊ូ និងផ្ទៃដីដាំដុះ (ឆ្នាំ២០០០-២០០២)

ផលិតផល	*ផ្ទៃដី (ហិកតា)*			*បរិមាណ (តោន)*		
	២០០០	២០០១	២០០២	២០០០	២០០១	២០០២
កៅស៊ូ	១.៧២៥.៩៧	២.១៦៥.៣៥	២៩.១១៨.៦១	៧៦.៤៦៤.៦៧	៤៣.០៥៤.០០	៣២.៧៧៤.០០

ប្រភព : របាយការណ៍សន្និបាតបូកសរុបការងារកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣

ការប្រើប្រាស់ដីក្នុងវិស័យកសិកម្ម

ការកើនឡើងយ៉ាងរហ័សនូវចំនួនប្រជាពលរដ្ឋ បានធ្វើឱ្យមានតំរូវការកាន់តែច្រើននូវទីអាស្រ័យ និងផ្ទៃដីផលិតកម្មកសិកម្មរបស់ប្រទេស ។ តារាង ១-១០ បានបង្ហាញឱ្យឃើញនូវព័ត៌មានស្តីពីការប្រើប្រាស់ដីសំរាប់វិស័យកសិកម្មក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ដែលរៀបចំដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

តារាង ១-១០ : ការប្រើប្រាស់ដីក្នុងវិស័យកសិកម្ម (ឆ្នាំ២០០២)

ចំណាត់ថ្នាក់	*ផ្ទៃដី (លានហិកតា)*	*ភាគរយ (%)*
ដីព្រៃ (តំបន់ការពារ ព្រៃសម្បទាន ព្រៃការពារ និងព្រៃផ្សេងទៀត)	១១.១០	៦១.៣០
ដីព្រៃគុម្ពោត	១.២៩	៧.៧០
ដីដាំដុះ	២.៧០	១៥.០០
ដីឡូត៍នេសាទសម្បទាន	១.០០	៥.៣០
ដីទីក្រុងតូចៗ	១.០០	៥.៣០

ចំណាត់ថ្នាក់	ផ្ទៃដី (លានហិកតា)	ភាគរយ (%)
ដីសម្បទានកសិកម្ម	០.៨១	៤.០០
ដីចំការមីន ឬគ្រាប់មិនទាន់ផ្ទុះ	០.១០	០.៦០
សរុប	១៨	៩៩,២០

ប្រភព : ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឆ្នាំ២០០៣

យោងតាមការបង្ហាញខាងលើ ផ្ទៃដីដាំដុះគឺមានពី ២.៧ ទៅ ៣.១ លានហិកតា ក្នុងនោះដីដាំដុះស្រូវគឺមានប្រមាណពី ២.១ ទៅ ២.៣ លានហិកតា ប្រមាណជា ១០% នៃផ្ទៃដីប្រទេស ។ ផ្ទៃដីនៅសល់ប្រមាណពី ៦ ទៅ ៩ លានហិកតា គឺជាផ្ទៃដីដាំដំណាំផ្សេងៗ ។

១.៣.២ ទិសំយឧស្សាហកម្ម

មុនឆ្នាំ ១៩៩៣ មានការវិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្មក្នុងកំរិតទាបនៅកម្ពុជា ។ ការវិនិយោគលើវិស័យនេះមានភាពប្រសើរឡើងចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ដែលអាចចាត់ទុកថាជាឆ្នាំគោលនៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ។ យោងទៅលើស្ថេរភាពនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមនៅកម្ពុជា ភាពសមស្របនៃបទបញ្ញត្តិនានា ជាពិសេសច្បាប់វិនិយោគនិងការផ្តល់ប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពន្ធ (GSP) ដោយបណ្តាប្រទេសឧស្សាហកម្មជឿនលឿនបានធ្វើឱ្យការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មមានសន្ទុះកើនឡើងយ៉ាងរហ័ស ពិសេសវិស័យឧស្សាហកម្មវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ ។ ឧស្សាហកម្មវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ ជ្រលក់ពណ៌ អាហារ និងភេសជ្ជៈ ... ដណ្តើមបានប្រមាណជា ២៤% នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបរបស់ជាតិនាឆ្នាំ ២០០១ ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាគឺស្ថិតក្នុងទ្រង់ទ្រាយតូច ហើយបច្ចុប្បន្ននេះកម្ពុជាកំពុងសំឡឹងឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មទ្រង់ទ្រាយធំសំរាប់អនាគត ។

<u>សហគ្រាសឧស្សាហកម្ម</u>

ផ្អែកតាមទិន្នន័យនៃការចុះបញ្ជីរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែនិងថាមពល កម្ពុជាមានសហគ្រាសឧស្សាហកម្មចំនួន ២៧.៤៧៥ មូលដ្ឋាន (តូច មធ្យម និងធំ) ដែលដំណើរការក្នុងឆ្នាំ ២០០១។ ក្នុងចំណោមសហគ្រាសឧស្សាហកម្មទាំងនោះមាន ២៧៤ ជាសហគ្រាសឧស្សាហកម្មខ្នាតធំ ៤៦ ជាសហគ្រាសឧស្សាហកម្មខ្នាតមធ្យម និងចំនួន ២៧.១៥៥ ជាសហគ្រាសឧស្សាហកម្មខ្នាតតូច។

តារាង ១-១១ : របនាសម្ព័ន្ធនៃឧស្សាហកម្ម និងសហគ្រាស (ឆ្នាំ២០០០-២០០១)

ឆ្នាំ	សហគ្រាសឧស្សាហកម្មខ្នាតតូច ឬសិប្បកម្ម	សហគ្រាសឧស្សាហកម្ម ខ្នាតធំ និងមធ្យម	សរុប
២០០១	២៧.១៥៥	៣២០	២៧.៤៧៥
២០០០	២៥.៤០៦	៣៤០	២៥.៧៤៦
អត្រាធៀប ២០០១ / ២០០០	១០៧%	៩៤%	១០៧%

ប្រភព : របាយការណ៍ការងារប្រចាំឆ្នាំ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ឆ្នាំ២០០៣

តំលៃប៉ាន់ស្មាននៃផលិតផលពីសហគ្រាសឧស្សាហកម្មដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងឆ្នាំ ២០០១ មានប្រមាណជា ១.៤៦៦លានដុល្លាអាមេរិក ក្នុងនោះតំលៃផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌសំលៀកបំពាក់ និងស្បែកជើងមានប្រមាណជា ៩៧.៥% បន្ទាប់មកគឺផលិតផលម្ហូបអាហារ ភេសជ្ជៈ និងថ្នាំជក់មានតំលៃប្រមាណជា ២.២% ។

ធនធានរ៉ែ

ការពិនិត្យឡើងវិញនាពេលថ្មីៗពីការស្រាវជ្រាវរ៉ែនៅកម្ពុជាដែលអនុវត្តដោយ ESCAP ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ និងលទ្ធផលនៃការសិក្សាក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៥០ បានបង្ហាញពីវត្តមាននៃសន្ទស្សន៍រ៉ែសំខាន់ៗក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រួមមាន : ត្បូងកណ្តៀង ត្បូងទទឹម សំណ មាស សំណប៉ាហាំង កាស៊ីដេរីត ស៊ីលីកា បុកស៊ីត ម៉ាញេស្យូម ស្ពូក កៅឡាំង ថ្មបូងថ្ម ថ្មបូងកូក លីញីត ប៉ាហ្គូឌីត និងហ្វូសហ្វាត ។

ធនធានរ៉ែអាចដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចប្រទេស ។ ឧស្សាហកម្មរ៉ែនៅកម្ពុជាពេលបច្ចុប្បន្ននេះមិនទាន់មានការអភិវឌ្ឍន៍នៅឡើយទេ ពោលគឺមានតែការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ លើកលែងតែរ៉ែត្បូងដែលមានការធ្វើអាជីវកម្មច្រើននិងមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន ដែលស្ថិតនៅភាគទិសពាយ័ព្យនៃប្រទេស ។ ការជីកយករ៉ែហ្វូសហ្វាតនៅប៉ៃលិនបានធ្វើឱ្យខូចខាតដី ហើយចាត់ទុកថាជាមូលហេតុចំបងនៃការកើនឡើងល្បាប់ភក់នៅតាមដងស្ទឹងសង្កែក្នុងខេត្តបាត់ដំបង ។

ជារួម ទោះបីកម្ពុជាមានភោគទ្រព្យរ៉ែជាទាយជ្ជទានពីធម្មជាតិច្រើនក៏ដោយ តែវាអាចនឹងត្រូវហិនហោចប្រសិនបើមិនមានការគ្រប់គ្រងច្បាស់លាស់លើអាជីវកម្មធនធានរ៉ែទាំងនោះ ។ ដូចនេះ ចាំបាច់ត្រូវតែមានការរៀបចំគោលនយោបាយគ្រប់គ្រង និងការផ្ចួចផ្តើមត្រួតពិនិត្យដ៏ម៉ត់ចត់ ទើបអាចឈានទៅដល់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការធ្វើអាជីវកម្មដែលមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច និងធ្វើឱ្យបរិស្ថានមានភាពល្អប្រសើរឡើងវិញ ។ ការរៀបចំនូវគោលនយោបាយសំរាប់អនុវត្តច្បាប់គ្រប់គ្រងធនធានរ៉ែ គឺជាជំហានដ៏សំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានរ៉ែនៅកម្ពុជា ។ ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងនិងការធ្វើអាជីវកម្មធនធានរ៉ែលើកទី ១ បានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ១៩៦៨ រីឯច្បាប់ថ្មីត្រូវបានអនុម័តដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នាឆ្នាំ ២០០១ ។

ថាមពល

ប្រភពថាមពលសំខាន់ៗនៅកម្ពុជា រួមមាន : ផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈ ឧស្ម័ន ឱស សំណល់រុក្ខជាតិ សំណល់លាមកសត្វ (ជីវម៉ាស) ។ ចំណែកឯការប្រើប្រាស់ធ្យូងថ្មជាប្រភពថាមពល គឺមានតិចតួចណាស់នៅកម្ពុជាក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម ។ នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ តំរូវការថាមពលនៅកម្ពុជាមានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង ដោយសារកំណើននៃការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចមានកំរិតខ្ពស់ ដូចជា សកម្មភាពផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម ការដឹកជញ្ជូន សេវាកម្ម និងការផលិតថាមពលអគ្គិសនី ។ ប្រភពថាមពលខាងដើមពីរ (ផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈ និងឧស្ម័ន) ពុំមែនជាផលិតផលក្នុងស្រុកទេ គឺត្រូវបាននាំចូលទាំងស្រុងពីបរទេស ។

នៅកម្ពុជា ផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងបរិមាណដ៏ច្រើននៅក្នុងការផលិតថាមពលអគ្គិសនី ដំណើរការផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម និងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ។ ក្រៅពីនោះ គឺមានការប្រើប្រាស់តិចតួចនៅក្នុងការចំអិនអាហារ និងសំរាប់ការដុតបំភ្លឺលំនៅឋានភាគច្រើននៅទីជនបទ ។ ចំពោះទិន្នន័យនៃការប្រើប្រាស់ផលិតផលប្រេងតាមផ្នែកដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ គឺពុំទាន់មាននៅឡើយទេ ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០២ បរិមាណផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈដែលបាននាំចូលសរុប គឺមានប្រមាណ ៦៨៨.០០០

តោន ដែលក្នុងបរិមាណនោះប្រេងម៉ាស៊ូតស្ថិតក្នុងលំដាប់ទី ១ មាន ៥៣.៤% ប្រេងសាំងលំដាប់ទី ២ មាន ១៤.៦% និងប្រេងខ្មៅលំដាប់ទី ៣ មាន ១៣.៩% នៃបរិមាណនាំចូលសរុប ។

ការប្រើប្រាស់ឧស្ម័នជាប្រភពថាមពលនៅកម្ពុជា ពិសេសនៅក្នុងការចំអិនអាហារ គឺបានចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ ១៩៩២ ហើយដែលត្រូវបាននាំចូលពីបរទេស ។ បរិមាណនាំចូលនៃឧស្ម័ននៅក្នុងឆ្នាំ ២០០២ គឺមានប្រមាណ ២៧ ពាន់តោន ។ ចំពោះការប្រើប្រាស់ប្រភពថាមពលនេះ គឺមានច្រើនតែក្នុងតំបន់ទីក្រុង និងក្នុងទីប្រជុំជនតែប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះវាមានតំលៃខ្ពស់ដែលធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋនៅជនបទមិនអាចប្រើប្រាស់បាន ។

ឧសគឺជាប្រភពថាមពលដ៏សំខាន់របស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាទូទៅ ។ ឧសបានផ្តល់ជាប្រភពថាមពលសំរាប់ការចំអិនអាហារដែលមានប្រមាណ ៩០% នៃថាមពលប្រើសំរាប់ចំអិនអាហារតាមលំនៅឋាន ។ ក្រៅពីនោះ ឧសក៏ជាប្រភពថាមពលសំរាប់ទ្រទ្រង់ដំណើរការផលិតកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារផងដែរ ដូចជា ការដុតរំងាស់ស្ករ បិទស្រា សំងួតផលិតផលកសិកម្ម និងការផលិតឥដ្ឋក្បឿងសំណង់ជាដើម ។ ទន្ទឹមនឹងការផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ជាប្រភពថាមពល និន្នាការនៃកំណើនការប្រើប្រាស់ឧសនៅកម្ពុជាបានបង្កជាក្តីកង្វល់របស់ជាតិទៅលើការថយចុះនូវបរិមាណព្រៃឈើ ដែលជាគំរបផ្ទៃផែនដីប្រកបដោយសារៈប្រយោជន៍ច្រើនយ៉ាងសំរាប់មនុស្សជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងកូនចៅជំនាន់ក្រោយ ។

ក្រៅពីប្រភពថាមពលខាងលើ សំណល់រុក្ខជាតិ និងសំណល់លាមកសត្វ (ជីវម៉ាស) ក៏ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាប្រភពថាមពលនៅតាមទីជនបទ ដើម្បីជួយកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ឧស ។ សំណល់រុក្ខជាតិ និងសំណល់លាមកសត្វត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងការចំអិនអាហារ និងតិចតួចក្នុងផលិតកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដូចជា ដុតរំងាស់ស្ករនិងបិទស្រាជាដើម ។

នៅកម្ពុជា ថាមពលអគ្គិសនីត្រូវបានផលិតចេញពីរោងចក្រប្រើប្រាស់ថាមពលប្រេងឥន្ធនៈ ពីទំនប់វារីអគ្គិសនី និងពីថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យ ។ រោងចក្រផលិតអគ្គិសនីភាគច្រើនដំណើរការដោយប្រើប្រេងម៉ាស៊ូត និងប្រេងខ្មៅ ហើយដែលបានផ្តល់ជាថាមពលអគ្គិសនីប្រមាណ ១៦៨ មេហ្គាវ៉ាត់ ដែលស្មើនឹង ៨៣% នៃថាមពលអគ្គិសនីសរុប ។ ចំពោះថាមពលដែលអាចទទួលបានពីទំនប់វារីអគ្គិសនី គឺមានចំនួនត្រឹមតែ ១១ មេហ្គាវ៉ាត់តែប៉ុណ្ណោះ ។ ចំណែកឯការផលិតអគ្គិសនីពីថាមពលព្រះអាទិត្យគឺមានតិចតួចណាស់នៅកម្ពុជា ហើយដែលសំរាប់ប្រើជាការបំភ្លឺតិចតួចនៅទីសាធារណៈ និងលំនៅឋាននៅជនបទ ។

ទាក់ទងទៅនឹងការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីសំរាប់លំនៅឋាន គឺមានប្រមាណតែ ១៥ % នៃចំនួនលំនៅឋានសរុបទូទាំងប្រទេស (២.១៨៨.៦៦៣ លំនៅឋាន) ដែលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ ក្នុងនោះ ៩៣.៦ % ស្ថិតក្នុងតំបន់ទីក្រុងនិងទីប្រជុំជន និង ៨.៦% ស្ថិតក្នុងតំបន់ជនបទ ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ថាមពលអគ្គិសនីដែលផ្គត់ផ្គង់ការប្រើប្រាស់ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ គឺមានចំនួន ១២៩.២ មេហ្គាវ៉ាត់ ហើយដែលបរិមាណតំរូវការនឹងកើនដល់ ២០០ មេហ្គាវ៉ាត់ នៅឆ្នាំ ២០០៦ ។ ដោយឡែក ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអគ្គិសនីនៅតាមទីប្រជុំជនខេត្តក្រុងគឺមានប្រមាណជា ៥០ មេហ្គាវ៉ាត់ ហើយដែលបរិមាណតំរូវការនឹងកើនដល់ ១៧៣ មេហ្គាវ៉ាត់ នៅឆ្នាំ ២០១០ ។

១.៣.៣ សង្ខេបវិស័យកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្ម

យោងតាមការប៉ាន់ប្រមាណពីរបរការងារបានបង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៣ ចំនួនរបរការងារគឺមាន ៣.៩ លាន ដែលក្នុងនោះផ្នែកកសិកម្មបានផ្តល់របរការងារចំនួន ៨១% ផ្នែកឧស្សាហកម្មមាន ៣% និងផ្នែកសេវាកម្មមាន ១៦% ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០១ ចំនួនរបរការងារបានកើនដល់ ៦.២ លាន ក្នុងនោះផ្នែកកសិកម្មមានចំនួនប្រមាណ ៧០.៤៩% ផ្នែកឧស្សាហកម្មមាន ១០.១៣% និងផ្នែកសេវាកម្មមាន ១៩.៣៨% នៃរបរការងារសរុប ។ នៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម របរការងារក្នុងផ្នែកដាំដុះគឺមានចំនួនច្រើនរហូតដល់ ៩៣% រីឯរបរការងារក្នុងផ្នែកជលផលគឺមាន ៥.៧៣% និងផ្នែកបរបាញ់ ១.២៧% នៃរបរការងារកសិកម្មសរុប ។

តារាង ១-១២ : ទស្សនៈវិស័យទូទៅនៃផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗរបស់កម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០១)

វិស័យ	អត្រាធៀប ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (%)	ចំនួននិយោជិក	ផលិតផលសំខាន់ក្នុងវិស័យនីមួយៗ
ឧស្សាហកម្ម/សហគ្រាស	២៤.០០	៦២៨.៤៣៧	រ៉ែ និងរ៉ែត្បូង ម្ហូបអាហារ និងភេសជ្ជៈ ថ្នាំជក់ វាយនភ័ណ្ឌ កាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ ជ្រលក់ពណ៌ រោមសត្វប្រដាប់ប្រដាស្បែក កាតាប កាបូបស្រ្តី ស្បែកជើង ឈើនិងផលិតផលឈើ ក្រដាស និងផលិតផលក្រដាស ការបោះពុម្ពគីមីនិង ផលិតផលគីមី កៅស៊ូនិងផលិតផលប្លាស្ទិច ផលិតផលរ៉ែមិនមែនលោហៈ លោហៈ សំណោហៈ គ្រឿងម៉ាស៊ីន បរិក្ខារអេឡិចត្រូនិច បរិក្ខារពេទ្យ សង្ហារឹម និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត សំភារៈសំណង់ ។ល។
កសិកម្ម	៣៩.៦០	៤.៣៧២.៣០៨	ស្រូវ ដំឡូងឈើ ដំឡូងជ្វា បន្លែ សណ្តែកខៀវ សណ្តែកបាយ សណ្តែកសៀង ស្ពៃអំពៅ ល្ង ថ្នាំជក់ ក្រចៅ ប្រេងល្ហុង រុក្ខឈើ ដំណាំអចិន្ត្រៃយ៍ ការចិញ្ចឹមសត្វ ផលិតផលត្រី ផលិតផលឈើ កៅស៊ូ កាហ្វេ តែ ។ល។
សេវាកម្ម	៣១.៥០	១.២០២.៨៥០	សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន ការដឹកជញ្ជូន គមនាគមន៍ អន្តរកម្មសាច់ប្រាក់ និងការជួល-លក់ផ្ទះ ។
ពន្ធបន្ថែម	៥.៨០		
កំរៃធនាគារ	០.៥០		
សរុប	**១០០%**	**៦.២០៣.៥៩៥**	

ប្រភព : កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ២០០៣-២០០៥ និងសៀវភៅស្ថិតិជាតិ ឆ្នាំ២០០៣

និយោជិកតាមផ្នែកសំខាន់ៗនៃវិស័យកសិកម្ម

នៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម ផ្នែកដាំដុះ បរបាញ់ និងផ្នែកដទៃទៀតមានអត្រាពលកម្មប្រមាណ ៩៣% ធៀបនឹងពលកម្មសរុបនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម ។ ចំណែកឯ ៧% ទៀតបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងផ្នែករុក្ខកម្មនិងអាជីវកម្មឈើ និងផ្នែកនេសាទត្រីនិងការធ្វើវារីវប្បកម្ម ។

តារាង ១-១៣ : និយោជិកនិងផលិតផលនៃផ្នែកសំខាន់ៗនៃវិស័យកសិកម្ម (ឆ្នាំ២០០១)

ផ្នែកផលិត	ចំនួនទីកន្លែង	ចំនួនពលកម្ម		តំលៃផលិតផល	
		ចំនួន(នាក់)	ភាគរយ	តំលៃ(១,០០០ដុល្លារ)	ភាគរយ
ការដាំដុះ ការបរបាញ់ និងសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធ	គ្មាន	៤.០៦៣.០៨៨	៩២.៩២	១.៦៦៦.២២២.០០	៩៩.៥៥
រុក្ខកម្ម និងអាជីវកម្មឈើ	គ្មាន	៥៥.៥១២	១.២៦	៤.៧៥៤.៤០	០.២៨
នេសាទ និងវារីវប្បកម្ម	១៦៤	២៥៣.៧០៨	៥.៨២	២.៦៩៤.៣០	០.១៧
សរុប	១៦៤	៤.៣៧២.៣០៨	១០០.០០	១.៦៧៣.៦៧០.៧០	១០០.០០

ប្រភព : សៀវភៅស្ថិតិជាតិ ឆ្នាំ២០០៣

និយោជិកតាមផ្នែកសំខាន់ៗនៃវិស័យឧស្សាហកម្ម

នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម ផ្នែកវាយនភណ្ឌនិងកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ មានអត្រាពលកម្មខ្ពស់ជាងផ្នែកដទៃ គឺរហូតដល់ ៥១.២៥% ធៀបនឹងពលកម្មសរុបនៃវិស័យនេះ ក្រៅពីនេះមានផ្នែកធំចំនួន ២ គឺផ្នែកផលិតម្ហូបអាហារ ១៨% និងផ្នែកសំណង់ចំនួន ១៤% ។

តារាង ១-១៤ : និយោជិកនិងផលិតផលនៃផ្នែកសំខាន់ៗនៃវិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០១)

ផ្នែកនៃវិស័យឧស្សាហកម្ម	ចំនួនពលកម្ម		តំលៃផលិតផល	
	ចំនួន(នាក់)	ភាគរយ	តំលៃ(១,០០០ដុល្លារ)	ភាគរយ
រ៉ែ និងរ៉ែត្បូង	១១.៨២៨	១.៨៨	១.០៧៨.៩៧៤.៣៦	០.០៤
ម្ហូបអាហារ និងភេសជ្ជៈ	១១២.២២៥	១៧.៨៦	៣២៨.០៦៣.០៧៦.៩២	១១.០៤
ថ្នាំជក់	៧.២០៨	១.១៥	៥៣.១៤៥.១២៨.២១	១.៧៩
វាយនភ័ណ្ឌ	៧៩.៧១៥	១២.៦៩	១.០៧៤.៨៦២.៨២០.៥១	៣៦.១៦
កាត់ដេរសំលៀកបំពាក់	២៤២.៥៨៤	៣៨.៦០	១.១៧៦.៨៣៩.៤៨៧.១៨	៣៩.៥៩
រោមសត្វ និងសំភារៈស្បែក	១១.៧០៩	១.៨៦	១៣៦.៣១២.៥៦៤.១០	៤.៥៩
ឈើ និងផលិតផលឈើ	២០.៧៧៥	៣.៣១	១១.៣៨១.៥៣៨.៤៦	០.៣៨
ក្រដាស និងផលិតផលក្រដាស	០	០.០០	៣៨៦.៤១០.២៦	០.០១
ការបោះពុម្ព និងការផលិតពត៌មានបោះពុម្ព	១.១៥២	០.១៨	៣៣៦.៩២៣.០៨	០.០១
គីមីនិង ផលិតផលគីមី	៥១០	០.០៨	២.៩៣៣.៥៨៩.៧៤	០.១០
កៅស៊ូ និងផលិតផលប្លាស្ទិច	១៣១	០.០២	៨៩.៦៩២.០៥១.២៨	៣.០២
ផលិតផលរ៉ែមិនមែនលោហៈ	១១.៤១៧	១.៨២	៧.៤៤៣.៣៣៣.៣៣	០.២៥
លោហៈ	៥.៦៦៥	០.៩០	៧៣.៨៤៦.១៩	០.០០

ផ្នែកនៃវិស័យឧស្សាហកម្ម	*ចំនួនពលកម្ម*		*តំលៃផលិតផល*	
	ចំនួន(នាក់)	*ភាគរយ*	*តំលៃ(១,០០០ដុល្លារ)*	*ភាគរយ*
សំណោហ:	១១.០៤៨	១,៧៦	១៦៨.៤៦១,៥៤	០.០១
គ្រឿងម៉ាស៊ីន និងបរិក្ខារគ្រឿងចក្រ	២.១៣២	០,៣៤	២២.៨០៨.៧១៧,៩៥	០.៧៧
បរិក្ខារម៉ាស៊ីនអេឡិចត្រូនិច	២.១៤៧	០,៣៤	១៥.៨៩៧.៤៤	០.០០
វិទ្យុ ទូរទស្សន៍ បរិក្ខារគ្រឿងទំនាក់ទំនង	៦៧២	០,១១	០	០
បរិក្ខារពេទ្យ និងសំភារៈភ្នែក	២.៣៨៨	០,៣៨	០	០
រថយន្តសណ្តោង និងរថយន្តពាក់កណ្តាលសណ្តោងគ្រឿងដឹកជញ្ជូន	៣.៤៨៨	០,៥៦	៤.៦២៧.១៧៩.៤៩	០,១៦
សង្ហារឹម	៩.៦៨៤	១,៥៤	៤.៧៤៤.៨៧១.៧៩	០,១៦
អគ្គិសនី ឧស្ម័ន ការចំហុយ និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	២.០៩៣	០,៣៣	៥៦.៥១៦.៩២៣.០៨	១,៩០
ទឹកបរិសុទ្ធ និងការចែកចាយទឹកបរិសុទ្ធ	១.៦៩២	០,២៧	១.៤៣៨.៩៧៤.៣៦	០,០៥
សំភារៈសំណង់	៨៨.១៧០	១៤,០៣	០	០
សរុប	៦២៨.៤៣៧	១០០,០០	២.៩៧២.៨៨០.៧៦៩,២៣	១០០,០០

ប្រភព : សៀវភៅស្ថិតិជាតិ ឆ្នាំ២០០៣

ជំពូកទី ២

ការផលិត នាំចូល នាំចេញ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី

ជំពូកនេះផ្តល់ឱ្យនូវព័តិមាននិងទិន្នន័យទូទៅ ដែលទាក់ទងទៅនឹងការនាំចូល និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដោយរួមបញ្ចូលទាំងផលិតផលនៃសារធាតុគីមី ព្រមទាំងអធិប្បាយពីអាទិភាពនៃការប្រើប្រាស់ប្រភេទសារធាតុគីមីនិមួយៗនៅកម្ពុជា ក្នុងគោលបំណងបំរើបំរាស់ផ្សេងៗគ្នា ។

ដើម្បីមានភាពងាយស្រួលក្នុងការបរិយាយបង្ហាញនៅក្នុង " **កំរងពតិមានជាតិ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី** " យើងបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់សារធាតុគីមី និងផលិតផលនៃសារធាតុគីមីទាំងនោះ ជា ១០ ប្រភេទ ដូចខាងក្រោម:

១- ជីគីមី

២- ថ្នាំកសិកម្ម

៣- សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឱសថ

៤- សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម

៥- ផលិតផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វា

៦- ឥន្ទនៈរ៉ែ និងផលិតផលប្រេងឥន្ទនៈ

៧- ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋាន

៨- សារធាតុគីមីសំរាប់មន្ទីរពិសោធន៍

៩- សំណល់សារធាតុគីមី

១០- សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ (Persistent Organic Pollutants, POPs)

ដោយសារតែកម្ពុជា គឺជាប្រទេសដែលមានការអភិវឌ្ឍន៍តិច និងមិនមែនជាប្រទេសឧស្សាហកម្ម ដូច្នេះហើយការផលិតនិងនាំចេញនូវសារធាតុគីមី គឺមិនមានទេ។ ជាទូទៅ សារធាតុគីមីដែលបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ខាងលើ គឺត្រូវបាននាំចូលនិងប្រើប្រាស់តាមវិស័យនានានៅកម្ពុជា។ ការនាំចូលសារធាតុគីមីទាំងនោះ ត្រូវបានគេធ្វើតាមរយៈក្រុមហ៊ុនឯកជនដែលនាំចូលសំរាប់ចែកចាយឬលក់ និងតាមរូបភាពសំរាប់បំរើការផលិត ឬប្រើប្រាស់ក្នុងសកម្មភាពអាជីវកម្មផ្ទាល់របស់គេ។ ដោយឡែកមានការនាំចូលតិចតួចប៉ុណ្ណោះក្នុងរូបភាពជាស្ថាប័នរដ្ឋសំរាប់បំរើការងារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថកិច្ចទទួលខុសត្រូវរបស់គេ ដូចជា សំរាប់បំរើការពិសោធន៍ឬវិភាគ សំរាប់កម្មវិធីជាតិប្រឆាំងជំងឺឆ្លង ឬសំរាប់ធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងពេលសមាសភាពចង្រៃរាតត្បាត ។ល។ ការនាំចូលសារធាតុគីមីទាំងនោះ ត្រូវបានតំរូវឱ្យអនុវត្តន៍តាមនិតិវិធីនិងបែបបទដែលមានចែងក្នុងបទបញ្ញត្តិច្បាប់ ដែលមានលំអិតក្នុងជំពូក ៤ ខាងក្រោយ។ ក្រៅពីការនាំចូលដែលស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ សារធាតុគីមីមួយចំនួនត្រូវបាននាំចូលដោយគេចពន្ធនៅតាមច្រកព្រំដែនតូចៗផងដែរ។

ទិន្នន័យស្ថិតិដែលទាក់ទងទៅនឹងការនាំចូលនិងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គឺនៅមានការខ្វះខាតច្រើន ហើយមួយចំនួនដែលមានគឺពុំទាន់បានចងក្រងជាឯកសារដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធនៅឡើយទេ។ ទិន្នន័យស្ថិតិសារធាតុគីមីដែលរៀបរាប់បង្ហាញនៅក្នុងកំរង

ឯកសារជាតិនេះ ត្រូវបានប្រមែប្រមូលមកពីស្ថាប័នរដ្ឋនានា សង្គមស៊ីវិលនិងផ្នែកឯកជន ដោយភាគច្រើនផ្អែកទៅលើប្រភពទិន្នន័យពីឆ្នាំ២០០០ ដល់ឆ្នាំ២០០២។

២.១ ជីគីមី

យោងតាមតួលេខរបស់នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០២ កម្ពុជាបាននាំចូលជីគីមីប្រមាណ ៤៥.៣៣៤ តោន ហើយដែលប្រភេទនិងបរិមាណនៃជីគីមីដែលនាំចូល គឺមានសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-១ ខាងក្រោម។ គួរបញ្ជាក់ថា ប្រភេទជីគីមីដែលនាំចូលមកកម្ពុជា គឺអាចមានច្រើនប្រភេទជាងអ្វីដែលមានបង្ហាញក្នុងតារាងខាងក្រោម ពីព្រោះសំរង់ទិន្នន័យក្នុងពេលនាំចូល ភាគច្រើនគឺពុំបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់លំអិតពីឈ្មោះជីគីមី ពោលគឺករណីភាគច្រើនត្រូវកត់ត្រាតាម Harmoniged System ជាក្រុមតែម្តង ដូចជាករណី (31.02.29.00) ដែលដាក់ថា " ជីគីមីដទៃទៀត " ដោយពុំបានបញ្ជាក់ពីឈ្មោះពិតប្រាកដនៃជីគីមីទាំងនោះឡើយ។ អនុលោមទៅតាមបទបញ្ញត្តិច្បាប់ ជីគីមីដែលនាំចូលនិងដែលធ្វើចរាចរនៅកម្ពុជា ត្រូវមានបិទស្លាកសញ្ញាលើសំភារៈវេចខ្ចប់ និងសរសេរជាភាសាខ្មែរ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងការអនុវត្ត គឺមានតែជីគីមីមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះដែលមានបិទស្លាកសញ្ញាមានសរសេរពន្យល់ពីការប្រើប្រាស់ជាភាសាជាតិ។

តារាង ២-១ : បញ្ជីឈ្មោះនិងបរិមាណជីគីមីដែលបាននាំចូលមកកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០២)

លរ.	ឈ្មោះជីគីមី	បរិមាណ (តោន)	ប្រទេសនាំចូល
1	*ជី Ammonium Nitrate*	*១៥០.៥០*	*សិង្ហបុរី*
2	*ជី Diammunium phosphate*	*៥.៦១៦.០០*	*ថៃ*
3	*ជីគីមីសំរាប់ដំណាំដូងប្រេង (Fertilizer for Oil Palm Tree)*	*១.៦៧០.០០*	*ម៉ាឡេស៊ី*
4	*ជីNP (Multiple Nutrient Fertilizer)*	*២.៧៣៥.០០*	*ថៃ*
5	*ជី NPK (Multiple Nutrient Fertilizer)*	*១.៣៤៨.០០*	*ថៃ*
6	*ជីអ៊ុយរ៉េ (Urea)*	*៣.៤៨២.៥០*	*ចិន វៀតណាម*
7	*ជីគីមីដទៃទៀត (Other Fertilizers)*	*២៦.៣៣២.០០*	*ថៃ វៀតណាម និងអាមេរិក*
	សរុប	*៤៥.៣៣៥.០០*	

ប្រភព : សៀវភៅស្ថិតិនាំចូលក្នុងឆ្នាំ ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ជីគីមីដែលនាំចូលត្រូវបានប្រើប្រាស់ភាគច្រើនទៅលើដំណាំស្រូវ ដំណាំកសិឧស្សាហកម្មសំខាន់ៗ ដូចជា ថ្នាំជក់ សណ្តែកកៅស៊ូ ដូងប្រេង និងដំណាំបន្លែ ។ ប៉ុន្តែ រហូតមកទល់ពេលនេះ គឺពុំទាន់មានតួលេខពីបរិមាណជីគីមីដែលប្រើប្រាស់ទៅលើប្រភេទដំណាំទាំងនោះនៅឡើយទេ ។ ក្នុងចំណោមកសិករកម្ពុជាដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់នឹងជីគីមី គឺមានចំនួនតិចតួចណាស់ដែលមានចំណេះដឹងក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ដែលទទួលបានតាមរយៈការអប់រំផ្សព្វផ្សាយរបស់ភ្នាក់ងារកសិកម្ម។ មានន័យថា កសិករកម្ពុជាភាគច្រើនមានការយល់ដឹងតិចតួចពីការប្រើប្រាស់ជីគីមី ហើយគួបផ្សំនឹងការពុំមានការពន្យល់ជាភាសាជាតិលើស្លាកសញ្ញា បានបង្កឱ្យមានការខាតបង់ទាំងថវិកា និងពុំទទួលបានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងរបរការងាររបស់ពួកគេ ។

២.២ ថ្នាំកសិកម្ម

កម្ពុជាពុំមែនជាប្រទេសផលិត ឬនាំចេញថ្នាំកសិកម្មទេ ។ ដូចនេះហើយ ទើបរាល់តំរូវការប្រើប្រាស់នៅក្នុងស្រុកត្រូវបាននាំចូលទាំងស្រុងពីក្រៅប្រទេស ។ យោងតាមស្ថិតិនាំចូលរបស់នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ថ្នាំកសិកម្មដែលនាំចូលមកកម្ពុជា ត្រូវបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជា ៤ ក្រុមធំៗ គឺថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ថ្នាំសំលាប់ស្មៅ ថ្នាំសំលាប់ផ្សិត និងថ្នាំសំលាប់កណ្តុរ ហើយបរិមាណដែលនាំចូលសរុបនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ដែលមានការសុំច្បាប់ត្រឹមត្រូវ គឺមានប្រមាណជា ២០០ តោនតែប៉ុណ្ណោះ ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-២ ខាងក្រោម ។ ដោយឡែក ក្រៅពីការនាំចូលដោយស្របច្បាប់ ការនាំចូលថ្នាំកសិកម្មដោយគេចពន្ធ គឺបានកើតមានមួយចំនួននៅតាមច្រកព្រំដែនតូចៗជាប់នឹងប្រទេសជិតខាង ។

តារាង ២-២: ថ្នាំកសិកម្មដែលបាននាំចូលមកកម្ពុជាសំរាប់វិស័យកសិកម្ម (ឆ្នាំ ២០០២)

ល.រ	ប្រភេទ	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
១	ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត	១៤៥.៤២	១២៧.៣៣៧.០០	ប្រទេសថៃ វៀតណាម ចិន ម៉ាឡេស៊ី បារាំង សិង្ហបុរី និងកោះតៃវ៉ាន់
២	ថ្នាំសំលាប់ស្មៅ	១៦.១៤	៦៥.៧៣១.០០	
៣	ថ្នាំសំលាប់ផ្សិត	៧.០២	១០.២៦២.០០	
៤	ថ្នាំសំលាប់កណ្តុរ	២៩.៨៨	១៨.៥២៦.០០	
	សរុប	១៩៨.៤៦	២២៥.៨៥៦.០០	

ប្រភព : សៀវភៅស្ថិតិនាំចូលក្នុងឆ្នាំ ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

អនុលោមទៅតាមបទបញ្ញត្តិច្បាប់ ការនាំចូលថ្នាំកសិកម្មគឺតំរូវឱ្យមានការសុំលិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទជាមុន និងបានតំរូវឱ្យមានបិទស្លាកសញ្ញាពន្យល់ពីការប្រើប្រាស់និងភាពគ្រោះថ្នាក់របស់វាទៅលើសុខភាព និងបរិស្ថាន ដោយមានសរសេរជាភាសាជាតិ ដូចមានលំអិតជាពតិមាននៅក្នុងជំពូក ៤ ខាងក្រោយ ។ ប៉ុន្តែ នៅលើទីផ្សារគឺមានថ្នាំកសិកម្មតិចតួចប៉ុណ្ណោះដែលមានស្លាកសញ្ញាផ្តល់ពតិមានជាភាសាជាតិ ហើយបញ្ជីថ្នាំកសិកម្មទាំងនោះលើទីផ្សារត្រូវបានរៀបចំដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលបានបង្ហាញថានៅឆ្នាំ ២០០៤ គឺមានចំនួន ៤១៥ មុខ ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-៣ ខាងក្រោម ។

តារាង ២-៣: បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលមានវត្តមាននៅទីផ្សារកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៤)

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះកុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើ ស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទ ប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
1	558	dichlorvos+fenvalerate	2 ml	2.5	China	Chinese	pyrethroid	Per	I	II	
2	-MAGAZIN	mancozeb	500 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
3	-Mi shell	zinc phosphide	10 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
4	95% Carbaril power	carbaryl	100 g	95.0	China	English	carbamate	Per	I	II	
5	Abamet	abamectin	100, 4000ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
6	Actara 25 WG	thiamethoxam	1 g	25.0	Vietnam	Vietnamese	neonicotinoid	Per	I	III	
7	Actellic 50 EC	pirimiphos-ethyl	1000 ml	50.0	France	English	organophosphorus	Res	I	Ib	
8	Almix 20 WP	metsulfuron methyl+ chlorimuron ethyl	100 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	sulfonylurea + chloroacetanilide	Unc	H	U	
9	ANCO 720 DD	2, 4-D	480 ml	72.0	An Giang	Vietnamese	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
10	Andoril 250EC	cypermethrin	1L	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
11	Ankoun.V	parathion methyl	500 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
12	Annogvin 45SC	hexaconazole	480 ml	4.5	Vietnam	Vietnamese		Per	F	U	
13	Antibac	streptomycin sulphate+ oxytetracycline hydrochloride	1000 ml		Thailand	Thai	antibiotic	Unc	B	III	
14	Antracol 70 WP	propineb	100 g	70.0	Agritech.VN	Vietnamese	dithiocarbamate	Per	F	U	
15	Anvil 5 SC	hexaconazole	1000 ml	5.0	Vietnam	Vietnamese		Per	F	U	
16	Apadrin	monocrotophos	480 ml	60.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
17	Appencarb super 50FL	carbendazim	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
18	APPLAUD 10 WP	buprofezin	100 g	10.0	8244946	Vietnamese		Per	I	III	
19	Arrivo 25 EC	cypermethrin	250 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
20	Aswin	azamethiphos	10 g	0.75	Thailand	Thai	organophosphorus	Unc	I	III	
21	Atabron 5EC	chlorfluazuron	100, 500 ml	5.0	Sang Yo Kaisha	Vietnamese	benzoylurea	Unc	I	U	
22	ATHEN-M	mancozeb	500 g	16+2+62	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
23	Atonik 1.8 EC	sodium ortho-nitrophenolate+ sodium para-nitrophenolerate +nigroguaiacplae	100 ml	1.8		Vietnamese		Unc	PGR	III	
24	Atrazine 80 WP	atrazine	5 L	80.0	Thailand	Thai	chloroacetamide	Per	H	U	
25	Avidon-V	parathion methyl	100 g	3.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
26	AZINMAG	mancozeb	100 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
27	AZODRIN	monocrotophos	500 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
28	AZODRIN 50 DD	monocrotophos	100, 480 ml	50.0	VIPESCO	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
29	Aztron	bacillus thuringiensis	10 g	16.0	Vietnam	Vietnamese	Biopesticide	Per	I	III	
30	B.L Tachlor 60 EC	butachlor	100 ml	60.0	Vietnam	Vietnamese	chloroacetamide	Per	H	U	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំងផលិត	ភាសាលើស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
31	Bai 58	dimethoate	100 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
32	Bamate	methamidophos	500 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
33	Bambin	abamectin	500 ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
34	Bascide 50 EC	fenobucarb	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
35	Basoca	dimethoate	100, 500 ml	40.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Per	I	II	
36	Bassa 50EC	fenobucarb	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
37	Bassa tigi 50 ND	fenobucarb	100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
38	BASSAN 50 EC	fenobucarb	480 ml	50.0	An Giang	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
39	Basudin 10 H	diazinon	1000 g	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
40	Basudin 50ND	diazinon	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
41	Bavistin FL	carbendazim	10 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
42	BB-tigi 5 H	dimethoate+fenobucarb	1 kg	3+2	Vietnam	Vietnamese	OP+CA	Unc	I	II	
43	Bek kham	zinc phosphide	6 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
44	Benben 50 EC	carbendazim	500 ml	50.0	Thailand	Thai	systemic fungicide	Per	F	U	
45	Bent 600	methamidophos	1000 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
46	BI 58	dimethoate	100, 240 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
47	BiAN 40EC	dimethoate	100, 480, 1000 ml	40.0	An Giang	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
48	Bilux 752	tetradifon	1000 ml	75.2		Thai		Unc	AC	U	
49	Binhnavil 50SC	carbendazim	1L	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
50	Binhsin 70 WP	thiophanate methyl	100 g	70.0	Vietnam	Vietnamese	Benzimidazole	Per	F	U	
51	Bini 58 40EC	dimethoate	480 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
52	Biobit 52BFC	bacillus thuringiensis	100 g	32.0	Vietnam	Vietnamese	Biopesticide	Per	I	III	
53	Bio-D	2, 4-D	500 ml	80.0	Thailand	Thai	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
54	BI-TONIC				Viva chemicals Pesticide Co.	Thai					
55	Bonanza	cyproconazole	100 ml			Vietnamese		Unc	F	III	
56	Bos	mancozeb	100, 500, 1000 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
57	Bosdin	dichlorvos	100, 500, 1000 ml	50.0	Kemocraf	Thai	organophosphorus	Res	I	Ib	
58	Brodifa	brodifacoum	100 ml	0.05	Vietnam	Vietnamese	coumarin derivative	Res	R	Ia	
59	Buthyl	buprofezin	100 g	10.0	Sai Gon	Vietnamese		Per	I	III	
60	Cadazim 500 FL	carbendazim	100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
61	Calidan 262.5	carbendazim	100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
62	Cantop-M 72 WP	thiophanate methyl	100 g	72.0	Vietnam	Vietnamese	Benzimidazole	Per	F	U	
63	Cantosin 720 DD	2, 4-D	480 ml	72.0	Vietnam	Vietnamese	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
64	Cantox -D50WP	iprodione	500 g	50.0	Vietnam	Vietnamese	Dicarboximide	Per	F	U	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំងផលិត	ភាសាលើស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
65	Caradan 5H	carbofuran	1000 g	5.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Res	I	Ib	
66	Carbaryl 85BTN	carbaryl	100 g	85.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
67	Carben 50 SC	carbendazim	100 ml	50.0	China	Khmer	systemic fungicide	Per	F	U	
68	Carbenda 50SC	carbendazim	1000 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
69	Carbenvil 50SC	carbendazim	100, 480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
70	Carbenzim 500 FL	carbendazim	250 ml	50.0	Sai Gon	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
71	Carmethrin 25 EC	cypermethrin	100 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
72	Carphosate 41DD	glyphosate	480 ml	41.0	Vietnam	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
73	Carphosate 480 SC	glyphosate	480 ml	48.0	Vietnam	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
74	Cascade 5 EC	flufenoxuron	100 ml	5.0	Thailand	Thai		Per	I	U	
75	Cavil 50 SC	carbendazim	240 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
76	Cazim	carbendazim	500 ml	50.0	Thailand	Thai	systemic fungicide	Per	F	U	
77	Cazinon 10H	diazinon	1000 g	10.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
78	Chix	cypermethrin	500 ml	25.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
79	CO 2,4-D 80BHN	2, 4-D	100 g	72.0	Vietnam	Vietnamese	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
80	COC 85 WP	copper oxychloride	25 g	85.0	8729995	Vietnamese	copper compound	Per	F	III	
81	Cocman 69 WP	oxyclorua+mancozeb	25 g			Vietnamese		Unc	F	U	
82	Comite 73 EC	propargite	100 ml	73.0	Vietnam	Vietnamese		Per	AC	III	
83	Confidor 100 SL	imidacloprid	20 ml	10.0	Vietnam	Vietnamese	neonicotinoid	Per	I	II	
84	Cupravit	copper oxychloride	1000 g	85.0	Thailand	Thai	copper compound	Per	F	U	
85	Curzate M-8 72WP	cymoxanil+mancozeb	500 g	8+64	Vietnam	Vietnamese	dithiocarbamate	Unc	F	U+III	
86	Cyanamid	mevinphos	1000 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
87	Cyclodan 35 EC	endosulfan	100 ml	35.0	Vietnam	Vietnamese	organochlorine	Ban	I	II	
88	Cykker 10	cypermethrin	100 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
89	Cyper 25 EC	cypermethrin	480 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
90	CYPER ALPHA 5 ND	alpha cypermethrin	100 ml	5.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
91	Cyperan 10 EC	cypermethrin	480 ml	10.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
92	Cyperan 25 EC	cypermethrin	480 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
93	Cyperin 10 EC	cypermethrin	100, 480 ml	10.0	8572765	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
94	Cypermethrin 10 EC	cypermethrin	500 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
95	Cyperoid 10 EC	cypermethrin	1000 ml	10.0	India	English	pyrethroid	Per	I	II	
96	Cyperoid 25 EC	cypermethrin	1000 ml	25.0	Switzerland	English	pyrethroid	Per	I	II	
97	Cyrin 25 EC	cypermethrin	100 ml	25.0	India	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
98	Cyrus 25	cypermethrin	100 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
99	Daconil 75 WP	chlorothalonil	100 g	75.0	SDS Biotech	Vietnamese	chloronitrile	Unc	F	U	
100	DA-FIGHT	glyphosate	5 L	48.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើ ស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	លក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទ ប្រើ	ចំណាត់ ថ្នាក់ WHO	PIC
101	Dazin 50 WP	carbendazim	100 g	50.0	Vietnam	Thai	systemic fungicide	Per	F	U	
102	DDT	DDT					organochlorine	Ban	I	II	*
103	DDVP 50 ND	dichlorvos	480 ml	50.0	TIGIPESCO	Vietnamese	organophosphorus	Res	I	Ib	
104	DDVP 80 EC	dichlorvos	500 ml	50.0	Vietnam	Khmer	organophosphorus	Res	I	Ib	
105	DDVQuin 25EC	quinalphos	1L	25.0	(0650)751485	Vietnamese		Per	I	II	
106	Decis 2.5 EC	delthamethrin	100 ml	2.5	8230751	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
107	Delfin WG	bacillus thuringiensis	10 g	32.0	Vietnam	Vietnamese	Biopesticide	Per	I	III	
108	Deltacide	delthamethrin	1000 ml	2.5	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
109	Delthamethrin	delthamethrin	1000 ml	2.5	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
110	Derosal 50 SC	carbendazim	100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
111	Diazinon 60EC	diazinon	1000 ml	60.0	Singapore	English	organophosphorus	Per	I	II	
112	Dibadan		100 g	95.0	Vietnam	Vietnamese					
113	Dibathote 40 EC	dimethoate	1000 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
114	Dichlor	dichlorvos	500 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Res	I	Ib	
115	Diji-one 40EC	isoprothiolane	480 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	Phosphorothiolate	Per	F	III	
116	Dimethoate	dimethoate+fenobucarb	1 kg	3+2	8243077	Vietnamese	organophosphorus	Unc	I	II	
117	Dimethoate 40 EC	dimethoate	1000 ml	40.0		English	organophosphorus	Per	I	II	
118	Dinear	dichlorvos	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Res	I	Ib	
119	Dineb-D	mancozeb	500 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
120	Dipel 6.4 DF	bacillus thuringiensis	10 g	16.0	Vietnam	Vietnamese	Biopesticide	Per	I	III	
121	Dola 02X	thiourea	1 kg	97.0	Vietnam	Vietnamese	plant growth regulator	Unc	PGR		
122	Door	parathion methyl	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
123	DP 50	dichlorvos	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Res	I	Ib	
124	Dupont	diazinon	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Per	I	II	
125	Elxydol-D	parathion methyl	500 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
126	Endel 35 ND	endosulfan	500 ml	35.0	Thailand	Thai	organochlorine	Ban	I	II	
127	Endosol 35 EC	endosulfan	100 ml	35.0	Vietnam	Vietnamese	organochlorine	Ban	I	II	
128	Endosulfen 35 EC	endosulfan	1000 ml	35.0		English	organochlorine	Ban	I	II	
129	Exonak	2, 4-D	5 L	80.0	Thailand	Thai	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
130	Extra-tonic		500 ml		Thailand	Thai			PGR		
131	Famoso 240	mevinphos	500 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
132	FAMTOY 50	dimethoate	100 ml	50.0	ZHONGLI	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
133	FASTOCID 5 EC	alpha cypermethrin	100 ml	5.0	TIGIPESCO	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
134	FASTOX 5 EC	alpha cypermethrin	100 ml	5.0	8760036	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
135	Febkill 20EC	fenvalerate+dimethoate	480 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid+op	Unc	I	II+III	
136	Fenbis 25 EC	fenvalerate+dimethoate	100, 480 ml	3.5+21.5	Sai Gon	Vietnamese	pyrethroid+op	Unc	I	II	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើ ស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទ ប្រើ	ចំណាត់ ថ្នាក់ WHO	PIC
137	Fencozeb	mancozeb	100 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
138	Fenkill 20 EC	fenvalerate	100, 480 ml	20.0	8760036	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
139	Filitox 50EC	methamidophos	480 ml	50.0	23 300489	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
140	Filitox 60DD	methamidophos	480 ml	60.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
141	Filitox 70 SC	methamidophos	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
142	First 20 EC	fenvalerate	480 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
143	Fitor	mevinphos	250 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
144	Fokeba 20%	zinc phosphide	50 g	20.0	VIPESCO	Vietnamese	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
145	Foldtool	omethoate	100 ml	40.0	China	Khmer	organophosphorus	Res	I	Ib	
146	Folez-folez	parathion methyl	100 ml	50.0	BAYER	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
147	Folidol	parathion methyl	1000 ml	50.0	BAYER	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
148	Folidol-E605 M50	parathion methyl	100, 250, 500, 1000, 2000ml	50.0	BAYER	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
149	Folitec 025EC	beta-cyfluthrin	500 ml	2.5	2331440-50	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
150	Folpan	folpet	20 g			Vietnamese		Per	F	U	
151	FORWABIT 16.00 IU	bacillus thuringiensis	100 g	16.0	FORWARD INT. LTD	English	Biopesticide	Per	I	III	
152	Fotor	mevinphos	100 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
153	Foxentol M500	parathion methyl	100 ml	50.0	4204903	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
154	Frong 35	cypermethrin	100, 500, 1000ml	35.0	Luxen	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
155	Fuldo	parathion methyl	100 ml	50.0	ZHONGLI	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
156	Fullkill 50 EC	permethrin	100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
157	Fungusium	carbendazim	1000 ml	50.0	Thailand	Thai	systemic fungicide	Per	F	U	
158	Furadan 3 G	carbofuran	1000 g	3.0	VIPESCO	Vietnamese	carbamate	Res	I	Ib	
159	Furadan 3%	carbofuran	1000 g	3.0	Thailand	Thai	carbamate	Res	I	Ib	
160	Garlon 250 EC	triclopyr	100 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	Pyridinecarboxylic acid	Unc	H	III	
161	Giant 50 EC	methamidophos	100, 500 ml	50.0	SANONDA	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
162	Giant 70DD	methamidophos	100, 200 ml	70.0	SANONDA	English	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
163	Gifagal	diazinon	1000 ml	50.0		English	organophosphorus	Per	I	II	
164	Glyphosan 480DD	glyphosate	480 ml	48.0	Vietnam	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
165	GLYPHOSATE	glyphosate	1000 ml	84.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
166	Go up 480SC	glyphosate	480 ml	48.0	Vietnam	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
167	Golden door	parathion methyl	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
168	Gramoxone	paraquat	1000 ml		Thailand	Vietnamese	bipyridylium derivative	Ban	H	II	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើ ស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទ ប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
169	HEDONAL 95 SP	2, 4-D	500, 1000 g	80.0	BAYER	Thai	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
170	Helper 5G	thiosultap-sodium	1000 g	5.0	SANONDA	English	nereistoxin	Unc	I	II	
171	Hoppercin 50ND	fenobucarb	500 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
172	HOPSAN 75	fenthoate + fenobucarb	250, 480 ml	45+30	PSC	Vietnamese	organophosphorus	Unc	I	II	
173	hormon					Vietnamese			PGR		
174	Imperator 50 EC	permethrin	1000 ml	50.0	Singapore	English	pyrethroid	Per	I	II	
175	JACKET	abamectin	500 ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
176	K.G.E	zinc phosphide	50 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
177	K.othrin 25EC	delthamethrin	1000 ml	2.5	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
178	Karate 2.5 EC	lambda cyhalothrin	250, 480 ml	2.5	Sygenta	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
179	Kar-ba 48%	glyphosate	4000 ml	48.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
180	Kasai 21,2 WP	fthalide+kasugamycin	100 g	20+1.2	Vietnam	Vietnamese		Unc	F	U	
181	Kasmin 2L	kasugamycin	500 g			Vietnamese		Per	F	U	
182	Kayazinon 40 EC	diazinon	480 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
183	Klerat 0.05	brodifacoum	2 ml	0.05	China	Chinese	coumarin derivative	Res	R	Ia	
184	Komix BFC 201				Thailand	Thai			PGR		
185	Korathe3%	carbofuran	1000 g	3.0	Thailand	Thai	carbamate	Res	I	Ib	
186	Koutnok 10	cypermethrin	100, 250, 500, 1000ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
187	krachoa 330	dicrotophos	100 ml	33.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Res	I	Ib	
188	Kvinphos 24	mevinphos	100, 250, 500, 1000 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
189	Lannat	methomyl	500 g	40.0	Thailand	Thai	carbamate	Ban	I	Ib	
190	Lenmeb-M	methomyl	1000 g	40.0	Thailand	Thai	carbamate	Ban	I	Ib	
191	LOCKPHOS	mevinphos	100, 250, 500, 1000 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
192	Loxane ZEB	carbendazim	100 ml	50.0	Thailand	Thai	systemic fungicide	Per	F	U	
193	L-Talon	methamidophos	1000 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
194	Luxen VP	dichlorvos	1000 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Res	I	Ib	
195	Luxenben 40	chlorpyrifos	1000 ml	40.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Unc	I	II	
196	Luxenmala 83	malathion	500 ml			Thai	organophosphorus	per	I	III	
197	Luxenmet 40	dimethoate	500, 1000ml	40.0	Luxen	Thai	organophosphorus	Per	I	II	
198	Luxenphos	mevinphos	1000 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	
199	LUXENPHOSATE 48	glyphosate	1000, 4000 ml	48.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
200	Luxenpob	cypermethrin	100 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
201	Luxentoy 10	cypermethrin	100 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើ ស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទ ប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
202	Luxenzodrin	monocrotophos	500 ml	60.0	4204903	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
203	LY RIN 480DD	glyphosate	480 ml	48.0	7660815	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
204	Mablet 90 S	chlordane	500 ml	40.0	Thailand	Thai	organochlorine	Ban	I	II	*
205	make-po D	2, 4-D	1000 g	80.0	Thailand	Thai	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
206	Mamba 41 SL	glyphosate	1000 ml	41.0	Vietnam	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
207	Mancolaxyl 72 WP	mancozeb+metalaxyl	100 g	64+8	Vietnam	Vietnamese	dithiocarbamate	Unc	F	U+III	
208	Manco-M	mancozeb	1000 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
209	maneb 44	maneb	500 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
210	MARATHON	methamidophos	100, 500 ml	60.0	277 3320	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
211	Marbolo	parathion methyl	100, 500 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
212	Market	glyphosate	5 L	48.0	Thailand	Thai	glycin dervaive	Per	H	U	
213	Marnicro	bordeaux mixture+maneb +zineb	1000 g	63+4+4	420-4370	Thai	dithiocarbamate	Unc	F	U	
214	Match 50 ND	lufenuron	50 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	benzoylurea	Per	I	III	
215	Meco 60EC	butachlor	480 ml	60.0	Vietnam	Vietnamese	chloroacetamide	Per	H	U	
216	Meisus 5 SL	validamycin	100 ml	5.0	Thailand	Thai	antibiotic	Per	F	U	
217	Methamidol	methamidophos	100 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
218	Methamidophos 60	methamidophos	1000 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
219	Methamidophos 70	methamidophos	500 ml	70.0	023 211515	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
220	Methamidophos 70	methamidophos	480 ml	70.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
221	methamidophos 70 SL	methamidophos	500 ml	70.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
222	Methaphos 40ND	methamidophos	500 ml	40.0	China	English	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
223	Methaphos 60	methamidophos	1000 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
224	Methomyl	methomyl	100, 500 g	40.0	Thailand	Thai	carbamate	Ban	I	Ib	
225	Methon	methamidophos	500 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
226	Methyate 70 WP	thiophanate methyl	100 g	70.0	Bailer trading.co	Vietnamese	Benzimidazole	Per	F	U	
227	Methyl parathion 50 EC	parathion methyl	500 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
228	Methyl parathion 50 EC	parathion methyl	500 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
229	Mimic 20 F	tebufenozide	20, 75, 500 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	diacylhydrazine	Per	I	III	
230	Monitor 50 EC	methamidophos	500 ml	50.0	023 300489	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
231	Monitor 50 SC	methamidophos	480 ml	50.0	SANONDA	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
232	Monitor 60 SC	methamidophos	500 ml	50.0	SANONDA	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
233	Monitor 70DD	methamidophos	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
234	MORRIS	methamidophos	100, 480, 1000 ml	60.0	6930156-60	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
235	Mo-San	zinc phosphide	2 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំងផលិត	ភាសាលើស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
236	Motox 5 EC	alpha cypermethrin	100, 480 ml	5.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
237	MUMMY MOUSE	zinc phosphide	100 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
238	Nabus 12.5 EC	sethoxydim	100 ml	12.5	Vietnam	Vietnamese	Cyclohexanedione oxime	Per	H	III	
239	Naicer	abamectin	1000 ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
240	Neretox 95 WP	dimehypo/nereistoxin	100 g	95.0	Vietnam	Vietnamese	nereistoxin	Per	I	II	
241	Netoxin 18 SL	dimehypo/nereistoxin	500, 1000 ml	18.0	Sai Gon	Vietnamese	nereistoxin	Per	I	II	
242	Netoxin 18 WP	dimehypo/nereistoxin	100, 200 g	18.0	Sai Gon	Vietnamese	nereistoxin	Per	I	II	
243	New ksaurant BTN	kasugamycin	100 g			Vietnamese		Per	F	U	
244	Nitox 36 EC	dimethoate+cypermethrin	480 ml	36.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid+op	Unc	I	II	
245	No-lon 48	glyphosate	1000 ml	48.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
246	Nor Mice	zinc phosphide	50 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
247	Nufarm glyphosate 360 AC	glyphosate	1000 ml	36.0	Vietnam	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
248	Nugor 40 EC	dimethoate	480 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
249	Odaya-D	2, 4-D	500 ml	79.2	Thailand	Thai	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
250	Ofatox 400 EC	fenitrothion+trichlorfon	480 ml	10+30	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Unc	I	II+III	
251	Omethoate 40%	omethoate	500 ml	40.0	China	Chinese	organophosphorus	Res	I	Ib	
252	Onecide 15 ND	fluazifop-p-buthyl	100 ml	15.0	Vietnam	Vietnamese		Per	H	III	
253	Osotspa	zinc phosphide	100 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
254	Othocide 50 WP	captan	1000 g	50.0	Vietnam	Vietnamese	dithiocarbamate	Ban	F	U	
255	Ovansus	methamidophos	500 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
256	Padan 95 SP	cartap	100 g	95.0	08 8233265-7	Vietnamese		Per	I	II	
257	Palathion 57	parathion methyl	500 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
258	Pamakon	parathion methyl	500 g	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
259	Pantera	quizalofop-p-tefuryl	100 ml		Thailand	Thai	Aryloxyphenoxy-propionate	Unc	H	II	
260	Parakhon	paraquat	480 ml		Thailand	Thai	bipyridylium derivative	Ban	H	II	
261	Paraquat	paraquat	100 ml		Vietnam	Vietnamese	bipyridylium derivative	Ban	H	II	
262	Parathet	parathion methyl	480 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
263	Pata 80	2, 4-D	500 g	80.0	Thailand	Thai	phonoxyacetic acid	Per	H	II	
264	PATONOX	2, 4-D	5 L	80.0	Thailand	Thai	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
265	Pegasus 500 DD	diafenthiuron	10 g	50.0	Novartis	Vietnamese		Per	AC	U	
266	Peran 50 EC	permethrin	10, 50, 100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
267	Perannong 500EC	permethrin	1L	50.0	An Nong	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
268	Perkill 50 EC	permethrin	100, 500 ml	50.0	7660815	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំងផលិត	ភាសាលើស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
269	Permecide 50EC	permethrin	1L	50.0	0650-823730	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
270	Permethrin 50 EC	permethrin	100 ml	50.0	Map pacific	English	pyrethroid	Per	I	II	
271	Pestop 900 WP	monosultap	100 g		Evergreen farm	Khmer		Per	H	III	
272	Phangtoran	copper hydroxide	500 g	85.0	Thailand	Thai	copper compound	Per	F	III	
273	Phokon	paraquat	1000 ml		Thailand	Thai	bipyridylium derivative	Ban	H	II	
274	PHOSDRIN	mevinphos	100, 500, 1000 ml	24.0	BAYER	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
275	Pivbek	abamectin	500 ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
276	Polytrin P 440 EC	cypermethrin+profenofos	480 ml	44.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid+op	Unc	I	II	
277	Potary	parathion methyl	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
278	Pro 3 K	abamectin	100 ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
279	Prodigy 23 F	methoxyfenozide	8 ml	23.0	Vietnam	Vietnamese	diacylhydrazine	Unc	I	III	
280	punisx 25EC	cypermethrin	480 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
281	Pyrinex 20 EC	chlorpyrifos	480 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Unc	I	II	
282	QT-92 18%	zinc phosphide	25 g	20.0	Vietnam	Vietnamese	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
283	RAT-K 2%D	warfarin	10 g	2.0	Vietnam	Vietnamese	coumarin derivative	Per	R	Ib	
284	Red Sun	endosulfan	100 ml	35.0	Thailand	Thai	organochlorine	Ban	I	II	
285	Refent 35	fipronil+fenvalerate+ phosphamidon	100 ml	1+14+20	SANONDA	English	pyrazol+pyrethroide +op	Unc	I	II+II+Ia	
286	Refent 35	fipronil+fenvalerate+ phosphamidon	100 ml	1+14+20	SANONDA	Khmer	pyrazol+pyrethroid +op	Unc	I	II+II+Ia	
287	Regent 50 SC	fipronil	6 g	50.0	China	Chinese	pyrazol	Per	I	II	
288	Regent 50 SC 5%	fipronil	50 ml	50.0	China	Chinese	pyrazol	Per	I	II	
289	Regent 800 WG	fipronil	0.8, 1, 1.8, 2, 3, 5 g	80.0	Aventis	Vietnamese	pyrazol	Per	I	II	
290	Rezor 10 WP	zinc phosphide	10 g	10.0		English	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
291	Ridomil MZ 72 BHN	mancozeb+metalaxyl	100, 1000 g	64+8	Vietnam	Vietnamese	dithiocarbamate	Unc	F	U+III	
292	Ridozeb 72WP	mancozeb+metalaxyl		64+8	Vietnam	Vietnamese	dithiocarbamate	Unc	F	U+III	
293	Roundup	glyphosate	100, 1000 ml	48.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
294	Roundup 480 SC	glyphosate	1000 ml	48.0	Vietnam	Vietnamese	glycin dervative	Per	H	U	
295	Rovral 50 WP	iprodione	10 g	50.0	(061) 892322	Vietnamese	Dicarboximide	Per	F	U	
296	S.C.S 180 EC	dimehypo/nereistoxin	500 ml	18.0	China	Khmer	nereistoxin	Per	I	II	
297	Sagomycin 20 EC	fenvalerate	100 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
298	Sakbenpolat 24	glyphosate	1000 ml	24.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
299	Sake Te kop say V-80	zineb	250, 100 g	80.0	(056) 621015	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
300	Sake Te-V 88	chlordane	100 g	24+16	(056) 621005	Thai	organochlorine	Ban	I	II	*

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំងផលិត	ភាសាលើស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
301	Samory	tetradifon	500 ml	75.2		Thai		Unc	AC	U	
302	Sancozeb 80WP	mancozeb	500 g	80.0	Vietnam	Vietnamese	dithiocarbamate	Per	F	U	
303	Sandoz PH	bacillus thuringiensis	1000 g	32.0	Switzerland	English	Biopesticide	Per	I	III	
304	SANOS	glyphosate	200 ml	41.0	SANONDA	Chinese	glycin dervative	Per	H	U	
305	Sapan alpha 5 EC	alpha cypermethrin	480 ml	5.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
306	SAVIDA 95 WP	thiosultap-sodium	100 g	95.0	VIPESCO	Vietnamese	nereistoxin	Unc	I	II	
307	Sbar	glyphosate	1000 ml	48.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
308	Selecron 500 EC	profenofos	100 ml	50.0	Syngenta	English	organophosphorus	Per	I	II	
309	Selecron 500 ND	profenofos	100 ml	50.0	Novartis	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
310	Sevin 85	carbaryl	100 g	85.0	Thailand	Thai	carbamate	Per	I	II	
311	Shachong dan power 90	thiosultap-sodium	50 g	90.0	China	English	nereistoxin	Unc	I	II	
312	Shachong Shuang 95 WP	thiosultap-sodium	100 g	95.0	Chong Li	Khmer	nereistoxin	Unc	I	II	
313	Shachong Shuang 95 WP	thiosultap-sodium	100 g	95.0	(04) 8239678	Vietnamese	nereistoxin	Unc	I	II	
314	SHASICIDINE 20 EC	fenvalerate	75 ml	20.0	SANONDA	English	pyrethroid	Per	I	II	
315	SHASICIDINE 20 EC	fenvalerate	2000 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
316	Sherpa 25 ND	cypermethrin	100 ml	25.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
317	Sigtifos	methamidophos	500 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
318	Siker 10	cypermethrin	100 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
319	Siter King So	alachlor	500 ml	48.0	Thailand	Thai	chloroacetamide	*Unc*	H	Ia	
320	Siter nissan	methamidophos	500 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
321	Sitramec	abamectin	500 ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
322	Sonii	endosulfan	500 ml	35.0	Thailand	Thai	organochlorine	Ban	I	II	
323	Staphos	mevinphos	1000 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
324	Stamox 350	cypermethrin	100, 1000ml	35.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
325	Sudin 20 EC	fenvalerate	100 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
326	Sudrin	mevinphos	100, 500, 1000 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
327	Sumicidine 20 EC	fenvalerate	100, 2000ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
328	Sumithion 50 ND	fenitrothion	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
329	Sumsin	abamectin	100 ml	1.8	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
330	Sunrice	ethoxysulfuron	2 g	15.0	Agro Evo	Vietnamese	sulfonylurea	Unc	H	III	
331	Superman 12.5 EC	imidacloprid	100, 500, 1000 ml	12.5	Singapore	English	neonicotinoid	Per	I	II	
332	Supracide 40ND	methidathion	100, 500 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ib	
333	Suthon-M	parathion methyl	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
334	Tanchodrin	monocrotophos	100, 500, 1000 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*

ល.រ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើ ស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	លក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទ ប្រើ	ចំណាត់ ថ្នាក់ WHO	PIC
335	Ten M	mancozeb	100, 500, 1000 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
336	Tenzo	cypermethrin	500 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
337	Terex 90 SP	trichlorfon	100 g	90.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	III	
338	Theboss	cypermethrin	100 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
339	Thio-99	thiourea	1000 g	99.0	Thailand	Thai	plant growth regulator	Unc	PGR		
340	Thiodan 35 ND	endosulfan	100, 480 ml	35.0	Vietnam	Vietnamese	organochlorine	Ban	I	II	
341	Thiodol 35 ND	endosulfan	100 ml	35.0	Vietnam	Vietnamese	organochlorine	Ban	I	II	
342	Thom 50 EC	methamidophos	500 ml	50.0	China	English	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
343	Thom 60 EC	methamidophos	500 ml	60.0	China	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
344	Thom 70 EC	methamidophos	500 ml	50.0	China	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
345	Threephos	mevinphos	500 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
346	THURICIDE HP	bacillus thuringiensis	1000 g	32.0	Thailand	Thai	Biopesticide	Per	I	III	
347	Thyker	monocrotophos	100 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
348	Tiller S	fenoxaprop-P-ethyl +2, 4-D+MPCA	100 ml	4.5+7+21	VIPESCO	Vietnamese		Unc	H	II	
349	Tilt 250 ND	propiconazole	100 ml	25.0	An Giang	Vietnamese	dithiocarbamate	Per	F	II	
350	Tilt alpha 5 EC	alpha cypermethrin	480 ml	5.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
351	Tilt supper 300 EC	propiconazole +difenoconazole	100 ml	30.0	Vietnam	Vietnamese		Unc	F	II+III	
352	T-K-O	zinc phosphide	5 g	90.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
353	Topsin-M 70 WP	thiophanate methyl	100 g	70.0	Wisso, Japan	Vietnamese	Benzimidazole	Per	F	U	
354	Topsin-M 70 WP	thiophanate methyl	500 g	70.0	Wisso, Japan	English	Benzimidazole	Per	F	U	
355	Tora	parathion methyl	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
356	Tra cantal	zinc phosphide	10 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
357	Trakhundam	heptachlor	500 g	2.96	Thailand	Thai	organochlorine	Ban	I	II	*
358	Trebon 10 EC	ethofenprox	100 ml	10.0	8572765	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	U	
359	Treetox	parathion methyl	100 ml	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
360	Trigard 100 SL	cyromazine	10 ml	10.0	Novartis	Vietnamese		Unc	L	U	
361	Trizole 20 WP	tricyclazole	100 g	20.0	Sai Gon	Vietnamese	dithiocarbamate	Per	F	II	
362	Tung Rin 10 EC	cypermethrin	480 ml	10.0	7660815	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
363	U.V.	ethion	500 ml		Thailand	Thai	organophosphorus	Unc	I	II	
364	Unochem 24	mevinphos	500 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
365	Upho-up 48	glyphosate	1000 ml	48.0	Thailand	Thai	glycin dervative	Per	H	U	
366	UPTANE	cypermethrin	500 ml	35.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
367	Usa tracantal	zinc phosphide	5 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើ ស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទ ប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
368	U-T 70	methamidophos	500 ml	50.0	China	Khmer	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
369	Validacin 5 SP	validamycin	100 ml	5.0	Vietnam	Vietnamese	antibiotic	Per	F	U	
370	Validamycin A 3 DD	validamycin	480, 1000ml	3.0	Vietnam	Vietnamese	antibiotic	Per	F	U	
371	VALIDAN 3 DD	validamycin	480 ml	3.0	An Giang	Vietnamese	antibiotic	Per	F	U	
372	Validan 3 L	validamycin	1000 ml	3.0	Vietnam	Vietnamese	antibiotic	Per	F	U	
373	Validol-V	parathion methyl	500 g	50.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	*
374	V-BT	virus+bacillus thuringiensis	50 g			Vietnamese	Biopesticide	Unc	I	U	
375	Vekus 10	cypermethrin	100 ml	10.0	Kemocraf	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
376	Vi 2.4 D 720 DD	2, 4-D	480 ml	72.0	Vietnam	Vietnamese	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
377	VIBAM 5H	dimethoate+fenobucarb	1000 g	3+2	8230751	Vietnamese	organophosphorus	Unc	I	II	
378	Vibasa 50 ND	fenobucarb	480 ml	50.0	VIPESCO	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
379	Vibasu 10 H	diazinon	1000 g	10.0	VIPESCO	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
380	Vicarbeb 50HP	carbendazim	100, 500 ml	50.0	8230751	Vietnamese	systemic fungicide	Per	F	U	
381	Vicidi M50	phenthoate	100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
382	Vidithoate 40 ND	dimethoate	100 ml	40.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
383	VIFAST 5 ND	alpha cypermethrin	100 ml	5.0	8230751	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
384	VIFEL 50 ND	phenthoate	100 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
385	VIFENVA 20 ND	fenvalerate	100 ml	20.0	VIPESCO	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
386	VIFURAN 3 G	carbofuran	1000 g	3.0	VIPESCO	Vietnamese	carbamate	Res	I	Ib	
387	Vihak-S	2, 4-D	1000 ml	80.0	Thailand	Thai	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
388	Vimipc 20 ND	isoprocarb	100 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
389	Vimix 13.1 DD	validamycin	500 ml	3.0	Vietnam	Vietnamese	antibiotic	Per	F	U	
390	Vimoca 20 ND	ethoprophos	500 ml	20.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I-S	Ia	
391	Vimonyl 72 EC	mancozeb+metalaxyl	100 ml	64+8	Vietnam	Vietnamese	dithiocarbamate	Unc	F	U+III	
392	Vinbin	cypermethrin	500 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
393	Vindo	methamidophos	100, 500 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
394	Vip Phensa 50 ND	phenthoate	250 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Per	I	II	
395	VISHER 25 ND	cypermethrin	100 ml	25.0	VIPESCO	Vietnamese	pyrethroid	Per	I	II	
396	Vitagro 50 EC	fenobucarb	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	carbamate	Per	I	II	
397	Viv adamy 3 DD	validamycin	100 ml	3.0	Vietnam	Vietnamese	antibiotic	Per	F	U	
398	VOB	abamectin	500, 100 ml	1,8	0-2897-2898	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
399	VP 50EC	dichlorvos	100, 250 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Res	I	Ib	
400	WEESTOP	buthachlor+bensulfuron methyl	100 g	27.6	Evergreen farm	Khmer	Chloroacetamide+ Sulfonylurea	Unc	H	U	
401	Whip S 7.5 EW	fenoxaprop-P-ethyl	100 ml	7.5	Can To	Vietnamese		Unc	H	II	
402	Wofatox 50 EC	parathion methyl	480 ml	50.0	Vietnam	Vietnamese	organophosphorus	Ban	I	Ia	*

លរ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ចំណុះក្នុង ១ ដប ឬ កញ្ចប់	កំហាប់ (%)	ប្រទេស/ទីតាំង ផលិត	ភាសាលើស្លាកសញ្ញា	ក្រុមសារធាតុគីមី	ល័ក្ខខ័ណ្ឌ	ប្រភេទប្រើ	ចំណាត់ថ្នាក់ WHO	PIC
403	WORLD CRON	monocrotophos	100 ml	60.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ib	*
404	World mekin 2 EC	abamectin	500 ml	2.0	8973042	Thai	Biopesticide	Unc	I	III	
405	World Toid 10 EC	cypermethrin	500 ml	10.0	Thailand	Thai	pyrethroid	Per	I	II	
406	XK-35 EC	fenvalerate+phosphamidon	100 ml	35.0	Vietnam	Vietnamese	pyrethroid+op	Unc	I	II+Ia	
407	X-phos	mevinphos	1000 ml	24.0	Thailand	Thai	organophosphorus	Ban	I	Ia	
408	Zawa	zinc phosphide	5, 25 g	80.0		Khmer	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
409	Zico 720 DD	2, 4-D	480 ml	72.0	Vietnam	Vietnamese	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
410	Zico 80 BHN	2, 4-D	200, 500 g	80.0	Sai Gon	Vietnamese	phenoxyacetic acid	Per	H	II	
411	Ziltan	propanil	1000 g		Thailand	Thai	Anilide	Per	H	III	
412	Zin 80 WP	zineb	250, 1000 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
413	Zinc phosphide	zinc phosphide	5, 25 g	20.0	SANONDA	Vietnamese	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
414	Zinc phosphide 20%	zinc phosphide	250 g	20.0	SANONDA	Khmer	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
415	Zinc phosphide 80	zinc phosphide	500, 1000 g	80.0	Thailand	Thai	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
416	Zineb	zineb	100 g	80.0	Thailand	Thai	dithiocarbamate	Per	F	U	
417	Zinphos 20%	zinc phosphide	1000 g	20.0	Vietnam	Vietnamese	inorganic rodenticide	Res	R	Ib	
418	Ziper 50	carbendazim	1000 g	50.0	Thailand	Thai	systemic fungicide	Per	F	U	
419	Zony 40	omethoate	100 ml	40.0	China	Khmer	organophosphorus	Res	I	Ib	

ប្រភព : ផ្នែកមន្ទីរពិសោធន៍វិភាគថ្នាំកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឆ្នាំ២០០៤

__កំណត់សំគាល់__

AC	acaricide
B	bacteriostat
Ban	Banned
F	fungicide
H	herbicide
I	insecticide
IGR	insect growth regulator
I-S	insecticide applied to soil
L	larvicide
PGR	plant growth regulator
R	rodenticide

Ia	Extremely hazardous
Ib	Highly hazardous
II	Moderately hazardous
III	Slightly hazardous
Un	Unlikely to present acute hazard in normal use
Per	Permitted
Res	Restricted
Unc	Unclassified
PIC	Prior Inform Consent
POPs	Persistent Organic Pollutants
*	Severely hazardous formulations are in PIC

ទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មនៅកម្ពុជា ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងជំពូក ១ ខាងដើមថា កម្ពុជាគឺជាប្រទេសកសិកម្ម ដែលមានប្រជាជនប្រមាណជា ៨០ ភាគរយ បានប្រកបមុខរបរលើការងារដាំដុះ នៅលើផ្ទៃដាំដុះសរុបដែលមានប្រមាណពី ១៥ ទៅ ១៧ ភាគរយនៃផ្ទៃដីប្រទេស គឺប្រមាណពី ២.៧ ទៅ ៣.១ លានហិកតា ដែលក្នុងនោះផ្ទៃដីដាំដុះស្រូវគឺមានពី ២.១ ទៅ ២.៣ លានហិកតា (ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឆ្នាំ២០០២) ។ ដូចនេះ បើធ្វើការប្រៀបធៀបរវាងបរិមាណថ្នាំកសិកម្ម ដែលនាំចូលជាផ្លូវការ និងទំហំដីដាំដុះ គឺបានបង្ហាញថាបរិមាណតំរូវការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មនៅមានកំរិតទាបនៅឡើយនៅកម្ពុជា បើធ្វើការប្រៀបធៀបទៅនឹងបរិមាណប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេសដទៃទៀត ។

ប៉ុន្តែ ចំនុចនៃបញ្ហាកង្វល់ទាក់ទងទៅនឹងភាពគ្រោះថ្នាក់ទៅលើសុខភាពនិងបរិស្ថាន ដែលបង្កដោយការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម គឺភាពយល់ដឹងតិចតួចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋពីភាពគ្រោះថ្នាក់របស់ថ្នាំ និងវិធីប្រើប្រកបដោយសុវត្ថិភាព។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ភាពពេញនិយម ប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា បានធ្វើឱ្យគេផ្តល់តំលៃយ៉ាងខ្ពស់ដល់ថ្នាំកសិកម្ម ថាជាដៃគូយ៉ាងល្អរបស់ពួកគេក្នុងការ ការពារប្រឆាំងនឹងសមាសភាពចង្រៃ និងជួយបង្កើនទិន្នផលរបស់ពួកគេ ។

នៅក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយនូវគ្រោះថ្នាក់ទៅលើសុខភាព និងបរិស្ថាន ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មដោយខ្វះ ចំណេះដឹងរបស់កសិករ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានរៀបចំកម្មវិធីបង្រៀនកសិករជាប្រចាំនៅតាមមូលដ្ឋានឱ្យបាន យល់ដឹងពីប្រភេទថ្នាំដែលចាំបាច់ត្រូវប្រើ និងពីរបៀបប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស ដែលធានាបានសុវត្ថិភាពសុខភាព និងបរិស្ថាន ។

២.២.១ ការនាំចូលថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតសំរាប់គោលបំណងសុខភាពសាធារណៈ

សំរាប់គោលបំណងសុខភាពសាធារណៈតាមរយៈការប្រើថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ដើម្បីប្រឆាំងនឹងភ្នាក់ងារចំលងជំងឺ ដូចជា ភ្នាក់ងារចំលងជំងឺគ្រុនចាញ់និងគ្រុនឈាម ប្រទេសកម្ពុជាធ្លាប់បាននាំចូលនិងប្រើប្រាស់ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតមួយចំនួន ដោយរួមបញ្ចូល ទាំងដេដេតេ។ ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតសំរាប់គោលបំណងសុខភាពសាធារណៈ ត្រូវបាននាំចូលក្រោមរូបភាពជំនួយរបស់អង្គការអន្តរជាតិ (WHO and Red-Cross) និងពីប្រទេសផ្តល់ជំនួយសំរាប់បំរើនៅក្នុងកម្មវិធីជាតិដើម្បីប្រឆាំង ឬលុបបំបាត់ជំងឺដែលចំលងដោយ ភ្នាក់ងារ (មូស) ពោលគឺពុំមានការនាំចូលដោយឯកជនសំរាប់ការលក់ដូរនៅលើទីផ្សារទេ ។

យោងតាមពត៌មានពីមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រឆាំងជំងឺគ្រុនចាញ់ ប៉ារ៉ាស៊ីតសាស្ត្រ និងបាណកសាស្ត្រ នៃក្រសួងសុខាភិបាល បង្ហាញថា ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតប្រភេទ ដេដេតេ ត្រូវបាននាំចូលនៅដើមទសវត្សឆ្នាំ ៨០ ពីអតីតសហភាពសូវៀត និងប្រទេសហុល្លង់ ហើយត្រូវបានបញ្ចប់ការប្រើប្រាស់នៅឆ្នាំ ១៩៩១ ។ ដោយយោងតាមអនុសាសន៍របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨៧ មក កម្ពុជាមិនបាននាំចូលថ្នាំដេដេតសំរាប់កម្មវិធីប្រយុទ្ធប្រឆាំងជំងឺគ្រុនចាញ់ទៀតទេ ដោយបានប្រើប្រាស់ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតផ្សេងជាជំរើសជំនួស រួមមានថ្នាំ K.Othrin (Deltamethrin) សំរាប់ជ្រលក់មុងការពារមូស/មុងសន្តិភាព (impregnating mosquito net) និងថ្នាំ Temophos (Organophosphate) សំរាប់សំលាប់ដង្កូវទឹក។ ប្រភេទនិងបរិមាណថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតដែលនាំចូលសំរាប់ គោលបំណងការពារសុខភាពសាធារណៈ គឺមានសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-៤ ខាងក្រោម ។

តារាង ២-៤: ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតនាំចូលមកកម្ពុជាសំរាប់គ្រួតពិនិត្យភ្នាក់ងារចំលងជំងឺ

ល.រ.	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	បរិមាណ/ឆ្នាំ	បរិមាណ/ឆ្នាំ២០០៣	ប្រភពនាំចូល
១	*Aquat Regigion (Permethrin)*	១.៥០០ លីត្រ (២០០០)	0	ថៃ
២	*DDT*	១០០ តោន (១៩៨០)	0	ហុល្លង់ រុស្ស៊ី
៣	*K.Othrin (Spray)*	៥០៣ លីត្រ (២០០០)	0	បារាំង
៤	*K.Othrin (Deltamethrin) (Impregnated)*	៨.០០០ លីត្រ (២០០០)	៤.៤៤០លីត្រ	ថៃ
៥	*Malahtion (Organophosphate)*	១៦.០០០ លីត្រ (១៩៨១)	0	ហុល្លង់
៦	*Permethrine 10%*	១០.០០០ លីត្រ (១៩៨៨)	0	ហុល្លង់
៧	*Abate/Temophos (Organophosphate)*	២០០ តោន (ការនាំចូលប្រចាំឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩២ ដល់បច្ចុប្បន្ន)	២០០ តោន	ថៃ ចិន

ប្រភព : មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រឆាំងជំងឺគ្រុនចាញ់ ប៉ារ៉ាស៊ីតសាស្ត្រ និងបាណកសាស្ត្រ (២០០៣)

២.២.២ បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើ និងដែលមានល័ក្ខខ័ណ្ឌ

ដើម្បីធានាឱ្យការគ្រប់គ្រងថ្នាំកសិកម្មមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ និងដោយយោងទៅលើអនុក្រឹត្យរាជរដ្ឋាភិបាលលេខ ៦៩ ស្តីពីបមាណីយនិងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានចេញសេចក្តីប្រកាសកំណត់ពីប្រភេទថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ និងថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នដោយមានល័ក្ខខ័ណ្ឌ ដូចដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-៥ និងតារាង ២-៦ ខាងក្រោម។

តារាង ២-៥: បញ្ជីឈ្មោះថ្នាំកសិកម្មអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ការប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ពុល តាមអង្គការ WHO	ក្រុមគីមី
01	1-naphthylaceticacide	PGR	Un	Org
02	2,4 D	H	II	PAA
03	Abamectin	I	III	Bio Pesticide
04	Acephate	I	III	OP
05	Acrinathrin	I	Un	PY
06	Alpha-Cypermethrin	I	II	PY
07	Ametryn	H	III	TD
08	Anilofos	H	II	OP
09	Atrazine	H	Un	Triazine
10	Azadirachtins	I	III	BP
11	Bacillus thuringiensis	I	III	Bacterium
12	Benfuracarb	I	II	CA
13	Benomyl	F	Un	Org
14	Bensulfuron	H	Un	Org
15	Beta-cyfluthrin	I	II	PY
16	Bromacil	H	Un	Org
17	Bromuconazole	F	II	Triazole
18	Buprofezin	I	Un	TC
19	Butachlor	H	Un	OC

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ការប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ពុល តាមអង្គការ WHO	ក្រុមគីមី
20	Butralin	H	III	Dinitroaniline
21	Calcium polysulfide	F	II	Inorg
22	Carbaryl	I	II	CA
23	Carbendazim	F	Un	CA
24	Carbosulfan	I	II	CA
25	Cartap	I	II	CA
26	Chlomethoxyfen (Chlormethocynil)	H	Un	OC
27	Chlorfenapyr	I	II	OC
28	Chlorothalonil	F	III	Chloronitrile
29	Chlorpyrifos	I	II	OP
30	Cinmethylin	H	Un	Cineol
31	Clomazone	H	II	
32	Copper Hydroxide	F	III	CU
33	Copper oxychloride	F	III	CU
34	Copper sulfate (Tribasic)	F	II	CU
35	Coumatetralyl	R	Ib	CO
36	Cyfluthrin	I	II	PY
37	Cypermethrin	I	II	PY
38	Cyproconazole	F	III	Azole
39	Dalapon	H	Un	
40	Deltamethrin	I	II	PY
41	Diafenthiuron	I	Un	TU
42	Diazinon	I	II	OP
43	Difenoconazole	F	III	OC
44	Dimethoate	I	II	OP
45	Diniconazole	F	III	OC
46	Diuron	H	Un	
47	Epoxiconazole	F	III	Triazole
48	Esfenvalerate	I	II	PY
49	Ethephon	PGR	Un	Org
50	Etofenprox	I	Un	OC
51	Fenitrothion	I	II	OP
52	Fenobucarb /BMPC	I	II	CA
53	Fenpropathrin	I	II	PY
54	Fenthion	I	II	OP
55	Fenvalerate	I	II	PY
56	Fipronil	I	II	PY
57	Fluazifop-p-butyl	H	III	Org
58	Flufenozuron	I	Un	CU
59	Flusilazole	F	III	Triazole
60	Flutriafol	F	III	Triazole
61	Folpet/Folpel	F	Un	Org
62	Fosetyl	F	Un	Org
63	Fthalide	F	III	Reductase
64	Gibberellic acide	PGR	Un	Org
65	Glufosinate	H	III	OP
66	Glyphosate/IPA Salt	H	Un	OP
67	Hexaconazol	F	Un	Triazole
68	Hexythiazox	I	Un	OC
69	Imibenconazole	F	Un	Triazole
70	Imidacloprid	I	II	Fichlomicotmile
71	Iprobenfos	F	III	OP
72	Iprodione	F	Un	Org
73	Isoprocarb	I	II	CA
74	Isoprothiolane	F	III	Org
75	Kasugamycin/Fthalide	F	Un	Org

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ការប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ពុល តាមអង្គការ WHO	ក្រុមគីមី
76	Lambda-cyhalothrin	I	II	PY
77	Linuron	H	Un	SU
78	Lufenuron	I	II	BC
79	Malathion	I	III	OP
80	Mancozeb	F	Un	DC
81	Maneb	F	Un	DC
82	MCPA	H	III	Phenoxy
83	Mecoprop	H	III	Phytohormone
84	Metiram	F	Un	CA
85	Metolachlor	H	III	Chloracetanilide
86	Metribuzin	H	Un	Triazinon
87	Metsulfuron	H	Un	Org
88	Molinate	H	II	TC
89	Monosultap	I	III	
90	Naled/Bromchlophos	I	II	OP
91	Nereistoxin/Dimehpo	I	II	Pyridine
92	Oxadiazon	H	Un	Oxadiazole
93	Oxolinic Acid	F,B		Org
94	Pencycuron	F	Un	Phenylurea
95	Pendimethalin	H	III	Org
96	Permethrin	I	II	PY
97	Phenthoate/Dimephenthoate	I	II	OP
98	Phosalone	I	II	OP
99	Pretilachlor	H	Un	
100	Prochloraz	F	III	CA
101	Procymidone	F	Un	OC
102	Profenofos	I	II	OP
103	Propanil	H	III	Anilide
104	Propargite	I	III	OP
105	Propiconazole	F	II	OC
106	Propineb	F	Un	CA
107	Pyraclofos	I	II	OP
108	Pyrazosulfuron	H	Un	CA
109	Pyridaphenthion	I	III	OP
110	Quinaphos	I	II	OP
111	Quinclorac	H	Un	OC
112	Rotenone	I	II	PY
113	Sethoxydim	H	III	CO
114	Simazine	H	Un	Triazin
115	Sodium ortho-nitrophenolate+ Sodium para-nitrophenolate+ Sodium 5 + nitroguaiacolae	PGR		Org
116	Spinosad	I	III	Bio-Pesticide
117	Sulfosate	H	III	Org
118	Sulphur	F	Un	Inorg
119	Tebuconazole	F	UN	OC
120	Tebufenozide	I	III	PGR
121	Thiamethoxam	I	III	Org
122	Thiobencarb (Benthiocarb)	H	II	TC
123	Thiodicarb	I	II	CA
124	Thiophanate-methyl	F	Un	CA
125	Thiram (Thiuram, TMTD)	F	III	CA
126	Tralometrin	I	II	PY
127	Triadimefon	F	III	Triazole
128	Triadimenol	F	III	Triazole
129	Trichlorfon/Chlorophos	I	III	OP

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ការប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ពុល តាមអង្គការ WHO	ក្រុមគីមី
130	Tricyclazole	F	II	Triazole
131	Tridemorph	F	II	Org
132	Validamycin	F	Un	OP
133	Virus+Bacillus thuringiensis	I	II	Bacterium
134	Warfarin	R	Ib	CO
135	Zineb	F	Un	CA

ប្រភព : ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ នៃសេចក្តីប្រកាសលេខ ៥៩៨ ប្រក. កសក ស្តីពី បញ្ជីឈ្មោះថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

តារាង ២-៦: បញ្ជីឈ្មោះថ្នាំកសិកម្មអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នដោយមានលក្ខខណ្ឌនៅកម្ពុជា

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ការប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ពុល តាមអង្គការ WHO	ក្រុមគីមី
01	Acrolein	H	Ia	Org
02	Alachlor	H	Ia	Chloroacetanilide
03	Allyl alconol	H	Ib	
04	Aluminum phosphide/ Hydrogen phosphide	FM		IP
05	Azinphos-Ethyl (Triazotion)	I	Ib	OP
06	Azinphos-Methyl(Metiltriazothion)	I	Ib	OP
07	Azocyclotin	AC	II	OT
08	Blasticidin-S	F	Ib	
09	Brodifacoum	R	Ia	CO
10	Bromadiolone	R	Ia	CO
11	Bromoxynil / loxynil	H	II	Org
12	Buto carboxim (Butacarboxim)	I	Ib	CA
13	Carbofuran	I	Ib	CA
14	Chloropicrin	FM		IC
15	DDVP / Dichlorvos	I	Ib	OP
16	Dicofol	AC	III	OC
17	Dicrotophos	I	Ib	OP
18	Diphacinone	R	Ia	CO
19	Fenthion	I	II	OP
20	Flocoumafen	R	Ia	CO
21	Flucythrinate	I	Ib	PY
22	Formetanate	I	Ib	CA
23	Heptenophos	I	Ib	OP
24	Isazofos	I	Ib	OP
25	Isofenphos	I	Ib	OP
26	MAFA	F	III	Org
27	Magnesium phosphide	FM		IP
28	Mecarbam	I	Ib	OP
29	Methyl Bromide	FM		AB
30	Nicotine	I	Ib	Org
31	Omethoate	I	Ib	OP
32	Oxydemeton-methyl	I	Ib	OP
33	Pirimiphos-ethyl	I	Ib	OP
34	Propaphos	I	Ib	OP
35	Propetamphos	I	Ib	OP
36	Strychnine	R	Ib	
37	Thiofanox	I	Ib	CA
38	Thiometon	I	Ib	OP
39	Vamidothion	I	Ib	OP

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	ការប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ពុល តាមអង្គការ WHO	ក្រុមគីមី
40	Zinc phosphide	R	Ib	IP

ប្រភព : ឧបសម្ព័ន្ធទី២ នៃសេចក្តីប្រកាសលេខ ៥៩៨ ប្រក. កសក ស្តីពី បញ្ជីឈ្មោះថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

កំណត់សំគាល់

AB Alkyl Bromide
AC Acaricide
AS Arsenic Compound
BC Benzamide Compound
BP Botane pesticide or Bipyridylium Derivative
CA Carbamate
CO Coumarin derivative or Coumarin Anticoagullant
CU Copper compound
DC Dithiocarbamates
F Fungicide
FM Fumigant
H Herbicide
I Insecticide
IC Inorganochlorine Compound
Inorg Inorganic Compound
IP Inorganic Phosphide
L Larvicide
N Nematicide
NP Nitrophenol derivate
O Obsolete
OC Organochlorine Compound
ORG Otganic Compound
OP Organophosphorus Compound
OT Organotin Compound

PAA Phenoxyacetic Acid derivative
PD Phtgalimide Derivative
PGR Plant Growth Regulations
PY Pyrathroid
R Rodenticide
SU Substituted Urea
TC Thiadiazin Compound or Thiocarbamate
TD Triazin derivative
TU Thiourea Compound
Un Unlikely to present acute hazard in normal use

២.៣ សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឱសថ

នៅកម្ពុជា ផលិតផលឱសថសំរេចមួយចំនួនធំត្រូវបាននាំចូលសំរាប់ការប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេស។ ដោយឡែក ផលិតផលឱសថមួយចំនួនទៀតត្រូវបានផលិតនៅក្នុងស្រុក ដែលសំរាប់តែបំរើសេចក្តីត្រូវការនៅក្នុងស្រុកតែប៉ុណ្ណោះ។ បច្ចុប្បន្ន នៅកម្ពុជាមានគ្រឹះស្ថានផលិតឱសថចំនួន ៧ ដែលកំពុងដំណើរការ។ សារធាតុគីមីសំរាប់បំរើដល់ដំណើរការផលិតឱសថនៃគ្រឹះស្ថានទាំងនោះត្រូវបាននាំចូលពីប្រទេសក្រៅ ដូចជា ឥណ្ឌា ចិន ថៃ និងប្រទេសអឺរ៉ុបមួយចំនួន ហើយដែលការនាំចូលនូវសារធាតុគីមីទាំងនោះត្រូវបានតំរូវឱ្យមានការសុំអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលដែលផ្តល់ឱ្យដោយក្រសួងសុខាភិបាល។ ប្រភេទនិងបរិមាណសារធាតុគីមីដែលបាននាំចូលសំរាប់ការផលិតឱសថមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-៧ ខាងក្រោម។

តារាង ២-៧: ប្រភេទនិងបរិមាណសារធាតុគីមីដែលនាំចូលជាវត្ថុធាតុដើមសំរាប់ផលិតឱសថ (ឆ្នាំ២០០៣)

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	បរិមាណ (គីឡូក្រាម)	បរិមាណ (លីត្រ)	បរិមាណ (កញ្ចប់)
1.	Acetyl Salicylic Acid	8,500.00		
2.	Acid Citrique	1,005.00		
3.	Albendazol	980.00		
4.	Aluminum Hydroxide	7,100.00		
5.	Aluminum Hydroxide 500mg	3,500.00		
6.	Amidon	46,000.00		
7.	Aminophylline	200.00		

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	បរិមាណ (គីឡូក្រាម)	បរិមាណ (លីត្រ)	បរិមាណ (កញ្ចប់)
8.	Amitriptyline HCI	80.00		
9.	Amoxicillin + Ac Calvulenique	3,000.00		
10.	Amoxillin	34,000.00		
11.	Aroma	500.00		
12.	Artesunate	10.00		
13.	Aspartame	200.00		
14.	Atenolol	35.00		
15.	Avicel	15,300.00		
16.	Benzoate De Sodium	500.00		
17.	Benzocaine	200.00		
18.	Biphenyl Dicarboxylate	25.00		
19.	Bromhexine	152.00		
20.	Butoforme	100.00		
21.	Caffeine	1,800.00		
22.	Calcium Carbonate	600.00		
23.	Calcium Glucoheptonate	1,400.00		
24.	Calcium Hydrogen Phosphate	5,000.00		
25.	Calcium Pantothenate	500.00		
26.	Caramel	10.00		
27.	Carbamazépine	200.00		
28.	Carbocystéine	4,000.00		
29.	Carboxymethyl Cellulose	300.00		
30.	Carmellose Sodique	4,000.00		
31.	Cefadroxil	1, 500		
32.	Cefatrizine	600.00		
33.	Cefixime	4,100.00		
34.	Cefuroxime	600.00		
35.	Cephalexin	3 000		
36.	Cetaclor	1 000		
37.	Cetirizine	50.00		
38.	Cetirizine Dichlorhydrate	5.00		
39.	Chloramine T	4,000.00		
40.	Chloramphénicol	15,100.00		
41.	Chlorexidine Digluconate (Chloral Hydrate)	1,600.00		
42.	Chlorpheniramine Maleate	3,110.00		
43.	Chlorpromazine HCI	100.00		
44.	Cimétidine	14,500.00		
45.	Ciprofloxacin	1500.00		
46.	Citrate Trisodique	300.00		
47.	Citron Non Coloré	500.00		
48.	Cloxacillin	500.00		
49.	Cloxacillin Sodium Compacted	200.00		
50.	Colorant Pharmaceutique	360.00		
51.	Cotrimoxazole	2,000.00		
52.	Cremophor	600.00		
53.	Croscarmellose Sodique	3,000.00		
54.	Cyanocobalamin (Vit. B_{12})	11.00		
55.	Cyproheptadine	525.00		
56.	Dexamethasone	12.00		
57.	Dextrin	300.00		
58.	Dextromethorphan Hbr	50.00		
59.	Diclofenac Sodium	200.00		
60.	Doxycycline	800.00		
61.	Erythromycin	6,650.00		
62.	Esculoside	600.00		
63.	Essence		200.00	

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	បរិមាណ (គីឡូក្រាម)	បរិមាណ (លីត្រ)	បរិមាណ (កញ្ចប់)
64.	Essence Orange	500.00		
65.	Eurocol	300.00		
66.	Extrait Citron En Poudre	200.00		
67.	Ferrous Fumarate	11,500.00		
68.	Flubendazole	65.00		
69.	Folic Acid	100.00		
70.	Gelatine	5,000.00		
71.	Gliclazide	35.00		
72.	Glycerin	4,500.00		
73.	Gomme	1,000.00		
74.	Griséofulvine	5,800.00		
75.	Guaifenesin	50.00		
76.	Haloperidol	5.00		
77.	Hydroxypropyl Methylcellulose	0.50		
78.	Imipramine HCI	20.00		
79.	Indomethacin	150.00		
80.	Lactose	38,000.00		
81.	Lincomycin	2,500.00		
82.	Loperamide	24.00		
83.	Magnesium Hydroxide	100.00		
84.	Magnesium Stearate	34,700.00		
85.	Magnesium Trisilicate	200.00		
86.	Mannitol	3,000.00		
87.	Mebendazole	7,200.00		
88.	Mebevirine	10.00		
89.	Mefenamic Acid	600.00		
90.	Mefloquine	10.00		
91.	Menthol Crystallized	100.00		
92.	Metformin	595.00		
93.	Methoclopramide	25.00		
94.	Methyl Paraben	4,300.00		
95.	Methyl Parhydroxy Benzoate	200.00		
96.	Metronidazole	15,550.00		
97.	Nalidixic Acid	625.00		
98.	Nicotinamide	1,000.00		
99.	Nifedipine	25.00		
100.	Noraminopirine	5,200.00		
101.	Nystatine	2,250.00		
102.	Ofloxacin	2,800.00		
103.	Opadryl (Oxide De Titane)	10,000.00		
104.	Paracetomol (Acetaminophen)	104,000.00		
105.	Pectin	300.00		
106.	Penicillin V Potassium	1,974.00		
107.	Phenyl Propanolamine	300.00		
108.	Phloroglucinol	2,000.00		
109.	Piracetam	50.00		
110.	Piroxicam	500.00		
111.	Polyethylene Glycol	19,900.00		
112.	POM (Parahydroxy Benzoate De Méthyle, Nipagine)	9,350.00		
113.	POP (Parahydroxy Benzoate De Propyl, Nipazol)	9,350.00		
114.	Povidone K-30	500.00		
115.	Prednisolone	40.00		
116.	Prométhazine 25mg	2,000.00		
117.	Promethazine HCI	200.00		
118.	Propyl Paraben	100.00		
119.	Propyl Parahydroxy Benzoate	200.00		

ល.រ	ឈ្មោះទូទៅនៃសារធាតុគីមី	បរិមាណ (គីឡូក្រាម)	បរិមាណ (លីត្រ)	បរិមាណ (កញ្ចប់)
120.	PVP (Polyvinyl Pyrrolidone)	12,000.00		
121.	Pvp K-30	2,000.00		
122.	Pyrentel	2,100.00		
123.	Pyridoxine (Vit. B_6)	10,000.00		
124.	Ranitidine	300.00		
125.	Roxithromycin	210.00		
126.	Saccharinate De Na	200.00		
127.	Salbutamol	35.00		
128.	Silicate De Mg	600.00		
129.	Sillicagel 1g/bag			1,000,000.00
130.	Silymarin	305.00		
131.	Sodium Benzoate	500.00		
132.	Sodium Carboxyméthyl Cellulose	3,000.00		
133.	Sodium Gentisate	100.00		
134.	Sodium Lauryl Sulfate	500.00		
135.	Sodium Métabisulfite	18,000.00		
136.	Sodium Sacchamrinate	300.00		
137.	Sodium Starch Glycolate	12,000.00		
138.	Sorbitol Liquid	5,000.00		
139.	Stearic Acid	200.00		
140.	Sulfaguanidine	31,000.00		
141.	Sulfaméthoxazole	14,000.00		
142.	Suppocire	2,500.00		
143.	Talc	22,000.00		
144.	Tartrazine	30.00		
145.	Tetracycline	4,200.00		
146.	Thiamine Chlorhydrate	9,000.00		
147.	Tinidazole 500	25.00		
148.	Titanium Dioxide	500.00		
149.	Trimethoprim	7,100.00		
150.	Trisodium Citrate	10,000.00		
151.	Tween (Armortant, Polysorbate De Sodium)	2,500.00		
152.	Veegum (Silicon Aluminates D'aluminium)	3,000.00		
153.	Vitamin B_5	100.00		
154.	Vitamin C (Ascorbic Acid)	13,000.00		
155.	Vivapur (Silico Aluminate De Sodium)	6,000.00		
156.	Vivasta (Sodium Starch Gluconate)	8,000.00		
	សរុប	710,378.50	200.00	1,000,000.00

ប្រភព : ផលិតផលក្នុងស្រុក ឆ្នាំ២០០២ ក្រសួងសុខាភិបាល

២.៤ សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម

ថ្វីត្បិតតែកម្ពុជា ពុំមែនជាប្រទេសឧស្សាហកម្មជឿនលឿនក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែដំណើរការវិស័យឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជាមានការរីកចំរើនជាលំដាប់ ហើយបច្ចុប្បន្ននេះមានរោងចក្រចំនួនជាង ៣០០ បាននឹងកំពុងដំណើរការ។ សំរាប់គាំទ្រដំណើរការផលិតកម្មនៃរោងចក្រទាំងនោះ សារធាតុគីមីជាវត្ថុធាតុដើមត្រូវបាននាំចូលទាំងស្រុងពីបរទេស។

ពត៌មានទិន្នន័យទាក់ទងនឹងការនាំចូលសារធាតុគីមីជាវត្ថុធាតុដើមបំរើវិស័យឧស្សាហកម្ម ត្រូវបានធ្វើកំណត់ត្រានៅស្ថាប័ន ២ គឺក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល) និងក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល (នាយកដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម) ។ កំណត់ត្រាពត៌មានទិន្នន័យនៃការនាំចូលសារធាតុគីមីជាវត្ថុធាតុដើមបំរើវិស័យឧស្សាហកម្ម ដែលធ្វើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម គឺជា

ទិន្នន័យនាំចូលជាក់ស្តែងដែលធ្វើនៅតាមច្រកព្រំដែន ហើយដែលបានចំណាត់ជា ៤ ក្រុមធំៗ : ប្រភេទសារធាតុគីមីសរីរាង្គ ប្រភេទសារធាតុគីមីអសរីរាង្គ ប្រភេទសារធាតុគីមីជ្រលក់ពណ៌ និងប្រភេទសារធាតុគីមីផ្សេងៗ ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-៨ តារាង ២-៩ តារាង ២-១០ និងតារាង ២-១១ បន្តបន្ទាប់ខាងក្រោម ។

តារាង ២-៨: ប្រភេទសារធាតុគីមីសរីរាង្គដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០២)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
1	Ethyl Acetate	4.00	1,373.00	សិង្ហបុរី ចិន ហុងកុង ថៃ តៃវ៉ាន់ ម៉ាឡេស៊ី ជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ និងបារាំង
2	Vinyl Acetate	3.40	3,060.00	
3	n-Butyl Acetate	46.39	12,332.00	
4	Stearic acid, it salts and ester	4.05	4,010.00	
5	Other organic chemical compound	25.45	117,359.00	
6	Sugar chemical pure	0.17	1,648.00	
7	Isocyannate	43.41	12,145.00	
8	Aromatic monocarboxylic acids	59.18	13,933.00	
9	Oxalic acids, its salts and esters	14.65	13,614.00	
10	Toluene	44.19	15,712.00	
11	Methylene Chloride	80.09	25,388.00	
12	Ethylene Glycol	5.40	2,699.00	
13	Propylene Glycol	26.80	45,824.00	
14	Formaldehyde	33.60	10,555.00	
15	Acetic Acids	1,467.05	104,100.00	
	សរុប	1,857.85	383,752.00	

ប្រភព : ស្ថិតិនាំចូលទំនិញ ឆ្នាំ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

តារាង ២-៩: ប្រភេទសារធាតុគីមីអសរីរាង្គដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០២)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
1	Sodium Chloride	1.95	930	សិង្ហបុរី ចិន ហុងកុង ថៃ តៃវ៉ាន់ ម៉ាឡេស៊ី ជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ បារាំង អាមេរិក វៀតណាម ឥណ្ឌូនេស៊ី និងអូស្ត្រាលី
2	Aluminum Chloride	154.95	118,210.00	
3	Complex Aluminum Chloride	5.00	6,000.00	
4	Hypochlorite Compound	10.00	13,000.00	
5	Compound Chloride, include Na	4.02	8,034.00	
6	Sodium Sulphate	198.04	63,953.00	
7	Sodium Sulphite	38.77	126,205.00	
8	Tiosulphate	24.03	7,253.00	
9	Compound Disodium Sulphates	220.64	83,975.00	
10	Aluminum Sulphates	13.00	2,600.00	
11	Other Aluminum Sulphate	99.00	12,619.00	
12	Zinc Sulphates	0.20	3,140.00	
13	Compound Sulphates	3.00	903	
14	Zinc Oxides	1.50	1,875.00	
15	Aluminum Oxides	149.56	48,174.00	
16	Aluminum Hydroxide	104.31	17,525.00	
17	Iron Oxide	130.46	75,198.00	
18	Titanium Oxide	102.50	15,721.00	
19	Aluminum Fluoride	28.50	37,650.00	
20	Ammonium Chloride	19.64	7,150.00	
21	Sodium Hydroxide	118.77	86,698.00	
22	Inorganic oxygen compound non-metal	2,194.33	2,422,522.00	
23	Hydrochloric Acid	139.83	44,464.00	
24	Sulphuric Acid	56.99	4,589.00	
25	Phosphoric Acid	5.36	2,888.00	
26	Boric Acid	0.70	11,602.00	

27	Hydraulic lime	18.00	5,511.00	
28	Vermiculite	4.50	3,600.00	
29	Titanium ore Concentrate	20.00	3,057.00	
30	Siliceous fossil meal	47.72	28,149.00	
31	Sulphur	24.07	7,009.00	
32	Carbon powder	4.05	3,016.00	
33	Phosphinate Phosphinite	29.93	28,108.00	
34	Sodium Carbonate	0.71	6,720.00	
35	Phosphate	0.28	238.00	
36	Sodium Bicarbonate	0.71	6,720.00	
37	Potassium Bicarbonate	1.39	682.00	
38	Sodium metasilicates	2.54	3,463.00	
39	Alkali metasilicates	79.92	16,320.00	
40	Other Borax	37.90	25,486.00	
41	Salt of oxometalic acid	6.09	3,048.00	
42	Hydrogen peroxide	77.66	54,974.00	
43	Carbides of calcium	231.00	57,750.00	
44	Carbides of Silicon	0.80	1,254.00	
45	Liquid and compressed air	236.76	64,315.00	
46	Calcium Hypochlorite	58.53	15,780.00	
47	Substances, containing by weight > 99.99% Silicon	13.87	11,831.00	
48	Sodium compound	3.36	4,400.00	
49	Activated Carbon	7.80	14,990.00	
50	Sodium nitrate	5.06	955.00	
	សរុប	4,737.70	3,590,254.00	

ប្រភព : ស្ថិតិនាំចូលទំនិញ ឆ្នាំ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

តារាង ២-១០: ប្រភេទសារធាតុគីមីដែលនាំចូលសំរាប់ឧស្សាហកម្មជ្រលក់ពណ៌ (ឆ្នាំ២០០២)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
1	Acid Dyes	70.36	58,090	សិង្ហបុរី ចិន ហុងកុង ថៃ តៃវ៉ាន់ ម៉ាឡេស៊ី ជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ និងបារាំង
2	Alkyl Resins	127.69	36,898	
3	Basic Dyes	21.94	22,400	
4	Color Paint	11.10	21,054	
5	Direct Dyes	0.80	4,183	
6	Disperse Dyes	100.22	83,431	
7	Mixing Disperse Dyes And Pigments	12.16	13,812	
8	Organic Composite Solvent & Thinner	2.59	1,634	
9	Other Cellulose Esters	10.00	1,712	
10	Other Organo-Inorganic Compound	40.13	19,547	
11	Other Polyesters	17.20	3,304	
12	Paints	1,579.23	70,675	
13	Paints For Anti-corrosions	0.70	176	
14	Pigment Based On Titanium Dioxide	74.01	27,115	
15	Pigments	179.95	51,468	
16	Prepared Additive	7.50	15,160	
17	Prepared Pigment	35.60	3,900	
18	Prepared Water Pigments	49.06	28,071	
19	Priming Paints	4.20	2,523	
20	Regenerated Cellulose	19.40	5,014	
21	Synthetic Coloring Matters	47.69	86,466	
22	Undercoat And Pigments	221.76	49,450	
23	Vanishes	114.016	71,045	
	សរុប	2,730.10	677,128	

ប្រភព : ស្ថិតិនាំចូលទំនិញ ឆ្នាំ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

តារាង ២-១១: ប្រភេទសារធាតុគីមីផ្សេងៗដែលនាំចូលសំរាប់បំរើវិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០២)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
១	សារធាតុគីមីសំរាប់ផលិតកម្មម្ហូបអាហារ និងភេសជ្ជៈ	៥.៩៤៣,៦២	២.២២៣.៩៩០,០០	តៃវ៉ាន់ សិង្ហបុរី អ៊ីតាលី ឥណ្ឌូនេស៊ី ចិន ហុងកុង ម៉ាឡេស៊ី ថៃ អូស្ត្រាលី ជប៉ុន
២	សារធាតុគីមីសំរាប់ផលិតកម្មកាត់ដេរ និងវាយនភ័ណ្ឌ	៤៩.១៧០,៩០	៣.៣៣១.៨៧៣,០០	
៣	សារធាតុគីមីសំរាប់ការបោះពុម្ព និងហ្វូតូកូពី	៤៥៥,៦០	៥០២.២៥៧,០០	
	សរុប	៥៥.៥៧០,១២	៦.០៥៨.១២០,០០	

ប្រភព : ស្ថិតិនាំចូលទំនិញ ឆ្នាំ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ដោយឡែក កំណត់ត្រាពតិមានទិន្នន័យការនាំចូលសារធាតុគីមីជាវត្ថុធាតុដើមបំរើវិស័យឧស្សាហកម្ម ដែលធ្វើដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល គឺជាទិន្នន័យនៃការស្នើសុំនាំចូលរបស់រោងចក្រសហគ្រាសសំរាប់បំរើដល់ផលិតកម្មរបស់ខ្លួន។ មានន័យថា តួលេខដែលបានស្នើសុំនោះអាចខុសពីតួលេខនាំចូលជាក់ស្តែង ប៉ុន្តែ ទិន្នន័យនេះបានបង្ហាញច្បាស់នូវសារធាតុគីមីដែលបាននាំចូល និងប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង ២-១២ និងតារាង ២-១៣ ខាងក្រោម ។

តារាង ២-១២: ប្រភេទសារធាតុគីមីដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០៣)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
1	1-4 phenylene diamine	10		
2	ABS(Acrylonitrite Butadiene Styrene)	244,000		
3	AC 101 (Alkaline Detergent)	5,335		
4	Acetate d'ethyle	17,400		
5	Acetic acid	98,250		
6	Acetone	16,336		
7	Acetyldehyde		4	
8	Acid Dyeing Detergents	45,500		
9	Acid hydrochloric	200		
10	Acid sulphuric		2,600	
11	Acrylic Balance Liquid	47,000		
12	Acticide EP-Acticide GS-Acticide CS	8,800		
13	Activated alumina	500		
14	Activated carbon	62,000		
15	Additive drier# a 010	6,600		
16	Additive pain;anti-skinning #a060	380		
17	Adhesive primer	14,000		
18	Aerosil 200	900		
19	Airplast BYK 033-Antimousse-Defoamer	2,400		
20	Calcium Carbonate	2,350,000		
21	Alkaline Particle	20,200		
22	Alkide Resin	743,000		
23	Alphaide	86,000		
24	Aluminium paste-pintalu	1,200		
25	Aluminium Sand	200,000		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
26	Aluminium silicate 820a	6,100		
27	Aluminium sulphate granular(Alum)	16,000		
28	Aluminum Dioxide	140,000		
29	Aluminum sand	150,000		
30	Aluminum sulphate	65,000		
31	Amino silicone	94,800		
32	Aminobenzal dehyde	10,000		
33	Ammonia	11,500		
34	Ammonia nature 27%	11,000		
35	Ammonia solution 25%		10	
36	Ammonium acetate	5		
37	Ammonium Chloride	8,029		
38	Ammonium ferric	25		
39	Ammonium hydrogen difluoride	50		
40	Ammonium hydroxide	35		
41	Ammonium ione (II)	35		
42	Ammonium Molybdate	2		
43	Ammonium orthophosphate	35		
44	Ammonium oxalate	35		
45	Ammonium sulfate	298,670		
46	Amonia water	2,800		
47	Amyl alcohol	500		
48	Anion exchange Resin	500		
49	Anionic Polyelectrolyte	1,000		
50	Anti-bumping agent	2		
51	ANTI-F (ANTI-FOAMING)	1,000		
52	Antifoam	600		
53	Antimony	2,000		
54	Antique oil	4,800		
55	Anti-Staining Liquid	17,000		
56	Anti-Staining Powder	30,300		
57	Arcosolv PM-Methoxy propanol	3,200		
58	Arene Orgaic Silicon	450		
59	Argon gas	350		
60	Ascobic acid	1		
61	Autolysis (Gistex pasta low sodium)	1		
62	Bacteriological agar (Oxoid L 11)	5		
63	Bacto agar(0140-01)	18		
64	Bacto peptone (difco 0118-01-8)	3		
65	Barium chloride Dihydrate	25		
66	Barium sulphate (t.bar.101)	1,000		
67	Bariumchlorid-Dihydrat	2		
68	BC Adding White Liquid	47,000		
69	BDH Soium dodecilsulphate	2		
70	Bentone SD 2	600		
71	Bentonite	1,500		
72	Bermuol	14,500		
73	Biofine	1,666		
74	Biotex-SL	8,800		
75	Bismuth nitrate	1		
76	Bitume – Vinyl Bitume (88-8/77-7…)	6,000		
77	Bleaching Liquid	94,800		
78	Bleaching Powder	117,300		
79	Borchigen 911	600		
80	Borchinox C3	120		
81	Brai de houille a 90%	10,000		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
82	Bromophenol blue	12		
83	Buffer	16,800		
84	Buffer Solution PH 7.00 Merck (PH4)		15	
85	Burnt Line	1,000		
86	Butanol primaire	500		
87	Butiric acid		1	
88	Butyl acetate	18,000		
89	Butyl arbitol	4,400		
90	Butyl glycol (butyl cellosolve)	28,000		
91	Bykanol N	600		
92	Cableach-1040	19,800		
93	Calcium Carbonate	2,678,000		
94	Calcium Chloride	14,160		
95	Calcium hypochloride	396,600		
96	Calcium Naphthenate	1,000		
97	Calcium Sulphate Food Grade	11,000		
98	Carbamide	25,000		
99	Carbon Black	500		
100	Cation exchange Resin	2,500		
101	Caustic liquid 45 %		7,500	
102	Caustic soda	251,352		
103	Cawhite	25,000		
104	Cellophane tape	5,000		
105	Cellosize	31,500		
106	Cellulase	33,600		
107	China lay/kaolin	297,500		
108	Chlorate	16,800		
109	Chromic Acid	1,000		
110	Citric acid	12,000		
111	Clean Boiler Agent	30,000		
112	Cleaning Naphtha	24,800		
113	Cloparin 51 PL - Alaiflex plastifiant	3,000		
114	Clorinated rubber	2,000		
115	Coatex P90-ammonium Polyacrylate	3,500		
116	Cobalt Naphthenate	650		
117	Collupuline	1,000		
118	Colour-fixing agent	11,000		
119	Cop. Styrene acrylique AC 4-Pliolite AC 4	2,400		
120	Copolymere acrylic-Rhodopas	120,000		
121	Copper Sulphate Pentahydrate CuSO45H2O	500		
122	Crystal violet	25		
123	Cupper sulphate	3		
124	Cupric sulphate	25		
125	Cyclo Hexanone	2,400		
126	D (+) glucose	25		
127	Deep Chrome Yellow	2,500		
128	Defoamer (ss)	25,400		
129	Dehygant lfm	3,000		
130	Demethyl amino benzaldehyde	10		
131	Denature Alcohol 96%		5,000	
132	Desizing agent eds	67,700		
133	Detergent	333,800		
134	Detergent Liquid	44,700		
135	Detergent Oil	44,700		
136	Detergent Powder	54,000		
137	Dextrose monohydrate	2		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
138	Diatomite FP3(M)	90,000		
139	Dibutyl phtalate – Plastifiant DBP	1,000		
140	Dicolite speed flow	35,892		
141	Dicolube CT		3,200	
142	Diethylene glycol	18,975		
143	Dipatassium hydrogen	10		
144	Direct dye	70,900		
145	Disodium hydogen phosphate	16		
146	Disolvent		34,600	
147	Dispersing agent(#963)	1,200		
148	Dispex a40	10,000		
149	Divergard 810	600		
150	DOP(Di Octyl Phthalate)	28,000		
151	Drew advantage	1,440		
152	Drew catalyze Sulphite	288		
153	Dryers (Zr,Pb,Co,Ca)	4,250		
154	Dyeing Adhesive	30,000		
155	Dyeing Oil	5,000		
156	Dyestuffes	147,000		
157	E D T A(Ehtylenediamiinetetraacetic acid)	7,804		
158	Ellosize	27,500		
159	Enzyme	165,750		
160	Enzyme acid	159,500		
161	ENZYME COLL 99S	2,500		
162	Enzyme desizing trendoli DS	267,500		
163	ENZYME HOT	5,000		
164	Epodux 312-Epodux 61-134 base	9,800		
165	Eriocrome black	8		
166	ESBO(Epoxidized Soy Bean Oil)	2,600		
167	Ethanol	12,000		
168	Ethanol absolute		30	
169	Ethyl acetate		1	
170	Ethyl acetate	28,350		
171	Ethylene diamine tetra actic acide		10	
172	Ethylene glycol	21,000		
173	Ethylene propylene	8,100		
174	Ethylglycol acetate(Arcosolv PMA)	2,000		
175	Europox – hardener "O"	1,200		
176	Extender polestar 400	21,750		
177	Eyer Bright Fast Red	2,500		
178	Ferozen Iron Reagent Powder Pillow	20		
179	Ferric chloride	5,210		
180	Ferric sulphate	10		
181	Ferrox	12,000		
182	FeSO4	54,000		
183	Filter –cel(F)	35,892		
184	Formaldehyde 37%	60,000		
185	Formaldehyde solution (37%)		5	
186	Formalin 37%	63,200		
187	Formic acid 90%	18,870		
188	Forming Agent	4,400		
189	Formulator Defoamer (NDW)	7,000		
190	Freon 502 gas	120		
191	Fructose	2		
192	Fucshin (basic)	120		
193	Glass beads	14,000		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
194	Glue	83,000		
195	Glycerin	10,000		
196	Glycine	1		
197	Gohsenol	14,500		
198	Green GMN vert oxyde de Chrome	600		
199	Gypsum	6,000		
200	H2S (Sodium sulphide hydrate)	1		
201	H2SO4 98 %	310,000		
202	Hardener (rc)	5,200		
203	Hardener for solvent based epoxy	5,000		
204	Heucotron 22SN	400		
205	Hexametaphosphate de Sodium-HMPS	8,000		
206	HIPS(High Impact Polystyrene)	90,000		
207	Hop hallertau 1000mg/l	1		
208	Hop target 1000mg/l	1		
209	Hot melt glue (VS 25, VS 138)	30,000		
210	Huile Flamande – Flamande oil	4,000		
211	Hydrazinium	10,000		
212	Hydrochloric acid	466,952		
213	Hydrochloric acid		10	
214	Hydrogen peroxide	280,000		
215	Hydroxylamine hydrochloric	2		
216	Hypo sodium	78,800		
217	I.p.a(isopropyl alcohol)	6,000		
218	Instand lok – hot glue	15,650		
219	Iodine	10		
220	Iron Oxide Red	117,500		
221	Iron Oxide Yellow	10,500		
222	Isona-D	1,200		
223	Iso-octane		40	
224	Isophorone	2,280		
225	Jaune 1116 or MP 008	1,000		
226	Label glue	2,000		
227	Lactic acid		5	
228	Lactic Acid	3,260		
229	Lactose broth	50		
230	Lancowax PP	100		
231	Latex 1008	701,600		
232	Laytone 40.antisetting	750		
233	Lead	12,000		
234	Lead acetate	10		
235	Lead Naphthenate	2,800		
236	Liquid Carbon Dioxide	400,000		
237	Long oil alkyd resin	30,000		
238	Lucilite PC5	479,760		
239	Magnesium chloride	20		
240	Make appluid, Cleaning solution		150	
241	Malt extract (difco 0186-01-5)	3		
242	Mambrane lauryl sulfate brath,Oxoid MM615	5		
243	Manganese	500		
244	Manganese (II) sulfate -1- hydrate	15		
245	Manucol Ester B.	1,500		
246	Medium Chrome Yellow	2,500		
247	Mercury (II) chloride	10		
248	Metatin	9,000		
249	Methanoic Acid	3,000		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
250	Methanol	1,600		
251	Methanol absolude		5	
252	Methy Lethy Lket Ocime	450		
253	Methyl butanol		15	
254	Methyl ethyl cetoxime-MECO	1,000		
255	Methyl Ethyl Ketone	84,200		
256	Methyl orange	10		
257	Methyl red	5		
258	Methyl saliylate	125		
259	Methylbenzene	15,000		
260	Methylene blue	5		
261	Methylene Chloride	72,200		
262	Molybdovanadate	2		
263	Monoisobutyrate de trymethyl pentanol	3,600		
264	Monopropylene glycol	1,200		
265	Murexide	10		
266	Na2CO3	300,000		
267	Na2EDTA	2		
268	Na2SiO3	30,000		
269	Na2SO4	500,000		
270	NaCLO3	5,000		
271	Nalco	26,152		
272	NaOH	7,500		
273	Naphtalene solvent -- Naphta	9,000		
274	Natrosol 250 HHR-Celloside-Ethylmethylcellulose	3,000		
275	Neocryl B 725	5,000		
276	Nexoat 795	4,500		
277	Ninhydrin	2		
278	Nitric Acid	670		
279	Nitric acid 65% extra pure		4	
280	Norsolene 9090	1,200		
281	NP-40 (NEOPAN-40)	5,000		
282	Nuosperse fx505	500		
283	Nutrient agar	6		
284	Nylon Balance Liquid	10,000		
285	Oated alium resin	1,750		
286	Oil Doss	30,000		
287	Oil of cedarwood	10		
288	O-phenenthroline	10		
289	OROPON OR(Bating Agent)	5,400		
290	Ortho-phosphoric acid 85%		2	
291	O-tolidine	10		
292	Oxalic acid	3		
293	Oxalic Acid	177,200		
294	P.A.C	75,000		
295	P.V.A	37,500		
296	PAM	54,000		
297	Para rosaniline chloride	5		
298	Paste Glue	5,200		
299	Pastosept BK	6,000		
300	PELICAT 9667 - accelerateur Epoxy K54	300		
301	Peptone Water Agar	20		
302	Peregal 0	3,000		
303	Perma red 2B562-Red 106	400		
304	Permeation Liquid	30,000		
305	Pewax 392 35%	4,400		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
306	Phenol	10		
307	Phenol phthaleine	30		
308	Phosphate de zinc	4,500		
309	Phosphoric acid	8,026		
310	Photopolymer Liquid	5,200		
311	Phthaloc Yanine Blue BS	2,500		
312	Phthaloc Yanine Green G	2,500		
313	Pigment paste black #p-640(#n)	8,950		
314	Pigment paste green #p-370(#pp)	250		
315	Pin	5,000		
316	Pitro resin	250		
317	POLIMER-	1,101,000		
318	Poly Aluminium Chloride	1,909,000		
319	Polyclare (PVPP)	237,392		
320	Polyethylene glycol 01	600,500		
321	Polymer- 110	62,000		
322	Polyurethane Chemical	400,000		
323	Polyvinyl alcohol	16,500		
324	Pon Balance Liquid x	1,000		
325	Potassium aluminum sulphate	1		
326	Potassium chloride	25		
327	Potassium chromate	20		
328	Potassium dichromate	41		
329	Potassium dihydrogen phosphate	2,500		
330	Potassium dihydrogene	10		
331	Potassium hydrogen phosphate GR,ISO	1		
332	Potassium hydroxide	51		
333	Potassium iodate	32		
334	Potassium sodium tatrate	10		
335	Potassium sulfate	12		
336	Potassium thioayanate	10		
337	Potatose dextrose agar	30		
338	Prolube	100		
339	Propylene glycol	7,200		
340	PU(Polyurethane)	40,000		
341	Pure iodine	5		
342	PURESOL 2	600		
343	Purexol-2		3,200	
344	PVC(Polyvinyl Chloride)	444,000		
345	Red oxide	7,500		
346	Red.iron.oxide 340	15,000		
347	Res. Methacryllique Typ. Neocryl B700	1,600		
348	Re'sine Vinylique	1,200		
349	Resist S	10,000		
350	Rubber solvent	50,000		
351	Safe Powder	8,000		
352	Salicylic acid	1		
353	Salt	500,000		
354	Savon d'acide-tension actif	140		
355	SCLEAN-200	5,000		
356	Sconring wetting	45,000		
357	Sconring wetting	6,800		
358	Scour TC-RC	10,000		
359	Scouring	33,600		
360	Scouring Wetting	36,600		
361	Sea Lettuce	5,200		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
362	Sicoflush black / Sicoflush red / Sicoflush yellow	500		
363	Silice	2,000		
364	Silicone	210,000		
365	Silicone Oil	9,300		
366	Silver nitrate	100		
367	Soap Agent	18,600		
368	Soap Detergent	45,500		
369	Soda ash	130,000		
370	Sodium azide	50		
371	Sodium benzoate	678,400		
372	Sodium Bicarbon (NaHCO3)	12,200		
373	Sodium Bicarbonate	16,750		
374	Sodium carbonate	53,500		
375	Sodium carbonate anhydrous GR,ACS	2		
376	Sodium chloride	35		
377	Sodium Dihydrogen Phospate	200,000		
378	Sodium disulfide	1		
379	Sodium Formate	8,200		
380	Sodium hexametaphoshate	47,000		
381	Sodium hydrogen carbonate	2		
382	Sodium hydrogen sulphite	8		
383	Sodium Hydrosulphite	26,400		
384	Sodium Hydroxide	16,675		
385	Sodium Hypochlorite	87,000		
386	Sodium Hyposulphate	327,000		
387	Sodium iodite	65		
388	Sodium Metabisulphate	27,500		
389	Sodium Metasilicate	7,500		
390	Sodium molybdate dihydrate GR	1		
391	Sodium oxalate	15		
392	Sodium Sulfate	19,800		
393	Sodium Sulphide	31,200		
394	Sodium tetraborate	5		
395	Sodium Thiosulfate	85,000		
396	Sodium Tripolyphosphate	40,000		
397	Soft Agent	600,000		
398	Soluble starch	10		
399	Solvent based Epoxy	10,000		
400	Soya lecithine – mouillant	1,200		
401	Spartec	1,400		
402	Spurso.dispersing agent	1,250		
403	Stabilizer(Powder)	3,500		
404	Standard Supercel /Dicalite Speedflow	30,000		
405	Standolie -Linseed oil	2,000		
406	Starch from potato	20		
407	Sucrose analar	2		
408	Sucrose crystal	30		
409	Sugar	74,000		
410	Sulfate de baryum	10,000		
411	Sulfomic acid	1		
412	Sulfur	11,000		
413	Sulphuric acid	230,000		
414	Sunsolt	10,000		
415	Super ad-1t 10%	4,500		
416	Super dilac		800	
417	Superaid(F)	35,892		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
418	Superfine Barium Sulfate 1250mesh	50,000		
419	Supreseo 5005	4,000		
420	Synolac 6811-Alkyd-Acide gras de Tall	6,000		
421	Synthetic Detergents	12,700		
422	Talc	74,000		
423	Tebgitol np 9	8,000		
424	Teepol	1,500		
425	Tettnanger(Aromatic Hop)	1,300		
426	Texanol ester alohol	1,200		
427	Texapon p.t	10,400		
428	Thickener#a-670	1,000		
429	Thymol phthaleine	20		
430	Titanium oxide	189,772		
431	Toluene	62,914		
432	Treatex 225	900		
433	Treating agent	9,600		
434	Triacetin	15,000		
435	Trichloroethylene	17,700		
436	Triethanolamine	3,201		
437	Trimethyl penthane Iso-octane		25	
438	Tri-potassium citrate monohydrate		25	
439	Trisodium citrate dethydrate	4		
440	Trisodium phosphate	1,500		
441	TS 100 – Flatting agent	100		
442	Tween 80		2	
443	Tylose	500		
444	Unsaturated polyester resin	35,650		
445	Urethanne- Uralac OR – Polystria PU base	5,200		
446	Versamid 115-115 70 BD	2,000		
447	Vinyl Acetate	10,000		
448	Viscoatex 46	3,600		
449	Wa Scattering Liquid	47,000		
450	Water based Epoxy – base	6,000		
451	Water repellent	3,000		
452	Wax	1,000		
453	Whirl Floc	2,100		
454	Whirlfloc WP-800	277		
455	White spirit	55,685		
456	WL. Nutrient agar	45		
457	Xylene	49,320		
458	Yeast extract (difco 0127-01-7)	3		
459	yflo /Dicalite Speedplus	120,000		
460	Zensoft	210,500		
461	Zinc	10		
462	Zinc Ingot	500,000		
463	Zinc sulphate	100		
464	Zing Naphthenate	1,000		
	សរុប	**26,249,259**	**57,259**	

ប្រភព : នាយកដ្ឋានស្តង់ដារនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ឆ្នាំ២០០៤

តារាង ២-១៣: ប្រភេទសារធាតុគីមីដែលបាននាំចូលសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម (ឆ្នាំ២០០៤)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
1.	1,1,1- trichloroethane	71,850		
2.	10-pon balance liquid	40,000		
3.	1-amino-2-mapthal-4 sulfomic acid	1		
4.	1-Octanol		1	
5.	AAA Caramel S 5000=	3,000		
6.	ABS (Acrylonitrite Butadiene Styrene)	485,000		
7.	AC 101 (Alkaline Detergent)	7,635		
8.	Accelerator	4,800		
9.	Acetate d'ethyle	1,200		
10.	Acetic Acid	193,000		
11.	Acetic acid	63,150		
12.	Acetone	15,736		
13.	Acid dyeing detergents	67,500		
14.	ACROPOL (Latex for Interior)	10,000		
15.	Acrylic Binder	10,000		
16.	Acticide BX – Ikarbactericide"O"-Ecocide	3,000		
17.	Acticide EP-Acticide GS-Acticide CS	1,400		
18.	Active carbon	24,205		
19.	Acylic balance liquid	51,000		
20.	Additive anti-skin # b	600		
21.	Additive drier	6,600		
22.	Additive drier calcium	600		
23.	Additive drier cobal 10	600		
24.	Additive drier lead	600		
25.	Adhesive primer	87,000		
26.	Aerosil 200	200		
27.	Airplast BYK 033-Antimousse-Defoamer	1,200		
28.	Alcofoam	5,680		
29.	Alcosist BDR	9,500		
30.	Alcosist M	9,000		
31.	Alkaline Particle	30,000		
32.	Alkyd Resin Long Oil	300,500		
33.	Alphacide	5,000		
34.	Alphacide / troysan 198=	750		
35.	Aluminium hydroxide	700,000		
36.	Aluminium paste-pintalu	600		
37.	Aluminium sand	290,000		
38.	Aluminium silicate 820A	2,500		
39.	Aluminium sulphate	276,000		
40.	Aluminum Dioxide	300,000		
41.	Aluminum sand	100,000		
42.	Amino Silicone	47,800		
43.	Amino Silicone	10,000		
44.	Ammoium persulphate powder	2		
45.	Ammonium Acetate	5		
46.	Ammonium Chloride	8,004		
47.	Ammonium Molybdate	2		
48.	Amonia water	3,000		
49.	Amylase	200,000		
50.	Anset Tap Special	1,500		
51.	Ant migrant	800		
52.	Anti-bumping agent	2		
53.	Anti-dyeing agent	4,000		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
54.	Anti-Foggant	2,000		
55.	Antimony	2,000		
56.	Antique oil	4,800		
57.	Antiskining	125		
58.	Anti-staining agent	4,000		
59.	Anti-staining liquid	110,000		
60.	Anti-Staining Powder	235,000		
61.	Aradyde GY 250	500		
62.	Arcosolv PM-Methoxy propanol	1,600		
63.	Ascobic acid	1		
64.	Autolysis (Gistex pasta low sodium)	1		
65.	Auxilaries for Dying	10,000		
66.	Auxilaries for Finishing	10,000		
67.	Auxilaries for Pretreatment	10,000		
68.	Auxilaries for Washing	10,000		
69.	Bacteriological agar (Oxoid L 11)	5		
70.	Bacto agar (0140-01)	3		
71.	Bacto peptone (difco 0118-01-8)	3		
72.	Barium sulphate (T.BAR101)	1,000		
73.	Bariumchlorid-Dihydrat	10		
74.	BC Adding White Liquid	102,000		
75.	BDH Soium dodecilsulphate	2		
76.	Bentone SD	300		
77.	Benzyl Alcohol	1,000		
78.	Biodispersant (Deg)	5,000		
79.	Biofine 19P	166		
80.	Biotex-SL	20,000		
81.	Bismuth nitrate	1		
82.	Bitume – Vinyl Bitume (88-8/77-7…)	3,000		
83.	Black Rubber	4,000		
84.	Bleaching liquid	25,500		
85.	Bleaching powder	511,000		
86.	Blinder	10,000		
87.	Blowing agent	24,500		
88.	Boiler Treatment Chemical	9,000		
89.	Borchigen 911	300		
90.	Borchinox C3	60		
91.	Brai de houille a 90%	5,000		
92.	Brightener	170,000		
93.	Bromophenol blue indicator	2		
94.	Brown fused alumina	400,000		
95.	Burnt Line	1,000		
96.	Butanol primaire	250		
97.	Butyl acetate	124,450		
98.	Butyl carbitol	4,400		
99.	Butyl cellosove	5,000		
100.	Butylated Hydroxy Amisole(BHA)	1,000		
101.	Butylated Hydroxy Toluene(BHT)	600		
102.	Butylglycol	500		
103.	Bykanol N	300		
104.	Cableach-1040	40,000		
105.	Cableach-1100-	60,000		
106.	Calcium and Magnesium Indicator Solution	470		
107.	Calcium carbonate	3,241,600		
108.	Calcium chloride	12,460		
109.	Calcium Hydroxide	14,300		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
110.	Calcium hypochloride	1,800		
111.	Calcium Hypochlorite	10,000		
112.	Calcium Silicate Sectional	400		
113.	Calgon (Sodium Polyphosphate Glass)	1,000		
114.	Caluber Salt	145,000		
115.	Carbamide	73,300		
116.	Cathion Softener	120,000		
117.	Caustic liquid 45 %		15,000	
118.	Caustic Soda	356,704		
119.	Cawhite	6,000		
120.	Celite 219	4,508		
121.	Celite hyflow super cel©	35,892		
122.	Celite Standard Supercel(M)	35,892		
123.	Cellosize	20,000		
124.	Chemical dyes	8,000		
125.	China clay	12,500		
126.	Chlorine	810		
127.	Chromic Acid	1,000		
128.	Citric acid	10,000		
129.	CL 653 Non Oxidizing Biocide (Isothiazolin)	3,000		
130.	Clay	6,000		
131.	Claytone 40-antisetting	750		
132.	Clean Boiler Agent	80,000		
133.	Cleaner	50,000		
134.	Cleaning Naphtha	63,050		
135.	Clicone sil	600		
136.	Cloparin 51 PL - Alaiflex plastifiant	1,500		
137.	Clorinated rubber	1,000		
138.	Coated calcium resin	750		
139.	Coatex P90-ammonium Polyacrylate	1,750		
140.	Color Dye	25,000		
141.	Colour-fixing agent	57,500		
142.	Compound Rubber	1,000		
143.	Concentrate desizing powder	225,000		
144.	Cop. Styrene acrylique AC 4-Pliolite AC 4	1,200		
145.	Copolymere acrylic	60,000		
146.	Copper Sulphate Pentahydrate CuSO45H2O	500		
147.	Cross linking agent	20,000		
148.	Cupper sulphate	3		
149.	Cyanoacrylate adhesive	5,000		
150.	Cyclo Hexanone	4,200		
151.	Defoamer	5,500		
152.	Dehygant LFM	6,000		
153.	Denature Alcohol 96%		10,000	
154.	Desizing Agent	521,500		
155.	Detergent Liquid	309,200		
156.	Detergent Oil	50,700		
157.	Detergent Powder	428,400		
158.	Dextrose monohydrate	2		
159.	Diatomite FP3(M)	79,328		
160.	Dibutyl phtalate – Plastifiant DBP	500		
161.	Dicolite speed flow	35,892		
162.	Dicolube CT		6,400	
163.	Diethylene glycol	24,750		
164.	Direct dye	50,900		
165.	Disodium hydrogen phosphate	5		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
166.	Disolvent		34,600	
167.	Dispersing Agent	59,500		
168.	Dispex a19 / alcosperse 462	750		
169.	Dissolvent	20,500		
170.	Diversol CX	1,100		
171.	DOP(Di Octyl Phthalate)	51,000		
172.	Drew advantage	1,440		
173.	Drew catalyze Sulphite	288		
174.	Dryers (Zr,Pb,Co,Ca)	2,250		
175.	Dye Acid	20,000		
176.	Dye black agent	4,000		
177.	Dyeing adhesive	82,500		
178.	Dyeing Oil	16,000		
179.	Dyestuffes	522,000		
180.	E D T A(Ehtylenediamiinetetraacetic acid)	79,404		
181.	Emulsifiers Emulsive Dispersing Agent	10,000		
182.	Enzyme acid	98,000		
183.	Enzyme desizing trendoli DS	67,500		
184	Enzyme hot	56,000		
185.	Enzyme powder	400,000		
186.	Epodux 312-Epodux 61-134 base	3,400		
187.	ESBO(Epoxidized Soy Bean Oil)	4,600		
188.	ethanol 97%		13,020	
189.	Ethanol Denatured 96%	15		
190	Ethyl acetate		1	
191.	Ethyl Acetate	26,850		
192.	Ethylene glycol	24,750		
193.	Ethylglycol acetate(Arcosolv PMA)	1,000		
194.	Europox – hardener "O"	600		
195.	Eva compound	50,000		
196.	Extender polester 400	1,750		
197.	Ferric chloride	5,200		
198.	Ferrous sulfate	10,000		
199.	FeSO4	60,000		
200.	Filler	6,000		
201.	Film making stuff	5,000		
202.	Filter –cel(F)	35,892		
203.	Filter Sand	50,000		
204.	Fixing Agent	100,700		
205.	Floating stone	360,000		
206.	Flourascent Agent	8,000		
207.	Formaldehyde 37%	120,000		
208.	Formalin 37%	126,400		
209.	Formic Acid	16,800		
210.	Forming Agent	7,400		
211.	Formulator Defoamer (NDW)	7,000		
212.	Fructose	2		
213.	General purpose polystyrene grade	5,000		
214.	Germicide	5,000		
215.	Glacial Acetic Acid	60,000		
216.	Glass beads	7,000		
217.	Glue	68,000		
218.	Glycine	1		
219.	Grafted polychloprene adhesives	39,000		
220.	Green GMN vert oxyde de Chrome	300		
221.	H2O2	22,000		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
222.	H2SO4 98 %	710,000		
223.	Hand Builder	80,000		
224.	Hard Rubber	5,000		
225.	Hardener	25,700		
226.	Heucotron 22SN	200		
227.	Hexametaphosphate de Sodium-HMPS	1,000		
228.	High density Polyethylene	28,500		
229.	HIPS(High Impact Polystyrene)	140,000		
230.	Hisol d 206	2,000		
231.	Hop hallertau	1		
232.	Hop target	1		
233.	Horolith KEG	500		
234.	Hot melt glue	730,000		
235.	Huile de ricin hydrogenee	75		
236.	Huile Flamande – Flamande oil	2,000		
237.	Hydrochloric Acid(HCl)	351,904		
238.	Hydrogen peroxide		77,000	
239.	Hydrogen Peroxide	480,600		
240.	Hydroxylamine hydrochloric	2		
241.	Hypo sodium	78,800		
242.	Ink	19,800		
243.	Instand lok – hot glue	31,300		
244.	Iso-octane		40	
245.	Isopropyl Alcohol	13,000		
246.	Jaune 1116 or MP 008	500		
247.	K resin (kr-03)	10,000		
248.	Kaolin (China Clay)	3,000		
249.	Lactic acid 2 060	2,060		
250.	Lactic acid5 litres		5	
251.	Lancowax PP50	50		
252.	Latex T-1617	617,800		
253.	Lead	12,000		
254.	Linseed stan oil 120p	600		
255.	Liquid Soda	40,000		
256.	Liquid urea formaldehyde resin adhesive	720,000		
257.	Lobe	30,000		
258.	Long oil alkyd resin	15,000		
259.	LS-Strip	920		
260.	Lucilite PC5	479,760		
261.	Mambrane lauryl sulfate brath, Oxoid MM615	5		
262.	Mercury (II) chloride	10		
263.	Metal Sheet	10,000		
264.	Metatin G.T	7,000		
265.	Methanoic Acid	5,000		
266.	Methanol	2,200		
267.	Methyl ethyl cetoxime-MECO	500		
268.	Methyl Ethyl Ketone	9,200		
269.	Methyl Salicylate	125		
270.	Methylbenzene	25,000		
271.	Methylene chloride additif-Decapant	161,100		
272.	Mixed Phosphate	4,500		
273.	Molybdate Reagent for		1 000	
274.	Monopropylene glycol	600		
275.	Mouillant – colorolol F	350		
276.	Na2CO3	650,000		
277.	Na2EDTA	2		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
278.	Na2S2O4	760,000		
279.	Na2SiO3	45 000		
280.	Na5P3O10	40,000		
281.	NaCLO3	8,000		
282.	NaOH	19,000		
283.	Naphtalene solvent – Naphta	4,500		
284.	NATROSOL B Hydroxyethylcellulose	4,001		
285.	Nature Rubber	20,000		
286.	NH4OH(25-27%) -Ammoniac Solution	500		
287.	Niclon 70% chlorine granular	2,250		
288.	Ninhydrin	2		
289.	Nitric Acid	140		
290.	Nitric acid 65% extra pure		4	
291.	NOPCO NDW (Foamaster NDW)	1,000		
292.	Norsolene 9090	600		
293.	Nylon balance liquid	45,500		
294.	Oil Doss	82,000		
295.	Oil Remover agent	60,000		
296.	Optical Brightener	4,000		
297.	OROPON OR(Bating Agent)	5,400		
298.	Ortho-phosphoric acid 85%		2	
299.	Oxalic Acid	210,803		
300.	Oxyde de Zinc	100		
301.	Oxygen indicator BBL 70504		1	
302.	P.V.A	37,500		
303.	P-A-C	155,000		
304.	Paint	9,000		
305.	PAM	60,000		
306.	Para rosaniline chloride	5		
307.	Paste Glue	7,000		
308.	Pastosept BK	12,000		
309.	PE(Polyethylene)	20,800		
310.	PELICAT 9667 - accelerateur Epoxy K54	150		
311.	Peregal 0	5,000		
312.	Perma red 2B562-Red 106	200		
313.	Permeation liquid	87,500		
314.	PET Plastic	180,000		
315.	Petro resin	15,000		
316.	Phenol formaldehyde	14,700		
317.	Phosphate de zinc	1,500		
318.	Phosphoric acid	8,026		
319.	Phosphoric acid		5	
320.	Photopolymer liquid	86,200		
321.	Pigment	19,200		
322.	Pigment black fw2v	24,300		
323.	Pitro resin	250		
324.	Plastic Rawmaterial	120,000		
325.	Plastisol	10,000		
326.	Poliphobe T.R	6,000		
327.	Poly Aluminum Chloride	378,500		
328.	Polychloroprene adhesives	39,000		
329.	Polyclar (PVPP)	236,142		
330.	Polyether Polyol	40,000		
331.	Polyethylene glycol 01	600,500		
332.	Polyethylent vinyl acetate	20,000		
333.	Polymer- 110	62,000		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
334.	Polyolefin elastomer	10,000		
335.	Polyurethane adhesives	56,700		
336.	Polyurethane Chemical	665,000		
337.	Pon Balance Liquid	28,000		
338.	Potassium aluminum sulphate	1		
339.	Potassium Carbonate	3,000		
340.	Potassium chloride	5		
341.	Potassium dichromate	1		
342.	Potassium dihydrogen phosphate	2		
343.	Potassium hydrogen phosphate GR, ISO	1		
344.	Potassium hydroxide	40,016		
345.	Potassium iodate	2		
346.	Potassium Iodide	10		
347.	Potassium sulphate	2		
348.	Preservative		60,000	
349.	Primer	3,000		
350.	Printing ink	7,000		
351.	Prolube	10,000		
352.	Propylene glycol	2,150		
353.	PU(Polyurethane)	100,000		
354.	Pure iodine	5		
355.	Purexol-2		6,400	
356.	PVA Chemical Starch	100,000		
357.	PVC (Polyvinyl Chloride)	654,000		
358.	rat repellent (code no.cl203)	4,000		
359.	Red iron oxide 340	18,000		
360.	Red oxide	7,500		
361.	Refined salt	60,000		
362.	Resin	133,400		
363.	Resist S	20,000		
364.	Rocima G.T	6,000		
365.	Rubber Powder	5,000		
366.	Rubber solvent	50,000		
367.	Rubber Stuff	10,000		
368.	Rush prevention chemical	4,000		
369.	Safe powder	10,000		
370.	Sald special	20,000		
371.	Salicylic acid	1		
372.	Salt	1,245,000		
373.	Savon d'acide-tension actif	70		
374.	Scattering Liquid	22,000		
375.	Sconring wetting	45,000		
376.	Scour	33,000		
377.	Scour TC-RC	20,000		
378.	Scouring Agent	120,000		
379.	Scouring Wetting Agent	30,000		
380.	Sea lettuce	57,200		
381.	Sep Acid SPS		14,170	
382.	Septacid S		7,085	
383.	Sicoflush black/ Sicoflush red/ Sicoflush yellow	250		
384.	Silice	5,800		
385.	Silicone Oil	241,300		
386.	Soap agent	17,600		
387.	Soap detergent	40,400		
388.	Soap Powder Agent	40,000		
389.	Soda Ash	546,500		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
390.	Sodium silicate	3,000		
391.	Sodium thiosulphate	100,000		
392.	Sodium Benzoate	1,200		
393.	Sodium Bicarbon (NaHCO3)	20,000		
394.	Sodium Bicarbonate	15,350		
395.	Sodium Bisulphite	6,400		
396.	Sodium Caboxy Methylcellulose	9,000		
397.	Sodium Carbonate (Na2CO3)	100,002		
398.	Sodium chlorite	500,010		
399.	Sodium Dihydrogen Phosphate (Na4P2O7)	300,000		
400.	Sodium disulfide	1		
401.	Sodium Formate	8,200		
402.	Sodium hexameta phosphate	41,000		
403.	Sodium hydrogen carbonate	2		
404.	Sodium hydrogen sulfite	8		
405.	Sodium Hydrosulfide	357,400		
406.	Sodium Hydroxide	13,210		
407.	Sodium Metadisulphate	100,000		
408.	Sodium metasilicate	105,000		
409.	Sodium molybdate dihydrate GR	1		
410.	Sodium pentachlorophenate	23,000		
411.	Sodium sulphate	175,000		
412.	Sodium Sulphide	31,202		
413.	Sodium tetraborate	5		
414.	Sodium thiosulphate	10		
415.	Sodium tripolyphosphate	100,000		
416.	Sodium trisulphate	132,500		
417.	Sodiumhexa	5,000		
418.	Soft Agent	145,100		
419.	Soften AV-8	116,750		
420.	Softening Agent	683,100		
421.	Soil Release	2,000		
422.	Soluble starch	10		
423.	Solvent based Epoxy	5,000		
424.	Soya lecithine – mouillant	600		
425.	Spurso dispersing agent	1,250		
426.	Stabilizer(Powder)	5,500		
427.	Standard Supercel	3,973		
428.	Standolie -Linseed oil	1,000		
429.	Starch	100,000		
430.	Stearic acid	14,000		
431.	Stone washing powder	5,000		
432.	Strong primers	35,000		
433.	Sucrose analar	2		
434.	Sugar	148,000		
435.	Sulfate de baryum	6,001		
436.	Sulphur Black	58,000		
437.	Sulphur Powder	14,000		
438.	Sulphuric Acid 98%	1,139,200		
439.	Sunsolt	5,000		
440.	Super Ad-It/Nodex Extra 321/Fungicide	1,000		
441.	Super dilac		1,600	
442.	Superaid(F)	35,892		
443.	Sylosiv a4	100		
444.	Synolac 6811-Alkyd-Acide gras de Tall	3,000		
445.	Synthetic detergents	23,200		

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ		ផ្សេងៗ
		គីឡូក្រាម	លីត្រ	
446.	Talc 10 MOOS-0A10 / 120 MO-OA20	25,000		
447.	Talcum 35-37	60,200		
448.	Tebgitol NP	95,112		
449.	Texanol-Nexcoat	3,000		
450.	Texapon P.T	1,200		
451.	Thickener 40 (claytone 40)	1,000		
452.	Thinner	38,000		
453.	Thinner		93,632	
454.	Thrmoplastic rubber	20,000		
455.	Tin-Antimony Alloy	9,000		
456.	Titanium dioxide	142,000		
457.	Titanium Oxide	5,002		
458.	Titanium S.R.505	1,750		
459.	Toluene	126,000		
460.	TPR(Thermoplastic Rubber)	1,820,000		
461.	Treatex 225	425		
462.	Treating agent	9,600		
463.	Trichloroethylene	20,000		
464.	Triethanol amine	2,051		
465.	TS 100 – Flatting agent	2,000		
466.	Ucar polyphobe tr11	35,200		
467.	Unsaturated polyester resin	235,200		
468.	Urea	30,000		
469.	Urea glue (adhesive)	2,600		
470.	Urethanne- Uralac OR – Polystria PU base	450		
471.	UV absorber (chitex AP-20)	600		
472.	V8-anti ozone softener	6,000		
473.	Vinapas (for Skim Coat)	10,000		
474.	Vinyl Acetate	1,800		
475.	Viscoatex 46	1,000		
476.	VISCOPOL (Latex for Exterior.)	2,500		
477.	Wa scattering liquid	57,000		
478.	Wash Iron Sand	100,000		
479.	Water based Epoxy – base	3,000		
480.	Water repellent	1,000		
481.	Wax	277		
482.	Wetting agent	160,000		
483.	Whirlfloc WP-800	5,000		
484.	White Carbon	15,000		
485.	White spirit	73,700		
486.	Whitening agent	18,000		
487.	Xylene	5,500		
488.	Yellow iron oxide# 481	500,000		
489.	Zinc	10		
490.	Zinc Ingot	10,000		
491.	Zinc Oxide	17,000		
492.	Zinc stearic acid	100		
493.	Zinc sulphate	10		
	សរុប	**36,238,225**	**338,965**	

ប្រភព : នាយកដ្ឋានស្តង់ដារនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ឆ្នាំ២០០៤

២.៥ ផលិតផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វា

នៅក្នុងផ្នែកនេះមានការរៀបរាប់ត្រួសៗជាពិសេសលើផលិតផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វា ដែលទាក់ទងទៅនឹងសំភារៈសំណង់ ហើយនិងផលិតផលសំរេចដទៃទៀត។ កម្ពុជា មិនមែនជាប្រទេសផលិតលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វាទេ។ សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេស និងដើម្បីឆ្លើយតបការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសំណង់សាធារណៈ សំណង់ឯកជន គ្រឿងចក្រឧស្សាហកម្ម និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដទៃទៀត កម្ពុជាចាំបាច់បាននាំចូលនូវផលិតផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វា ដូចជា ដែក ដែកថែប អាលុយមីញ៉ូម ស័ង្កសី សំណ ស្ពាន់ ព្រមទាំងផលិតផលសំរេចដទៃទៀត។ ទិន្នន័យ និងពត៌មាន ដែលផ្តល់ដោយនាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលទាក់ទងនឹងផលិតផលលោហធាតុនិងសមាសធាតុរបស់វា មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-១៤ ខាងក្រោម។

តារាង ២-១៤: ផលតិផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វាដែលនាំចូល (ឆ្នាំ២០០២)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
១	ដែក និងដែកថែប (គ្រឿងសំណង់ និងផលិតផល)	៨៥.៥៧៤.០០	១៧.០៣៨.៦៨២.០០	ចិន វៀតណាម សឹង្ហបូរី អាមេរិក ថៃ តៃវ៉ាន់ ឥណ្ឌូនេស៊ី ជប៉ុន ហុងកុង អ៊ីតាលី ឥណ្ឌា និង ម៉ាឡេស៊ី
២	អាលុយមីញ៉ូម និងផលិតផល របស់វា	៦.៣១៩.៨២	១១.១៨៨.៤២៨.០០	ចិន វៀតណាម សឹង្ហបូរី អាមេរិក ថៃ តៃវ៉ាន់ ឥណ្ឌូនេស៊ី ហុងកុង អារ៉ាប់ ម៉ាឡេស៊ី អាល្លឺម៉ង់ នីការ៉ាហ្គ័រ បារាំង អូស្ត្រាលី អ៊ីតាលី ជប៉ុន ក្រិច និងស៊ុយអែត
៣	ស័ង្កសី និងផលិតផលរបស់វា	១.៤៤០.៧២	១.៣០៨.២២៣.០០	ចិន វៀតណាម សឹង្ហបូរី ថៃ តៃវ៉ាន់ ជប៉ុន និងហុងកុង
៤	សំណ	២.៥៦	៩.០៥៥.០០	ចិន វៀតណាម សឹង្ហបូរី ថៃ តៃវ៉ាន់ ជប៉ុន និងហុងកុង
៥	ស្ពាន់	៦៤.៦៥	២១៩.០៨៥.០០	ចិន វៀតណាម សឹង្ហបូរី អាមេរិក ថៃ តៃវ៉ាន់ ឥណ្ឌូនេស៊ី ជប៉ុន ហុងកុង ឥណ្ឌា ម៉ាឡេស៊ី អាល្លឺម៉ង់ បែលហ្សិក កូរ៉េ អង់គ្លេស បារាំង អ៊ីតាលី អូស្ត្រាលី និងដាណឺម៉ាក
	សរុប	**៩៣.៤០១.៧៥**	**២៩.៧៦៣.៤៧៣.០០**	

ប្រភព: ស្ថិតិនាំចូលទំនិញ ឆ្នាំ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

២.៦ ឥន្ធនៈរ៉ែ និងផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈ

យោងតាមការរុករក និងស្រាវជ្រាវប្រេងកាតក្នុងឆ្នាំ ១៩៩២ បានបង្ហាញថា កម្ពុជាមានសក្តានុពលខ្ពស់លើឧស្ម័នធម្មជាតិ និងមានសក្តានុពលមធ្យមចំពោះប្រេងឆៅ។ ការសាកល្បងខួងអណ្តូងមួយបានបង្ហាញថា មានទិន្នផលឧស្ម័នប្រមាណ ១៣៣ ពាន់

ម៉ែត្រគូប និងមានប្រេងឆៅប្រមាណ ១៨០ បារ៉ែលក្នុងមួយថ្ងៃ (ទំព័រ ១៨០ របាយការណ៍បរិស្ថានជាតិលើកទី ១ ឆ្នាំ១៩៩៤)។ តាមការប៉ាន់ប្រមាណដំបូងបានបង្ហាញថា សក្តានុពលឥន្ធនៈរ៉ែនៅឯនាយសមុទ្រមានឧស្ម័នប្រមាណ ២៨.៣០០ ទៅ ១៤១.៥០០ លាន ម៉ែត្រគូប និងមានប្រេងឆៅប្រមាណពី ៣០ ទៅ ១៨០លានបារ៉ែល។ ប៉ុន្តែ មកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ កម្ពុជាពុំទាន់បានធ្វើវិនិយោគក្នុងការទាញយកប្រេងឆៅនៅឡើយទេ។ មុនឆ្នាំ ១៩៧០ កម្ពុជាបានសាងសង់រោងចក្រនិងដំណើរការចំរាញ់ប្រេងឆៅ ប៉ុន្តែត្រូវបានបំផ្លាញដោយរបបខ្មែរក្រហម (១៩៧៥-១៩៧៩) ហើយដែលពុំទាន់មានការស្តារជួសជុលនៅឡើយទេ ។ ហេតុដូចនេះហើយ ផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈទាំងអស់ដែលជាតំរូវការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក ត្រូវបាននាំចូលទាំងស្រុងពីបរទេស។ ផលិតផលប្រេងដែលនាំចូលត្រូវបានប្រើប្រាស់សំរាប់ផ្គត់ផ្គង់ការផលិតថាមពលអគ្គិសនី សំរាប់យានយន្ត សំរាប់បំរើវិស័យឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម និងវិស័យផ្សេងៗ។ យោងតាមទិន្នន័យនិងពត៌មានស្តីពីការនាំចូលផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈ ដែលផ្តល់ដោយនាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បានបង្ហាញថា កម្ពុជាបាននាំចូលប្រេងពីបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន ហើយមួយចំនួនទៀតបាននាំចូលពីសហគមអ៊ឺរ៉ុប ចិន ហុងកុង តៃវ៉ាន់ និងជប៉ុន ហើយដែលពត៌មានលំអិតមាននៅក្នុងតារាង ២-១៥ ខាងក្រោម។

តារាង ២-១៥: ផលិតផលថាមពលចំហេះ និងប្រេងឥន្ធនៈដែលនាំចូល (ឆ្នាំ២០០២)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
១	ធ្យូងថ្ម *(Coal)*	៣៩.៥០	១.៣៧៤.០០	សិង្ហបុរី ចិន ហុងកុង តៃវ៉ាន់ ម៉ាឡេស៊ី ជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ វៀតណាម និងបារាំង
២	ខ្លាញ់គោ *(Grease)*	១៩៩.៦៨	១៧៩.៩១៣.០០	
៣	ប្រេងម៉ាស៊ូត *(Diesel)*	៣៦៧.២៩៩.៩៦	៨៤.៨៣៩.៩៤៥.០០	
៤	ប្រេងខ្មៅ *(Fuel Oil)*	៩៥.៨២៦.៩៦	១៣.១៧៣.០២៤.០០	
៥	ប្រេងកាត *(Kerosene)*	៤១.៤៤៧.៩០	៨.៥៨៦.៣១៥.០០	
៦	ប្រេងកាតសំរាប់យន្តហោះ *(Kerosene for Airplane)*	២២.៦៦១.៦៧	៣.៩៦០.៩៣៦,០០	
៧	ប្រេងរំអិល *(Lubricant Oil)*	៦០.៥២១.២៨	៧.៣១៦.៧២៥.០០	
៨	ឧស្ម័នធម្មជាតិ *(Natural Gas)*	២៧.០១៦.៦៩	៨.៣៨៧.៥៥០.០០	
៩	ប្រេងសាំង *(Gasoline)*	១០០.៤៤៨.៧១	៣៨.០១៧.២៨៦.០០	
១០	វត្ថុធាតុដើមសំរាប់ផលិតប្រេងរំអិល *(Raw Material for Producing Lubricant)*	២.១៨៣.៧៨	៦៤៨.៣៦៦.០០	
	សរុប	៧១៧.៦០៦,០៩	១៦៩.១០៧.០៤៤,០០	

ប្រភព: ស្ថិតិនាំចូលទំនិញ ឆ្នាំ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

២.៧ ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋាន

ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋាន គឺសំដៅទៅលើទំនិញឬផលិតផលសំរេចសំរាប់ការសំអាត ការបោកគក់ ការថែរក្សាសុខភាព ដែលប្រើប្រាស់នៅតាមលំនៅឋាន អាគារសាធារណៈ រោងចក្រ អាគារពាណិជ្ជកម្ម។ល។ នៅកម្ពុជា ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋាន គឺមានតិចតួចណាស់ដែលត្រូវបានផលិតនៅក្នុងស្រុក ហើយភាគច្រើនត្រូវបាននាំចូលពីបរទេស។

យោងតាមទិន្នន័យនាំចូលរបស់នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បានបង្ហាញថាមានផលិតផលគីមីសំខាន់ ២ ប្រភេទ ដែលបាននាំចូលសំរាប់ការប្រើប្រាស់តាមលំនៅឋាន និងអាគារសាធារណៈ គឺផលិតផលសាប៊ូ (ម្សៅ ទឹក និងដុំ) និងផលិតផលថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតចង្រៃលំនៅស្ថាន ដូចជា ធូបមូស ថ្នាំបាញ់មូស ថ្នាំកន្លាតឬកណ្តៀរ។ល។ ហើយបរិមាណនៃការនាំចូលក្នុងឆ្នាំ ២០០២ គឺមានសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-១៦ ខាងក្រោម។

តារាង ២-១៦: ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋានដែលនាំចូល (ឆ្នាំ២០០២)

ល.រ	សារធាតុគីមី	បរិមាណ (តោន)	តំលៃ (US$)	ប្រភពនាំចូល
១	សារធាតុសំរាប់ការលាងសំអាត (សាប៊ូ ឬថ្នាំលាង)	៥.៤២៦.៥៩	១.០៧៦.១០៩.០០	វៀតណាម ថៃ ហុងកុង ម៉ាឡេស៊ី សឹង្ហបូរី បារាំង ចិន និងតៃវ៉ាន់
២	សារធាតុគីមីសំរាប់ថែទាំសុខភាពតាមផ្ទះ	៣.៦៤២.៧១	៥៤៦.០៨៣.០០	
	សរុប	៩.០៦៩.៣០	១.៦២២.១៩២.០០	

ប្រភព: ស្ថិតិនាំចូលទំនិញ ឆ្នាំ២០០២ នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

២.៨ សារធាតុគីមីសំរាប់មន្ទីរពិសោធន៍

បច្ចុប្បន្ន នៅកម្ពុជាមានមន្ទីរពិសោធន៍របស់រដ្ឋចំនួន ៦ រួមមាន : មន្ទីរពិសោធន៍ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មន្ទីរពិសោធន៍ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម មន្ទីរពិសោធន៍ក្រសួងសុខាភិបាល មន្ទីរពិសោធន៍ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល មន្ទីរពិសោធន៍ក្រសួងបរិស្ថាន និងមន្ទីរពិសោធន៍ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម។ មន្ទីរពិសោធន៍ទាំងនោះ មានតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវដោយឡែកពីគ្នា ដែលនឹងមានរៀបរាប់លំអិតនៅជំពូកទី ៩ នៃកំរងឯកសារនេះ។ ក្រៅពីមន្ទីរពិសោធន៍របស់រដ្ឋ នៅមានមន្ទីរពិសោធន៍ឯកជនមួយចំនួនទៀត ដែលភាគច្រើនពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការវិភាគផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រនិងមានទំហំតូច ហើយដែលនឹងមិនបញ្ចូលពតិមាននៅក្នុងឯកសារនេះទេ ។

ចំពោះសារធាតុគីមីដែលជាតំរូវការសំរាប់ដំណើរការនៃមន្ទីរពិសោធន៍រដ្ឋទាំង ៦ នៅក្នុងការវិភាគ គឺត្រូវបាននាំចូលទាំងស្រុងពីបរទេស។ ប្រភេទសារធាតុគីមីដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ទាំង ៦ មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-១៧ ខាងក្រោម ។

តារាង ២-១៧: សារធាតុគីមីដែលមានប្រើនៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
1.	*1,10 Phénanthroline Hydrate*	x					
2.	*1-butanol*		x				
3.	*1-propanol*		x				
4.	*2-propanol*		x				
5.	*Acacia*					x	

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
6.	Acetaldehyde			x		x	
7.	Acetic Acid	x	x	x	x	x	x
8.	Acetic Anhydride	x		x			
9.	Acetone	x	x	x	x	x	
10.	Acetonitrile	x	x	x			
11.	Acid Acetylsalicylic			x			
12.	Acid Benzoic		x	x	x		
13.	Acid Boric	x	x	x	x	x	
14.	Acid Nitric	x	x	x	x		
15.	Acid Phosphoric, 85% Analar	x	x	x	x		
16.	Acid Trichloracetique			x			
17.	Alkaline Pepetone Water		x				
18.	Allylthiourea					x	
19.	Alpha Amylase Liquicolor			x			
20.	Aluminum Potassium Sulphate, 12-Hydrate			x	x	x	
21.	Aluminum sulfate octadecahydrate		x				
22.	Aluminon			x	x	x	
23.	Aluminum Ammonium (Sulfate Al)			x			x
24.	Aluminum Hydroxide Al $(OH)_3$			x			x
25.	Amberlite IR-120(Na), Particle Size 0.30-1.18mm					x	
26.	Aminoantipyrin ; 4-[4-Aminophenazone]				x	x	
27.	Ammonia Solution	x			x	x	
28.	Ammonium Acetate	x	x		x	x	x
29.	Ammonium Chloride	x	x		x	x	x
30.	Ammonium Citrate (Di-Ammonium Hydrogencocitrate)			x			
31.	Ammonium Dihydrogenphosphate	x			x	x	
32.	Ammonium Hydroxide						x
33.	Ammonium Iron Sulphate	x	x		x	x	x
34.	Ammonium Iron(III) Sulfate 12-Hydrate		x			x	
35.	Ammonium Metavanadate	x		x		x	
36.	Ammonium Molydate	x	x		x	x	x
37.	Ammonium Nitrate					x	
38.	Ammonium Peroxide Sulphate					x	
39.	Ammonium Sulphamate, [Ammonium Amidosulfate]					x	
40.	Ammonium Sulphate	x			x		
41.	Amoxicillin 25ug(AMX)			x			
42.	Amoxilline-Clavulenic Acid (Amc)			x			
43.	Ampicilline (AM) 10ug			x			
44.	Anti-Bumping Granules					x	
45.	Antimony Potassium Oxide, (+) Tartrate					x	
46.	Antimony(III) Potassium Oxide, (+) Tartrate 0.5 Hydrate					x	
47.	Arsenic Standard Solution				x		
48.	Ascarite						x
49.	Ascorbic Acid			x	x	x	x
50.	Aslo-Latex			x			
51.	Bacitracin			x			
52.	Barbituric Acid					x	
53.	Barium Chloride		x		x	x	
54.	Barium Chromate				x		
55.	Barium hydroxide		x		x		
56.	barium sulfate		x		x		
57.	Bilirubine D+T			x			

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
58.	*Billiary Salts*			x			
59.	*Bispyrazolon*					x	
60.	*Bouillon Lactose Bile Green*						x
61.	*Bouillon Lactose Poupre Bromocresol*						x
62.	*BPA (Baird Parker Agar)*		x				
63.	*Brain Heart Agar*		x	x			
64.	*Brain Heart Infusion Broth (Dehydrate)*		x	x			
65.	*Brilliant Cresyl Bleu*			x			
66.	*Bromocresol Green*	x			x	x	x
67.	*Bromophenol Blue*					x	
68.	*Brucine Hydrate*				x		
69.	*Buffer Mixture Ph 4.0±0.02*	x	x	x			
70.	*Buffer Mixture Ph 7.0±0.02*	x	x	x			
71.	*Buffer Mixture Ph 9.0±0.02*	x		x			
72.	*Butyl Acetate*		x	x	x	x	
73.	*C, L, E, D Agar*			x			
74.	*Cadmium Coarse Powder, 0.3-1.6mm*					x	x
75.	*Cadmium Granulated GPR, 3-6mm*				x	x	
76.	*Cadmium Standard Solution*		x		x		
77.	*Calcium C.P.C*			x			
78.	*Calcium Carbonate*	x	x		x	x	x
79.	*Calcium Chloride*	x	x			x	
80.	*Calcium Hydroxide*				x	x	
81.	*Calcium Hypochlorite, (Bleaching Powder)*					x	
82.	*Calcium Liquicolor*			x			
83.	*Calcium Sulphate Dehydrate Precipitated*	x	x			x	
84.	*Calibration Standard For Ba*						x
85	*Calibration Standard For Ca*	x					x
86.	*Calibration Standard For K*	x					x
87.	*Calibration Standard For Li*	x					x
88.	*Calibration Standard For Na*	x					x
89.	*Carbon Tetrachloride*				x		
90.	*Cefotaxime (CTX) 30ug*			x			
91.	*Ceftriaxone 30mcg*			x			
92.	*Charcoal Granular Activated*					x	
93.	*Chloramines*				x	x	
94.	*Chloramphenicol 3ug*			x			
95.	*Chlorhydric Acid*	x	x		x		
96.	*Chloroform*	x		x		x	
97.	*Chlorophenicol ; 4-*					x	
98.	*Cholesterol CHOD-PAP Lliquicolor*			x			
99.	*Ciprofloxacin 5mcg*			x			
100.	*Citric Acid (Monohydrate), Powder*	x	x		x	x	
101.	*Ck-Nac Act*			x			
102.	*Cobalt Standard Solution*		x		x		
103.	*Cobalt(II) Chloride 6-Hydrate*					x	
104.	*Colistine 10mcg*			x			
105.	*Commercial Sodium Hypochlorite Solution*				x		x
106.	*Copper (Turning Cu)*			x	x	x	
107.	*Copper Powder, Precipitated*					x	
108.	*Copper standard solution, 1000 mg/L*		x				
109.	*Copper Sulphate*	x	x		x	x	x
110.	*Creactinine*			x			
111.	*Creatine*			x			
112.	*Creatine monohydrate*		x				
113.	*Chromium standard solution, 1000 mg/L*		x				

ល.រ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
114.	Cupferron GR [N-Nitroso-N-Phenylhydroxylamin Ammoniumsaiz]					x	
115.	Curcumin Crystalline					x	
116.	Cyanide Solution Standard				x		
117.	Cyclohexanone			x		x	
118.	D(+) Galactose			x			
119.	D(+) Glucose Anhydride			x			
120.	Decaboxylase Medium Base		x				
121.	Detergent(MA 03 Sans Phosphate)						x
122.	Determine Hbs For Ag			x			
123.	Determine HIV 1+2			x			
124.	Determine Tm Syphilis Tp			x			
125.	Dextrin					x	
126.	Diammonium Hydrogen Citrate, [Ammonium Citrate Dibasic]					x	
127.	Diammonium Iron(II) Sulphate 6-Hydrate					x	
128.	Dichloroisocyanuric Acid Sodium Salt					x	
129.	Diethyldithiocarbamic Acid, Sodium Salt Trihydrate					x	
130.	Diethy ether		x		x		
131.	Diluents			x			
132.	Dimethylaminobenzaldehyde ; 4					x	
133.	Diphenylcarbazide ; 1,5				x	x	x
134.	Di-Potassium Hydrogen, Orthophosphate 3-Hydrate, Anhydrous				x	x	
135	Di-Potassium Hydrogen Phosphate			x			
136	Di-Sodium Hydrogen Orthophosphate, 2-Hydrate, Anhydrous					x	
137.	Di-sodium Hydrogen Phosphate, Dodecahydrate	x	x				
138.	Di-Sodium Peroxodisulphate					x	
139.	Di-Sodium Tetraborate Anhydrous, [Sodium Tetraborate Anhydrous]		x			x	
140.	Dithizone			x	x	x	
141.	Doxycycline 30ug			x			
142.	D. Mannitol		x				
143.	EC broth		x				
144.	Egg Yoke Emulsion 50%		x				
145.	Egg Yoke Telluride		x				
146.	Elisa Hbsag			x			
147.	Elisa Hcv			x			
148.	Elisa Hiv 1+2 Genscreen Version 2			x			
149.	Eosin Methylen Blue Agar		x	x			
150.	Eriochromcyanin R				x	x	
151.	Eriochrome Black T						x
152.	Erythromycin 15ug			x			
153.	Ethanol	x	x	x	x	x	x
154.	Ethanolamine			x		x	
155.	Ethyl Acetate Gpr	x	x	x			
156.	Ethylenediamine Tetra-Acetic Acide Disodium Salt [EDTA]		x	x	x	x	
157.	Ethylenediaminetetraacetic Acid Disodium Salt Dehydrate	x	x	x			x
158.	Ethylenedianinetetraacetic Acid Magnesium Disodium Sal		x				x
159.	Exatrol N, P			x			

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
160.	*Ferric chloride anhydrous 98%*		*x*				
161.	*Fluorescein Sodium [Uranin]*					*x*	
162.	*Fluoride Standard Solution*				*x*		
163.	*Formaldehyde*		*x*				
164.	*Formic Acid*				*x*		*x*
165.	*Fuchsine acid*		*x*				
166.	*Fuchsine basic*		*x*		*x*		
167.	*Gamma GT*			*x*			
168.	*Gentamycine 10ug*			*x*			
169.	*Giemsa*			*x*			
170.	*Giolitti Cantoni Broth*		*x*				
171.	*Glucose*						*x*
172.	*Glucose Anhydrous ; D(+)-*			*x*		*x*	
173.	*Glucose Bile Esculine, Sodium Azide*						*x*
174.	*Glucose Film*			*x*			
175.	*Glucose GOD-PAP*			*x*			
176.	*Glucose Liquicolor*			*x*			
177.	*Glucose Presion Electrode*			*x*			
178.	*Glutamic Acid ; (S)-(+)-*					*x*	
179.	*Glutaraldehyde Solution 50%*					*x*	
180.	*Glycerol GPR*			*x*			
181.	*Got Liquid Uv*			*x*			
182.	*Gpt*			*x*			
183.	*Gram Stain Kit*			*x*			
184.	*Hektoen (Gelose)*			*x*			
185.	*Hektoen Enteric Agar*			*x*			
186.	*Hexamine [Hexamethylenetetramine]*					*x*	
187.	*Hexane ; N-*				*x*	*x*	
188.	*Hydrazinesulphate*						*x*
189.	*Hydrazinium Sulphate, (Hydrazine Sulfate)*					*x*	
190.	*Hydrochloric Acid*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*
191.	*Hydrofluoric Acid*			*x*		*x*	*x*
192.	*Hydrogen Peroxide Solution 30%, and 6%*	*x*		*x*		*x*	
193.	*Hydroxylamine hydrochloride*				*x*		*x*
194.	*Hydroxyl ammonium Chloride*		*x*		*x*	*x*	
195.	*Hydroxyl ammonium Sulfate*				*x*	*x*	
196.	*Imidazol*			*x*			
197.	*Imipenem (IPM) 10ug*			*x*			
198.	*Immersion Oil*			*x*			
199.	*Immunofluorescence For Phneumocystis Carinii*			*x*			
200.	*Indian Ink*			*x*			
201.	*Indol Medium*			*x*			
202.	*Iodine Indicator (Yodo Indicator)*	*x*	*x*			*x*	
203.	*Ion Exchange Powder (Mixed-Bed, For Cations & Anions)*						*x*
204.	*Iron III Chloride 6 Hydrate*		*x*		*x*		
205.	*Iron III Nitrate*				*x*		
206.	*Iron(II) Sulphate 7-Hydrate*	*x*				*x*	
207.	*Iron(III) Chloride 6-Hydrate, [Ferric Chloride Hexahydrate]*				*x*	*x*	
208.	*Iron standard solution, 1000 mg/L*		*x*				
209.	*Isobutyl Alcohol*				*x*		*x*
210.	*Kanamycine 10ug*			*x*			
211.	*King A and B Agar*			*x*			
212.	*Kliggle Hassan*			*x*			

ល.រ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
213.	L-Agrinine Hydrochloride		x				
214.	L(+) Lysine Hydrochloride			x			
215.	L+ Ornithine chlohydrate		x				
216.	Lactose			x			
217.	Lanthanum Chloride Heptahydrate and Solution		x			x	
218.	Lanthanum Oxide					x	x
219.	Larryl Sulphate Tryptose Broth			x			
220.	Latan chloride 7-hydrate		x				
221.	Lauryl Sulphate Broth		x				
222.	Lead Dithizone Reagent			x		x	
223.	Lead Standard Solution				x		
224.	Lead(II) Acetate 3hydrate		x	x	x	x	
225.	Lead(II) Carbonate					x	
226.	Lead(II) Nitrate					x	
227.	Lead IV oxide		x				
228.	Lincomycine 15mcg			x			
229.	Lithium Chloride Anhydrous	x				x	
230.	Lugol Solution For Microbiology, [Iodine Potassium Iodide]			x		x	
231.	Lyse			x			
232.	Lysine Desoxycholatebroth			x			
233.	L. Lysine		x				
234.	Macconkey-Broth			x			
235.	Manganese Standard Solution				x		
236.	Magnesium Chloride Anhydrous and Hexahydrate					x	
237.	Magnesium chloride 6-hydrate		x		x		
238.	Magnesium Citrate			x			
239.	Magnesium Nitrate Hexahydrate					x	
240.	Magnésium Nitrate Solution, (10mg-Mg/Ml, 15%-Nitrate)					x	
241.	Magnesium Oxide				x	x	
242.	Magnesium Sulphate 7-Hydrate		x		x	x	
243.	Malachite Green			x			
244.	Malachite Green Oxalate		x				
245.	Manganese(II) Chloride 4-Hydrate					x	
246.	Manganese(II) Sulphate Monohydrate				x	x	
247.	Manitol Mobilite			x			
248.	Manitol Salt Agar			x			
249.	Manitol Selective Broth Base		x				
250.	Mecilinam (MC) 10ug			x			
251.	Mercaptoacetic Acid					x	
252.	Mercury					x	
253.	Mercury Nitrate						x
254.	Mercury standard solution, 1000 mg/L		x				
255.	Mercury(II) Chloride, Fine Crystals		x			x	
256.	Mercury(II) iodide		x				
257.	Mercury(II) oxide red		x				
258.	Mercury(II) Sulphate					x	
259.	Metacresol Purple					x	
260.	Metal-Free Triethanolamine,						x
261.	Methanol 99%	x	x	x		x	
262.	Methyl Orange		x	x	x	x	
263.	Methyl Red (Ph Indicator)	x	x				x

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
264.	*Methyl-1-Phenyl-2-Pyrazolin-5-One ; 3-[3-Methyl-1-Phenol- 5-Pyrazolon]*					*x*	
265.	*Methylene blue chloride double salt*		*x*				
266.	*Methylene Blue Powder and Trihydrate*			*x*			
267.	*Methylpentan 2-One ; 4-*					*x*	*x*
268.	*Miniclean*			*x*			
269.	*Minidil LMG*			*x*			
270.	*Minoclaire*			*x*			
271.	*Monopotassium Phosphate*			*x*			
272.	*Morpholine*					*x*	
273.	*MRVP broth*		*x*				
274.	*Mueller Hinton Agar*			*x*			
275.	*Murexide*						*x*
276.	*Murexide [Ammonium Purpurate]*					*x*	
277.	*MYP (Bacillus cereus agar)*		*x*				
278.	*N-1-Naphthylethylenediamine Dihydrochloride*					*x*	
279.	*Nalidixic (NA) 30ug*			*x*			
280.	*Nickel standard solution, 1000 mg/L*		*x*				
281.	*Nickel(II) Nitrate Hexahydrate*					*x*	
282.	*Nickel (II) Nitrate Solution (10mg-Ni/Ml, 15%-Nitrate)*					*x*	
283.	*Nicotinic Acid*					*x*	
284.	*Nitrate Solution Standard 100ppm*		*x*		*x*		
285.	*Nitric Acid 98%, 68%, 65%*		*x*	*x*	*x*		*x*
286.	*Nitrophenol ; 4- [Or P-]*				*x*	*x*	
287.	*Nitrosor Salt*				*x*		
288.	*N-Naphtylethylenediamine Dihydrochloride*						*x*
289.	*n-butyl acetate*		*x*				
290.	*n-propanol*		*x*				
291.	*NNN'N'-Tetramethyl-P-Phenylenedlamlne Dlhydrochlorlbe*					*x*	
292.	*Norfloxacine 10mcg*			*x*			
293.	*Novobiocin*			*x*			
294.	*Nutrient Agar*		*x*	*x*			
295.	*O.X (Oxidasee)*			*x*			
296.	*O.Nitriphenyl B.D. Galatopyranoside*		*x*				
297.	*Ofloxacine 5ug*			*x*			
298.	*Optochin*			*x*			
299.	*Orthoboric Acid Crystals[Boric Acid]*	*x*				*x*	
300.	*Orthophosphoric Acid 85%*	*x*			*x*	*x*	
301.	*Oxacilline 5ug*			*x*			
302.	*Oxalic Acid*				*x*	*x*	*x*
303.	*Oxalyldihydrazide*					*x*	
304.	*Pancreatic Peptone Of Casein*			*x*			
305.	*Pararosaniline Hydrochloride*					*x*	
306.	*Pasorex Crypto Plus*			*x*			
307.	*Pastorex Meningtis Meningo A*			*x*			
308.	*PCA (Plate Count Agar)*		*x*				
309.	*Penicillin 10 Unit*			*x*			
310.	*Pentyl Acetate*					*x*	
311.	*Peptone Bacteriological and Water*			*x*			
312.	*Petroleum Ether, 30-60°c*			*x*		*x*	
313.	*Petroleum Spirit, 40-60°c*			*x*	*x*	*x*	
314.	*Ph Electrode Soaker Bottle Solution*					*x*	

ល.រ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
315.	*Ph Standard Buffer Solution (pH4.01) Solution (pH7.00) and (pH9.0)*				x	x	
316.	*Phenanthroline Hydrate ; 1,10-*		x		x	x	
317.	*Phenanthrolinium Chloride, Monohydrate; 1-10 phenantroline hydrate*		x			x	
318.	*Phenol*			x	x	x	x
319.	*Phenol Standard Solution*			x	x		
320.	*Phosphate Buffered Saline PBS*			x	x		
321.	*Phosphoric Acid*	x	x		x		x
322.	*Phosphotungstic Acid*			x	x		
323.	*Polymycine 300 unit*			x			
324.	*Polymysin B Sulphate*		x				
325.	*Polyvinylpyrrolidone*			x		x	
326.	*Potassium Dehydrogenate Phosphate*			x			
327.	*Potassium Liquicolor*			x			
328.	*Potassium Antimony (III) Oxide Tartrate*						x
329.	*Potassium Bicarbonate*			x			
330.	*Potassium Bromate*		x		x	x	
331.	*Potassium Bromide*		x		x	x	
332.	*Potassium Carbonate Anhydrous*			x		x	
333.	*Potassium Chloride*	x			x	x	x
334.	*Potassium Chromate*					x	x
335.	*Potassium Cyanide 'Analar '*					x	x
336.	*Potassium Dichromate*	x	x		x	x	
337.	*Potassium Dehydrogenate Orthophosphate*		x				
338.	*Potassium Dehydrogenate Phosphate*	x		x			x
339.	*PotassiumDisulfite*		x				
340.	*Potassium Fluoride Anhydrous*				x	x	
341.	*Potassium Hexachloroplatinate(IV)*				x	x	
342.	*Potassium Hexacyanoferrate*		x		x	x	
343.	*Potassium Hydrogen Di-Iodate*					x	
344.	*Potassium Hydrogen Phthalate*		x	x		x	x
345.	*Potassium Hydrogen Phthalate, Primary Standard P.A.*					x	
346.	*Potassium Hydroxide*		x	x	x	x	
347.	*Potassium Iodide*		x		x	x	x
348.	*Potassium Iodine 98.5%*		x				
349.	*Potassium Nitrate*	x	x		x	x	x
350.	*Potassium Periodate*				x		
351.	*Potassium Permanganate (Not & low Hg)*		x	x	x	x	x
352.	*Potassium Peroxodisulphate*		x		x		x
353.	*Potassium Sodium (+)-Tartrare Crystalsand Powder*				x	x	
354.	*Potassium Sulphate*		x	x	x	x	
355.	*Pregnancy Test (25lu/HCG)*			x			
356.	*Propan-2-Ol*			x		x	
357.	*Pyridine*				x	x	
358.	*Pyrrolidine-1-Dithiocarboxylic Acid {* Store At +2°c To +8°c }*					x	
359.	*Pyruvic Acid Sodium Salt*			x			
360.	*Rabbit plasma with EDTA*		x				
361.	*Rapparot Vassiliadis Broth*		x				
362.	*Rheumatoid Factor-Latex*			x			
363.	*Ringer Solution*						x
364.	*Rosalic Acid*				x		
365.	*Rpr (Vdrl)*			x			

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
366.	*Sabouraud + Chloramphenicol*			*x*			
367.	*Safranine*			*x*			
368.	*Safranine O*		*x*				
369.	*Salicylic Acid*					*x*	
370.	*Secondary Antibody*			*x*			
371.	*Selective Supplement*		*x*				
372.	*Selenite Broth*			*x*			
373.	*Selenium powder*		*x*				
374.	*Silica Gel*				*x*	*x*	*x*
375.	*Silver Chloride*					*x*	
376.	*Silver Diethyldithiocarbamate*					*x*	
377.	*Silver Nitrate*	*x*	*x*		*x*	*x*	*x*
378.	*Silver Sulphate*					*x*	
379.	*Sodium Acetate*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*	
380.	*Sodium Arsenate 7-Hydrate*					*x*	
381.	*Sodium Arsenate Solution, 0.05mol/L (0.1N), Volumetric Solution*					*x*	
382.	*Sodium Azide*					*x*	*x*
383.	*Sodium Bicarbonate*	*x*		*x*			
384.	*Sodium Borohydride*					*x*	
385.	*Sodium Carbonate Anhydrous*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*	
386.	*Sodium Chloride*	*x*		*x*	*x*	*x*	*x*
387.	*Sodium Cyanide 95%*		*x*				
388.	*Sodium Dihydrogen Orthophosphate monohydrate*		*x*				
389.	*Sodium Dihydrogen Orthophosphate 2 Hydrate*				*x*		
390.	*Sodium Disulfide*		*x*				
391.	*Sodium Dodecyl Sulphate*					*x*	
392.	*Sodium Fluoride*	*x*			*x*	*x*	
393.	*Sodium Fluorosilicate*			*x*			*x*
394.	*Sodium Glutamate*			*x*			
395.	*Sodium Hydrogen Carbonate*	*x*	*x*			*x*	*x*
396.	*Sodium Hydroxide*		*x*	*x*	*x*	*x*	
397.	*Sodium Hypochlorite (See Teepol Bleach)*				*x*		
398.	*Sodium Iodide*					*x*	*x*
399.	*Sodium Linear-Dodecylbenzene, Sulfonate Standard*					*x*	
400.	*Sodium Metasilicate*					*x*	
401.	*Sodium N,N-Diethyldithiocarbamate , Trihydrate*				*x*	*x*	
402.	*Sodium Nitrate*	*x*	*x*		*x*	*x*	*x*
403.	*Sodium Nitroprussode*						*x*
404.	*Sodium Oxalate*		*x*		*x*	*x*	
405.	*Sodium Salicylate*					*x*	
406.	*Sodium Starch Glycolate,*						*x*
407.	*Sodium Sulfate, Anhydrous*		*x*	*x*	*x*		
408.	*Sodium Sulphite Anhydrous*		*x*		*x*	*x*	
409.	*Sodium Thiocyanate*		*x*				
410.	*Sodium Thiosulphate 5-Hydrate*		*x*			*x*	*x*
411.	*Solochrome Black*		*x*		*x*	*x*	
412.	*Sorbic Acid*		*x*				
413.	*Spiramycine 100ug*			*x*			
414.	*Standard Solution - Cadmium 1000ppm*		*x*		*x*	*x*	
415.	*Standard Solution - Calcium 1000ppm*	*x*				*x*	
416.	*Standard Solution - Cesium 1000ppm*					*x*	

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
417.	*Standard Solution - Chromium 1000ppm*		x			x	
418.	*Standard Solution - Cobalt 1000ppm*		x		x	x	
419.	*Standard Solution - Copper 1000ppm*		x		x	x	
420.	*Standard Solution - Fluoride1000ppm*				x	x	
421.	*Standard Solution - Iron 1000ppm*		x			x	
422.	*Standard Solution - Lead 1000ppm*		x		x	x	
423.	*Standard Solution - Lithium 1000ppm*					x	
424.	*Standard Solution - Magnesium 1000ppm*	x				x	
425.	*Standard Solution - Mercury 1000ppm*		x			x	
426.	*Standard Solution - Nickel 1000ppm*	x	x			x	
427.	*Standard Solution - Potassium 1000ppm*	x				x	
428.	*Standard Solution - Sodium 1000ppm*	x				x	
429.	*Standard Solution - Zinc 1000ppm*				x	x	
430.	*Streptomycin 10ug*			x			
431.	*Sucrose*		x				
432.	*Sulfanilic Acid, [4-Aminobenzenesulfonic Acid]*					x	
433.	*Sulfate Solution Standard*				x		
434.	*Sulphanilamide*				x		
435.	*Sulphuric Acid*				x		x
436.	*Tartaric Acid;Dextro-Rotatory*		x		x	x	
437.	*Tb Niacin Test Strip*				x	x	
438.	*Tetrahydrofuranne*			x			
439.	*Tetrationate Broth*			x			
440.	*Tetracycline 30ug*			x			
441.	*Thioglycolate With Rezasurin Broth*			x			
442.	*Thiourea*					x	
443.	*Thymol*					x	
444.	*Tin(II) Chloride Dehydrate*				x	x	
445.	*Tin(II) Chloride, 'Spectrosol L' (Low Mercury)*					x	
446.	*Tin-Granulated*				x	x	
447.	*Titan Yellow GR*					x	
448.	*Tri Sodium Phosphate*			x		x	
449.	*Triethanolamine*	x				x	
450.	*Triglyceride GPO*			x			
451.	*Trimetoprine 1.25x23,75*			x			
452.	*Tri-Sodium orthophosphate*		x				
453.	*Tri-Sodium Citrate*			x		x	
454.	*Triton X-100*			x		x	
455.	*Tryptone Water*		x				
456.	*Trypetone Soya Agar*		x				
457.	*Tryptone*						x
458.	*Tryptophane*			x			
459.	*Umatrol N and P*			x			
460.	*Urea*			x			
461.	*Urea Liquicolor*			x			
462.	*Uric Acid*			x			
463.	*Uric Acid Liquicolor*			x			
464.	*Urine Strip*			x			
465.	*Vibrio Cholerae Inaba*		x				
466.	*Vibrio Cholelae O1 Polyvalent*		x				
467.	*Xylene Cyanol*						x
468.	*Zielh Neelsen, Staining Set*			x			
469.	*Zinc Granules / Pellets(3-8mm) /Powder*	x				x	
470.	*Zinc Sulphate*					x	

លរ	សារធាតុគីមី (Reagent)	មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង					
		កសិកម្ម	ពាណិជ្ជកម្ម	សុខាភិបាល	ឧស្សាហកម្ម	បរិស្ថាន	ធនធានទឹក
471.	*Zincon*					*x*	
472.	*Zirconium(IV) Oxide Chloride Octahydrate*					*x*	
473.	*Zirconyl Chloride Octahydrate*					*x*	

ប្រភព : មន្ទីរពិសោធន៍ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

២.៩ សំណល់សារធាតុគីមី

ជាទូទៅ ឧស្សាហកម្មនៃប្រទេសកម្ពុជាជាប្រភេទឧស្សាហកម្មធុនស្រាល ដូចជា ផលិតកម្មអាហារ និងផលិតកម្មសំលៀកបំពាក់ ហើយដែលពុំទាន់មានជាប្រភេទឧស្សាហកម្មគីមី ឬលោហៈកម្មនៅឡើយ។ ដូចនេះ ទាក់ទងទៅនឹងការបង្កើតសំណល់គីមី គឺមានក្នុងបរិមាណតិចតួច ហើយដែលបានកំណត់ទៅលើប្រភេទសំណល់ភក់នៃអាងប្រព្រឹត្តកម្មសំណល់រាវរោងចក្រ ដែលប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីច្រើនប្រភេទនៅក្នុងដំណើរការផលិតកម្ម ពិសេស គឺឧស្សាហកម្មបោកគក់និងជ្រលក់ពណ៌។ ក្រៅពីសំណល់ភក់នៃអាងប្រព្រឹត្តកម្មសំណល់រាវរោងចក្រ សំណល់សារធាតុគីមីត្រូវបានចាត់បញ្ចូលផងដែរនូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់មួយចំនួន រួមបញ្ចូលទាំងសំណល់មន្ទីរពេទ្យ។ ទិន្នន័យពីបរិមាណសំណល់សារធាតុគីមីដែលមាននៅក្នុងប្រទេស ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដោយក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងសុខាភិបាល ដូចមានសង្ខេបបង្ហាញក្នុងតារាង ២-១៨ ខាងក្រោម។

តារាង ២-១៨: ប្រភេទនិងបរិមាណសំណល់សារធាតុគីមី

លរ	ប្រភេទនៃសំណល់សារធាតុគីមី	បរិមាណបញ្ចេញមធ្យម (តោន/ឆ្នាំ)	ការនាំចេញ (តោន/ឆ្នាំ)	ការនាំចូល (តោន/ឆ្នាំ)
១	សំណល់គ្រោះថ្នាក់ឧស្សាហកម្ម	៦.៩៣៩.០០	-	-
២	សំណល់ពាណិជ្ជកម្ម និងសេវាកម្ម	-	-	-
៣	សំណល់មន្ទីរពេទ្យ	៨០១.៨២	-	-
៤	សំណល់មន្ទីរពិសោធន៍	-	-	-
៥	សំណល់កំពង់ផែ និងការដឹកជញ្ជូនតាមនាវា	-	-	-
៦	សំណល់សហគមន៍	-	-	-
៧	សំណល់កសិកម្ម	-	-	-
	សរុប	៧.៧៤០.៨២	-	-

ប្រភព : ក្រសួងបរិស្ថាន នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០០៣

២.១០ សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ

២.១០.១ ថ្នាំកសិកម្មប្រភេទសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ

នៅក្នុងចំណោមថ្នាំកសិកម្មប្រភេទសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុទាំង ៩ មុខ ដែលត្រូវបានហាមឃាត់ជាអន្តរជាតិដោយអនុសញ្ញា ស្តុកខូម (Aldrin, Chlordane, DDT, Dieldrin, Endrin, Heptachlor, Hexachlorobenzene, Mirex និង Toxaphene) គឺមាន ២ មុខដែលពេញនិយមខ្លាំងសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជារហូតមកទល់សព្វថ្ងៃនេះ គឺដេដេតេ និងអង់ឌ្រីន។ ភាពពេញនិយមនេះបានធ្វើឱ្យកសិករកម្ពុជាមានការយល់ច្រឡំថា រាល់ថ្នាំកសិកម្មដែលជាម្សៅគឺដេដេតេ ហើយថ្នាំកសិកម្មដែលជាទឹក គឺអង់ឌ្រីន។ ក្រៅពីដេដេតេ និងអង់ឌ្រីន នៅកម្ពុជាក៏ធ្លាប់មានប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មប្រភេទសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុដទៃផ្សេងទៀតដែរ ប៉ុន្តែពុំមានរបាយការណ៍ឬពត៌មានបញ្ជាក់ឡើយ។

យោងតាមទិន្នន័យ និងពត៌មានដែលផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានបញ្ជាក់ថា ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៨៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៩០ ក្រុមហ៊ុនរដ្ឋដែលទទួលខុសត្រូវលើការនាំចូលនិងចែកចាយថ្នាំកសិកម្មនៅទូទាំងប្រទេស ធ្លាប់បានធ្វើការនាំចូលថ្នាំកសិកម្មប្រភេទសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុក្នុងបរិមាណតិចតួចប៉ុណ្ណោះ គឺដេដេតេ ១.២ តោន និងអង់ឌ្រីន ១៩០០ លីត្រ។

ដោយការទទួលស្គាល់ពីភាពគ្រោះថ្នាក់នៃសារធាតុគីមីប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចេញបទបញ្ជាធ្វើការហាមឃាត់ថ្នាំកសិកម្មចំនួន ១១៦ មុខ ដែលក្នុងនោះមានប្រភេទថ្នាំកសិកម្មដែលស្ថិតក្នុងអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ទាំង ៩ មុខផងដែរ។

យោងតាមលទ្ធផលនៃការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុនាដើមឆ្នាំ ២០០៤ គឺបានរកឃើញថា នៅលើទីផ្សារមួយចំនួននៅកម្ពុជា គឺមានការលក់ដូរថ្នាំកសិកម្មប្រភេទសារធាតុសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុចំនួន ២ មុខ គឺ ដេដេតេ ៣៥០ គីឡូក្រាម និងក្លរដែន ៥៥ គីឡូក្រាម ប៉ុន្តែ ពុំបានរកឃើញស្តុកនៃថ្នាំទាំងនោះទេ ដែលនេះគឺជាការបញ្ជាក់ថា ប្រភេទថ្នាំកសិកម្មទាំងនោះ ត្រូវបាននាំចូលដោយលួចលាក់ក្នុងបរិមាណតិចតួច តាមរយៈការគេចពន្ធនៅតាមច្រកតូចៗនៃព្រំដែនជាប់ប្រទេសជិតខាង។

២.១០.២ សារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី (Polychlorinated Biphenyls, PCBs)

សារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី (Polychlorinated Biphenyls, PCBs) គឺជាសារធាតុមួយដែលស្ថិតនៅក្នុងចំណោមសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុទាំង ១២ មុខ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញា ស្តុកខូម។ ជាទូទៅ សារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាប្រេងមិនចំលងចរន្តនៅក្នុងបរិក្ខារចែកចាយថាមពលអគ្គិសនី ដូចជា ត្រង់ស្វូរ កាប៉ាស៊ីទ័រ កង់ដង់ ឧបករណ៍ផ្តាច់ចរន្ត ខ្សែកាបត្រាំប្រេង ។ល។

នៅកម្ពុជា ផ្អែកទៅលើពត៌មានពីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល និងអគ្គិសនីកម្ពុជា បានបង្ហាញថា បរិក្ខារក្នុងបណ្តាញអគ្គិសនី ដូចជា ត្រង់ស្វូរ កាប៉ាស៊ីទ័រ ឧបករណ៍ផ្តាច់ចរន្ត និងខ្សែកាបត្រាំប្រេង ត្រូវបាននាំចូល និងប្រើប្រាស់តាំងពីឆ្នាំ ១៩០៦ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនអគ្គិសនីរបស់បារាំងមកធ្វើវិនិយោគវិស័យអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា ហើយក្នុងរយៈពេលបន្ទាប់ ការនាំចូលនិងប្រើប្រាស់ត្រូវបានធ្វើជាបន្តរហូតមកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ ។ ប៉ុន្តែ ទិន្នន័យ ឬស្ថិតិពីការនាំចូល ឬប្រើប្រាស់គ្រឿងបរិក្ខារអគ្គិសនីទាំងនោះ គឺពិបាកនឹងរកបាន ពីព្រោះក្នុងរយៈកាលកន្លងមកពុំមានការចាប់អារម្មណ៍ទៅលើសារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី នៅក្នុងឧបករណ៍ទាំងនោះទេ ។

ក្រោយការចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញា ស្តុកខូម (២៣ ឧសភា ២០០១) រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដោយមានការគាំទ្រពីមូលនិធិបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (GEF) និងការគាំទ្របច្ចេកទេសពីកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) បានធ្វើសារពើភ័ណ្ឌលើឧបករណ៍

អគ្គិសនីត្រង់ស្វូនៅទូទាំងប្រទេស ដើម្បីកំណត់វត្តមាននៃសារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី ។ ជាលទ្ធផល គឺបានរកឃើញថា មានត្រង់ស្វូអគ្គិសនីប្រមាណ ១៦០០ គ្រឿង កំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅទូទាំងប្រទេស ហើយដែលត្រូវបាននាំចូលមកប្រើប្រាស់តាមឆ្នាំដូចខាងក្រោម :

- **មុនឆ្នាំ ១៩៧០:** ត្រង់ស្វូភាគច្រើនត្រូវបាននាំចូលពីប្រទេសបារាំង ជប៉ុន ដែលមានចំនួនប្រហែល ៣០០គ្រឿង កំពុងបន្តប្រើប្រាស់ ។
- **ចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧០-១៩៨៣ :** នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ ត្រង់ស្វូអគ្គិសនីភាគច្រើនត្រូវបាននាំចូលពីប្រទេសបារាំង កូរ៉េខាងត្បូង អាល្លឺម៉ង់ យូហ្គូស្លាវី និងអតីតសហភាពសូវៀត ដែលមានចំនួនប្រហែល ២០០គ្រឿង កំពុងបន្តប្រើប្រាស់ ។
- **ក្រោយឆ្នាំ ១៩៨៣ មកទល់បច្ចុប្បន្ន :** ភាគច្រើនមកពីអតីតសហភាពសូវៀត បណ្តាប្រទេសអឺរ៉ុបខាងលិច បារាំង កូរ៉េខាងត្បូង ថៃ ជប៉ុន រ៉ូម៉ានី អ៊ីតាលី និងវៀតណាម ដែលគេប៉ាន់ស្មានថាមានចំនួនប្រហែល ១១០០គ្រឿង ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់មកដល់បច្ចុប្បន្ន។

យោងតាមលទ្ធផលនៃការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌលើកដំបូងនេះ បានបង្ហាញថា ក្នុងចំណោមត្រង់ស្វូ ១៦០០ គ្រឿង គឺមានប្រមាណជា ៥០% (ប្រមាណ ៨០០ គ្រឿង) ត្រូវបានសន្មតថាមានផ្ទុក ឬមានលាយឡំដោយសារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី។ គួរបញ្ជាក់ថា សេចក្តីសន្មតពីវត្តមាននៃសារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី ក្នុងប្រេងត្រង់ស្វូ គឺបានផ្អែកទៅលើអាយុរបស់ត្រង់ស្វូ ពីស្ថានភាពនៃការប្រើប្រាស់ និងដោយការធ្វើតេស្តដោយឧបករណ៍វិភាគនៅទីវាល ដូចនេះហើយទើបអ្វីដែលបានកំណត់ក្នុងការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌត្រូវបានចាត់ថាជាការសន្មតលើកដំបូង។ មូលហេតុដែលយើងមិនទាន់អាចធ្វើការកំនត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ពីវត្តមានសារធាតុ ភីស៊ីប៊ី គឺដោយសារមន្ទីរពិសោធន៍គីមីទាំងអស់របស់កម្ពុជា គឺពុំទាន់មានសមត្ថភាពក្នុងការវិភាគរកសារធាតុ ភីស៊ីប៊ី នៅឡើយ។

នៅកម្ពុជា ទាក់ទងទៅនឹងការនាំចូល ប្រើប្រាស់ ឬបោះបង់ចោលសារធាតុគីមី ភីស៊ីប៊ី គឺពុំទាន់មានបរិធានច្បាប់ ឬបទបញ្ជាណាមួយដាក់បញ្ញត្តិ ឬហាមឃាត់នៅឡើយទេ។ ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវប្រេងត្រង់ស្វូចាស់ៗ សំរាប់ជាប្រេងបំពេញបន្ថែមទៅត្រង់ស្វូថ្មីៗ កំពុងបន្តអនុវត្តនី ពិសេសក្នុងពេលជួសជុលត្រង់ស្វូដែលឆេះ ឬខូច ។ ទន្ទឹមនោះ ការយកប្រេងត្រង់ស្វូចាស់ៗទៅប្រើប្រាស់នៅតាមលំនៅឋាន ជាប្រេងប៉ូលាឈើនិងគ្រឿងសង្ហារឹម ជាប្រេងម៉ាស៊ីនដេរ និងជាប្រេងលាយសំរាប់ដុតយកថាមពលក្នុងអាជីវកម្មតូចៗ គឺកំពុងមានសកម្មភាព ដោយពុំមានការចាប់អារម្មណ៍ពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពនិងបរិស្ថាន ដែលនឹងត្រូវប្រឈមនាពេលអនាគត។ ក្រៅពីការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវប្រេងត្រង់ស្វូចាស់ៗ បច្ចុប្បន្ន ការបោះបង់ចោលសំណល់ត្រង់ស្វូចាស់ៗ គឺកំពុងចោទជាបញ្ហា ពីព្រោះកម្ពុជាពុំទាន់មានបរិក្ខារសំរាប់សំអាត ស្តុក ឬកំទេចចោលសំណល់ប្រេងភីស៊ីប៊ី ឬឧបករណ៍ដែលមានប្រឡាក់ភីស៊ីប៊ីនៅឡើយទេ ហើយសំណល់ទាំងនោះត្រូវបានគេទិញយកទៅលួយកលោហៈ ។

២.១០.៣ សារធាតុថ្មី ដេដេតេ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យសុខភាពសាធារណៈ

សារធាតុគីមីថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ដេដេតេ ដែលជាសារធាតុមួយស្ថិតនៅក្នុងចំណោមសារធាតុគីមីបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុទាំង ១២ មុខ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ក្រៅពីការប្រើប្រាស់សំរាប់គោលបំណងផ្នែកកសិកម្ម គឺត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យសុខភាពសាធារណៈ ពោលគឺសំរាប់ប្រឆាំងទៅនឹងជំងឺឆ្លងដែលបង្កដោយមូសជាភ្នាក់ងារ។

ទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតដេដេតេ សំរាប់គោលបំណងត្រួតពិនិត្យសុខភាពសាធារណៈ នៅកម្ពុជា គឺបានចាប់ផ្តើមនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៥៣ ក្នុងលក្ខណៈជាការសិក្សាសាកល្បងនៅតំបន់ដែលមានជំងឺគ្រុនចាញ់ ហើយបន្ទាប់មកបានពង្រីកទៅ

កាន់តំបន់ដទៃទៀតក្នុងលក្ខណៈជាយុទ្ធនាការធំដើម្បីលុបបំបាត់ជំងឺគ្រុនចាញ់ ដែលបានអនុវត្តន៍នៅចន្លោះឆ្នាំ១៩៥៩ ទៅឆ្នាំ១៩៦៨ និងបានបន្តប្រើប្រាស់នៅក្នុងសម័យសង្គ្រាម ឆ្នាំ១៩៧០ ដល់១៩៧៥ ។ ប៉ុន្តែ ពុំមានទិន្នន័យពីតំបន់ និងបរិមាណថ្នាំដេដេតេ ដែលបានប្រើប្រាស់នោះទេ ។

នៅក្នុងសម័យខ្មែរក្រហមកាន់អំណាច ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ ឯកសារឈ្មោះ "របបប៉ុលពត" ដែលសរសេរដោយលោក បែន គីយ៉ើណាន់ (ទំព័រ១៤៦) បានបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងកំឡុងឆ្នាំ ១៩៧៥-១៩៧៩ របបខ្មែរក្រហមបាននាំចូលនូវថ្នាំដេដេតេចំនួន ៨៤០ តោនពីហុងកុង តែពុំមានពត៌មានលំអិតពីការចែកចាយ និងការប្រើប្រាស់នូវថ្នាំដេដេតេទាំងនេះទេ ។

ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨០ កម្មវិធីប្រើប្រាស់ថ្នាំដេដេតេសំរាប់ការពារសុខភាពសាធារណៈត្រូវបានបន្ត ដើម្បីប្រឆាំងនិងភ្នាក់ងារចំលងជំងឺគ្រុនចាញ់និងគ្រុនឈាមទាំងនៅតំបន់ទីប្រជុំជន និងជនបទ ដោយបានប្រើថ្នាំដេដេតេសល់ក្នុងស្តុកនៃរបបខ្មែរក្រហមប្រមាណជា ២០ តោន។ នៅក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ១៩៨១-៨៧ មានការនាំចូលថ្នាំដេដេតេប្រមាណ ១២០តោន ពីអតីតសហភាពសូវៀត និងពីប្រទេសហូឡង់ សំរាប់គាំទ្រដល់កម្មវិធីប្រឆាំងជំងឺគ្រុនចាញ់នៅប៉ែកខាងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ ក៏មានការប្រើប្រាស់ថ្នាំដេដេតេសំរាប់ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់នៅតាមជំរុំជនភៀសខ្លួនរបស់អង្គការជនភៀសខ្លួន (UNHCR) ដែលស្ថិតនៅតាមបណ្តោយព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ផងដែរ ប៉ុន្តែពុំមានទិន្នន័យពីបរិមាណ និងទីកន្លែងប្រើប្រាស់ឡើយ ។

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៨៧ មក កម្ពុជាពុំបាននាំចូល និងបានបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ថ្នាំដេដេតេ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យសុខភាពសាធារណៈ ពិសេស ជំងឺគ្រុនចាញ់ លើកលែងតែតំបន់ចំការកៅស៊ូដែលបានបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩១ ។ ការបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់នេះ គឺពុំមែនស្ថិតនៅក្រោមបទបញ្ញត្តិច្បាប់ ឬបទបញ្ជាជាតិណាមួយទេ ប៉ុន្តែការបញ្ឈប់នេះគឺបានផ្អែកទៅលើអនុសាសន៍របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) ក្នុងឆ្នាំ១៩៨៦ និងដោយសារមានវត្តមានសារធាតុគីមីជាថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតជំរើសជំនួសការប្រើថ្នាំដេដេតេ ដូចជា ថ្នាំដែលតាមីទ្រីន (Deltamethrin) ពែមីទ្រីន (Permethrin) និងពីរីត្រូយ (Pyritroil) ។ ដូច្នេះហើយ បច្ចុប្បន្ននេះ មិនមានថ្នាំដេដេតេកំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់សំរាប់ត្រួតពិនិត្យជំងឺគ្រុនចាញ់ទេ ហើយកម្ពុជាក៏គ្មានឆន្ទៈណាមួយក្នុងការប្រើប្រាស់វាឡើងវិញដែរនៅពេលអនាគត ។

ទាក់ទងទៅនឹងទិន្នន័យពីបរិមាណថ្នាំដេដេតេ ដែលបានបែងចែងសំរាប់ការប្រើប្រាស់នៅតាមខេត្តក្រុងនិមួយៗ គឺពុំមានកំណត់ត្រាជាឯកសារទេ។ ប៉ុន្តែ តាមរយៈការសម្ភាសន៏ក្នុងពេលធ្វើសារពើភ័ណ្ឌជាមួយអ្នកធ្លាប់គ្រប់គ្រងផ្ទាល់នឹងការងារជំងឺគ្រុនចាញ់ខេត្ត-ក្រុង បានបង្ហាញ គឺមានថ្នាំដេដេតេប្រមាណ ១៤៣ តោន ត្រូវបានបែងចែកសំរាប់ការប្រើប្រាស់នៅទូទាំងប្រទេសពីឆ្នាំ ១៩៨០ ដល់ឆ្នាំ១៩៨៧ ដូចមានសង្ខេបបង្ហាញក្នុងតារាង ២-១៩ ខាងក្រោម ។

តារាង ២-១៩: បរិមាណនៃការចែកចាយថ្នាំដេដេតេ និងកាលបរិច្ឆេទប្រគល់ទៅតាមខេត្ត-ក្រុង

ល.រ	ខេត្ត-ក្រុង	ឆ្នាំប្រគល់	ឆ្នាំប្រើអស់	បរិមាណ (តោន)	គោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់
១	ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	១៩៨០	១៩៨៧	១១	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
២	ខេត្តបាត់ដំបង	១៩៨០	១៩៨៧	១០	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
៣	ខេត្តកំពត	១៩៨០	១៩៨៦	១	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
៤	ខេត្តកណ្តាល	១៩៨១	១៩៨៧	៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
៥	ក្រុងកែប (ក្នុងខេត្តកំពត)	១៩៨០	១៩៨៦	-	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់

ល.រ	ខេត្ត-ក្រុង	ឆ្នាំប្រគល់	ឆ្នាំប្រើអស់	បរិមាណ (តោន)	គោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់
៦	ខេត្តកំពង់ចាម	១៩៨១	១៩៩១	៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
៧	ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង	១៩៨០	១៩៨៧	១៣	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
៨	ខេត្តកំពង់ស្ពឺ	១៩៨០	១៩៨៦	៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
៩	ខេត្តកំពង់ធំ	១៩៨១	១៩៨៦	៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
១០	ខេត្តកោះកុង	១៩៨០	១៩៨៦	៣	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
១១	ខេត្តក្រចេះ	១៩៨១	១៩៨៦	៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
១២	ខេត្តមណ្ឌលគិរី	១៩៨០	១៩៨៦	១	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
១៣	ខេត្តឧត្តរមានជ័យ (ដូចសៀមរាប)	១៩៨០	១៩៨៩	-	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
១៤	ក្រុងប៉ៃលិន	១៩៨០	១៩៩១	៤	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងរុយ
១៥	រាជធានីភ្នំពេញ	១៩៨១	១៩៨៦	៣	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
១៦	ខេត្តព្រះវិហារ	១៩៨១	១៩៨៦	២	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
១៧	ខេត្តព្រៃវែង	១៩៨០	១៩៨៦	៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
១៨	ខេត្តពោធិសាត់	១៩៨០	១៩៨៥	១១	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
១៩	ខេត្តរតនៈគិរី	១៩៨០	១៩៨៧	៣	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
២០	ខេត្តសៀមរាប	១៩៨០	១៩៨៥	១១	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
២១	ក្រុងព្រះសីហនុ	១៩៨១	១៩៨៦	០.៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
២២	ខេត្តស្ទឹងត្រែង	១៩៨០	១៩៨៦	៣	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
២៣	ខេត្តស្វាយរៀង	១៩៨១	១៩៨៧	៤	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម
២៤	ខេត្តតាកែវ	១៩៨១	១៩៨៧	៤	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
២៥	ចំការកៅស៊ូ *	១៩៨១	១៩៨៦	២៨.៥	ប្រឆាំងភ្នាក់ងារចំឡងជំងឺគ្រុនចាញ់
	សរុប			១៤៣	

ប្រភព : របាយការណ៍សារពើភ័ណ្ឌលើសារធាតុដេដេតេ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤

សំគាល់ : * ចំការកៅស៊ូមិនមែនជាខេត្ត ឬក្រុងទេ

២.១០.៤ អនុផលមិនបានការប្រភេទសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ

អនុផលមិនបានការ (Unintentional By-products) គឺសំដៅទៅលើសារធាតុគីមីសរីរាង្គ ២ ប្រភេទ ឌីអុកស៊ីន (Dioxins) និងហ្វូរ៉ាន់ (Furans) ហើយដែលសារធាតុគីមីទាំង ២ នេះ គឺស្ថិតនៅក្នុងចំណោមសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុទាំង ១២ មុខ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ។ ជាទូទៅ សារធាតុគីមីឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់ គឺពុំមានប្រទេសណាមួយផលិត

ក្នុងគោលបំណងសំរាប់ការប្រើប្រាស់ឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញ វាងាយនឹងកកើតនៅតាមដំណើរផលិតកម្មគីមីឧស្សាហកម្ម ឬចំហេះមួយចំនួនដែលគេមិនចង់បាន និងអាចបង្កបញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពនិងបរិស្ថានថែមទៀត ដូចនេះហើយទើបគេហៅវាថាជាអនុផលមិនបានការ ឬមិនចង់បាន (Unintentional By-products) ។

ថ្វីត្បិតតែប្រទេសកម្ពុជាពុំមែនជាប្រទេសឧស្សាហកម្មដែលជាប្រភពបង្កើត និងសាយភាយអនុផលមិនបានការ ឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែ នៅក្នុងការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌលើប្រភពបង្កើត និងសាយភាយសារធាតុគីមីឌីអុកស៊ីននិងហ្វូរ៉ាន់ នៅដើមឆ្នាំ ២០០៤ នេះ គឺបានរកឃើញថា មានប្រភពមួយចំនួនដែលមានសក្តានុពលខ្ពស់ក្នុងការបង្កើតនិងសាយភាយសារធាតុគីមីឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់នៅកម្ពុជា រួមមាន :

- ការឆេះដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការដុតសំរាមនៅទីលានចាក់ ការដុតសំរាមតាមលំនៅឋាន ការឆេះព្រៃ ការដុតសំណល់កសិកម្មនៅតាមទីវាលក្រោយការប្រមូលផល ។
- ការដុតសំណល់មន្ទីរពេទ្យ ដោយប្រើឡបូរាណមិនមានបំពាក់ឧបករណ៍សំអាតផ្សែង ។
- រោងចក្រអគ្គិសនីដើរដោយការដុតប្រេង និងឡចំហាយដើរដោយការដុតសំណល់ ។
- សិប្បកម្មស្លដែកចាស់ៗ និងលោហៈកម្មមិនមែនដែក (របស់អេតចាយ) ។

ផ្អែកទៅលើគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការ UNEP សំរាប់គណនាប៉ាន់ប្រមាណបរិមាណសាយភាយឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់ កម្ពុជាបានអនុវត្តការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌលើសារធាតុទាំង ២ ហើយដែលលទ្ធផលប៉ាន់ប្រមាណនៃការសាយភាយសរុបក្នុង ១ ឆ្នាំ គឺមានចំនួន ៦០៦.៦៦៤ ក្រាម នៃអេគីវ៉ាឡង់ភាពពុល (g TEQ/a) ដូចមានបង្ហាញលំអិតក្នុងតារាង ២-២០ ខាងក្រោម ។

តារាង ២-២០: បរិមាណសាយភាយប្រចាំឆ្នាំនៃឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់ ពីប្រភពសំខាន់ៗនៅកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៤)

ចំណាត់ថ្នាក់	ប្រភពចំណាត់ថ្នាក់	ការបញ្ចេញប្រចាំឆ្នាំ (g TEQ/a[1]) ទៅលើ/ក្នុង					
		ខ្យល់	ទឹក	ដី	ផលិតផល	សំណល់	សរុប
១	ការឆេះដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យ	២១៧.៨៧	0.00	១៤.៥៦	0.00	៣១៥.៦០	៥៤៨.០៣១
២	ការដុតសំណល់មន្ទីរពេទ្យដោយឡបូរាណ មិនមានបំពាក់ឧបករណ៍សំអាតផ្សែង	៤០.៧៣	0.00	0.00	0.00	0.៧៨១	៤១.៥១១
៣	រោងចក្រអគ្គិសនីដើរដោយប្រេង និងឡចំហាយដើរដោយដុតសំណល់	១០.២៧៥	0.00	0.00	0.00	១.៦៩២	១១.៩៦៧
៤	ផលិតផលដែក និងលោហៈកម្ម មិនមែនដែក	0.៤១	0.00	0.00	0.00	១.0	១.៤១
៥	ផលិតកម្មនៃផលិតផលរ៉ែ	0.0៩៩	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0៩៩
៦	ការដឹកជញ្ជូន	0.00៥	0.00	00	0.00	0.00	0.00៥

[1] g TEQ/a - Gram Toxic Equivalent per Annual

ចំណាត់ថ្នាក់	ប្រភពចំណាត់ថ្នាក់	ការបញ្ចេញប្រចាំឆ្នាំ (g TEQ/a[1]) ទៅលើ/ក្នុង					
		ខ្យល់	ទឹក	ដី	ផលិតផល	សំណល់	សរុប
៧	ផ្សេង១	៣.៦៤១	0.00	0.00	0.00	0.00	៣.៦៤១
១-៧	សរុប	២៧៣.០៣១	0.00	១៤.៥៦	0.00	៣១៩.០៧៣	៦០៦.៦៦៤

ប្រភព : របាយការណ៍សារពើភ័ណ្ឌលើសារធាតុឌីអុកស៊ីន និងហ្វូរ៉ាន់ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤

២.១១ សារធាតុគីមីប្រើប្រាស់តាមចំណាត់ថ្នាក់

តារាង ២-២១: សង្ខេបសរុបផលិតផល និងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសារធាតុគីមី

ប្រភេទសារធាតុគីមី	ការផលិត		នាំចូល		ការលាយផ្សំ/ការវេចខ្ចប់		នាំចេញ	
	បរិមាណ (តោន/ឆ្នាំ)	តំលៃ (US$)	បរិមាណ (តោន/ឆ្នាំ)	តំលៃ (US$)	បរិមាណ (តោន/ឆ្នាំ)	តំលៃ (US$)	បរិមាណ (តោន/ឆ្នាំ)	តំលៃ (US$)
ជីគីមី	-	-	៤៥.៣៣៩.០០	៤.៦៩១.២៩៣.០០	-	-	-	-
ថ្នាំកសិកម្ម	-	-	១៩៨.៤៦	២២៥.៨៥៦.០០	-	-	-	-
សារធាតុគីមីសំរាប់ការផលិតឱសថ	-	-	៧៤.០៣២.០៣	៤១.២០៩.១៨៦.០០	-	-	-	-
សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម	-	-	៩៤.៨៩៥.៧៧	១០.៧០៩.២៩៤.០០	-	-	-	-
ផលិតផលលោហធាតុ និងសមាសធាតុរបស់វា	-	-	១៥១.២៧៩.៧៣	៣១.១២៧.២០៤.០០	-	-	-	-
ឥន្ធនៈរ៉ែ និងផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈ	-	-	៩១៨.៤៥០.៥០	២៤១.១១០.៣៧២.០០	-	-	-	-
ផលិតផលគីមីសំរាប់ប្រើតាមលំនៅឋាន	-	-	៥.០៦៩.៣០	១.៦២២.១៩២.០០	-	-	-	-
សារធាតុគីមីសំរាប់មន្ទីរពិសោធន៍	-	-	-	-	-	-	-	-
សំណល់សារធាតុគីមី	៧.៧៤០.៨២	-	-	-	-	-	-	-
សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ	-	-	-	-	-	-	-	-
សរុប	៧.៧៤០.៨២	-	១.២៩៣.២៦១.១៩	៣៣០.៦៥៥.៣៥៧.០០	-	-	-	-

ជំពូកទី ៣
បញ្ហាជាអាទិភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងការផលិត នាំចូល នាំចេញ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី

ជំពូកនេះនឹងផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពរួមនៃរាល់បញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងសកម្មភាពនៃការផលិត ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី និងការបោះបង់ចោលនូវសារធាតុគីមីទាំងនោះ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ជំពូកនេះនឹងផ្តល់ការកំណត់បញ្ហាជាអាទិភាពដែលពាក់ព័ន្ធសារធាតុគីមី ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាបានបង្កជាក្តីកង្វល់ទៅដល់សង្គមជាតិ ដោយវាបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ទៅលើសុខភាពសាធារណៈ និងគុណភាពបរិស្ថាននៅកម្ពុជា ។

៣.១ ទិដ្ឋភាពរួមនៃបញ្ហាទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី

នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដូចជាប្រទេសកម្ពុជា ការនាំចូល ការដឹកជញ្ជូន និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីបានបង្កនូវក្តីកង្វល់ជាច្រើន ពិសេសសារធាតុគីមីដែលជាប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម សារធាតុគីមីសំរាប់វិស័យឱសថ សារធាតុគីមីសំរាប់ផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម សារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់ដែលមានផ្ទុកក្នុងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ ផលិតផលសារធាតុគីមីប្រើប្រាស់តាមលំនៅឋាន និងសំណល់គីមី ។ ប៉ុន្តែ សំរាប់ប្រទេសកម្ពុជារហូតមកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ គឺពុំទាន់មានការសិក្សា ឬប៉ាន់ប្រមាណជាលក្ខណៈពេញលេញ និងច្បាស់លាស់ពីប្រភេទនៃបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីនៅឡើយទេ។ ទន្ទឹមនោះការកំណត់ពីតំបន់ដែលមានការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីច្រើន ឬទទួលរងនូវការបំពុលដោយសារធាតុគីមីក៏ពុំធ្លាប់បានធ្វើដែរ។ សូមបញ្ជាក់ថា ការវាយតំលៃ ឬកំនត់ពីបញ្ហាឬកង្វល់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីនៅកម្ពុជាក្នុងរយៈពេលកន្លងមកគឺភាគច្រើនបានធ្វើតាមរយៈការពិនិត្យឃើញ និងការសន្និដ្ឋានដោយផ្អែកលើអត្ថបទ ឬឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធតែប៉ុណ្ណោះ ពោលគឺពុំបានផ្អែកលើលទ្ធផលអង្កេតបែបវិទ្យាសាស្ត្រនៅឡើយទេ ។

ថ្វីត្បិតតែមានការខ្វះខាតមូលដ្ឋានសំរាប់ការវាយតំលៃពីបញ្ហាទាក់ទងសារធាតុគីមី ប៉ុន្តែមិនមានន័យថាកម្ពុជាគ្មានបញ្ហានោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ បច្ចុប្បន្ននេះ ពលរដ្ឋកម្ពុជាកំពុងប្រឈមទៅនឹងភាពគ្រោះថ្នាក់ដែលបង្កដោយការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីជាពិសេសពពួកសារធាតុគីមីពុល និងសារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងមុខរបររបស់ពួកគេ និងនៅក្នុងសហគមន៍និងលំនៅឋានរបស់ពួកគេ ដោយគេមិនបានយល់ដឹងពីភាពគ្រោះថ្នាក់ដែលនឹងទទួលរងនាពេលអនាគត ។ ក្រៅពីភាពប្រឈមទៅនឹងគ្រោះថ្នាក់ដោយការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ពលរដ្ឋកម្ពុជាក៏ប្រឈមទៅនឹងការទទួលរងនូវសំណល់ជាតិគីមីពុល តាមរយៈចំណីអាហារដែលមានផ្ទុកជាតិគីមីទាំងនោះ ។

នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ការផលិតស្បៀងរបស់កម្ពុជា គឺទទួលបានលើសពីតំរូវការក្នុងស្រុកក្នុងកំរិតបរិមាណតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ។ ដូចនេះ យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីសំរេចបាននូវការដាំដុះបែបប្រពលវប្បកម្មនិងមានគុណភាពខ្ពស់ រួមមានការកែលំអពូជស្រូវ ការកែលំអដីធ្លី និងប្រព័ន្ធស្រោចស្រពទឹក ត្រូវបានដាក់ចេញឱ្យអនុវត្តនៅទូទាំងប្រទេស ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការប្រើប្រាស់នូវសារធាតុគីមីកសិកម្មសំរាប់ការពារដំណាំនិងជំរុញឱ្យមានទិន្នផលខ្ពស់ ។ ប៉ុន្តែ ការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មមិនបានត្រឹមត្រូវ និងខ្វះការយល់ដឹងផ្នែកបច្ចេកទេស បានផ្តល់នូវផលអាក្រក់ដោយផ្ទាល់ក្នុងបញ្ហាសុខភាពនៅកន្លែងដែលពីមុនមិនធ្លាប់

កើតមានបញ្ហានោះ ។ ទន្ទឹមនេះ វាក៏បានបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ទៅដល់សុខភាពកសិករ និងគុណភាពបរិស្ថានផងដែរ ។ នៅកម្ពុជា មានប្រជាជនជាង ៨០% ជាកសិករ ហើយភាគច្រើនបំផុតនៃពួកគេ គឺកំពុងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដ៏គ្រោះថ្នាក់ក្នុងរបរកសិកម្ម របស់ខ្លួន ដោយខ្វះការយល់ដឹងឬការធ្វើមិនដឹងមិនឮពីការគំរាមកំហែងដល់សុខភាពរបស់ពួកគេនិងបរិស្ថាន ។ ទន្ទឹមនេះ សារធាតុគីមីមួយចំនួនដែលលក់នៅលើទីផ្សារក្នុងស្រុក គឺត្រូវបានហាមឃាត់មិនឱ្យលក់ដូរ ឬប្រើប្រាស់នៅបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន ពិសេសបណ្តាប្រទេសអ្នកផលិតសារធាតុគីមីនោះ ។

ទាក់ទងទៅនឹងសារធាតុគីមីជាវត្ថុធាតុដើមឧស្សាហកម្ម និងផលិតផលគីមីប្រើប្រាស់តាមលំនៅឋាន ក៏បានជះឥទ្ធិពលខ្លាំង ទៅលើសុខភាពសាធារណៈ ពិសេសកម្មកររោងចក្រ និងប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រើសារធាតុគីមីនោះផ្ទាល់ ។ ការងាយទទួលរង គ្រោះថ្នាក់ គឺដោយសារពួកគេមិនបានយល់ដឹងពីភាពងាយរងគ្រោះថ្នាក់ដែលបង្កដោយសារធាតុគីមីទាំងនោះ ជាក់ស្តែងនៅក្នុង ការអនុវត្ត កម្មកររោងចក្រដែលធ្វើការផ្ទាល់នឹងសារធាតុគីមី គឺពុំមានសំលៀកបំពាក់ឬសំភារៈការពារខ្លួនឡើយ ។ ដោយឡែក សំរាប់ផលិតផលសារធាតុគីមីដែលប្រើប្រាស់តាមលំនៅឋាន ដូចជា គ្រឿងសំអាង ថ្នាំសំលាប់សត្វចង្រៃតាមលំនៅឋាន គឺត្រូវ បាននាំចូលនិងលក់ដូរសំរាប់ប្រើប្រាស់យ៉ាងសេរីដោយមិនមានការត្រួតពិនិត្យគុណភាពជាផ្លូវការ និងការណែនាំពីរបៀបប្រើប្រាស់ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពសុខភាព ដូចជាការប្រើប្រាស់លើកូនក្មេងដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុដែលត្រូវប្រើ។ ក្រៅពីនោះ ផលិតផល សារធាតុគីមីមួយចំនួន ត្រូវបានគេយកទៅប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់លើអាហារនិងផលិតផលចំណីអាហារ ក្នុងគោលបំណងលើក សោភ័ណ រក្សាទុកបានយូរ និងការពាររុយជាដើម។

ជារួម ទាក់ទងទៅនឹងសារធាតុគីមី កម្ពុជាកំពុងប្រឈមទៅនឹងភាពគ្រោះថ្នាក់ទាំងទៅលើសុខភាពមនុស្សនិងបរិស្ថាន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ទាំងនោះគឺមិនទាន់មានការកំណត់អត្តសញ្ញាណឱ្យបានច្បាស់លាស់នៅឡើយ ពីព្រោះភាគច្រើនជាឥទ្ធិពលរ៉ាំរ៉ៃ ជួបផ្សំនឹងការខ្វះខាតនូវប្រព័ន្ធនិងមធ្យោបាយសំរាប់ធ្វើការវាយតំលៃ ហើយការវាយតំលៃនេះគឺផ្អែកទៅលើការសង្កេតជាទូទៅ តែប៉ុណ្ណោះ ។ ការសង្ខេបពីប្រភេទនៃបញ្ហាទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា គឺមាននៅក្នុងតារាងខាងក្រោម :

តារាង ៣-១: ប្រភេទនៃបញ្ហាទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា

លរ	ប្រភេទនៃបញ្ហា	តំបន់	ពិពណ៌នាពីបញ្ហា	សារធាតុគីមី ឬសារធាតបំពុល
១	ការប៉ះពាល់លើសុខភាពកសិករដែលប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម	ជនបទ (ស្រែ-ចំការ)	សុខភាពទ្រុឌទ្រោម មានកើតនូវជំងឺប្លែកៗ និងមានរោគស្បែក	ថ្នាំកសិកម្ម
២	ការប៉ះពាល់លើសុខភាពកម្មកររោងចក្រដែលអនុវត្តផ្ទាល់នឹងសារធាតុគីមី	ទីក្រុង និងទីរួមខេត្ត	សុខភាពចុះខ្សោយ រោគផ្លូវដង្ហើម និងរោគថ្លើម	ពពួកអាស៊ីត ពពួកបាស ពពួកសារធាតុរំលាយ
៣	ការប៉ះពាល់លើសុខភាពអ្នកប្រើផលិតផលគីមីជាគ្រឿងសំអាង	ទាំងទីក្រុង និងជនបទ	កើតរោគស្បែក ប៉ះពាល់សរសៃប្រសាទ	ពពួកអំបិលបារត អ៊ីដ្រូសែនពែរអុកស៊ីត (H_2O_2)
៤	ការប៉ះពាល់លើសុខភាពអ្នកប្រើផលិតផលគីមីជាថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតតាមលំនៅឋាន	ទីក្រុង និងទីប្រជុំជន	កើតរោគក្អក និងរលាកផ្លូវដង្ហើម	ថ្នាំកសិកម្ម
៥	ការប៉ះពាល់លើសុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់ផលិតផលចំណីអាហារដែលប្រើសារធាតុគីមី	ទាំងទីក្រុង និងជនបទ	រោគខ្សោយក្រលៀន ជំងឺថ្លើម រោគក្រពះ ជម្ងឺមហារីក	ថ្នាំកសិកម្ម សារធាតុគីមីបន្ថែម

៣.២ បញ្ហាប្រឈមអាទិភាពទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី

បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រទេសកម្ពុជាមានការខ្វះខាតច្រើននូវពត៌មានទិន្នន័យនិងកំណត់ត្រាផ្សេងៗ សំរាប់ប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការវាយតំលៃ និងកំណត់អាទិភាពនៃបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងសារធាតុគីមី ។ ប៉ុន្តែ យោងទៅតាមបទពិសោធន៏ការងាររបស់មន្ត្រីជំនាញនៃស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងការសង្កេតនិងកត់សំគាល់ជារួម ការកំណត់អាទិភាពនៃបញ្ហាសារធាតុគីមីត្រូវបានកំណត់ និងសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម ។

តារាង ៣-២: លំដាប់អាទិភាពបញ្ហា និងកង្វល់ទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា

ប្រភេទបញ្ហា	ទំហំបញ្ហា	កំរិតកង្វល់	លទ្ធភាពត្រួតពិនិត្យបញ្ហា	ទិន្នន័យដែលអាចរកបាន	ប្រភេទគីមីដែលបង្កកង្វល់	លំដាប់អាទិភាព
ការបំពុលខ្យល់	តំបន់	ទាប	ទាប	គ្មាន	Pb, PM10	៤
ការបំពុលទឹកសាប	តំបន់	មធ្យម	មធ្យម	មិនគ្រប់គ្រាន់	-	៣
ការបំពុលទឹកប្រៃ	មូលដ្ឋាន	ទាប	ទាប	គ្មាន	-	៤
ការបំពុលទឹកក្រោមដី	មូលដ្ឋាន	មធ្យម	ទាប	មិនគ្រប់គ្រាន់	As, NO2	៣
ការបំពុលដី	មូលដ្ឋាន	ទាប	ទាប	គ្មាន	-	៤
ជាតិគីមីសល់ក្នុងអាហារ	ជាតិ	ខ្ពស់	ទាប	មិនគ្រប់គ្រាន់	Pesticides residue	២
ការបំពុលទឹកផឹក	ជាតិ	មធ្យម	ទាប	មិនគ្រប់គ្រាន់	As, NO2	៣
ការសំអាត/បោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់	មូលដ្ឋាន	មធ្យម	ទាប	មិនគ្រប់គ្រាន់	Lead battery	៣
សុខភាពការងារផ្នែកកសិកម្ម	តំបន់	ខ្ពស់	ទាប	គ្មាន	Pesticides	២
សុខភាពការងារផ្នែកឧស្សាហកម្ម	មូលដ្ឋាន	ខ្ពស់	ទាប	គ្មាន	-	២
សុខភាពសាធារណៈ	ជាតិ	មធ្យម	មធ្យម	គ្មាន	ទូទៅ	២
គ្រោះថ្នាក់សារធាតុគីមីក្នុងរោងចក្រ	មូលដ្ឋាន	មធ្យម	ទាប	គ្មាន	-	៣
គ្រោះថ្នាក់សារធាតុគីមីក្នុងពេលដឹកជញ្ជូន	មូលដ្ឋាន	ខ្ពស់	ទាប	គ្មាន	-	៣
ការនាំចូលសារធាតុគីមីគ្មានការជូនដំណឹងជាមុន **	ជាតិ	ខ្ពស់	ទាប	គ្មាន	Pesticides and Industrial Chemicals	២
ស្តុក/បោះបង់ចោលសំណល់គីមី	ជាតិ	មធ្យម	ទាប	មិនគ្រប់គ្រាន់	-	៣
ការពុលគីមី/ការធ្វើអត្តឃាតដោយប្រើសារធាតុគីមី	មូលដ្ឋាន	ទាប	ទាប	គ្មាន	Pesticides	៤
សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ	តំបន់	មធ្យម	ទាប	មិនគ្រប់គ្រាន់	PCBs, Endrin, DDT, By-products,	៣

កំណត់ពន្យល់ : - មូលដ្ឋាន សំដៅកន្លែងកើតបញ្ហាដែលមិនធំ គឺស្ថិតក្នុងរង្វង់ភូមិ ឬឃុំ-សង្កាត់ទាំងមូល

- តំបន់ សំដៅកន្លែងដែលកើតបញ្ហាធំ គឺស្ថិតក្នុងរង្វង់ស្រុក ឬខេត្តទាំងមូល
- ជាតិ សំដៅកន្លែងដែលកើតបញ្ហាធំខ្លាំង គឺស្ថិតក្នុងរង្វង់ទូទាំងប្រទេស
- លេខ ១ បញ្ហាស្ថិតក្នុងលំដាប់ខ្លាំងក្លាណាស់
- លេខ ២ បញ្ហាស្ថិតក្នុងលំដាប់ខ្លាំងល្មម
- លេខ ៣ បញ្ហាស្ថិតក្នុងលំដាប់មធ្យម
- លេខ ៤ បញ្ហាស្ថិតក្នុងលំដាប់តិច
- លេខ ៥ បញ្ហាស្ថិតក្នុងលំដាប់តិចតួចណាស់
- * ត្រឹមតែជាសន្ទស្សចង្អុលបង្ហាញពីវត្តមាន
- ** សំដៅបញ្ជាក់ពីកិរិតអនុវត្តន៍ការព្រមព្រៀងជូនដំណឹងជាមុននៃអនុសញ្ញា PIC

៣.៣ យោបល់ និងការវិភាគ

រហូតមកទល់បច្ចុប្បន្ន ស្ថាប័ននានារបស់កម្ពុជាមិនទាន់មានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការវាយតំលៃ និងការកំណត់អាទិភាពនៃបញ្ហា ដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រួមមានការផលិត ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការទុកដាក់ ការប្រើប្រាស់ និងការបោះបង់ចោល។ មូលហេតុចំបងនៃការខកខានមិនបានពិតតួនេះ គឺបណ្តាលមកពីមិនមានទិសដៅច្បាស់លាស់សំរាប់វាយតំលៃឥទ្ធិពលគ្រោះថ្នាក់នៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គួបផ្សំនឹងការខ្វះនូវសមត្ថភាពជំនាញក្នុងការវាយតំលៃ និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុគីមី។

ចំពោះពត៌មាន និងទិន្នន័យសំរាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងការធ្វើអត្តសញ្ញាណនៃបញ្ហា ក៏ដូចជាការកំណត់ពីអាទិភាពនៃបញ្ហាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺនៅមានការខ្វះខាតស្ទើរតែទាំងស្រុង។ ដូច្នេះ ដើម្បីងាយស្រួល និងមានភាពច្បាស់លាស់ក្នុងការកំណត់បញ្ហាទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី យន្តការជាតិគ្រប់គ្រងពត៌មាន ទិន្នន័យ និងកំណត់ត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចរាចរ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គួរត្រូវបានរៀបចំនិងបង្កើតឡើង។

ដោយឡែក ចំពោះបញ្ហាទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី ដែលកើតមាននៅកម្ពុជា គឺពុំបានជះឥទ្ធិពល ឬបង្កការកង្វល់ទៅដល់ប្រទេសជិតខាងទេ ពោលគឺវាបង្កការកង្វល់នៅក្នុងប្រទេសតែប៉ុណ្ណោះ ដោយសារតែកម្ពុជាពុំមែនជាប្រទេសផលិត និងនាំចេញសារធាតុគីមីទេ។ ម៉្យាងវិញទៀត ប្រភពបញ្ចេញឬសាយភាយសារធាតុបំពុល គឺមានទំហំតូចបើធៀបទៅនឹងប្រទេសជិតខាង។

លើសពីនេះទៀត កិច្ចសហការរវាងស្ថាប័នរដ្ឋនិងស្ថាប័នរដ្ឋនៅមានកំរិតនៅឡើយក្នុងការគ្រប់គ្រងបញ្ហាសារធាតុគីមី។ ទាំងនេះគឺដោយសារកម្ពុជាមិននិយមធ្វើអនុស្សារណៈយោគយល់រវាងស្ថាប័ននិងស្ថាប័ន ក្នុងការអនុវត្តរួមគ្នាលើការងារបច្ចេកទេស និងការអនុវត្តច្បាប់ ហើយក្នុងករណីដែលមានការធ្វើអនុស្សារណៈយោគយល់ ក៏ការអនុវត្តអនុស្សារណៈនោះមិនទទួលបានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ មូលហេតុចំបងនៃការអនុវត្តមិនបានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ គឺដោយសារការកំណត់នូវទំហំការងារមិនច្បាស់លាស់ គួបផ្សំនឹងកង្វះខាតនូវធនធានសំរាប់អនុវត្ត។

ជំពូកទី ៤

បរិធានច្បាប់ និងយន្តការដែលមិនស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ សំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ជំពូកនេះនឹងលើកមកបង្ហាញពីទិដ្ឋភាពរួមនៃបរិធានច្បាប់របស់កម្ពុជាដែលមាន ហើយដែលបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ទាំងនោះមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ ជំពូកនេះនឹងបង្ហាញផងដែរពីយន្តការដែលមិនស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ហើយដែលមានសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការធ្វើឱ្យប្រសើរនូវការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ។ ជាមួយគ្នានេះ ការអនុវត្ត និងនីតិវិធី ឬដំណើរការប្រតិបត្តិបរិធានច្បាប់ទាំងនោះ ក៏ត្រូវបានលើកមកបង្ហាញនៅក្នុងជំពូកនេះផងដែរ ដែលជាមូលដ្ឋានដើម្បីកំណត់ពីភាពខ្លាំង ភាពខ្សោយ និងចំនុចខ្វះចន្លោះនៃបរិធានច្បាប់ ។

ជាទូទៅ សារធាតុគីមីគឺមានច្រើនប្រភេទ ឬក្រុម ហើយវដ្តនៃសារធាតុគីមី គឺវាមានដំណាក់បន្តបន្ទាប់យ៉ាងវែង ដូចជាការផលិត វេចខ្ចប់ ស្តុក ដឹកជញ្ជូន ចែកចាយ ឬលក់ដូរ ប្រើប្រាស់ និងចុងក្រោយគឺកំទេចឬបោះបង់ចោល ។ នេះគឺជាមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីមានការពាក់ព័ន្ធគ្នាពីស្ថាប័នមួយទៅស្ថាប័នមួយ ហើយដែលអាចនិយាយបានថា សំរាប់ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីចាំបាច់ត្រូវមានច្បាប់ បទដ្ឋាន ឬស្តង់ដារច្រើន សំរាប់ដោះស្រាយឬគ្រប់គ្រងទៅតាមដំណាក់កាល ឬទៅតាមវិធីផ្សេងគ្នា ។ ហេតុដូចនេះហើយ ទើបច្បាប់ បទដ្ឋាន ឬស្តង់ដារមួយចំនួនអាចមានការពាក់ព័ន្ធគ្នានៅក្នុងទិសដៅជាក់លាក់ដូចគ្នា ឧទាហរណ៍ រវាងច្បាប់ដឹកជញ្ជូន និងច្បាប់ការពារសុខភាពនិងបរិស្ថាន គឺអាចនឹងមានបទបញ្ញត្តិមួយចំនួនដែលនិយាយពីការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់ដូចគ្នា តែសកម្មភាពអនុវត្តអាចផ្សេងគ្នា ។

៤.១ ទិដ្ឋភាពរួមនៃបរិធានច្បាប់ជាតិដែលទាក់ទងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ក្រោយការបោះឆ្នោតជាសកលលើកទី ១ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៣ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានកំណត់យកនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ ហើយចាប់ពីពេលនោះមក ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសលើគ្រប់វិស័យមានការកើនឡើង ពិសេសវិស័យពាណិជ្ជកម្ម និងឧស្សាហកម្ម។ ជាលទ្ធផល តំរូវការសារធាតុគីមីសំរាប់បំរើវិស័យកសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម និងប្រើប្រាស់ក្នុងលំនៅឋាន គឺមានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ យោងទៅតាមស្ថានភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម និងដើម្បីធានាឱ្យមានការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលមានលក្ខណៈបច្ចេកទេសត្រឹមត្រូវ និងមិនបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពនិងបរិស្ថាន រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានខិតខំរៀបចំច្បាប់ ក្រឹត្យច្បាប់ បទបញ្ជា ស្តង់ដារ និងលិខិតបទដ្ឋានមួយចំនួនដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ បរិធានច្បាប់ទាំងនោះបានកំណត់ចេញនូវវិធានការ សំដៅរារាំងភាពគ្រោះថ្នាក់ ឬផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដែលអាចកើតមាននៅក្នុងដំណើរការផលិត នាំចូល នាំចេញ ដឹកជញ្ជូន ចែកចាយ ប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី និងបោះបង់ចោលនូវសំណល់របស់វា ។

ការរៀបចំបរិធានច្បាប់កន្លងមកមានរយៈពេលខ្លីសំរាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការ គួបផ្សំនឹងការខ្វះនូវបទពិសោធន៍ទាំងផ្នែកច្បាប់ និងជំនាញគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺជាមូលហេតុធ្វើឱ្យបរិធានច្បាប់ដែលមានស្រាប់នៅកម្ពុជា អាចមានការខ្វះចន្លោះ ឬចែងបទបញ្ញត្តិមិនបានលំអិតសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យ ហើយជាលទ្ធផលធ្វើឱ្យមានការលំបាកក្នុងការអនុវត្ត ឬអនុវត្តពុំសូវមានប្រសិទ្ធិភាព ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាបរិធានច្បាប់ដែលកម្ពុជាមាន សំរាប់បញ្ញត្តិឬដោះស្រាយបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលមានសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ៤-១ ខាងក្រោម ។

តារាង ៤-១: បរិធានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

បរិធានច្បាប់	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ	គោលបំណងច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិ	មាត្រាពាក់ព័ន្ធ	លំដាប់ប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តន៍
១. ច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣)	រដ្ឋាភិបាល	សារធាតុគីមីជារ៉ែ និងសារធាតុគ្រឿងញៀន	- ការពារទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន - ទប់ស្កាត់ការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន និងអាជីវកម្មទំនិញក្លែងក្លាយ សំដៅការពារសុខមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋ ។	មាត្រា ៥៩ មាត្រា ៦៤	
២. ក្រឹត្យច្បាប់លេខ ៣៣ ក្រ.ច របស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងវិស័យជលផល (៩ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៨៧)	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	វ៉ាសេវ គ្រឿងផ្ទុះ ឬសារធាតុគីមីបំពុលគ្រប់ប្រភេទ	- ការពារធនធានជលផល ដោយធ្វើការហាមឃាត់ការប្រើគីមីពុល វ៉ាសេវ និងគ្រឿងផ្ទុះក្នុងការនេសាទ ។	មាត្រា ១៧	
៣. បទបញ្ញត្តិ ស្តីពី ប្រព័ន្ធតុលាការ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងនិតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌសំរាប់អនុវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជាក្នុងសម័យអន្តរកាល (១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩២)	ក្រសួងយុត្តិធម៌	សារធាតុគ្រឿងញៀន	- ហាមឃាត់ការផលិត នាំចូល លក់ និងប្រើប្រាស់សារធាតុគ្រឿងញៀន	មាត្រា ៣៩ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ មាត្រា ៦៥	
៤. ច្បាប់ ស្តីពី កិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៦)	ក្រសួងបរិស្ថាន	សារធាតុគីមីពុល និងសំណល់គ្រោះថ្នាក់	- ការពារគុណភាពបរិស្ថាន - ទប់ស្កាត់ការបំពុលបរិស្ថានតាមរយៈការវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានលើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ - គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងសំណល់គ្រោះថ្នាក់	មាត្រា ៦ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ មាត្រា ៨ មាត្រា ១២ មាត្រា ១៣	

បរិធានច្បាប់	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ	គោលបំណងច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិ	មាត្រាពាក់ព័ន្ធ	លំដាប់ប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តន៍
៥. ច្បាប់ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងឱសថ (២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៧)	ក្រសួងសុខាភិបាល	សារធាតុគីមីផលិតឱសថ និងផលិតផលឱសថ	- ត្រួតពិនិត្យការផលិត និងធ្វើអាជីវកម្មឱសថ សំដៅការពារសុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់ឱ្យជៀសផុតពីឥទ្ធិពលឱសថខូចគុណភាព និងក្លែងបន្លំ	មាត្រា៥ មាត្រា៨ វាក្យខ័ណ្ឌ១និង២ មាត្រា១០ មាត្រា១២	
៦. ច្បាប់ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងគ្រឿងញៀន (២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧)	ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងសុខាភិបាល	សារធាតុផលិតថ្នាំញៀន	- ហាមឃាត់ការផលិត នាំចូល លក់ និងប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន	មាត្រា៣ មាត្រា៨ មាត្រា៩ មាត្រា១២ មាត្រា១៣	
៧. ច្បាប់ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងគុណភាពសុវត្ថិភាពលើផលិតផល ទំនិញ និងសេវា (២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០)	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	រាល់ផលិតផល និងទំនិញ	- ធានាសុខមាលភាពសាធារណៈ ការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និងធានាការអនុវត្តក្នុងពាណិជ្ជកម្មផលិតផល និងសេវាកម្ម ពិសេសម្ហូបអាហារ	មាត្រា ៦ មាត្រា ៧ មាត្រា ២៧	
៨. អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណីយ និងការគ្រប់គ្រង សំភារៈកសិកម្ម (២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៨)	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និង ក្រសួងបរិស្ថាន	ជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម	- ត្រួតពិនិត្យលើរាល់សកម្មភាពទាក់ទងនឹងជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម រួមមាន : ការផលិត នាំចូល នាំចេញ ដឹកជញ្ជូន ចែកចាយ លក់ដូរ ស្តុក និងបោះបង់ ឬកំទេចចោល	មាត្រា ៤ - មាត្រា ១៦ មាត្រា១៨ - មាត្រា ២៤	
៩. អនុក្រឹត្យលេខ ៧២ ស្តីពី កិច្ចដំណើរការវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន (១១ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩)	ក្រសួងបរិស្ថាន	សារធាតុគីមីគ្រប់ប្រភេទ	- កំណត់នូវវិធានការទប់ស្កាត់ការបំពុលបរិស្ថាន និងការប៉ះពាល់ទៅលើសុខភាពសាធារណៈ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍	មាត្រា ៣ មាត្រា ៤	

បរិធានច្បាប់	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	សារធាតុគីមី ដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ	គោលបំណងច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិ	មាត្រាពាក់ព័ន្ធ	លំដាប់ប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តន៍
១០. អនុក្រឹត្យលេខ ៣៦ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង (២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩)	ក្រសួងបរិស្ថាន	សារធាតុគីមី សំណល់សារធាតុគីមី និងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ដែលចែងក្នុងអនុសញ្ញាបាសែល	- ត្រួតពិនិត្យលើសកម្មភាពទាក់ទងការបង្កើត និងបោះបង់ចោលសំណល់រឹង និងសំណល់គ្រោះថ្នាក់	មាត្រា៣ មាត្រា១៥ មាត្រា១៧ មាត្រា២០ មាត្រា២១ មាត្រា២៤ មាត្រា២៥ មាត្រា២៦	
១១. អនុក្រឹត្យលេខ ២៧ ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹក (០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩)	ក្រសួងបរិស្ថាន	សារធាតុគីមី សំណល់សារធាតុគីមី និងសំណល់គ្រោះថ្នាក់	- ត្រួតពិនិត្យលើរាល់សកម្មភាពដែលអាចបង្កឱ្យមានការបំពុលទឹក និងការកំរិតការបញ្ចេញសារធាតុបំពុលទឹក	មាត្រា៦ មាត្រា៨ មាត្រា៩ មាត្រា១០ មាត្រា១១	
១២. អនុក្រឹត្យលេខ ៤២ ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំលេង (១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០០)	ក្រសួងបរិស្ថាន	សារធាតុវិទ្យុសកម្ម សារធាតុផ្សេះ និងសារធាតុបំពុលខ្យល់	- ត្រួតពិនិត្យលើរាល់សកម្មភាពដែលអាចបង្កឱ្យមានការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំលេង និងធ្វើការកំរិតការបញ្ចេញសារធាតុបំពុលខ្យល់	មាត្រា៨ មាត្រា១០ មាត្រា១៤	
១៣. អនុក្រឹត្យលេខ ៤២ ស្តីពី ស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា (១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០១)	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	សារធាតុគីមីបំរើផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម	- រៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ស្តង់ដារផលិតផលឧស្សាហកម្ម - បង្កើនគុណភាពផលិតផលឧស្សាហកម្ម និងសុវត្ថិភាពសាធារណៈ និងលើកទឹកចិត្តអ្នកវិនិយោគ ។	មាត្រា ៥	

៤.២ បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗ នៃបរិធានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

យោងតាមតារាង ៤-១ ខាងលើ បានបង្ហាញថា កម្ពុជាគឺពុំទាន់មានច្បាប់រួម ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅឡើយទេ។ ចំពោះបរិធានច្បាប់ដែលមាន (ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ) ភាគច្រើនបានចែងពីបទបញ្ញត្តិទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីទៅតាមប្រភេទឬក្រុម ហើយដែលតារាងនៃសារធាតុគីមីទាំងនោះត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២-៥ តារាង ២-៦ និងតារាង ៤-៤ ។ ចំពោះនិតិវិធី និងបទបញ្ជាដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី ត្រូវបានចែងជាបទបញ្ញត្តិដោយឡែកៗនៃបរិធានច្បាប់ សំរាប់ប្រភេទឬក្រុមនៃសារធាតុគីមី ដូចមានសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ៤-២ ខាងក្រោម :

- <u>ការផ្សព្វផ្សាយបរិធានច្បាប់</u>

ជាទូទៅ ក្រោយទទួលបានការអនុម័ត បរិធានច្បាប់នឹងត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ឬស្ថាប័នទទួលបន្ទុកអនុវត្ត តាមរយៈសេចក្តីជូនដំណឹង សេចក្តីចំលងជូន និងការផ្សព្វផ្សាយតាមវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ និងកាសែត ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងការអនុវត្តយន្តការនៃការផ្សព្វផ្សាយបែបនេះ មិនបានធ្វើជាប្រចាំនិងមិនបានគ្រប់បរិធានច្បាប់ទេ ហើយការផ្សព្វផ្សាយក៏មិនបានទូលំទូលាយដែរ ភាគច្រើនគឺសំរាប់តែមន្ត្រីដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការអនុវត្តផ្ទាល់តាមរយៈសិក្ខាសាលា និងការប្រជុំបុណ្ណោះ។ ចំណែកឯស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលមានផលប្រយោជន៍រួម គឺបានទទួលពត៌មានផ្សព្វផ្សាយនេះតិចតួចតាមរយៈសិក្ខាសាលា ឬការប្រជុំ និងឯកសារចំលងជូន ។

តារាង ៤-២: បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗនៃបរិធានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

នីតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យ	បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗដែលចែងពីនីតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ
ការចុះបញ្ជី	**មាត្រា ៤ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម** : ជីគីមីគ្រប់ប្រភេទដែលនឹងអាចដាក់លក់នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវតែមានកិច្ចចុះបញ្ជីការនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ទោះបីជីគីមីនោះបានមកពីការនាំចូល ឬការផលិតក្នុងស្រុកក៏ដោយ ។	ជីគីមីគ្រប់ប្រភេទ តែពុំមានបញ្ជីទេ
	មាត្រា ១២ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : រូបវន្តបុគ្គល ឬនិតិបុគ្គល ដែលបាននឹងកំពុងឬមានបំណងធ្វើអាជីវកម្មថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវចុះបញ្ជីការ និងមានលិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។	បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើមានបង្ហាញក្នុងតារាង ២.៥ ជំពូក ២
	មាត្រា ១៣ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : ថ្នាំកសិកម្មដែលត្រូវចុះបញ្ជីការនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទមាន : ១- ថ្នាំកសិកម្មដែលកំពុងត្រូវបានចរាចរលក់ដូរក្នុងទីផ្សារនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តែពុំបានចែងក្នុងប្រកាសអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ២- ថ្នាំកសិកម្មដែលមានចែងក្នុងបញ្ជីអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ៣- ថ្នាំកសិកម្មថ្មី ដែលមិនស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ទី១ អនុលោមតាមចំណាត់ថ្នាក់អង្គការ WHO ។ ៤- ថ្នាំកសិកម្មដែលបានធ្វើការចុះបញ្ជីការរួច តែបានប្តូររូបមន្ត ឬឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម ។	បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើមានបង្ហាញក្នុងតារាង ២.៥ ជំពូក ២
ការសុំលិខិតអនុញ្ញាត	**មាត្រា ៨ ច្បាប់ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងឱសថ** : ១. ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងសុខាភិបាលចំពោះ : • ការបើក បិទ ឬប្តូរទីតាំងគ្រឹះស្ថានលក់ឱសថ គ្រឹះស្ថានអាហារ័ណ នីហារ័ណ ឱសថ និងគ្រឹះស្ថានផលិតឱសថ ។ • ការធ្វើអាជីវកម្ម អាហារ័ណ នីហារ័ណកម្មឱសថ ។ • ការនាំចូល នាំចេញ ស្តុកឱសថ និងវត្ថុធាតុដើមសម្រាប់ផលិតឱសថ ។ ២.	ផលិតផលគីមីសំរាប់ផលិតឱសថ និងផលិតផលឱសថគ្រប់ប្រភេទ តែពុំមានជាបញ្ជីទេ

នីតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យ	បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗដែលចែងពីនីតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ
	មាត្រា ៦ ច្បាប់ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងគុណភាព សុវត្ថិភាពលើផលិតផល ទំនិញ និងសេវាកម្ម : រាល់ផលិតផលទំនិញ ឬសេវាកម្មទាំងឡាយដែលអាចប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាព ឬសុខភាពនៃអ្នកប្រើផលិតកម្ម ឬពាណិជ្ជកម្មនៃផលិតផលទំនិញ និង សេវាកម្មទាំងនោះ តម្រូវឱ្យមានការធ្វើប្រតិវេទន៍ជាមុន ជូនដល់ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច និងមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចក្រោយពីមានការពិនិត្យរួច ព្រមទាំងមានបញ្ជាក់បង្ហាញអំពីវិធីប្រើជាភាសាខ្មែរ ។	ផលិតផលទំនិញគ្រប់ប្រភេទ តែពុំមានជាបញ្ជីឈ្មោះទេ
	មាត្រា ៩ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : រូបវន្តបុគ្គល ឬនិតិបុគ្គល ឬក្រុមហ៊ុនណាដែលមានបំណងផលិត ឬនាំចូល ឬនាំចេញជីគីមី ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។	ជីគីមីគ្រប់ប្រភេទ តែពុំមានបញ្ជីទេ
	មាត្រា ១០ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : ការលក់ដូរជីគីមីក្រៅយថាប្រភេទ ឬជីគីមីអន់គុណភាព ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងត្រូវអនុវត្តតាមការណែនាំរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អំពីការធ្វើអាជីវកម្មជីគីមីទាំងនោះ ។	ជីគីមីគ្រប់ប្រភេទ តែពុំមានបញ្ជីទេ
	មាត្រា ២០ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : ការវេចខ្ចប់ថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្មត្រូវហាមឃាត់ ។ ការវេចខ្ចប់ថ្មីអាចប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាតែមានលិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ការច្រក ឬរំលែក ថ្នាំកសិកម្មណាមួយទៅក្នុងដប ឬថង់ ឬសំភារៈវេចខ្ចប់ចំណីអាហារ ឬភេសជ្ជៈ ត្រូវហាមឃាត់ជាដាច់ខាត ។	
	មាត្រា ២២ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : របៀប និងល័ក្ខខ័ណ្ឌទុកដាក់ថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ទីតាំងឃ្លាំងទុកដាក់ថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមានការឯកភាពពីក្រសួងបរិស្ថាន។	
	មាត្រា ២៣ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : រាល់ការបោះចោល ការបំផ្លាញចោលនូវសំណល់ ឬសំភារៈវេចខ្ចប់ថ្នាំកសិកម្មរបស់អាជីវករ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមានការឯកភាពពីក្រសួងបរិស្ថាន ។	
	មាត្រា ២៤ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : រាល់ការផ្សព្វផ្សាយថ្នាំកសិកម្មទោះតាមមធ្យោបាយណាក៏ដោយ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ អាចអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មបានចំពោះតែថ្នាំកសិកម្មណាដែលបានចុះបញ្ជីការពេញលេញរួចហើយ ។	បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើមានបង្ហាញក្នុងតារាង ២.៥ ជំពូក ២

និតិវិធី និងបទបញ្ញា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យ	បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗដែលចែងពីនិតិវិធី និងបទបញ្ញា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ
	មាត្រា ២០ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៧ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង : ការនាំចេញនូវសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសក្រៅអាចនឹងប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះត្រាណាមានការឯកភាពពីក្រសួងបរិស្ថាន និងមានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ព្រមទាំងលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលរបស់សាមីប្រទេសជាមុនសិន ។ ការនាំចេញសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ត្រូវអនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិបាសែល ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការដឹកជញ្ជូនអន្តរជាតិ និងការបោះបង់ចោលសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ឆ្នាំ ១៩៨៩ ដែលចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ០៥ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩២ ។	បញ្ជីសំណល់គ្រោះថ្នាក់ គឺយោងទាំងស្រុងលើឧបសម្ព័ន្ធនៃអនុសញ្ញាបាសែល
	មាត្រា ១០ អនុក្រឹត្យលេខ ២៧ ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹក : ការបញ្ចេញចោល ឬការដឹកចេញនូវសំណល់រាវពីប្រភពបំពុលទៅកន្លែងដទៃក្នុងគោលបំណងណាមួយ ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតពីក្រសួងបរិស្ថានជាមុនសិន និងត្រូវធ្វើសេចក្តីចំលងនៃពាក្យសុំនោះទៅក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។	
	មាត្រា ១៤ អនុក្រឹត្យលេខ ៤២ ស្តីពី ការត្រួត ពិនិត្យការបំពុលខ្យល់ និងការរំខាន ដោយសំលេង : ការសុំអនុញ្ញាតនាំចូលនូវសារធាតុនេះត្រូវមានភ្ជាប់នូវលទ្ធផលវិភាគដែលបញ្ជាក់ពីបរិមាណជាតិស្ពាន់ធ័រ សំណ បង់សែន និងអ៊ីដ្រូកាប៊ូប្រហើរពីប្រភពដើមនៃការនាំចូល ឬការផលិត ។	ស្ពាន់ធ័រ សំណ បង់សែន និងសារធាតុអ៊ីដ្រូកាប៊ូប្រហើរ
ការបិទស្លាកសញ្ញា	មាត្រា ៨ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : គ្រប់សំភារៈវេចខ្ចប់ជីគីមីទាំងអស់ត្រូវមានស្លាកសញ្ញាដើម្បីផ្តល់ពត៌មានគ្រប់គ្រាន់ និងច្បាស់លាស់ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ជាភាសាខ្មែរ ស្របតាមការណែនាំរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។	ជីគីមីគ្រប់ប្រភេទ តែពុំមានបញ្ជីទេ
	មាត្រា ១៨ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : គ្រប់សំភារៈវេចខ្ចប់ថ្នាំកសិកម្មដែលនឹងនាំចូល ស្តុកទុក លក់ដុំ និងលក់រាយ ត្រូវមានស្លាកសញ្ញាជាភាសាខ្មែរដែលងាយយល់ ។ ទំរង់និងលក្ខណៈនៃផ្លាកសញ្ញាត្រូវកំណត់ដោយ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។	បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើ មានបង្ហាញក្នុងតារាង ២.៥ ជំពូក ២
ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌ	មាត្រា ១២ ច្បាប់ ស្តីពី កិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ : ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធដើម្បីចងក្រងបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌដែលបញ្ជាក់ពី : - ប្រភព ប្រភេទ និងបរិមាណនៃសារធាតុបំពុលនិងសំណល់ដែលបាននាំចូល បង្កើតឡើង ដឹកជញ្ជូន កែឆ្នៃឡើងវិញ បានប្រព្រឹត្តកម្ម រក្សាទុក បោះបង់ចោល ឬបញ្ចេញចោលទៅក្នុងអាកាស ទឹក ដី ឬលើដី ។	សារធាតុបំពុល សំណល់ សារធាតុពុល និងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់ទូទៅ ដោយពុំមានបញ្ជីឈ្មោះ ឬប្រភេទ

និតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យ	បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗដែលចែងពីនិតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ
	- ប្រភព ប្រភេទ និងបរិមាណនៃសារធាតុពុលនិងសារធាតុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ដែលបាននាំចូល ផលិត ដឹកជញ្ជូន រក្សាទុក ប្រើប្រាស់ បង្កើតឡើង បានប្រព្រឹត្តកម្មកែឆ្នៃឡើងវិញ បោះបង់ចោលឬដែលបានបញ្ចេញទៅក្នុងអាកាស ទឹក ឬទៅក្នុងដី ឬលើដី។ - ប្រភព ប្រភេទ និងទំហំនៃការរំខានដោយសម្លេង និងរំញ័រ ។	
ការហាមឃាត់	**មាត្រា ១៧ ក្រឹត្យច្បាប់លេខ ៣៣ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងវិស័យជលផល :** ត្រូវហាមឃាត់ជាដាច់ខាត ចំពោះការធ្វើនេសាទគ្រប់ប្រភេទក្នុងដែននេសាទទឹកសាបដោយប្រើឧបករណ៍ហាមឃាត់ដូចខាងក្រោមនេះ : ក. ខ្សែភ្លើងឆក់ វិសេវ គ្រឿងផ្ទុះ ឬថ្នាំបំពុលគ្រប់ប្រភេទ ខ.	ថ្នាំបំពុលគ្រប់ប្រភេទ តែពុំមានបញ្ជីប្រភេទថ្នាំ
	មាត្រា ២១ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៦ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង : ហាមឃាត់ជាដាច់ខាតការនាំចូលសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ពីប្រទេសក្រៅចូលមកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។	បញ្ជីសំណល់គ្រោះថ្នាក់ គឺយោងលើ ឧបសម្ព័ន្ធនៃអនុសញ្ញា បាសែល
	មាត្រា ៦ អនុក្រឹត្យលេខ ២៧ ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹក : ហាមឃាត់ជាដាច់ខាតនូវរាល់ការចាក់ចោល ឬការបង្ហូរសំណល់រាវពីប្រភពបំពុលណាមួយដែលមិនអនុវត្តតាមកំរិតកំណត់ស្តង់ដារ នៃការបញ្ចេញសំណល់រាវ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ និង មាត្រា៥ នៃអនុក្រឹត្យនេះ ។	
	មាត្រា ៨ អនុក្រឹត្យលេខ ២៧ ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹក : ហាមឃាត់ជាដាច់ខាតនូវរាល់ការចាក់សំរាម សំណល់រឹង ឬសារធាតុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ទៅក្នុងតំបន់ទឹកសាធារណៈ ឬប្រព័ន្ធលូសាធារណៈ ។ ហាមឃាត់ជាដាច់ខាតនូវការទុកដាក់ ឬការចាក់ចោលសំរាម សំណល់រឹងឬ សារធាតុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ដែលនាំឱ្យមានការបំពុលទឹកតំបន់ទឹកសាធារណៈ។	
	មាត្រា ៨ អនុក្រឹត្យលេខ ៤២ ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលខ្យល់ និងការរំខាន ដោយសំលេង : ហាមឃាត់ដាច់ខាតនូវការបញ្ចេញសារធាតុបំពុលទៅក្នុងបរិយាកាសដែលមិនឆ្លើយតបទៅនឹងកំរិតកំណត់ស្តង់ដារ ដូចមានចែងនៅក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ ៣ និង ៤ ។	
	មាត្រា ១០ អនុក្រឹត្យលេខ ៤២ ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលខ្យល់ និងការរំខាន ដោយសំលេង : ការនាំចូល និងផលិតនូវសារធាតុនេះដែលមានជាតិស្ពាន់ធ័រ សំណ បង់សែន និងសារធាតុអ៊ីដ្រូកាប៊ូប្រហើរ ត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងការកំរិតកំណត់ស្តង់ដារ ដូចមានចែងនៅក្នុងតារាង ឧបសម្ព័ន្ធ ៨ ។	ស្ពាន់ធ័រ សំណ បង់សែន និង សារធាតុអ៊ីដ្រូកាបូប្រហើរ

និតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យ	បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗដែលចែងពីនិតិវិធី និងបទបញ្ជា គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ
ការផ្តន្ទាទោសចំពោះការមិនអនុវត្ត	**មាត្រា ៦៤ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ :** រដ្ឋហាមឃាត់ និងផ្តន្ទាទោសជាទម្ងន់ដល់ជនណាដែលនាំចូល ផលិត លក់ដូរ គ្រឿងញៀន ទំនិញ ក្លែងក្លាយ ហួសរយៈពេលប្រើដែលប៉ះពាល់ដល់សុខភាព អាយុជីវិតរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ ។	គ្រឿងញៀនទូទៅ តែមិនមានបញ្ជីឈ្មោះ
	មាត្រា ១២ ច្បាប់ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងឱសថ : ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ២០.០០០.០០០រៀល (ម្ភៃលានរៀល) ដល់ ៥០.០០០.០០០រៀល (ហាសិបលានរៀល) ឬផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ០៥ឆ្នាំ ដល់ ១០ឆ្នាំ ឬទោសទាំងពីរនេះ ចំពោះជនណាដែលបានធ្វើផលិតកម្មអាហារ៉ណ នីហរ៉ណ និងពាណិជ្ជកម្មដោយចេតនាឱសថមានសារជាតិញៀន ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ឱសថក្លែងក្លាយ ឱសថគ្មានគុណភាព ឱសថហួសរយៈពេលប្រើប្រាស់ដែលប៉ះពាល់ដល់សុខភាព អាយុជីវិតរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ ។	ផលិតផលឱសថទូទៅ
	មាត្រា ៣៥ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៩ ស្តីពី បមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្ម : ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យរដ្ឋបាលដូចខាងក្រោមនេះ : ១- ព្រមានជាលាយល័ក្ខអក្សរ និងឃាត់ទុកវត្ថុល្មើសជាបណ្តោះអាសន្ន រួចរៀបចំសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបានធ្វើអាជីវកម្មសំភារៈកសិកម្មដែលពុំបានចុះបញ្ជីការដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤ មាត្រា ១១ មាត្រា ១២ និងមាត្រា ៣១ ។ ២- ព្រមានជាលាយល័ក្ខអក្សរ និងបង្ខំឱ្យធ្វើកិច្ចសន្យាកែតម្រូវក្នុងរយៈពេល ៧ ថ្ងៃ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបានធ្វើអាជីវកម្មសំភារៈកសិកម្មដោយពុំមានលិខិតអនុញ្ញាតធ្វើអាជីវកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥ មាត្រា ៧ មាត្រា ១៣ និងមាត្រា ២១ ។ ឃាត់ទុកវត្ថុតាងជាបណ្តោះអាសន្ន រួចរៀបចំសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការក្នុងករណីប្រព្រឹត្តល្មើសលើកទី ២ ។ ៣- ព្រមានជាលាយល័ក្ខអក្សរ និងឃាត់ទុកវត្ថុល្មើសជាបណ្តោះអាសន្ន រួចរៀបចំសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលណាដែលធ្វើអាជីវកម្មសំភារៈកសិកម្ម ក្លែងបន្លំ ឬខូចគុណភាព ឬខុសពីការធានាគុណភាពដែលបានចុះបញ្ជីការ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦ មាត្រា ៩ មាត្រា ២២ មាត្រា ២៩ មាត្រា ៣២ និងមាត្រា ៣៤ ។ ដកហូតលិខិតអនុញ្ញាតធ្វើអាជីវកម្មជាស្ថាពរក្នុងករណីប្រព្រឹត្តល្មើសលើកទី ២ ។ ៤- ព្រមានជាលាយល័ក្ខអក្សរ ហើយបង្ខំឱ្យធ្វើកិច្ចសន្យាកែតម្រូវក្នុងរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើអាជីវកម្មសំភារៈកសិកម្មដោយបំពានលើបមាណីយ នៃការវេចខ្ចប់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨ មាត្រា ១៩ មាត្រា ២០ មាត្រា ២៩ និងមាត្រា ៣៣ ។ ដកហូតលិខិតអនុញ្ញាតធ្វើអាជីវកម្មជាបណ្តោះអាសន្នក្នុងករណីប្រព្រឹត្តល្មើសលើកទី ២ ។	សំភារៈកសិកម្មទូទៅ

និតិវិធី និងមធ្យោបាយ គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យ	បទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗដែលចែងពីនិតិវិធី និងមធ្យោបាយ គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមី	សារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិ
	៥- ព្រមានជាលាយល័ក្ខអក្សរ ហើយបង្ខំឱ្យធ្វើកិច្ចសន្យាកែតម្រូវក្នុងរយៈពេល ៧ ថ្ងៃ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបានធ្វើអាជីវកម្មថ្នាំកសិកម្មដោយមិនធានាសុវត្ថិភាពក្នុងការទុកដាក់ បោះចោលកាកសំណល់ ឬសំភារៈវេចខ្ចប់ ឬផ្សព្វផ្សាយថ្នាំកសិកម្មដោយពុំមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៣ មាត្រា ២៤ និងមាត្រា ២៥ ។ ដកហូតលិខិតអនុញ្ញាតធ្វើអាជីវកម្មជាបណ្តោះអាសន្នក្នុងករណីប្រព្រឹត្តល្មើសលើកទី ២ ។ ៦- ព្រមានជាលាយល័ក្ខអក្សរ ហើយបង្ខំឱ្យធ្វើកិច្ចសន្យាកែតម្រូវក្នុងរយៈពេល ៧ ថ្ងៃ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបាននាំចូល ឬផលិតគ្រាប់ពូជមានវិញ្ញាបនប័ត្រ ឬបំរែកពូជដំណាំ ដោយពុំមានការអនុញ្ញាត ឬចុះបញ្ជីការនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៧ និងមាត្រា ២៨ ។ ការផ្តន្ទាទោសពិន័យរដ្ឋបាល តាមការកំណត់ខាងលើនេះ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។	

៤.៣ បទបញ្ញត្តិនៃបរិធានច្បាប់លើវដ្តនៃសារធាតុគីមី

បរិធានច្បាប់ដែលមានស្រាប់ដូចបានរៀបរាប់នៅក្នុងតារាង ៤-១ ខាងលើ គឺបានដោះស្រាយសំរាប់ដំណាក់កាល ឬវដ្តនៃសារធាតុគីមី ដែលគិតចាប់ពីការផលិត នាំចូល រក្សាទុក ដឹកជញ្ជូន ចែកចាយ ប្រើប្រាស់ និងបោះបង់ចោល ។ អនុលោមទៅតាមក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដែលមានស្រាប់ គឺបានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីវិសាលភាពនៃបទបញ្ញត្តិច្បាប់ទាំងនោះ ដែលបានគ្របដណ្តប់លើរាល់សកម្មភាពទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី ឬវដ្តនៃសារធាតុគីមី ដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង ៤-៣ ខាងក្រោម ។

តារាង ៤-៣: បរិធានច្បាប់សំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី តាមប្រភេទនៃការប្រើប្រាស់

ចំណាត់ថ្នាក់សារធាតុគីមី	ដំណាក់កាល ឬវដ្តនៃសារធាតុគីមី ដែលស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិច្បាប់						
	នាំចូល	ផលិតផល	រក្សាទុក	ដឹកជញ្ជូន	ចែកចាយ	ប្រើប្រាស់	បោះចោល
ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត (សំរាប់វិស័យកសិកម្ម និងសំរាប់ការពារសុខភាពសាធារណ:)	x	x	x	x	x	x	x
ជីគីមី	x	x	x	x	x	x	x
សារធាតុគីមីឧស្សាហកម្ម	x	x	x			x	x
ផលិតផលប្រេងឥន្ធន: (តេល:សិលា)	x		x	x	x		
សារធាតុគីមីប្រើតាមលំនៅដ្ឋាន	x	x					
សំណល់គីមី	x	x	x	x	x	x	x

៤.៤ ដំណោះស្រាយ និងនីតិវិធីក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីត្រូវបានបែងចែកជាបួនផ្នែកសំខាន់ៗ គឺ: នីតិវិធីនៃការនាំចូលសារធាតុគីមី នីតិវិធីនៃការធ្វើអាជីវកម្មជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម នីតិវិធីហាមឃាត់មិនឱ្យប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី និងនីតិវិធីប្រើប្រាស់ស្ថិតក្រោមការដាក់កំរិតតឹងតែង។ នីតិវិធីទាំងនេះ ត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់/សេចក្តីប្រកាស សំដៅធានាគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងមិនបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់សុខភាពសាធារណ: និងសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន។ សេចក្តីបរិយាយពីនីតិវិធីនិមួយៗមានដូចតទៅ:

៤.៤.១ នីតិវិធីនៃការនាំចូលសារធាតុគីមី (លិខិតប្រតិវេទនៃការនាំចូលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាគុណភាពនិងសុវត្ថិភាព)

ក្នុងការនាំចូលសារធាតុគីមី និងផលិតផលគ្រប់គ្រងដោយបញ្ញត្តិបច្ចេកទេសផ្សេងទៀត បែបបទត្រួតពិនិត្យគយជាសកលត្រូវបំពេញបន្ថែមទៀតដោយការត្រួតពិនិត្យភាពសមស្រប ពាក់ព័ន្ធនឹងគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពផលិតផល ដែលធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នទទួលបន្ទុកដោយឡែក គឺនាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូលនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន) ។ ការត្រួតពិនិត្យបន្ថែមដោយស្ថាប័នចុងក្រោយនេះ ត្រូវបានអនុវត្តន៍តាមបែបបទដូចខាងក្រោម :

៤.៤.១.១ ការត្រួតពិនិត្យឯកសារនាំចូល

និតិវិធីនេះ គឺសំដៅលើការត្រួតពិនិត្យឯកសារសុំនាំចូលទំនិញ ដែលអ្នកនាំចូលត្រូវដាក់ពាក្យសុំការអនុញ្ញាតិនាំចូលទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីសុំការអនុញ្ញាតិនាំទំនិញឆ្លងកាត់ច្រកព្រំដែន ។ ពាក្យសុំអនុញ្ញាតនាំចូលសារធាតុគីមីឆ្លងកាត់ព្រំដែននិងឯកសារនានាដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវផ្តល់ជូនសមត្ថកិច្ចត្រួតពិនិត្យយ៉ាងហោចណាស់ ១ សប្តាហ៍មុនពេលទំនិញត្រូវបានដឹកជញ្ជូនដល់ព្រំដែន ។ ឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលអ្នកនាំចូលត្រូវផ្តល់ជូនសមត្ថកិច្ចត្រួតពិនិត្យ រួមមាន :

- វិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់គុណភាពយថាប្រភេទ ដែលផ្តល់ឱ្យដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសសាមីនាំចេញ ។
- អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ ។
- លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូល ដែលចេញឱ្យដោយស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធចំពោះមុខទំនិញដែលស្ថិតក្រោមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។
- ប័ណ្ណបញ្ជាក់សុវត្ថិភាពសារធាតុគីមីដែលត្រូវនាំចូល ។
- លិខិតផ្ទុកទំនិញ (នាវា ឬយន្តហោះ) ។
- វិក័យប័ត្រមុខទំនិញ ។
- បញ្ជីវេចខ្ចប់ទំនិញ
- លិខិតប្រកាសគោលបំណងសំរាប់ការប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា ។

ក្រោយពីបានទទួលពាក្យសុំការអនុញ្ញាតនាំចូល អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនឹងធ្វើការពិនិត្យលើឯកសារនាំចូល និងពិនិត្យលើប្រវត្តិក្រុមហ៊ុននាំចូល និងឈ្មោះនៃសារធាតុគីមី ឬផលិតផលដែលត្រូវនាំចូល ដោយផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅនឹងស្តង់ដារឬបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេសជាតិ និងអន្តរជាតិ ។

៤.៤.១.២ ការត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីនៅចំនុចត្រួតពិនិត្យព្រំដែន

នៅពេលបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល ក្រុមហ៊ុនឬសេវាដឹកជញ្ជូនត្រូវយកឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលទំនិញ អមជាមួយនឹងទំនិញ ដើម្បីឱ្យអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៅតាមច្រកទ្វារព្រំដែនធ្វើការត្រួតពិនិត្យទំនិញ ។ ការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុននឹងអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូល គឺមានគោលបំណងធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើទិដ្ឋភាពខាងក្រៅ រួមមានការត្រួតពិនិត្យលើឯកសារដែលបានផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុនស្នើសុំនាំចូលដោយផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងច្បាប់ និងសេចក្តីតំរូវនានា ព្រមទាំងធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើស្លាកសញ្ញាផលិតផល សំបកវេចខ្ចប់ លក្ខណៈរូបនៃសារធាតុដែលវេចខ្ចប់។

ក្នុងករណីខ្លះ ការនាំចូលទំនិញត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយមានល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចខាងក្រោម :

- ធ្វើការត្រួតពិនិត្យគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពផលិតផលគីមី ដោយការយកសំណាកទៅវិភាគដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់បញ្ញត្តិជាតិ និងអន្តរជាតិ ក្រោយពេលទំនិញអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលនិងស្តុក ។
- ការវិភាគពីគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពផលិតផលគីមី អាចធ្វើទាំងនៅក្នុងប្រទេស ឬក្រៅប្រទេសទៅតាមលទ្ធភាព។
- នឹងត្រូវបញ្ជូនផលិតផលសារធាតុគីមីត្រឡប់ទៅប្រទេសដើមវិញ ក្នុងករណីដែលលទ្ធផលវិភាគនៃមន្ទីរពិសោធន៍បង្ហាញថា គុណភាពនិងសុវត្ថិភាពផលិតផលសារធាតុគីមីនោះ មិនឆ្លើយតបទៅនឹងបទបញ្ញត្តិជាតិ និងអន្តរជាតិ ។

- និងត្រូវផ្តល់សិទ្ធិនាំចូលស្របច្បាប់ដល់អ្នកនាំចូល ក្នុងករណីដែលគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពសារធាតុគីមីនោះ ឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីតំរូវដោយបទបញ្ញត្តិជាតិនិងអន្តរជាតិ ដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយលទ្ធផលវិភាគ ។

៤.៤.២ និតិវិធីនៃការធ្វើអាជីវកម្មជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម

គោលបំណងដ៏សំខាន់នៃនិតិវិធីនេះ គឺជំរុញការអនុវត្តបទបញ្ញត្តិច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីកសិកម្ម សំដៅធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការគ្រប់គ្រងជីគីមីនិងថ្នាំកសិកម្មនៅកម្ពុជា និងលើកកំពស់សុខភាពប្រជាពលរដ្ឋ និងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ គឺជាអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់កម្ពុជា ដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តនិតិវិធីនៃការធ្វើអាជីវកម្ម នាំចូលជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម។ ដោយឡែក ក្រសួងបរិស្ថានមានភារកិច្ចសហការក្នុងការគ្រប់គ្រងលើការបោះបង់ចោលជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម ដែលលែងត្រូវការប្រើប្រាស់តាមវិធីប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន។

ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិក្នុងការនាំចូលជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម អ្នកនាំចូលត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅកាន់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។ រូបវន្តបុគ្គល ឬនិតិបុគ្គលដែលបាននឹងកំពុង ឬមានបំណងធ្វើអាជីវកម្មថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវធ្វើការចុះបញ្ជី និងត្រូវសុំការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។ ចំពោះថ្នាំកសិកម្មទាំងឡាយណា ដែលមិនបានចុះបញ្ជី ឬគ្មានការសំរេចឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ថ្នាំប្រភេទនោះនឹងត្រូវបានហាមឃាត់ដល់រាល់ការនាំចូល ផលិត លាយ វេចខ្ចប់ និងលក់ដុំ។ល។

៤.៤.២.១ ការចុះបញ្ជីការ

ការចុះបញ្ជីការថ្នាំកសិកម្មមាន ៤ ប្រភេទ រួមមាន :

- <u>ការចុះបញ្ជីការបណ្តោះអាសន្ន</u> : ការចុះបញ្ជីការនេះត្រូវធ្វើសំរាប់គ្រប់ប្រភេទនៃថ្នាំកសិកម្ម ដែលស្ថិតក្នុងការកំណត់អនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងដែលកំពុងចរាចរនៅលើទីផ្សារ ។
- <u>ការចុះបញ្ជីការមានល័ក្ខខ័ណ្ឌ</u> : ការចុះបញ្ជីនេះត្រូវធ្វើចំពោះថ្នាំកសិកម្មណា ដែលការចុះបញ្ជីលើកដំបូងត្រូវបានតំរូវឱ្យបំពេញ ប៉ុន្តែ ទិន្នន័យឬល័ក្ខខ័ណ្ឌចាំបាច់ផ្សេងទៀតនឹងតំរូវឱ្យផ្តល់បន្ថែមទៅតាមផ្នែកបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។
- <u>ការចុះបញ្ជីការពេញលេញ</u> : ការចុះបញ្ជីនេះធ្វើចំពោះថ្នាំកសិកម្មណា ដែលអ្នកស្នើសុំចុះបញ្ជីបានបំពេញទាំងស្រុងតាមការតំរូវផ្នែកបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។
- <u>ការឱ្យសិទ្ធិប្រើប្រាស់សំរាប់ការពិសោធន៍</u> : គឺជាការសំរេចឱ្យសិទ្ធិនាំចូលនូវថ្នាំកសិកម្មទាំងឡាយណា ដែលមិនទាន់មានការសំរេចឱ្យប្រើប្រាស់នៅក្នុងស្រុក ហើយនាំចូលមកសំរាប់តែគោលបំណងស្រាវជ្រាវប៉ុណ្ណោះ ។

វិញ្ញាបនប័ត្រចុះបញ្ជីការនឹងមានសុពលភាពរយៈពេល ៣ ឆ្នាំ ក្នុងករណីដែលគ្មានការដកហូត ឬលប់ចោល ។ ការផ្តល់ឱ្យជាថ្មីនឹងមានរយៈពេលដូចគ្នា ។ ប្រសិនបើមានកំហុស ឬយឺតយ៉ាវក្នុងការសុំចុះបញ្ជីការជាថ្មី នោះសុពលភាពនឹងត្រូវផុតកំណត់ដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។ ការស្នើសុំពន្យារសុពលភាពវិញ្ញាប័នប័ត្រចុះបញ្ជីការនឹងអាចផ្តល់បន្តរយៈពេល ១ ឆ្នាំ ក្នុងករណីដែលមានមូលហេតុសមរម្យ ។

៤.៤.២.២ ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់

- ចំពោះថ្នាំកសិកម្មដែលស្លាកសញ្ញាលើសំភារៈវេចខ្ចប់មានសរសេរជាភាសាខ្មែរ ។
- រាល់សំភារៈវេចខ្ចប់ថ្នាំកសិកម្មត្រូវតែឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដារ ដែលកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។
- វិធីសាស្ត្រ និងល័ក្ខខ័ណ្ឌរក្សាទុកឬស្តុកថ្នាំកសិកម្ម នឹងត្រូវបានកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ។ ការបង្កើតឃ្លាំងសំរាប់ទុកដាក់ថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមានការឯកភាពពីក្រសួងបរិស្ថាន ។
- ការបោះចោល និងការកំទេចចោលនូវសំណល់ ឬសំភារៈសំរាប់វេចខ្ចប់ថ្នាំកសិកម្មនៃអាជីវករ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមានការឯកភាពពីក្រសួងបរិស្ថាន ។
- រាល់ការផ្សាយឃោសនាពាណិជ្ជកម្ម ស្តីពីថ្នាំកសិកម្មតាមមធ្យោបាយនានា ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មអាចធ្វើទៅបានតែចំពោះថ្នាំកសិកម្មណា ដែលបានចុះបញ្ជីពេញលេញរួច ។

៤.៤.៣ បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលហាមឃាត់មិនឱ្យប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា

នៅក្នុងគោលបំណងការពារសុខភាពសាធារណៈ និងគុណភាពបរិស្ថាន ឱ្យជៀសផុតពីឥទ្ធិពលគ្រោះថ្នាក់នៃថ្នាំកសិកម្មដែលមានកំរិតពុលធ្ងន់ធ្ងរ និងដោយយោងទៅលើគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោកនិងអង្គការស្បៀងកសិកម្ម លើការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់នៃភាពគ្រោះថ្នាក់របស់ថ្នាំកសិកម្ម រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានសំរេចហាមឃាត់ការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីប្រភេទថ្នាំកសិកម្មចំនួន ១១៦ មុខ ដែលក្នុងនោះមាន ៩ មុខជាសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង ៤-៤ ខាងក្រោម ។

តារាង ៤-៤: បញ្ជីថ្នាំកសិកម្មដែលហាមឃាត់មិនឱ្យប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា

លរ	ឈ្មោះសារធាតុគីមី	ប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ភាពពុលរបស់អង្គការ WHO	ក្រុមគីមី	ផ្សេងៗ
01	1,1,2,2-Tetrachloroethane	FM		Org	
02	2,4,5-T	H	O	OC	
03	2,4,5-TP (Fenoprop)	H	O	OC	
04	Aldicarb	I	Ia	CA	
05	Aldoxycarb (Aldicarb sulfone)	I	O		
06	Aldrin	I	O	OC	(POP)
07	Aminocarb	I	O	Org	
08	Amitraz	I	O	Triazapentadiene	
09	Antu	R	O	CA	
10	Aramite	I	O	OC	
11	Arsenic compound (AS)	F		AS	
12	BHC / HCH, Lindane	I	II	OC	
13	Binapacryl	I,F	O	Org	
14	Bis (Tributyltin) oxide		O		
15	Bromophos	I	O		
16	Bromophos ethyl	I	O		
17	Cadmium Compound (Cd)	F		Inorg	
18	Calcium arsenate	I	Ib	AS	

លរ	ឈ្មោះសារធាតុគីមី	ប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ភាពពុល របស់អង្គការ WHO	ក្រុមគីមី	ផ្សេងៗ
19	Calcium cyanide	FM	Ib	Inorg	
20	Camphechlor (Toxaphene, Polychlorcamphene)	I	O	OC	(POP)
21	Captafol	F	Ia	OC	
22	Captan	F	Un	PD	
23	Carbophenothion	I	O		
24	Chlordane	I	II	OC	(POP)
25	Chlordecone	I	O	OC	
26	Chlordimeform	I	O	Formami-dine	
27	Chlorfen vinphos / CVP	I	Ib	OP	
28	Chlormephos	I	Ia	OP	
29	Chlorthiophos	I	O	OP	
30	Coumaphos	AC	Ia	OP	
31	Crimidine	R	O		
32	Crotoxyphos	I	O		
33	Cytokinin (Zeatin)	PGR		Antibiotic	
34	Cyanthoate / Tartan	I	O	OP	
35	Cyeloheximide	PGR	O	Org	
36	Cyhexatin	I	III	OT	
37	Daminozide	H	Un	Org	
38	DBCP(Dibromochloropropane)	FM	O	OC	
39	DDT	I	II	OC	(POP)
40	Demephion	I	O	OP	
41	Demeton	I	O	OP	
42	Demeton-S-methyl	I	Ib	OP	
43	Diamidafos	N	O		
44	Dieldrin	I	O	OC	(POP)
45	Demefox	I	O		
46	Dimetilan	I	O		
47	Dinose /Dinosebacetate,Amine	H	O	Dinitroph-enol	
48	Dinoterb	H	Ib	NP	
49	Dioxathion	I	O	OP	
50	Disulfoton / Ethylthiodemeton	I	Ia	OP	
51	DNOC	I	Ib	NP	
52	Edifenphos	F	Ib	OP	
53	Eldrin /Endrin/ Nendrin	I	O	OC	(POP)
54	Endosultan	I	II	OC	
55	Endothion	I	O		
56	EPN	I	Ia	OP	
57	Ethoprop / Ethoprophos	I	Ia	OP	
53	Ethylene dibromide	FM		Org	
59	Ethylene dichloride	FM		Org	
60	Ethylene Oxide	FM		Org	
61	Fenamiphos	N	Ia	OP	
62	Fensulfothion	I	O	OP	
63	Fentin (fenbutatin oxide)	I	Un	OT	
64	Fluoro acetamide	R	Ib	Org	
65	Fonofos	I	Ia	OP	
66	Fosthietan	N	O	OP	
67	Heptachlor	I	II	OC	(POP)
68	Hexachlorobenzene	F	Ia	OC	(POP)
69	IPSP	I	O		
70	Isobenzan	I	O	OC	
71	Isodrin (Isomer of Aldrin)	I	O		
72	Isoxathion	I	Ib	OP	
73	Lead arsenate	I	Ib	AS	
74	Lead Compound (Pb)			Inorg	
75	Leptophos	I	O	OP	
76	MCPB	H	III	OC	
77	Medinoterb acetate	H	O		
78	Mephospholan	I	O	OP	
79	Memaptophos	I	O	OP	

លរ	ឈ្មោះសារធាតុគីមី	ប្រើប្រាស់	ចំណាត់ថ្នាក់ភាពពុល របស់អង្គការ WHO	ក្រុមគីមី	ផ្សេងៗ
80	*Mercury Compound (Hg)*	*F*			
81	*Methacarbate*		*O*		
82	*Methamidophos*	*I*	*Ib*	*OP*	
83	*Methidation*	*I*	*Ib*	*OP*	
84	*Methomyl*	*I*	*Ib*	*CA*	
85	*Mevinphos*	*I*	*Ia*	*OP*	
86	*Mirex*	*I*	*O*	*OC*	**(POP)**
87	*Monocrotophos*	*I*	*Ib*	*OP*	
88	*Nitrilacarb*		*O*		
89	*Nitrofen*	*H*	*O*	*Nitrophenols*	
90	*Oxamyl*	*I*	*Ib*	*CA*	
91	*Oxydeprofos (ESP)*	*I*	*O*		
92	*Paraquat*	*H*	*II*	*BP*	
93	*Parathion (Parathion-ethyl)*	*I*	*Ia*	*OP*	
94	*Parathion-methyl*	*I*	*Ia*	*OP*	
95	*Pentachlorophenate de sodium*	*F*	*Ib*	*OC*	
96	*Pentachlorophenol / PCP*	*I, F, H*	*Ib*	*OC*	
97	*Phenothiol*	*H*	*III*	*OC*	
98	*Phorate*	*I*	*Ia*	*OP*	
99	*Phosfolan*	*I*	*O*	*OP*	
100	*Phoshamidon*	*I*	*Ia*	*OP*	
101	*Prothoate*	*I*	*O*	*OP*	
102	*Schradan*	*I*	*O*	*OP*	
103	*Scilliroside / red squill*	*R*	*O*	*Org*	
104	*Selenium Compound (Se)*	*F*			
105	*Sodium chlorate*	*H*	*III*	*OC*	
106	*Sodium Compound*	*F*			
107	*Sodium fluoroacetate*	*R*	*Ia*	*Org*	
108	*Strobane (Terpene polychlorinated)*	*I*			
109	*Sulfotep*	*I*	*Ia*	*OP*	
110	*Talinum compound*	*R*	*O*	*Inorg*	
111	*TEPP*	*I*	*O*	*OP*	
112	*Terbufos*	*I*	*Ia*	*OP*	
113	*Thionazin*	*I*	*O*	*OP*	
114	*Triamiphos*	*I, F, AC*	*O*		
115	*Triazophos*	*I*	*Ib*	*OP*	
116	*Trichloronate*	*I*	*O*	*OP*	

ប្រភព : ឧបសម្ព័ន្ធ ១ ប្រកាសលេខ ៥៩៨ ស្តីពី បញ្ជីរាយមុខថ្នាំកសិកម្មក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

កំណត់សំគាល់ :

AB	Alkyl Bromide
AC	Acaricide
AS	Arsenic Compound
BC	Benzamide Compound
BP	Botane pesticide or Bipyridylium Derivative
CA	Carbamate
CO	Coumarin derivative or Coumarin Anticoagulant
CU	Copper compound
DC	Dithiocarbamates
F	Fungicide
FM	Fumigant
H	Herbicide
I	Insecticide
IC	Inorganochlorine Compound
Inorg	Inorganic Compound
IP	Inorganic Phosphide
L	Larvicide
N	Nematicide
NP	Nitrophenol derivate
O	Obsolete
OC	Organochlorine Compound
ORG	Organic Compound
OP	Organophosphorus Compound
OT	Organotin Compound
PAA	Phenoxyacetic Acid derivative
PD	Phtgalimide Derivative
PGR	Plant Growth Regulation
PY	Pyrathroid
R	Rodenticide
SU	Substituted Urea
TC	Thiadiazin Compound or Thiocarbamate
TD	Triazin derivative
TU	Thiourea Compound
Un	Unlikely to present acute hazard in normal use

៤.៤.៤ បញ្ជីសារធាតុគីមីដែលស្ថិតក្រោមការដាក់កំរិតតឹងតែង

ក្នុងគោលបំណងទប់ស្កាត់ការផលិតគ្រឿងញៀន រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់កំរិតតឹងតែងលើសារធាតុគីមីមួយចំនួនដែលប្រើជាវត្ថុធាតុដើមសំរាប់ផលិតគ្រឿងញៀន តាមរយៈប្រកាសរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យការនាំចេញ នាំចូល និងចែកចាយសារធាតុគីមីឧស្សាហកម្ម ដែលអាចយកទៅប្រើប្រាស់ធ្វើជាវត្ថុធាតុដើមផលិតថ្នាំញៀន ។ យោងតាមសេចក្តីប្រកាសនេះ រាល់ការនាំចូលនូវបណ្តាសារធាតុគីមីដែលមានចែងក្នុងតារាង ៤-៥ ខាងក្រោម ត្រូវតែមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

តារាង ៤-៥: បញ្ជីសារធាតុគីមីឧស្សាហកម្មដែលស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតឹងតែងក្នុងការនាំចេញ នាំចូល និងចែកចាយ

លរ	ឈ្មោះសារធាតុគីមី	លរ	ឈ្មោះសារធាតុគីមី
1	*1-phenyl-2-propanone*	19	*Methylene Chloride*
2	*3,4-methilenedioxy-pgenyl-2-propanone*	20	*N-acetylanthranilic Acid*
3	*Acetic Acid (Glacial)*	21	*Palladium*
4	*Acetic Anhydride*	22	*Phenylacetic Acid*
5	*Acetone*	23	*Phosphorus Pentachloride*
6	*Acetyl Chloride*	24	*Phosphorus Trichloride*
7	*Anthranilic Acid*	25	*Piperidine*
8	*Barium Sulphate*	26	*Piperonal*
9	*Caustic Soda*	27	*Potassium Permanganate*
10	*Chloroform*	28	*Safrole*
11	*Ethyl Acetate*	29	*Soda Ash*
12	*Ethyl Ether*	30	*Solvents*
13	*Ethylidence Diacetate*	31	*Sulfuric Acid*
14	*Formic Acid*	32	*Thinner*
15	*Hydrochloric Acid*	33	*Thionyl Chloride*
16	*Isosafrole*	34	*Toluene*
17	*Lysergic Acid*	35	*Xylene*
18	*Methyl Ethyl Kethone*		

ប្រភព : ប្រកាស ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យការនាំចេញ នាំចូល និងចែកចាយសារធាតុគីមីឧស្សាហកម្ម ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៤ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

៤.៥ យន្តការដែលមិនស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ (Non-regulatory mechanism)

យន្តការដែលមិនស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់នៅក្នុងបរិបទនេះ គឺសំដៅទៅលើសកម្មភាពចូលរួមដោយស្ម័គ្រចិត្ត របស់ផ្នែកឯកជនទូទៅ។ យន្តការនេះកំពុងត្រូវបាននិយមប្រើប្រាស់នៅតាមបណ្តាប្រទេសជឿនលឿន និងបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការចូលរួមចំណែកគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីជាមួយស្ថាប័នរដ្ឋ ។ យន្តការទាំងនោះត្រូវបានបង្កើតឡើង ក្រោមរូបភាពជាសមាគមឧស្សាហកម្ម ក្រុមសង្គ្រោះបន្ទាន់នានា សមាគមអាជីវករទេសចរណ៍ ។ល ។ ហើយយន្តការទាំងនោះមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងទៅលើប្រភេទ ឬក្រុមនៃសារធាតុគីមីជាក់លាក់ ព្រមទាំងបានកំណត់នូវវិសាលភាពនៃការអនុវត្តការងាររបស់គេ ។

ដោយឡែកនៅកម្ពុជា យន្តការដែលមិនស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ដែលចូលរួមក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺពុំទាន់មាននៅឡើយទេ។ ប៉ុន្តែ មានផ្នែកឯកជនមួយចំនួនបានចូលរួមជាសកម្មភាពស្ម័គ្រចិត្តជាមួយស្ថាប័នរដ្ឋ ក្នុងការលើកកំពស់ការយល់ដឹងរបស់សាធារណៈជននិងកិច្ចការពារបរិស្ថាន តាមរយៈការចូលរួមផ្តល់ជាមូលនិធិទាយជ្ជទានបរិស្ថាន និងជាវិភាគទានសំរាប់យុទ្ធនាការនានា។

៤.៦ យោបល់ និងការវិភាគ

- បរិធានច្បាប់ទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី នៅមានការខ្វះខាតច្រើន ហើយបរិធានច្បាប់ដែលមានស្រាប់ក៏នៅមានការខ្វះចន្លោះច្រើនទាំងទិដ្ឋភាពគ្រប់គ្រងរួម និងតាមប្រភេទក្រុមនៃសារធាតុគីមី ។ ទន្ទឹមនេះ បរិធានច្បាប់ឬបទបញ្ញត្តិដែលមានស្រាប់ គឺពុំបានចែងលំអិតពីវិធានការដែលត្រូវគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឱ្យមានសុវត្ថិភាពនៅតាមដំណាក់កាលនិមួយៗទេ ភាគច្រើនគឺចែងបទបញ្ញត្តិរួមៗ និងមិនច្បាស់លាស់ពីកាតព្វកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវទាំងស្ថាប័នរដ្ឋ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ។
- ប្រសិទ្ធិភាពនៃការអនុវត្តបរិធានច្បាប់ដែលមានស្រាប់ គឺនៅមានកំរិតនៅឡើយ។ មូលហេតុចំបង គឺដោយសារបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ចែងមិនមានវិសាលភាពទូលាយ និងពុំបានល្អិតល្អន់ទៅលើទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេសនិងការគ្រប់គ្រង ពោលគឺគ្រាន់តែចែងជាច្បាប់គោលតែប៉ុណ្ណោះ។ ទន្ទឹមនោះ ការខ្វះខាតនូវធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ធនធានមនុស្ស និងសម្ភារៈបរិក្ខាក៏ជាមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យការអនុវត្តបរិធានច្បាប់ពុំទទួលបានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់។
- ចំពោះបរិធានច្បាប់ដែលមាន គឺមិនទាន់បានឆ្លើយតបទាំងស្រុងទៅនឹងបញ្ហាជាអាទិភាព ទាក់ទងទៅនឹងសារធាតុគីមីដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងជំពូក ២ នៃឯកសារនេះ។ បញ្ហាដែលបញ្ញត្តិច្បាប់ពុំទាន់បានគ្របដណ្តប់រួមមានៈ សារធាតុគីមីសំរាប់ប្រើប្រាស់តាមលំនៅឋាន សុវត្ថិភាពក្នុងការលើកដាក់ ដឹកជញ្ជូន ចែកចាយ ប្រើប្រាស់ និងបោះបង់ចោល និងកំរិតជាតិពុលអនុគ្រោះដែលមាននៅក្នុងម្ហូបអាហារ។
- ទន្ទឹមនឹងទិសដៅដែលត្រូវរៀបចំច្បាប់ថ្មីៗបន្ថែម និងការធ្វើវិសោធនកម្ម ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីកម្ពុជាបានចាប់ផ្តើមផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការរៀបចំបរិធានច្បាប់ជំរុញការអនុវត្តអនុសញ្ញា និងពិធីសារអន្តរជាតិនានា ដែលកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិករួច និងត្រៀមសុំចូលជាសមាជិកនាពេលអនាគត ។ បរិធានច្បាប់ដែលកំពុងរៀបចំរួមមាន :
    - ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរោងចក្រឧស្សាហកម្ម
    - ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ (ទាក់ទងអនុសញ្ញាបាសែល)
    - អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីបំផ្លាញស្រទាប់អូសូន (ទាក់ទងអនុសញ្ញាវីយែន)
    - ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងថ្នាំកសិកម្ម
    - ច្បាប់ស្តីពីស្តង់ដារនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ជំពូកទី ៥
ស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ជំពូកនេះផ្តល់ពត៌មានពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ។ ដោយសារតែវដ្តនៃសារធាតុគីមីមានច្រើនដំណាក់កាល ដែលផ្តើមចេញពីការផលិត វេចខ្ចប់ ដឹកជញ្ជូន ចែកចាយ ស្តុក ប្រើប្រាស់ រហូតដល់បោះបង់ឬកំទេចចោលចុងក្រោយ រួមនឹងភាពផ្សេងៗគ្នានៃសារធាតុគីមីនិងប្រភេទនៃការប្រើប្រាស់ ចាំបាច់ត្រូវមានស្ថាប័នរដ្ឋជាច្រើនចូលរួមក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយសុវត្ថិភាព អនុលោមទៅតាមតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវដែលកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។

៥.១ ស្ថាប័នរដ្ឋ និងការទទួលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

យោងទៅតាមការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅកម្ពុជា ទាក់ទងទៅនឹងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺមានស្ថាប័នរដ្ឋមួយចំនួនដែលចូលរួមអនុវត្តការងារនេះទៅតាមការកំណត់ភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវដែលបានចែងដោយច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ស្ថាប័នរដ្ឋទាំងនោះបានបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនលើការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក្នុងទិសដៅធ្វើឱ្យមានសុវត្ថិភាពនៅគ្រប់ដំណាក់កាល ឬសកម្មភាពនៃផលិតកម្ម ឬអាជីវកម្មសារធាតុគីមី ដើម្បីធានាទប់ស្កាត់និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ទៅលើសុខភាពប្រជាពលរដ្ឋ ពិសេសសុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ និងទប់ស្កាត់ឥទ្ធិពលគ្រោះថ្នាក់ទៅលើបរិស្ថាននិងជីវចំរុះ ។

ស្ថាប័នរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រួមមាន:

១- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

២- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

៣- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

៤- ក្រសួងបរិស្ថាន

៥- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

៦- ក្រសួងសុខាភិបាល និង

៧- ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។

ការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី (តាមដំណាក់កាលនៃវដ្តសារធាតុគីមី) មានបង្ហាញសង្ខេបនៅក្នុងតារាង ៥-១ ខាងក្រោម:

តារាង ៥-១: ការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋក្នុងដំណាក់កាលនៃវដ្តសារធាតុគីមី

ស្ថាប័នរដ្ឋ	ដំណាក់កាលនៃវដ្តសារធាតុគីមី						
	នាំចូល	ផលិត	ទុកដាក់	ដឹកជញ្ជូន	ចែកចាយ	ប្រើប្រាស់	បោះចោល
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	x	x	x	x	x	x	x
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	x				x		
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	x						
ក្រសួងបរិស្ថាន	x	x	x	x	x	x	x
ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	x	x	x			x	x
ក្រសួងសុខាភិបាល	x	x	x	x	x	x	x
ក្រសួងមហាផ្ទៃ	x	x	x	x	x	x	x

៥.២ ភារកិច្ចរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ស្ថាប័នរដ្ឋដែលមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដូចមានរៀបរាប់ខាងលើ គឺមានភារកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវដោយឡែកពីគ្នា ដែលបានកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ដូចមានសេចក្តីសង្ខេបខាងក្រោម :

៥.២.១ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងសម្ភារៈកសិកម្ម រួមមានបីប្រភេទធំៗ គឺជីគីមី ថ្នាំកសិកម្ម និងឱសថសត្វ ដោយធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើការនាំចូល ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការប្រើប្រាស់ និងការបោះបង់ចោលនៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានកាតព្វកិច្ចរៀបចំគោលនយោបាយគ្រប់គ្រង រៀបចំក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ លើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈលើប្រសិទ្ធភាព និងសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីកសិកម្ម សំដៅលើកកំពស់ផលិតភាពកសិកម្ម សុវត្ថិភាពនិងសន្តិសុខស្បៀង និងសុខមាលភាពសាធារណៈ ។

៥.២.២ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការជំរុញសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ផលិតកម្ម និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ។ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលក៏ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញសកម្មភាព ធ្វើការរុករកនិងការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ និងការអភិវឌ្ឍន៍ថាមពលក្នុងប្រទេស ។ សំខាន់ជាងនេះទៀត ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលមានកាតព្វកិច្ចបង្កើតគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងធ្វើផែនការដែលទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពការងារឧស្សាហកម្ម ក៏ដូចជាទិដ្ឋភាពនៃការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។

៥.២.៣ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈនាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល មានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងបញ្ហានេះដោយអនុលោមទៅលើភារកិច្ចក្នុងការត្រួតពិនិត្យលើគុណភាព សុវត្ថិភាព និងបរិមាណទំនិញនាំចេញ នាំចូល និងចរាចរលើទីផ្សារ ព្រមទាំងអនុវត្តវិធានការបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំគុណភាពទំនិញលើទីផ្សារ លើកលែងតែផលិតផលឱសថនិងគ្រឿងសំអាង ។

៥.២.៤ ក្រសួងបរិស្ថាន

ក្រសួងបរិស្ថាន ដោយមានការចូលរួមសហការពីស្ថាប័នរដ្ឋនានា អង្គការជាតិ អង្គការអន្តរជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងផ្នែកឯកជន មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការតាមដានគុណភាពបរិស្ថាន (ទឹក ដី ខ្យល់) និងធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើប្រភពបង្កើត និងសាយភាយសារធាតុបំពុលបរិស្ថាន ព្រមទាំងប្រមូល ចងក្រង និងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យសារធាតុគីមីពុល សារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់ សំណល់គីមីពុល និងសំណល់គីមីគ្រោះថ្នាក់ និងការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រប់ប្រភេទប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ។

៥.២.៥ ក្រសួងសុខាភិបាល

ពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក្រសួងសុខាភិបាលមានមុខងារ និងភារកិច្ចរៀបចំគោលនយោបាលសុខាភិបាលដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានកម្មវិធីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សំដៅលើកកំពស់សុខមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធផលិតកម្មអាជីវកម្ម និងបែងចែកឱសថ បរិក្ខារអមវេជ្ជសាស្ត្រ និងសំភារៈវេជ្ជសាស្ត្រជូនដល់គ្រប់អង្គភាពនិងសាធារណៈជន ព្រមទាំងពិនិត្យតាមដានសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ។

៥.២.៦ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ទាក់ទងទៅនឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ លើការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ទីចាត់ការគយនិងរដ្ឋាករដែលជាភ្នាក់ងាររបស់ក្រសួង មានភារកិច្ចគ្រប់គ្រងរាល់ទំនិញនាំចេញនិងនាំចូលគ្រប់ប្រភេទ ចាត់វិធានការរាំងខ្ទប់ និងចាប់ឃាត់ទំនិញគេចពន្ធគយ ព្រមទាំងត្រួតពិនិត្យនិងគ្រប់គ្រងការនាំចេញនិងនាំចូលទំនិញ ឥវ៉ាន់អ្នកដំណើរ រូបិយប័ណ្ណ លោហៈធាតុ ត្បូងថ្មមានតំលៃ បីតិកភ័ណ្ឌវប្បធម៌ កញ្ចប់ និងភណ្ឌិកាប្រៃសណីយ៍ ព្រមទាំងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនគ្រប់ប្រភេទ ។

៥.២.៧ ក្រសួងមហាផ្ទៃ

ទាក់ទងទៅនឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃលើការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺបានស្តែងចេញតាមរយៈតួនាទីរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន ដែលមានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការប្រមូលពត៌មាន និងក្នុងប្រតិបត្តិការប្រឆាំងនឹងការដាំដុះ ការផលិត និងការធ្វើជំនួញគ្រឿងញៀន និងសំរបសំរួលរាល់សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនរបស់ភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិដទៃទៀត ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវប្រសិទ្ធិភាព និងសុវត្ថិភាពនៃការបង្ក្រាបគ្រឿងញៀននៅកម្ពុជា ។

៥.៣ កម្មវិធីការងារពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានទទួលស្គាល់ថា រាល់សកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី ដូចជា ការធ្វើអាជីវកម្ម ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការដឹកជញ្ជូន ការស្តុក ការវេចខ្ចប់ ការចែកចាយ និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គឺបានបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់ទៅលើសុខភាព និងបរិស្ថាន ។ ដើម្បីកាត់បន្ថយនូវផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានទាំងនោះ ស្ថាប័នរដ្ឋបានកំណត់និងអនុវត្តនូវកម្មវិធីការងារមួយចំនួនដែលស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌសមត្ថកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាកម្មវិធីការងារពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលស្ថាប័នរដ្ឋបាននិងកំពុងប្រតិបត្តិ ។

តារាង ៥-២: កម្មវិធីការងារដែលអនុវត្តដោយរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ឈ្មោះស្ថាប័នរដ្ឋ	កម្មវិធី	អាសយដ្ឋានទំនាក់ទំនង
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	១-គំរោងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម • ការពារដំណាំ (អនុគំរោង)	• **ការិយាល័យការពារដំណាំ នៃនាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រ និងកែលំអដីកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ** អាគារលេខ ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ២១១ ៣៥១ /១២ ៨៩៨ ០៤៩ អ៊ីម៉ែល: simonabuntoun@hotmail.com
	២-គំរោងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម • IPM (អនុគំរោង)	• **ផ្នែកវិធានការជាតិការពារដំណាំ (IPM) នៃនាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រ និងកែលំអដីកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ** អាគារលេខ ១៤ ផ្លូវមុន្នីរ៉េត ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥)២៣ ២១១ ៣៥១ /១២ ៨២៦ ១៩៩ អ៊ីម៉ែល: apipipm@online.com.kh
	៣-ស្តង់ដារសំភារ:កសិកម្ម	• **ការិយាល័យបមាណីយ នៃនាយកដ្ឋាននិតិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ** អាគារលេខ ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥)២៣ ២១១ ៣៥១ /១២ ៨៤១ ៨៦៧ អ៊ីមែល: 012841867@mobitel.com.kh
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	១-ការបង្កើតកម្មវិធីអធិការកិច្ច និងការពង្រឹងការអនុវត្តចំនុចច្រកព្រំដែន និងការឃ្លាំមើលតាមទីផ្សារដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសារធាតុគីមី	• **នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម** អាគារលេខ ៥០ ផ្លូវ១៤៤ ខ័ណ្ឌដូនពេញ ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៤២៦ ១៦៦ អ៊ីម៉ែល: camcontrol@camnet.com.kh

ឈ្មោះស្ថាប័នរដ្ឋ	កម្មវិធី	អាសយដ្ឋានទំនាក់ទំនង
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ	១-កម្មវិធីប្រមូលពន្ធ និងត្រួតពិនិត្យការនាំចេញ និងនាំចូល	• ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អាគារលេខ ១៣ ផ្លូវ១៤៦ សង្កាត់ផ្សារដេប៉ូ ២ ខ័ណ្ឌទួលគោក ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ១២ ៨១១ ១១៨ ទូរសារ: (៨៥៥) ១២ ៨៤១ ១០០ អ៊ីមែល: 012811118l@mobitel.com.kh
ក្រសួងបរិស្ថាន	១-កម្មវិធីជាតិគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង-រាវ	• នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ ផ្លូវព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២ /១២ ៩២៦ ១០៨ អ៊ីមែល: moepcd@online.com.kh heng.nareth@online.com.kh
	២-កម្មវិធីជាតិអូសូន	• ផ្នែកអនុសញ្ញា អូសូន នៃនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ ផ្លូវព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២/១២ ៩៦២ ១០៣ អ៊ីមែល: moepcd@online.com.kh sokharavuth@online.com.kh
	៣-កម្មវិធីជាតិគ្រប់គ្រងសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់	• ផ្នែកអនុសញ្ញា បាសែល នៃនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ ផ្លូវព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២/១២ ៨៥៦ ៨១៨ អ៊ីមែល: moepcd@online.com.kh choviran@hotmail.com
	៤-កម្មវិធីជាតិគ្រប់គ្រងសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ	• ផ្នែកអនុសញ្ញា ស្តុកខូម នៃនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ ផ្លូវព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ (៨៥៥) ២៣ ២២០ ៣៩២/១២ ៩១៥ ៧៩២ អ៊ីមែល: moepcd@online.com.kh nip_pops@online.com.kh

ឈ្មោះស្ថាប័នរដ្ឋ	កម្មវិធី	អាសយដ្ឋានទំនាក់ទំនង
ក្រសួង ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	១-ពង្រាងគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឧស្សាហកម្ម • បង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ • ការបង្កើតស្តង់ដារសំរាប់សារធាតុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ • ការបង្កើតវិធីសាស្ត្រវាយតំលៃការខូចខាតបរិស្ថាន	• ការិយាល័យបរិស្ថានឧស្សាហកម្ម នៃនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសឧស្សាហកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ (៨៥៥) ២៣ ២១១ ១៤១
	២-គំរោងផលិតកម្មស្អាតក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម SECO/SWISS/UNIDO	• នាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសឧស្សាហកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៤២៨ ២៦៣
	៣-គំរោងគ្រប់គ្រងសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម	• នាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្មធុនស្រាល និងសិប្បកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥)២៣ ៤២៨ ២៦៣
	៤-គំរោងផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតខេត្ត-ក្រុង	• នាយកដ្ឋានទឹកស្អាត នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ក្រុងភ្នំពេញ
	៥-គំរោងស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម	• នាយកដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ២១៦ ០៨៦
ក្រសួងសុខាភិបាល	១-កម្មវិធីគ្រប់គ្រងឱសថ	• នាយកដ្ឋានឱសថ និងអាហារ នៃក្រសួងសុខាភិបាល អាគារលេខ០៨ ផ្លូវអ៊ុងប៊ុគុណ សង្កាត់មិត្តភាព ខ័ណ្ឌ៧មករា ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥)២៣ ៨៨០ ២៤៨ អ៊ីម៉ែល: moh-cpn@forum.org.kh
	២-កម្មវិធីគ្រប់គ្រងសំណល់មន្ទីរពេទ្យ	• ការិយាល័យសេវាកម្មមន្ទីរពេទ្យ នាយកដ្ឋានមន្ទីរពេទ្យ នៃក្រសួងសុខាភិបាល អាគារលេខ១៥១-១៥៣ ផ្លូវកម្ពុជាក្រោម សង្កាត់មិត្តភាព ខ័ណ្ឌ៧មករា ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ៤២៦ ០៣៤/១២ ៩១២ ១២២

ឈ្មោះស្ថាប័នរដ្ឋ	កម្មវិធី	អាសយដ្ឋានទំនាក់ទំនង
	៣-កម្មវិធីគ្រប់គ្រងឱសថខ្វះគុណភាព	• **នាយកដ្ឋានឱសថ និង អាហារ ក្រសួងសុខាភិបាល** អាគារលេខ០៨ ផ្លូវអ៊ុងប៉ូគុណ សង្កាត់មិត្តភាព ខ័ណ្ឌ៧មករា ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥)២៣ ៨៨០ ២៤៨ អ៊ីម៉ែល: moh-cpn@forum.org.kh

៥.៤ យោបល់ និងការវិភាគ

តួនាទី និងភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋដែលរៀបរាប់ខាងលើ បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា មិនមានត្រួតគ្នាទេលើការងារបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដោយសារស្ថាប័នរដ្ឋនិមួយៗ មានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវលើវិស័យផ្សេងៗគ្នា។ ប៉ុន្តែប្រសិទ្ធិភាពនៃការអនុវត្តការងាររបស់ស្ថាប័នរដ្ឋនិមួយៗ ដែលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺនៅមានកំរិតដោយសារការខ្វះខាតនូវធនធានមនុស្សនិងមូលដ្ឋានសំភារៈអនុវត្តការងារ ។ ទន្ទឹមនោះ បញ្ហាប្រាក់ចំណូលរបស់មន្ត្រីរាជការមានកំរិតទាបជាងជីវភាពរស់នៅ គឺជាមូលហេតុមួយដែលធ្វើឱ្យការអនុវត្តតួនាទីភារកិច្ចរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីមិនមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់។

ជំពូកទី ៦
សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធរបស់ផ្នែកឯកជន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមស្រាវជ្រាវ

ជំពូកនេះនឹងបង្ហាញពីសកម្មភាពការងាររបស់ផ្នែកឯកជន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនិងក្រុមស្រាវជ្រាវ ដែលគាំទ្រសកម្មភាពនិងកម្មវិធីជាតិក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យមានភាពប្រសើរនិងប្រកបដោយសុវត្ថិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ និងបោះបង់ចោលនូវសារធាតុគីមី សំដៅការពារសុខភាពនិងបរិស្ថានឱ្យជៀសផុតពីឥទ្ធិពលគ្រោះថ្នាក់នៃសារធាតុគីមីដែលកំពុងប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា ។

៦.១ ការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលក្នុងសកម្មភាពគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ សង្គមស៊ីវិល និងភ្នាក់ងារដទៃទៀតនៅក្នុងសកម្មភាពគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដែលអាចជួយជំរុញឱ្យការអនុវត្តច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋាន និងគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងប្រកបដោយសុវត្ថិភាពឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព។ ប៉ុន្តែ បច្ចុប្បន្ននេះសកម្មភាពចូលរួមពីសហគមន៍ សង្គមស៊ីវិល និងភ្នាក់ងារដទៃទៀតក្នុងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺមានក្នុងកំរិតតិចតួចណាស់នៅកម្ពុជា ហើយដែលការចូលរួមនោះ គឺបានផ្តោតតែទៅលើការគ្រប់គ្រងសំរាមលំនៅឋានក្នុងសហគមន៍តែប៉ុណ្ណោះ។ ភាពអវត្តមានបែបនេះមិនមែនមានន័យថា បញ្ហាគ្រោះថ្នាក់នៃសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជាពុំកើតមាននោះទេ ផ្ទុយទៅវិញភាពពេញនិយមនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដោយខុសលក្ខណៈបច្ចេកទេស គឺមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ហើយកង្វល់ពីគ្រោះថ្នាក់នៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីកាន់តែបានយល់ច្បាស់នៅក្នុងចំណោមពលរដ្ឋកម្ពុជា ។

ពិនិត្យជារួម ភាពខ្វះការចូលរួមពីសង្គមស៊ីវិល សហគមន៍ និងភ្នាក់ងារដទៃទៀត គឺដោយសារការខ្វះនូវយន្តការសំរបសំរួលដល់ការចូលរួម និងកង្វះខាតនូវធនធានមនុស្សនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

៦.១.១ កម្មវិធីការងាររបស់ផ្នែកឯកជនដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធី ឬគោលនយោបាយជាតិក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ក៏មានការចូលរួមជាសកម្មភាពគាំទ្រពីផ្នែកឯកជនតាមរូបភាពស្ម័គ្រចិត្ត ដូចជាការចូលរួមជាវិភាគទានក្នុងការរៀបចំទិវាលើកកំពស់ការយល់ដឹងរបស់សាធារណជនលើបញ្ហាបរិស្ថាន (ទិវាបរិស្ថានជាតិនិងពិភពលោក ទិវាអនាម័យបរិស្ថានជាតិ ទិវាអូសូនជាតិ ។ល។) ។ ប៉ុន្តែចំពោះការចូលរួមជាសកម្មភាពស្ម័គ្រចិត្តជាប្រចាំ លើការងារពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺពុំទាន់មានជាសកម្មភាពនៅឡើយទេ។ ដោយឡែកបច្ចុប្បន្ននេះ មានតែក្រុមហ៊ុនចំនួន ២ ដែលកំពុងធ្វើអាជីវកម្មពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការប្រមូលនិងទុកដាក់សំណល់ទីក្រុង សំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់រោងចក្រ ។

តារាង ៦-១: កម្មវិធីការងាររបស់ផ្នែកឯកជនដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ក្រុមសាធារណៈដែលចាប់អារម្មណ៍	កម្មវិធី	អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនង
ក្រុមហ៊ុន ស៊ីនទ្រី	សេវាកម្មប្រមូល និងដឹកជញ្ជូនសំណល់រឹងនៅរាជធានីភ្នំពេញ	អាគារលេខ៤៤២ D មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ១២ ៩៩៤ ៩៩៥
ក្រុមហ៊ុន សារ៉ុមត្រេឌីង	ការប្រមូលសំណល់ឧស្សាហកម្ម ការដឹកជញ្ជូន និងទីលានចាក់សំរាម	សារ៉ុមត្រេឌីង ទទួលខុសត្រូវមានកំរិត ផ្ទះលេខ១២២ ផ្លូវ៤៣០ សង្កាត់ទួលទំពូង២ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ១១ ៩៣៨ ៩៦៧ អ៊ីមែល: saromtrading@hotmail.com

៦.១.២ កម្មវិធីការងាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចបាននូវផែនការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីប្រកបដោយសុវត្ថិភាព រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបើកផ្លូវ និងបង្កលក្ខណៈសំរាប់ឱ្យមានការចូលរួមរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈសកម្មភាពរបស់ពួកគេដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី។ ជាការពិតណាស់ ការចូលរួមជាសកម្មភាពការងាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គឺជាមូលដ្ឋាននៃការធ្វើឱ្យសំរេចបាននូវប្រសិទ្ធិភាពការងារ និងផែនការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញសំដៅធ្វើឱ្យការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីមានប្រសិទ្ធិភាព និងមិនមានគ្រោះថ្នាក់ទៅលើសុខភាពនិងបរិស្ថាន ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាកម្មវិធីការងាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ។

តារាង ៦-២: កម្មវិធីការងាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ឈ្មោះអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	កម្មវិធី	អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនង
វេទិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា (NGO Forum on Cambodia)	គំរោងកាត់បន្ថយថ្នាំកសិកម្មនៅកម្ពុជា តាមរយៈការជំរុញការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាថ្នាំកសិកម្ម ការកាត់បន្ថយការប្រើថ្នាំកសិកម្ម និងការប្រើដោយសុវត្ថិភាព	អាគារលេខ ៩-១១ ផ្លូវ ៤៧៦ សង្កាត់ទួលទំពូង ១ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ២១៤ ៤២៩ អ៊ីមែល: ngoforum@ngoforum.org.kh
មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សានិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CEDAC)	គំរោងកាត់បន្ថយថ្នាំកសិកម្មនៅតំបន់ទន្លេមេគង្គកម្ពុជា តាមរយៈសកម្មភាពស្រាវជ្រាវអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ការអប់រំ ការបោះពុម្ពផ្សាយ សេវាកម្ម អភិវឌ្ឍន៍ទូទៅ និងចូលរួមក្នុងបណ្តាញកាត់បន្ថយថ្នាំកសិកម្មកម្ពុជា	អាគារលេខ ៣៩ ផ្លូវ៥២៨ សង្កាត់បឹងកក់១ ខ័ណ្ឌទួលគោក ក្រុងភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រ: ១១១៨ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៨៨០ ៩១៦ អ៊ីមែល: cedac@camnet.com.kh

ឈ្មោះអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាល	កម្មវិធី	អាសយដ្ឋានទំនាក់ទំនង
គំរោងការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មកម្ពុជា-អូស្ត្រាលី (CAAEP)	• គាំទ្រប្រព័ន្ធកសិកម្ម ឋានប្រព័ន្ធកសិកម្ម និងវិភាគសហគមន៍ • ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យនិងវាយតំលៃ • គាំទ្រការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល	អាគារលេខ ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ១២ ៥០៣ ០៨៨ ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ២១៣ ០១១ អ៊ីមែល: caaep@online.com.kh
អង្គការស្រែខ្មែរ *Sre Khmer Organization*	គាំទ្រកសិករខ្មែរក្នុងផលិតកម្មបន្លែសរីរាង្គ	អាគារលេខ ១១បេ ផ្លូវ១០១ សង្កាត់បឹងត្របែក ខ័ណ្ឌចំការមន ភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ២១០ ២១៧
អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានអន្តរជាតិ *Resource Development International (RDI)*	អង្កេត និងស្រាវជ្រាវសារធាតុអាសេនិចក្នុងទឹកអណ្តូងនៅខេត្តកណ្តាល	ផ្លូវឡុតដ្ឋរ៉ីយ៉ាល់ ស្រុកគៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ:(៨៥៥) ២៣ ៣៦៥ ៥៧៧ អ៊ីម៉ែល: rdi.bus@.rdic.org
អង្គការស្តារូ (CSARO)	អនាម័យសហគមន៍ និងការកែច្នៃសំរាម	អាគារលេខ ៧១ ផ្លូវ៣៦៨-១៦៣ សង្កាត់ទួលស្វាយព្រៃ១ ខ័ណ្ឌចំការមន ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រ: ២០១៥ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ:(៨៥៥) ២៣ ២១១ ១១៦ ទូរស័ព្ទចល័ត: (៨៥៥) ១២ ៥៥៧ ២៥៥ អ៊ីមែល csaro@online.com.kh www.online.com.kh/users/csaro
អង្គការអប់រំ និងគ្រប់គ្រងសំណល់កម្ពុជា Cambodian Education and Waste Management Organization	ផលិតកម្មជីកំប៉ុស្ត	សង្កាត់ជើងឯក ខ័ណ្ឌដង្កោ ក្រុងភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រ: ៩៥៥ ទូរស័ព្ទចល័ត: (៨៥៥) ១២ ៨៤២ ៣៨៧ អ៊ីមែល: comped@forum.org.kh

៦.១.៣ សេវាកម្មជំនាញនៅក្រៅស្ថាប័នរដ្ឋ

ក្រៅពីលទ្ធភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល គេអាចស្វែងរកអ្នកជំនាញពីខាងក្រៅបាន ដើម្បីគាំទ្រកម្មវិធី និងគោលនយោបាយជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី នៅតាមគ្រឹះស្ថានអប់រំ ផ្នែកឧស្សាហកម្ម ផ្នែកឯកជន សហជីព អង្គការវិជ្ជាជីវៈ ។ល។ ប៉ុន្តែ សេវាកម្មរបស់ផ្នែកទាំងនោះ គឺនៅមានកំរិតដោយពាក់ព័ន្ធទៅនឹងធនធាន សមត្ថភាពនិងមធ្យោបាយ ។ សេវាកម្មដែលអាចទទួលបានពីផ្នែកជំនាញទាំងនោះ មានសង្ខេបបង្ហាញជូននៅក្នុងតារាងខាងក្រោម ។

តារាង ៦-៣: សេវាកម្មជំនាញនៅក្រៅស្ថាប័នរដ្ឋ

សេវាកម្មជំនាញ	អង្គភាពផ្តល់សេវាកម្មជំនាញនៅក្រៅស្ថាប័នរដ្ឋ						
	វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ	សាកលវិទ្យាល័យ	ឧស្សាហកម្ម	សេវាបរិស្ថាន	សហជីពកម្មករ	សហជីពពាណិជ្ជកម្ម	អង្គការវិជ្ជាជីវៈ
ការប្រមូលពត៌មាន	X	X	X	X	X	X	X
ការវិភាគគីមី	X	X	X				
ការវាយតំលៃភាពគ្រោះថ្នាក់	X	X		X			X
ការកាត់បន្ថយភាពគ្រោះថ្នាក់			X				X
ការវិភាគគោលនយោបាយ							X
ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំ	X	X		X			X
ការស្រាវជ្រាវពីជំរើសផ្សេងៗ	X	X					X
ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន	X						X
ការជំរុញការអនុវត្តច្បាប់				X	X	X	
ការផ្តល់ពត៌មានដល់កម្មករ					X	X	
ការផ្តល់ពត៌មានដល់សាធារណជន				X			

៦.២ យោបល់ និងការវិភាគ

គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលទាក់ទិនទៅនឹងការផ្តល់ឱកាសដល់សង្គមស៊ីវិល ដើម្បីទទួលនូវពត៌មានពីស្ថាប័នរដ្ឋនិងផ្តល់ត្រឡប់មកស្ថាប័នរដ្ឋវិញ ដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺពុំទាន់បានកំណត់នៅឡើយទេ ។ ប៉ុន្តែចំពោះការអនុវត្តវិញ ការទទួលនិងការផ្តល់ពត៌មានទៅវិញទៅមករវាងស្ថាប័នរដ្ឋនិងសង្គមស៊ីវិល ត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងទូលំទូលាយយោងទៅតាមការស្នើសុំ លើកលែងតែពត៌មានផ្ទៃក្នុងរបស់ស្ថាប័ន។

ម្យ៉ាងវិញទៀតកម្ពុជានៅពុំទាន់មានច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតសមាគមន៍ សហគមន៍ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល នៅឡើយទេ ប៉ុន្តែរដ្ឋាភិបាលបានបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល និងភាពអនុគ្រោះដល់ការបង្កើត និងដំណើការរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងការចូលរួមចំណែកកសាងប្រទេស និងនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី។ ការចូលរួមនេះអាចប្រព្រឹត្តទៅដោយមានការផ្តល់ប្រឹក្សាតាមរយៈមុខងារសហគ្រប់គ្រងអនុស្សារណៈយោគយល់ កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូ ការចុះកិច្ចសន្យា ការយល់ស្របជាមួយគ្នា។ល។ ជាមួយគ្នានេះដែរ សង្គមស៊ីវិលបានធ្វើសកម្មភាពការងារផ្ទាល់ជាមួយសាធារណជន ក្នុងការផ្តល់ពត៌មានពីភាពគ្រោះថ្នាក់និងកង្វល់ពីសារធាតុគីមី និងបង្ហាញពីសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី។ ឧទាហរណ៍លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវពីវិធានការចំរុះការពារដំណាំ ត្រូវបានផ្តល់ជូនដល់សាធារណជនតាមរយៈសិក្ខាសាលាប្រព័ន្ធឃោសនាស្រែបង្ហាញ។ល។

ជំពូកទី ៧
គណៈកម្មការអន្តរក្រសួង

ជំពូកនេះផ្ដល់នូវការអធិប្បាយពីគណៈកម្មការអន្តរក្រសួង ដែលមាននាទីសំរបសំរួលកិច្ចសហការ និងសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមស្ថាប័នរដ្ឋ សង្គមស៊ីវិល និងភាគីពាក់ព័ន្ធមានផលប្រយោជន៍រួម ក្នុងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី។ ជំពូកនេះ ក៏នឹងផ្ដល់នូវពត៌មានពីទិសដៅ និងភារកិច្ចការងាររបស់គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងផងដែរ ។

៧.១ គណៈកម្មការអន្តរក្រសួង

យោងទៅលើពត៌មានក្នុងជំពូក ៤ ជំពូក ៥ និងជំពូក ៦ នៃឯកសារនេះបានបង្ហាញថា នៅកម្ពុជាមានស្ថាប័នជាច្រើនដែលមានការពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រួមមាន : ស្ថាប័នរដ្ឋ សង្គមស៊ីវិល ផ្នែកឯកជន ភាគីពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍រួម។ល។ ថ្វីត្បិតតែស្ថាប័ននិមួយៗមានតួនាទី និងភារកិច្ចច្បាស់លាស់ឬដោយឡែកពីគ្នាក៏ដោយ ប៉ុន្តែនៅក្នុងការអនុវត្តតួនាទីនិងភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីរបស់ស្ថាប័នទាំងនោះ គឺនៅមានការខ្វះចន្លោះខ្លះដោយបញ្ហាមួយចំនួនគឺមិនអាចធ្វើការដោះស្រាយដោយស្ថាប័នតែមួយបានឡើយ ដូចជា ការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ ការអនុវត្តអនុសញ្ញាឬពិធីសារអន្តរជាតិ ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងតំបន់ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការដោះស្រាយទំនាស់ ឬវិវាទជាដើម ។

ដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាខាងលើ ពិសេសការជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព យន្តការសំរបសំរួលការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមរូបភាពជាគណៈកម្មការអន្តរក្រសួង និងជាក្រុមការងារបច្ចេកទេស ។

គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងដែលបានបង្កើតឡើង ដើម្បីជំរុញកិច្ចសំរបសំរួលនិងសហប្រតិបត្តិការរវាងស្ថាប័នរដ្ឋនិងស្ថាប័នរដ្ឋ រវាងស្ថាប័នរដ្ឋនិងសង្គមស៊ីវិលនិងភាគីពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍រួម សំដៅជំរុញការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព និងសុវត្ថិភាព។ ដើម្បីសំរបសំរួលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការខាងលើគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងមានមុខងារ ៣ សំខាន់គឺ :

ក. សំរបសំរួលការងារពាក់ព័ន្ធរបស់សាមីស្ថាប័នទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងនិតិវិធីផ្សេងៗ

ខ. សំរបសំរួល ពិនិត្យ និងផ្ដល់យោបល់លើការរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីរបស់សាមីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

គ. សំរបសំរួលការងារផ្លាស់ប្ដូរពត៌មាន និងបច្ចេកវិទ្យាទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រវាងស្ថាប័នរដ្ឋ សង្គមស៊ីវិល និងភាគីពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍រួម ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើតគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងចំនួន ៣ ដើម្បីសំរបសំរួលការងាររួមមាន :

- គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសំរបសំរួលការត្រួតពិនិត្យគុណភាព និងសុវត្ថិភាពផលិតផល និងសេវាកម្ម ។
- គណៈកម្មការបច្ចេកទេសសំរាប់ស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម។
- ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកសំរបសំរួលការអនុវត្តអនុសញ្ញា បាសែល រ៉ូតែរដាំ និងអនុសញ្ញាស្តុកខូម ។

សមាសភាព និងភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី របស់គណៈកម្មការខាងលើមានបរិយាយសង្ខេបនៅក្នុងតារាង ៧-១ ខាងក្រោម ។

តារាង ៧-១: គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ឈ្មោះយន្តការ	ភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវសង្ខេប	លេខាធិការដ្ឋាន	ស្ថាប័នជាសមាជិក	នីតិវិធីការងារ	ប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្ត
១-គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសំរបសំរួលការត្រួតពិនិត្យគុណភាព និងសុវត្ថិភាពផលិតផល និងសេវាកម្ម (៨ ឧសភា ១៩៩៨)	គណៈកម្មការមានភារៈកិច្ចៈ ▷ រៀបចំ បែងចែក និងសំរបសំរួលភារកិច្ចអនុវត្តរបស់ស្ថាប័នជាសមាជិក ▷ រៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីគុណភាព និងសុវត្ថិភាពនៃផលិតផល និងសេវាកម្ម កិច្ចការពារផលប្រយោជន៍អ្នកប្រើប្រាស់ និងភាពស្មោះត្រង់នៃកិច្ចការជំនួញ ។ ▷ ជាគណៈកម្មការ Codex ជាតិ ដើម្បីបំពេញរាល់ការងារបច្ចេកទេស និងការងារដទៃទៀត ដែលទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយស្តង់ដារអន្តរជាតិលើផលិតផលម្ហូបអាហារ ។ ▷ ទទួលភារកិច្ចដទៃទៀតដែលត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	១. ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ២. ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ៣. ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ៤. ក្រសួងបរិស្ថាន ៥. ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ៦. ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ៧. ក្រសួងមហាផ្ទៃ ៨. ក្រសួងសុខាភិបាល	សំរបសំរួល និងជួយដល់ក្រសួងនានាក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្តចំពោះការគ្រប់គ្រងគុណភាព និងសុវត្ថិភាពផលិតផល និងសេវាកម្ម	(២)
២.-គណៈកម្មការបច្ចេកទេសសំរាប់ស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម (០១ សីហា ២០០១)	ភារកិច្ចចំបងរបស់គណៈកម្មការរួមមានៈ ▷ ផ្តល់ពត៌មានបច្ចេកទេសអំពីស្តង់ដារូបនីយកម្ម ។ ▷ បង្កើតវិធានការប្រឆាំងទៅនឹងការផលិត ឬលក់ទំនិញអន់គុណភាពគ្មានសុវត្ថិភាព ដែលអាចបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព ▷ ធ្វើឱ្យមានការចុះសំរុងគ្នាអំពីស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ▷ ពិនិត្យ កែសំរួល និងផ្តល់យោបល់លើសេចក្តីព្រាងស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ដើម្បីដាក់ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្មរ៉ែ និងថាមពលសំរេច ▷ ធ្វើការបកស្រាយ និងពន្យល់រាល់ទំនាស់ពាក់ព័ន្ធនឹងស្តង់ដារូបនីយកម្ម	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម	១. ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ២. ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ៣. ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ៤. ក្រសួងសុខាភិបាល ៥. ក្រសួងបរិស្ថាន ៦. ក្រសួងសាធារណៈការ និងដឹកជញ្ជូន ៧. ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ ៨. រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ១០.សាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ	សំរបសំរួល ពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់លើសេចក្តីព្រាងស្តង់ដារឧស្សាហកម្មជាតិ និងជំរុញការអនុវត្ត	(២)

ឈ្មោះយន្តការ	ភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវសង្ខេប	លេខាធិការដ្ឋាន	ស្ថាប័នជាសមាជិក	នីតិវិធីការងារ	ប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្ត
			១១. សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ១២. សាកលវិទ្យាល័យ វិទ្យាសាស្ត្រ សុខាភិបាល ១៣. សាកលវិទ្យាល័យបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា ១៤.សភាពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា ១៥. វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ១៦. សមាគមអ្នកប្រើប្រាស់ ១៧. សមាគមអ្នកផលិត		
៣-ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកសំរបសំរួលការអនុវត្តអនុសញ្ញា បាសែល រ៉ូតែរ៉ាំ និងអនុសញ្ញាស្តុកខុម (១១/០៦/ ២០០៣)	ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអន្តរក្រសួង មានភារកិច្ចសំខាន់ដូចតទៅ: › រៀបចំសំណើគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងផែនការជាតិដែលទាក់ទងទៅនឹងការជំរុញការអនុវត្តអនុសញ្ញាបាសែល អនុសញ្ញារ៉ូតែរ៉ាំ និងអនុសញ្ញាស្តុកខុម ដើម្បីដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យនិងសំរេច ។ › សំរបសំរួលក្នុងការជំរុញការអនុវត្តអនុសញ្ញាទាំងបី ព្រមទាំងគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងផែនការជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសញ្ញាទាំងបីនោះឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ។ › ពិនិត្យ វាយតំលៃ និងធានាថាគោលនយោបាយ និងផែនការជាតិដែលទាក់ទងទៅនឹងការជំរុញការអនុវត្តអនុសញ្ញាទាំង ៣ ឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តាអាទិភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់ជាតិ ។ › សំរបសំរួល និងជំរុញការចូលរួមយ៉ាងទូលំទូលាយពីភាគីពាក់ពន្ធ័ទាំងអស់ក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងផែនការជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសញ្ញាទាំង ៣ ។	ក្រសួងបរិស្ថាន	១. ក្រសួងបរិស្ថាន ២. ក្រសួងការបរទេស ៤. ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ៥. ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ៦. ក្រសួងសុខាភិបាល ៧. ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន ៨. ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ៩. ក្រសួងទេសចរណ៍ ១០. ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ១១. ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ១២. សាលាក្រុងភ្នំពេញ ១៣. ក្រសួងមហាផ្ទៃ ១៤. អាជ្ញាធរអគ្គិសនីកម្ពុជា	សំរបសំរួល និងជួយដល់បណ្តាក្រសួងក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនៅក្រោមអនុសញ្ញា បាសែល រ៉ូតែរ៉ាំ និងស្តុកខុម	(២)

ឈ្មោះយន្តការ	ភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវសង្ខេប	លេខាធិការដ្ឋាន	ស្ថាប័នជាសមាជិក	និតិវិធីការងារ	ប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្ត
	➤ កំណត់នូវគោលការណ៍ និងយុទ្ធសាស្ត្រ សំរាប់ដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលធ្វើការចរចារនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសញ្ញាទាំង ៣ ។ ➤ ស្វះស្វែងរកនូវធនធានដែលចាំបាច់សំរាប់ជំរុញការអនុវត្តផែនការជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកាតព្វកិច្ចនៃភាគីជាសមាជិករបស់អនុសញ្ញាទាំង ៣ ។ ➤ លើកកំពស់ការយល់ដឹង និងផ្សព្វផ្សាយពត៌មានជូនដល់ថ្នាក់ដឹកនាំស្ថាប័ន ក៏ដូចជាសាធារណជនទូទៅស្តីពីគោលការណ៍ និងកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបំពេញនៅក្រោមអនុសញ្ញាទាំង ៣ ។ ➤ ចូលរួមកិច្ចប្រជុំ និងសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ លើបញ្ហាដែលពាក់ពន្ធ័នឹងអនុសញ្ញាទាំង ៣ ។ ណែនាំនិងសំរបសំរួលបណ្តាគំរោងកម្មវិធីនិងសកម្មភាពស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសញ្ញាទាំង ៣ ។ ➤ ត្រួតពិនិត្យ និងអនុមត័លើផែនការ និងរបាយការណ៍លទ្ធផលការងារគំរោង ឬកម្មវិធីនៅក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញាទាំង ៣ ។		១៥. វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និង អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ១៦. អង្គការមួបបៃតង		

កំណត់សំគាល់ : (១) ល្អណាស់ (២) បង្គួរ (៣) អន់ខ្សោយ

គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមរូបភាពជាលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំថ្នាក់ជាតិ ដែលសមាជិកនៃគណៈកម្មការអន្តរក្រសួង ឬយន្តការសំរបសំរួលត្រូវបានអញ្ជើញមកពីស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ព័ន្ធ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងវិទ្យាស្ថានជាតិនានា ។ ចំពោះបេក្ខភាពប្រធាន ជាទូទៅត្រូវបានប្រគល់ជូនស្ថាប័នបង្គោលធ្វើជាអ្នកដឹកនាំ ។ គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងមានអាណត្តិអចិន្ត្រៃយ៍ ហើយសមាជិកភាពរបស់សមាជិកនិមួយៗនៅក្នុងគណៈកម្មការ ក៏មានសុពលភាពជារៀងរហូតដែរ លើកលែងតែមានសំណើផ្លាស់ប្តូរពីសាមីអង្គភាព ឬពីគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងនោះ ។

ក្រៅពីមានតួនាទីជាប្រធាន ស្ថាប័នបង្គោលត្រូវទទួលបន្ទុកជាលេខាធិការដ្ឋានសំរាប់គណៈកម្មការផងដែរ ។ លេខាធិការដ្ឋានមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការរៀបចំកិច្ចប្រជុំរបស់គណៈកម្មការអន្តរក្រសួង ឬសំរបសំរួល ព្រមទាំងចាត់ចែងរាល់ការងាររដ្ឋបាលទូទៅទៀតផង ។ លើសពីនេះទៀត ដើម្បីជួយការងាររបស់គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងលើការងារបច្ចេកទេស ក្រុមការងារបច្ចេកទេសត្រូវបានបង្កើតឡើងទៅតាមតំរូវការជាក់ស្តែង ហើយដែលសមាជិកនៃក្រុមការងារត្រូវបានអញ្ជើញមកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធតាមសំណើរបស់ប្រធានគណៈកម្មការ ។

ទាក់ទងទៅនឹងតួនាទី និងភារកិច្ចលំអិតរបស់គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងលើការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ត្រូវបានកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឬប្រកាសរបស់ស្ថាប័នបង្គោល ។

ទោះបីជាយន្តការទាំង ៣ ខាងលើ មានភារកិច្ចសំរបសំរួលការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើក្តី ក៏ការអនុវត្តភារកិច្ចសំរបសំរួលទាំងនោះនៅមានភាពខ្វះចន្លោះមួយចំនួន ដែលទាក់ទងទៅនឹងការខ្វះយន្តការទទួលយកមតិយោបល់ពីសាធារណជន ក៏ដូចជាបណ្តាភាគីពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍រួម ក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយឬសេចក្តីសំរេចផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ យោងតាមបទពិសោធន៍បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា លុះត្រាតែអ្នកនាំចូល និងអ្នកប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីបានចូលជាសមាជិកគណៈកម្មការ ទើបពួកគេអាចមានសិទ្ធក្នុងការជំទាស់នូវគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលមិនសមស្រប ។

៧.២ យន្តការសំរាប់ទទួលមតិយោបល់ពីសង្គមស៊ីវិល

ទាក់ទងនឹងគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងទាំង ៣ ខាងលើ កម្ពុជាបានបើកទូលាយឱ្យមានការចូលរួមជាសាធារណៈរួមមាន :

៧.២.១ ការចូលរួមពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល

មានអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន បានធ្វើការងារពាក់ព័ន្ធលើវិស័យគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលសេវាកម្មរបស់គេភាគច្រើនផ្តោតទៅលើការតាមដានការអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីរបស់រដ្ឋាភិបាល និងប្រមូលពត៌មានពីការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដែលបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់ទៅលើសុខភាព និងបរិស្ថាន ដើម្បីផ្តល់ជាអនុសាសន៍ដល់ស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ព័ន្ធសំរាប់ពិចារណានិងចាត់វិធានការដោះស្រាយ ។ ទន្ទឹមនោះ សេវាកម្មល្អរបស់អង្គការទាំងនោះ គឺការផ្តល់ចំណេះដឹងជាមូលដ្ឋានដល់កសិករពីសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត និងជីគីមី ។ ជារួម យើងសង្កេតឃើញថាការចូលរួមរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺនៅមិនទាន់សកម្មខ្លាំងក្លានិងស្ថិតក្នុងទ្រង់ទ្រាយតូច ទាំងក្នុងកិច្ចសហគមន៍ និងក្នុងតួនាទីតស៊ូមតិរបស់សាធារណជនអំពីសារធាតុគីមី ។

៧.២.២ ការចូលរួមរបស់សាធារណជន

កម្ពុជាក៏បានផ្តល់ឱកាសផងដែរឱ្យសាធារណជនចូលរួមក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងការផ្តល់ព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ និងគ្រោះថ្នាក់បង្កដោយសារធាតុគីមី ប៉ុន្តែការចូលរួមនៅមានកំរិត ។ បច្ចុប្បន្ន សាធារណជនកាន់តែមានការចាប់អារម្មណ៍ច្រើនពីផលប៉ះពាល់ទៅលើសុខភាព ។

៧.៣ យោបល់ និងការវិភាគ

ការអនុវត្តនូវភារកិច្ចរបស់គណៈកម្មការដែលមាន គឺពុំទាន់បានទទួលប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់នៅឡើយ ដោយសារមានកង្វះខាតនូវបទពិសោធន៍ ប្រភពធនធានថវិកា និងយន្តការសំរាប់គាំទ្រដំណើរការរបស់គណៈកម្មការ ពោលគឺប្រតិបត្តិការងាររបស់លេខាធិការដ្ឋាន និងក្រុមការងារនៃគណៈកម្មការទាំងនោះមិនទាន់សកម្មនៅឡើយ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការយកចិត្តទុកដាក់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលទៅលើការងាររបស់គណៈកម្មការនៅមានកំរិត ។

ស្ថាប័នជាសមាជិករបស់គណៈកម្មការបានចូលរួមត្រឹមតែជាអ្នកផ្តល់នូវព័ត៌មាន ឬជាយោបល់តាមរយៈការប្រជុំឬការស្នើរបស់គណៈកម្មការតែប៉ុណ្ណោះ ហើយគណៈកម្មការទៀតសោតមិនបានធ្វើការប្រជុំ ឬធ្វើកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃទៀងទាត់ទេ ពោលគឺធ្វើម្តងម្កាលតាមការចាំបាច់ ។

ជារួម ភារកិច្ចរបស់យន្តការដែលមានស្រាប់ មិនបានគ្របដណ្តប់ទៅលើរាល់បញ្ហាសារធាតុគីមីសំខាន់ៗទាំងស្រុងទេ ពោលគឺបានគ្របដណ្តប់ទៅលើសារធាតុគីមីដែលមាននៅក្នុងផលិតផលម្ហូបអាហារ លើបទដ្ឋាននៃកំរិតសារធាតុគីមីដែលមាននៅក្នុងផលិតផលឧស្សាហកម្ម និងសារធាតុគីមីដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិមួយចំនួនតែប៉ុណ្ណោះ ។ ដើម្បីបង្កើនការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីទូទៅ កម្ពុជាគួរតែរៀបចំបង្កើតយន្តការសំរបសំរួលបន្ថែម ឬក៏ពង្រីកតួនាទីរបស់យន្តការដែលមានស្រាប់សំដៅធ្វើការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីគ្រប់ប្រភេទ គ្រប់វដ្តទាំងអស់នៃសារធាតុគីមី ចាប់ពីការផលិត នាំចូល ចែកចាយ ប្រើប្រាស់ និងបោះបង់ចោល ។ ហេតុផលដែលស្នើបង្កើតឡើងនូវយន្តការសំរបសំរួលបន្ថែម ឬពង្រីកតួនាទីរបស់យន្តការដែលមានស្រាប់ គឺដោយសារតែបច្ចុប្បន្ននេះ យន្តការដែលមានស្រាប់បានធ្វើការដាច់ដោយឡែកពីគ្នា និងមិនមានការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាននឹងគ្នាឱ្យបានញឹកញាប់ទេ ។

ចំពោះការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានរវាងយន្តការមួយទៅយន្តការមួយទៀត គឺមិនមានជាប្រចាំទេ តែមានលក្ខណៈសាមញ្ញតាមការស្នើសុំ តាមរយៈការផ្តល់ឯកសារឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ដែលភាគច្រើនជាឯកសារសំណេរ ដោយសារយន្តការនិមួយៗមិនមានទំនាក់ទំនងគ្នាជាបណ្តាញនៅក្នុងការបំពេញភារកិច្ច ក៏ដូចជាការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាននិងបទពិសោធន៍ ។

ជំពូកទី ៨
ការទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ

គោលបំណងសំខាន់នៅក្នុងជំពូកនេះ គឺផ្តល់ឱ្យនូវទស្សនៈទូទៅនៃលទ្ធភាពទិន្នន័យដែលមានសំរាប់ធ្វើការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រចនាសម្ព័ន្ធ និងវិភាគពីរបៀបដែលពត៌មានទាំងនោះត្រូវបានគេប្រើប្រាស់សំរាប់កាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ ដែលបណ្តាលមកពីសារធាតុគីមីនៅក្នុងក៏រិតជាតិ និងមូលដ្ឋាន។

៨.១ ទិន្នន័យដែលមានសំរាប់ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

ការប្រមូល ចងក្រងពត៌មាន និងទិន្នន័យដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺមានការអនុវត្តតិចតួចណាស់ អាស្រ័យដោយកង្វះខាតធនធាន ការស្រាវជ្រាវ និងយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងពត៌មាន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការចងក្រងពត៌មាន និងទិន្នន័យលើវិស័យជំនាញរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី នៅតាមបណ្តាស្ថាប័នរដ្ឋក៏មិនសូវនិយមអនុវត្ត ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យមានកង្វះខាតពត៌មាន និងទិន្នន័យសំរាប់ការប្រើប្រាស់ទាំងបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។ ដោយឡែក ចំពោះពត៌មានដែលមានស្រាប់ គឺភាគច្រើនមិនសូវបានផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយទេ ហើយភាគច្រើនគឺស្ថិតនៅដោយឡែកៗតាមស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវនិមួយៗ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ការផ្លាស់ប្តូរពត៌មាននិងទិន្នន័យស្តីពីសារធាតុគីមី រវាងស្ថាប័នរដ្ឋនិងស្ថាប័នរដ្ឋ ឬស្ថាប័នរដ្ឋជាមួយសង្គមស៊ីវិល គឺច្រើនធ្វើឡើងតាមរយៈការស្នើសុំតែប៉ុណ្ណោះនិងក្នុងទំរង់ជាឯកសារសំណេរ ។

ឯកសារសំណេរដែលស្ថាប័នរដ្ឋបានបោះពុម្ពផ្សាយ គឺភាគច្រើនជារបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ របាយការណ៍អង្កេត និងអត្ថបទស្រាវជ្រាវ ។ រាល់ឯកសារសំណេរទាំងអស់ កម្រមានបរិយាយលំអិតពីបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសារធាតុគីមីណាស់ ពោលគឺមានអធិប្បាយតែពីបញ្ហាបច្ចេកទេស ដែលទាក់ទងនឹងការងារបច្ចេកទេសរបស់ស្ថាប័នសាម៉ី។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយទាក់ទិននឹងសារធាតុគីមី យើងអាចរកបានឯកសារសំណេរមួយចំនួនដូចមានរៀបរាប់នៅក្នុងតារាង ៨-១ ខាងក្រោម។

តារាង ៨-១: គុណភាព និងបរិមាណពត៌មានដែលអាចរកបាន

ទិន្នន័យដែលត្រូវការដើម្បី	ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត (សំរាប់កសិកម្ម សុខាភិបាល អ្នកប្រើ)	សារធាតុគីមីឧស្សាហកម្ម	សារធាតុគីមីប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ	សំណល់គីមី	សារធាតុគីមីដែលត្រូវហាមឃាត់
ការកំណត់អាទិភាពនៃបញ្ហា	X	X	X	NA	FA
ការវាយតំលៃផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុគីមីតាមលក្ខខ័ណ្ឌក្នុងស្រុក	NA	NA	NA	NA	NA
ការវាយតំលៃភាពគ្រោះថ្នាក់ (បរិស្ថាន /សុខភាព)	NA	NA	NA	NA	NA
ការចាត់ថ្នាក់/ស្លាកសញ្ញា	X	NA	X	NA	X
ការចុះបញ្ជី	X	NA	NA	NA	X
ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ	X	NA	NA	NA	NA

ទិន្នន័យដែលត្រូវការដើម្បី	ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត (សំរាប់កសិកម្ម សុខាភិបាល អ្នកប្រើ)	សារធាតុគីមីឧស្សាហកម្ម	សារធាតុគីមីប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ	សំណល់គីមី	សារធាតុគីមីដែលត្រូវហាមឃាត់
ការអនុញ្ញាត	X	X	NA	NA	NA
ការសំរេចចិត្តដើម្បីកាត់បន្ថយភាពគ្រោះថ្នាក់	X	NA	NA	X	NA
ការចាត់វិធានការក្នុងពេលមានគ្រោះថ្នាក់	NA	NA	NA	NA	NA
ការត្រួតពិនិត្យការពុល	NA	NA	NA	NA	NA
ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌការបញ្ចេញចោលទៅក្នុងខ្យល់	NA	NA	NA	NA	NA
ការធ្វើអធិការកិច្ច និងសវនៈកម្ម (បរិស្ថាន និង សុខភាព)	NA	NA	NA	NA	NA
ការផ្តល់ពត៌មានដល់កម្មករ (រួមទាំងកសិករ)	X	NA	X	NA	NA
ការផ្តល់ពត៌មានដល់សាធារណជន	X	NA	X	X	X

សំគាល់: FA : ដែលអាចរកបានទាំងស្រុង X : ដែលអាចរកបានតែមិនពេញលេញ NA : កម្រ ឬមិនអាចរកបាន

៨.២ ទីកន្លែងទិន្នន័យជាតិ

ទាក់ទងទៅនឹងទិន្នន័យជាតិពាក់ព័ន្ធសារធាតុគីមី កម្ពុជាពុំទាន់បានរៀបចំទីកន្លែងសំរាប់ទទួលទុកដាក់ជាប្រព័ន្ធជាតិ ដែលអាចផ្តល់ពត៌មានបានគ្រប់គ្រាន់ និងទាន់ពេលវេលានៅឡើយទេ។ ដូច្នេះហើយ ឯកសារទិន្នន័យសំណេរជាច្រើនត្រូវបានរក្សាទុកដោយឡែកៗនៅតាមស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ហើយជាទូទៅគឺស្ថិតនៅតាមការិយាល័យជំនាញរបស់ស្ថាប័នទាំងនោះ។ មានន័យថា នៅពេលដែលឯកសារបច្ចេកទេសត្រូវបានបង្កើតដោយក្រសួង ឬការិយាល័យផ្នែកជំនាញណាមួយហើយ ឯកសារសំណេរទាំងនោះមិនត្រូវបានចែកចាយឱ្យទូលំទូលាយទៅកាន់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទេ ពោលគឺបានចែកចាយត្រឹមថ្នាក់ក្រសួងសាមីផ្ទាល់ ហើយជួនកាលបានផ្តល់ទៅស្ថាប័នរដ្ឋដទៃតាមការយល់ឃើញ ឬតាមការស្នើសុំពីស្ថាប័នដែលត្រូវការ។ លើសពីនេះទៀត ឯកសារមួយចំនួនដែលបានបោះពុម្ពរួចដោយស្ថាប័នរដ្ឋ ឬសង្គមស៊ីវិល ច្រើនតែទុកឯកសារសំណេរនៅក្នុងបណ្ណាល័យរបស់ស្ថាប័នខ្លួន គឺមិនបានផ្ញើរទៅដំកល់ទុកនៅបណ្ណាល័យជាតិ ឬបណ្ណាល័យណាមួយរបស់គ្រឹះស្ថានសិក្សាទេ ទោះបីជាកម្ពុជាមានបណ្ណាល័យជាតិមួយ និងបណ្ណាល័យគ្រឹះស្ថានសិក្សាតិចតួចក៏ដោយ ។

ម៉្យាងវិញទៀត រាល់ការទុកដាក់ឯកសារ គឺមិនសូវមានការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់តាមលំដាប់កូដ ឬក្បួនបណ្ណាល័យទេ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យមានការលំបាកក្នុងការរកឯកសារសំណេរមកសិក្សា។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ក៏មានកង្វះខាតក្នុងការធ្វើស្ថិតិអ្នកអាន ឬអ្នកស្រាវជ្រាវដែលបានយកឯកសារនេះមកសិក្សា ស្ថិតិប្រភេទឯកសារ និងស្ថិតិតំរូវការឯកសារជាដើម ។ល។

ចំពោះឯកសារជាអេឡិចត្រូនិចវិញ គឺមានតិចជាងឯកសារសំណេរ ឬឯកសារបោះពុម្ព ដោយសារនៅមានការខ្វះខាតកុំព្យូទ័រដែលសំរាប់ប្រើជាប្រព័ន្ធផ្ទុកនិងចែកចាយពត៌មានទិន្នន័យ និងជំនាញក្នុងការគ្រប់គ្រងឯកសារអេឡិចត្រូនិចនៅមានកំរិត។ រាល់ឯកសារអេឡិចត្រូនិចដែលមាន គឺច្រើនតែរក្សាទុកនៅក្នុងកុំព្យូទ័រផ្ទាល់របស់ស្ថាប័នជំនាញនិមួយៗ និងអាចរកបានតាមរយៈការស្នើសុំតែប៉ុណ្ណោះ។ លើសពីនេះទៀត ការទុកដាក់ពត៌មាននៅតាមគេហទំព័ររបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ ក៏មិនសូវបានអនុវត្តឱ្យបានទូលំទូលាយនៅឡើយទេ។ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាមានការខ្វះខាតខ្លះៗដូចមានរៀបរាប់ខាងលើ ក៏ពត៌មានទិន្នន័យទាក់ទងសារធាតុគីមីអាចរកបាននៅតាមទីកន្លែងដូចមានសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ៨-២ ខាងក្រោម។

តារាង ៨-២: ទីកន្លែងពត៌មាន និងទិន្នន័យជាតិ

ប្រភេទទិន្នន័យ	ទីកន្លែង	ប្រភពទិន្នន័យ	អ្នកអាចទទួល	វិធីទទួលទិន្នន័យ	ទ្រង់ទ្រាយ
ស្ថិតិផលិតកម្ម	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន
ស្ថិតិនាំចូល	• ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល)	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព
	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ)	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច
	• វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ	• សៀវភៅស្ថិតិប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព
	• ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	• របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព
	• ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន • គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព • ឯកសារពុម្ព
	• ក្រសួងសុខាភិបាល	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព
ស្ថិតិនាំចេញ	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន
ស្ថិតិប្រើប្រាស់គីមី	• ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានកៀតសាស្ត្រ)	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព
	• ក្រសួងសុខាភិបាល	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព
របាយការណ៍គ្រោះថ្នាក់ផ្នែកឧស្សាហកម្ម	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន

ប្រភេទទិន្នន័យ	ទីកន្លែង	ប្រភពទិន្នន័យ	អ្នកអាចទទួល	វិធីទទួលទិន្នន័យ	ទ្រង់ទ្រាយ
របាយការណ៍គ្រោះថ្នាក់ក្នុងការដឹកជញ្ជូន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន
ទិន្នន័យសុខភាពការងារ (កសិកម្ម)	• ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព
	• វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ	• របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព
	• ក្រសួងសុខាភិបាល	• សៀវភៅស្ថិតិប្រចាំឆ្នាំ • កំនត់ត្រារបស់មន្ទីរពេទ្យ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ • ទិញ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព
ទិន្នន័យសុខភាពការងារ (ឧស្សាហកម្ម)	• វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ	• សៀវភៅស្ថិតិប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ • ទិញ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព
	• ក្រសួងសុខាភិបាល	• របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង • ផែនការសកម្មភាពជាតិ • កំណត់ត្រារបស់មន្ទីរពេទ្យ	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ • ទិញ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព
ស្ថិតិការពុល	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន
ការបញ្ចេញសារធាតុពុល ការផ្ទេរ និងការចុះបញ្ជី	• ក្រសួងបរិស្ថាន	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង • ផែនការសកម្មភាពជាតិ • សារពើភណ្ឌការបញ្ចេញសារធាតុពុល	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ • ទិញ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព

ប្រភេទទិន្នន័យ	ទីកន្លែង	ប្រភពទិន្នន័យ	អ្នកអាចទទួល	វិធីទទួលទិន្នន័យ	ទម្រង់ទ្រាយ
ទិន្នន័យសំណល់គ្រោះថ្នាក់	• ក្រសួងបរិស្ថាន	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង • ផែនការសកម្មភាពជាតិ • សារពើភណ្ឌការបញ្ចេញសារធាតុពុល	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ • ទិញ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព
ការចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្ម	• ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព
ការចុះបញ្ជីសារធាតុគីមីពុល	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន
សារពើភ័ណ្ឌសារធាតុគីមីដែលមានស្រាប់	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន
ការចុះបញ្ជីការនាំចូល	• ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល • ក្រសួងសុខាភិបាល • ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន • គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន • គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារពុម្ព • ឯកសារពុម្ព • ឯកសារពុម្ព
ការចុះបញ្ជីអ្នកផលិត	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន	គ្មាន
ការសំរេចចិត្តរបស់PIC	• ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋាននីតិកម្មកសិកម្ម)	• ឯកសារអនុសញ្ញា • របាយការណ៍ និងនិតិវិធី	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• ថតចំលង	• ឯកសារពុម្ព
ការសំរេចចិត្តរបស់ POPs	• ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ • ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល • ក្រសួងបរិស្ថាន • ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល • ក្រសួងសុខាភិបាល	• របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ • របាយការណ៍សន្និបាតក្រសួង • ផែនការសកម្មភាពជាតិ • បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌលែងមានការបំពុល • កំនត់ហេតុនាំចូលជាតិគីមី	• គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន	• សំណើសុំ	• ឯកសារអេឡិចត្រូនិច • ឯកសារពុម្ព

សូមបញ្ជាក់ថា ពត៌មានទិន្នន័យទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមីដែលបង្ហាញក្នុងតារាងខាងលើ គឺនៅមានការខ្វះខាតច្រើន ដូចជានៅក្នុងផ្នែកខ្លះនៃឯកសារទាំងនោះ មិនមានប្រធានបទដែលនិយាយចំៗពីការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដោយសារតែការយល់ដឹង និងមធ្យោបាយសំរាប់ការរៀបចំនៅមានកំរិត ។

៨.៣ នីតិវិធីសំរាប់ប្រមូល និងចែកចាយទិន្នន័យជាតិ

កម្ពុជាមិនទាន់មានបទបញ្ញត្តិច្បាប់តំរូវឱ្យធ្វើការចងក្រង ឬចែកចាយទិន្នន័យ និងពត៌មានទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅឡើយទេ ។ ជាទូទៅ ស្ថាប័នរដ្ឋនិមួយៗធ្វើការចងក្រងពត៌មាន ឬទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងសារធាតុគីមីអាស្រ័យទៅតាមតំរូវការចាំបាច់របស់ស្ថាប័នខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ ហើយពត៌មាន និងទិន្នន័យនេះទៀតសោត ក៏មិនបានធ្វើការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយដែរ ។

លើសពីនេះទៀត កម្ពុជាក៏មិនបានធ្វើការប្រមូល ចងក្រង និងរក្សាទុកនូវពត៌មានទាក់ទងទៅនឹងឥទ្ធិពលនៃសារធាតុគីមីទៅលើសុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថានទេ ទោះបីកម្ពុជាបានជួបប្រទះនូវបញ្ហានេះក៏ដោយចុះ។ ឧទាហរណ៍ កន្លងមកមានករណីសន្លប់កម្មកររោងចក្រកាត់ដេររហូតដល់ច្រើននាក់ តែការសិក្សាលំអិតទៅលើការពុលឬគ្រោះថ្នាក់នេះមិនត្រូវបានធ្វើឱ្យបានស៊ីជំរៅទេ ពោលគឺគ្រាន់តែធ្វើរបាយការណ៍ ឬកំណត់ហេតុតែប៉ុណ្ណោះ ។ ស្ថាប័នរដ្ឋដែលជាអ្នកធ្វើកំណត់ត្រាឬរបាយការណ៍ លើការពុលនេះ ជាទូទៅមានមន្ត្រីនគរបាល មន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល និងមន្ត្រីក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈប្រចាំខេត្ត-ក្រុង ។

ចំពោះវិធីសាស្ត្រក្នុងការប្រមូលពត៌មាន និងទិន្នន័យទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺអាចអនុវត្តតាមវិធី ២ យ៉ាង : ជាផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការ។ វិធីស្រាវជ្រាវពត៌មានសង្គមជាផ្លូវការរួមមានៈ ការស្រាវជ្រាវ ការសិក្សា ការអង្កេត ការត្រួតពិនិត្យ និងការពិសោធន៍ឬវិភាគ ។ ចំណែកនីតិវិធីយកពត៌មានដែលមិនផ្លូវការអាចទាក់ទិនទៅនឹងវិធីដូចខាងក្រោម :

- អង្កេតពត៌មានពីសមាជិកសហគមន៍ ឬពីសមាជិករដ្ឋាភិបាលណាដែលត្រូវចូលរួមក្នុងគំរោង ឬសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធ ។
- ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងកម្មសិក្សាផ្ទាល់ ។
- ប្រើប្រាស់មនុស្សដែលសំខាន់នៅក្នុងសហគមន៍ ឬក្នុងក្រសួងរបស់រដ្ឋាភិបាលដើម្បីផ្តល់ពត៌មាន ។
- ធ្វើការពិភាក្សាជាក្រុម ។
- ធ្វើបទសំភាសន៍ម្នាក់ៗ

៨.៤ លទ្ធភាពរកឯកសារពត៌មានអន្តរជាតិ

ការរកឯកសារពត៌មានអន្តរជាតិ គឺភាគច្រើនធ្វើឡើងតាមរយៈការសាកសួររកនៅតាមការិយាល័យអង្គការអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារនោះ ឬអាចរកនៅតាមបណ្ណាគារនិងតូបលក់សៀវភៅ។ ប៉ុន្តែការរកឯកសារពត៌មានរបៀបនេះ គឺទទួលបានផលប្រយោជន៍តិចតួច ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ចាប់តាំងពីកម្ពុជាមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធើណែតមក ការរកឯកសារពត៌មានអន្តរជាតិ គឺច្រើនតែធ្វើតាមរយៈអ៊ីនធើណែត ឬចូលទៅគេហទំព័ររបស់ស្ថាប័នអន្តរជាតិទាំងនោះ។ តារាង ៨-៣ ខាងក្រោមនេះ គឺបង្ហាញពីលទ្ធភាពនៃការរកឯកសារពត៌មានអន្តរជាតិនៅកម្ពុជា។

តារាង ៨-៣: លទ្ធភាពឯកសារពត៌មានអន្តរជាតិ

ឯកសារពត៌មាន	ទីកន្លែង	អ្នកអាចទទួល	វិធីសាស្ត្រទទួល
ឯកសារវិនិច្ឆ័យពីសុខភាព-បរិស្ថាន (Environmental Health Criteria Documents, WHO)	ការិយាល័យអង្គការសុខភាពពិភពលោកប្រចាំកម្ពុជា	សាធារណជនទូទៅ	ខ្ចីពីបណ្ណាល័យ សំណើរសុំឬទិញ អ៊ីនធឺណែត
គោលការណ៍ណែនាំពីសុខភាព និងសុវត្ថិភាព (Health and Safety Guides, WHO)	ការិយាល័យអង្គការសុខភាពពិភពលោកប្រចាំកម្ពុជា	សាធារណជនទូទៅ	ខ្ចីពីបណ្ណាល័យ សំណើរសុំឬទិញ អ៊ីនធឺណែត
ឯកសារទិន្នន័យសុវត្ថិភាពគីមីអន្តរជាតិ (International Chemical Safety Data Cards, IPCS / EC)	-	-	អ៊ីនធឺណែត
ឯកសារណែនាំធ្វើការសំរេចចិត្តក្នុងការជូនដំណឹងជាមុនពីចរាចរសារធាតុគីមី (Decision Guidance Document for PIC Chemicals (FAO/UNEP)	- ការិយាល័យអង្គការកសិកម្ម និងស្បៀងអាហារប្រចាំកម្ពុជា - ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	សាធារណជនទូទៅ	ខ្ចីពីបណ្ណាល័យ សំណើរសុំឬទិញ អ៊ីនធឺណែត
តារាងទិន្នន័យសុវត្ថិភាពថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតរបស់អង្គការ FAO/WHO (FAO/WHO Pesticides Safety Data Sheets)	-	-	អ៊ីនធឺណែត
ឯកសារនៃកិច្ចប្រជុំរួមរបស់អង្គការ FAO/WHO ពីសំណល់ថ្នាំកសិកម្ម (Documents from the FAO/WHO Joint Meeting on Pesticide Residues)	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	សាធារណជនទូទៅ	ខ្ចីពីបណ្ណាល័យ សំណើរសុំឬទិញ អ៊ីនធឺណែត
តារាងទិន្នន័យសំភារៈការពារសុវត្ថិភាព (ឧស្សាហកម្ម) (Material Safety Data Sheets, Industry)	-	-	អ៊ីនធឺណែត
គោលការណ៍ណែនាំវិភាគសារធាតុគីមីរបស់អង្គការសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍ (OECD Guidelines for the Testing of Chemicals)	-	-	អ៊ីនធឺណែត
គោលការណ៍អនុវត្តប្រសើរសំរាប់មន្ទីរពិសោធន៍ (Good Laboratory Practice Principles)	-	-	អ៊ីនធឺណែត
គោលការណ៍អនុវត្តប្រសើរសំរាប់សហគ្រាសផលិត (Good Manufacturing Practice Principles)	អាស៊ាន ក្រសួងសុខាភិបាល នាយកដ្ឋានឱសថ និងម្ហូបអាហារ	សាធារណជនទូទៅ	ខ្ចីពីបណ្ណាល័យ សំណើរសុំឬទិញ អ៊ីនធឺណែត
បណ្តាញបណ្ណាល័យបរិស្ថានពិភពលោករបស់អង្គការ WHO/UNEP (WHO/UNEP Global Env. Library Network)	-	-	អ៊ីនធឺណែត

៨.៥ លទ្ធភាពរកទិន្នន័យមូលដ្ឋានអន្តរជាតិ

នៅកម្ពុជា លទ្ធភាពរកទិន្នន័យមូលដ្ឋានអន្តរជាតិ គឺអាចរកបានតែតាមរយៈអ៊ីនធឺណែតតែប៉ុណ្ណោះ ។

តារាង ៨-៤ : លទ្ធភាពរកទិន្នន័យមូលដ្ឋានអន្តរជាតិ

ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន	ទីកន្លែង	អ្នកអាចទទួល	វិធីសាស្ត្រទទួល
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ (International Labor Organization, International Occupational Safety and Health Information Centre, ILO)	ប្រទេសស្វីស	អ្នកចាប់អារម្មណ៍	អ៊ីនធឺណែត
កម្មវិធីអន្តរជាតិស្តីពីសុវត្ថិភាពគីមី (International Program on Chemical Safety, Information on Toxic, INTOX)	មិនស្គាល់	អ្នកចាប់អារម្មណ៍	អ៊ីនធឺណែត
សេវាកម្មទិន្នន័យសង្ខេបនៃសារធាតុគីមី (Chemical Abstract Services Database)	សហរដ្ឋអាមេរិក	អ្នកចាប់អារម្មណ៍	អ៊ីនធឺណែត
បណ្តាញព័ត៌មានសកលស្តីពីសារធាតុគីមី (Global Information Network on Chemicals)	ប្រទេសជប៉ុន	អ្នកចាប់អារម្មណ៍	អ៊ីនធឺណែត
ទិន្នន័យពីបណ្តាញព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស (Scientific and Technical Information Network, STN Database)	មិនស្គាល់	អ្នកចាប់អារម្មណ៍	អ៊ីនធឺណែត
ទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធដែលផ្លាស់ប្តូរជាមួយប្រទេសដទៃ (Relevant Databases from Other Countries)	មិនស្គាល់	អ្នកចាប់អារម្មណ៍	អ៊ីនធឺណែត

៨.៦ ប្រព័ន្ធផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានជាតិ

ថ្មីៗនេះរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើតបណ្តាញផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានតាមក្រសួង ហើយចាត់ទុកថាជាមធ្យោបាយបឋមនៃការប្រមូលផ្តុំ និងចែកចាយព័ត៌មានដែលជាទិសដៅឈានទៅមុខរបស់កម្ពុជា ។ បណ្តាញព័ត៌មាននេះ គ្រប់គ្រងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលគាំទ្រកម្មវិធីដោយអាជ្ញាធរជាតិសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ហើយអាជ្ញាធរនេះបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យ ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០០ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងបន្តផ្តល់ព័ត៌មានទាំងឡាយដែលទាក់ទងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ជូនដល់សាធារណជនតាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលមាន ដោយបង្ហាញពីបច្ចេកទេសប្រើប្រាស់គីមី ពីព័ត៌មានខាងច្បាប់ តាមរយៈការប្រតិបត្តិ ការថែរក្សា និងការពង្រីកព័ត៌មានឱ្យសមស្របបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការរៀបចំទិន្នន័យមូលដ្ឋាន ស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុនេះទៅ។

គួរកត់សំគាល់ថា ការបញ្ចេញព័ត៌មានរវាងបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិនានា និងដៃគូរបស់គេក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺកើតឡើងដោយឯករាជ្យក្នុងស្ថាប័ននីមួយៗ អនុលោមទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងសកម្មភាព និងសារៈប្រយោជន៍របស់ខ្លួន។ ទោះបីជារដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតនូវបណ្តាញព័ត៌មានរួចហើយក្តី ប៉ុន្តែការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានរវាងក្រសួងនានា ក្រុមសាធារណជនដែលចាប់អារម្មណ៍ និងបណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល មិនទាន់បានប្រព្រឹត្តទៅតាមរយៈបណ្តាញព័ត៌មាននេះទេ ។

ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានច្រើនតែធ្វើឡើងជាផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការតាមការប្រជុំ សិក្ខាសិលា ការបណ្តុះបណ្តាល ការអនុវត្តគំរោងកម្មវិធីប្រព័ន្ធឃោសនាផ្សព្វផ្សាយ យន្តការសំរបសំរួល និងការបោះពុម្ពផ្សាយដែលទាក់ទិនព័ត៌មានទូទៅ ក៏ដូចជាការ

គ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ វិធីនេះមានគោលបំណងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរពត៌មានគ្នាទៅវិញទៅមកដោយផ្ទាល់ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការទាំងក្នុងចំណោមស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងសាធារណជនទូទៅ។ អ្នកធ្វើបវកថាជាឯកជន និងជាសាធារណៈកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកអ៊ីនធឺណែត ដែលរួមមានពត៌មានទាក់ទងនឹងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលនិងសាធារណៈ ។

រដ្ឋាភិបាលនឹងខិតខំប្រឹងប្រែងសំរបសំរួលព្រមទាំងផលិតពត៌មានឱ្យមានលក្ខណៈបច្ចេកទេស និងមានទ្រង់ទ្រាយដែលអាចទទួលយកបាន ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការជាសាធារណៈឱ្យបានទូលំទូលាយតាមលទ្ធភាពដែលមាន ។ រដ្ឋាភិបាលបាននឹងកំពុងពិចារណា និងត្រួតពិនិត្យតាមដាន វាយតំលៃ ប្រមូល និងធ្វើការកែលំអនូវពត៌មានស្តីពីការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឱ្យល្អប្រសើរ ។

៨.៧ យោបល់ និងការពិភាក្ស

- ពត៌មាន ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីគឺត្រូវកំណត់ក្រោមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអន្តរក្រសួង និងមានផលប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមក ប៉ុន្តែពត៌មានទាំងនោះនៅតែមានភាពខ្វះចន្លោះ ហើយមានការលំបាកក្នុងការប្រមូលដោយមូលហេតុមួយចំនួន ។
- តាមទំលាប់របស់ក្រសួងនិមួយៗ គឺមិនសូវចង់រួមចំណែកផ្តល់ពត៌មានទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាគេធ្វើការប្រមូលទិន្នន័យតាមក្រសួងតែរៀងៗខ្លួន ហើយរក្សាទុកឆ្ងាយពីផលប្រយោជន៍រួម ទន្ទឹមនោះការមិនបានឆ្លងកាត់ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់លើពត៌មាន និងទិន្នន័យសារធាតុគីមីដែលប្រមូលបាន ដែលធ្វើឱ្យពត៌មានខ្លះនៅតែខ្វះខាត ហើយមួយចំនួនជាន់គ្នាដដែលៗ ។
- ប្រព័ន្ធផ្លាស់ប្តូរពត៌មានជាតិដូចដែលបានបង្ហាញគឺគ្រាន់តែជាបណ្តាញពត៌មានរដ្ឋទើបតែបង្កើត មិនទាន់បានបញ្ចូលប្រព័ន្ធទិន្នន័យមូលដ្ឋានស្តីពីការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ហើយក៏មិនអាចរកពត៌មានគីមីតាមរយៈបណ្តាញពត៌មានបានដែរ ។
- ពត៌មានគីមីដែលមានស្រាប់បានរក្សាទុកក្នុងក្រសួង ៦ សំខាន់ៗ : គឺក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងសុខាភិបាល និងក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។
- សំរាប់ទិសដៅរយៈពេលមធ្យមបណ្តាញពត៌មានរដ្ឋស្តីពីសារធាតុគីមីនេះ គឺបង្កើតឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ ហើយសាធារណជនអាចទទួល និងផ្តល់មកវិញនូវបទពិសោធន៍ដែលជាមូលដ្ឋានសំខាន់សំរាប់ការអនុវត្តផែនការជាតិគ្រប់គ្រងគីមី សំរាប់វាយតំលៃផលប៉ះពាល់បណ្តាលមកពីសារធាតុគីមី និងសំរាប់ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការសំរបសំរួលគំរោងគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីទាំងឡាយដែលមាន ។
- សំរាប់ទស្សនៈរាជរដ្ឋាភិបាល ពត៌មានស្តីពី សារធាតុគីមីដែលប្រមូលបានក្នុងកំរងពត៌មានជាតិ និងពត៌មានដទៃទៀតដែលបានរក្សាទុកក្នុងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងត្រូវបញ្ចូលទៅក្នុងកុំព្យូទ័របន្តទៅក្នុងបណ្តាញពត៌មានរបស់រដ្ឋាភិបាល ហើយគុណភាពនៃពត៌មានស្តីពីសារធាតុគីមី ក៏នឹងត្រូវគិតពិចារណាផងដែរ ។
- ការកសាងសមត្ថភាពសំរាប់ការគ្រប់គ្រងពត៌មានស្តីពី សារធាតុគីមីនិងបច្ចេកវិទ្យា គឺត្រូវបានចាត់ទុកជាអាទិភាពសំរាប់ឆ្ពោះទៅកាន់នយោបាយបើកទូលាយផ្នែកទិន្នន័យមូលដ្ឋានរបស់ជាតិនិងអន្តរជាតិ ។

ជំពូកទី ៩
របាយការណ៍សង្ខេបបច្ចេកទេស

ជំពូកនេះផ្តល់នូវព័ត៌មានទូទៅពីរចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកទេស ដែលទាក់ទងទៅនឹងការវិភាគសារធាតុគីមី និងផលិតផលរបស់វា ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ជំពូកនេះនឹងបង្ហាញពីប្រព័ន្ធព័ត៌មាននិងសមត្ថភាពកុំព្យូទ័រដែលមាននៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិ និងពីកម្មវិធីនិងការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈដែលទាក់ទងទៅនឹងសារធាតុគីមី ។

៩.១ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរពិសោធន៍សារធាតុគីមី

ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងរចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកទេស សំរាប់ការវិភាគសារធាតុគីមីនិងផលិតផលរបស់វា កម្ពុជាមានមន្ទីរពិសោធន៍រដ្ឋធំៗចំនួន ៦ ដែលស្ថិតនៅតាមស្ថាប័នរដ្ឋផ្សេងៗគ្នា រួមមាន : ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែនិងថាមពល និងក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម ដែលមានមុខងារនិងភារកិច្ចដោយឡែកពីគ្នាក្នុងការវិភាគសារធាតុគីមីនានា ។

បច្ចុប្បន្ន ប្រទេសកម្ពុជាបាននឹងកំពុងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ តាមរយៈការបំពាក់ឧបករណ៍និងសំភារៈផ្សេងៗទៀត និងការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស សំដៅជំរុញសមត្ថភាពទទួលខុសត្រូវពាក់ព័ន្ធការវិភាគនិងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឱ្យមានភាពកាន់តែសុក្រឹត្យ ។ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាមានការខិតខំជួយគាំទ្រលើការងារពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័នសាមី និងពីអង្គការផ្តល់ជំនួយនានាក៏ដោយ ក៏សមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍នៅកម្ពុជាទាំងនោះគឺនៅមានកំរិត ទាំងគ្រឿងបរិក្ខារ និងបច្ចេកទេសវិភាគ ហើយដែលការខ្វះខាតនេះចាំបាច់ត្រូវមានការយកចិត្តទុកដាក់និងដោះស្រាយជាបន្ទាន់ ប្រសិនបើមានឆន្ទៈក្នុងការជំរុញការត្រួតពិនិត្យនិងគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលធានាបាននូវសុវត្ថិភាពសុខភាពសាធារណៈ និងបរិស្ថាន ។

មុខងារ និងភារកិច្ចរបស់មន្ទីរពិសោធន៍សារធាតុគីមីនៃក្រសួងទាំង ៦ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន មានសង្ខេបបង្ហាញនៅក្នុងចំនុចខាងក្រោម ។

៩.១.១ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ គឺស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិដោយនាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រនិងកែលំអដីកសិកម្ម និងនាយកដ្ឋាននីតិកម្មកសិកម្ម ដែលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការជួយលើកកំពស់ផលិតកម្មកសិកម្ម តាមរយៈការផ្តល់ឱ្យនូវសេវាកម្មបច្ចេកទេស និងសកម្មភាពប្រតិបត្តិក្នុងការវិភាគគុណភាពដីកសិកម្ម គុណភាពជីគីមីការជ្រើសនិងវេចខ្ចប់ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត និងវិភាគសំណល់ ។ ការវិភាគថ្នាំកសិកម្មនិងជីគីមី គឺបានផ្តល់នូវទិន្នន័យបច្ចេកទេសដើម្បីគាំទ្រដល់ការត្រួតពិនិត្យនិងការចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្មនិងជីគីមី ។ ទិន្នន័យទាំងនេះក៏មានសារៈប្រយោជន៍ផងដែរសំរាប់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់កសិករ ដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ជាមួយសារធាតុគីមីទាំងនោះ ។

៩.១.២ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម គឺស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិផ្ទាល់របស់នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល ដែលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការជួយលើកកំពស់គុណភាពទំនិញនាំចេញនិងនាំចូល និងធ្វើចរាចរក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តាមរយៈការវិភាគរកសារធាតុគីមីនៅក្នុងផលិតផលប្រើប្រាស់ និងផលិតផលម្ហូបអាហារ ដើម្បីធានាការអនុវត្តច្បាប់ បទដ្ឋានផលិតផល និងការផ្តល់សេវាកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ។

៩.១.៣ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងបរិស្ថាន

មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងបរិស្ថាន គឺស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិដោយនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន ដែលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការគាំទ្រដល់សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគុណភាពបរិស្ថាន និងវាយតំលៃការបំពុល ដែលបង្កដោយប្រភពបញ្ចេញសំណល់ទូទៅ ពោលគឺមន្ទីរពិសោធន៍នេះដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យសំណល់គីមី ត្រួតពិនិត្យគុណភាពបរិស្ថាន និងវិភាគលើសំណាកជីវសាស្ត្រសំរាប់គោលបំណងអភិរក្សជីវចំរុះ ។

៩.១.៤ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល គឺស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិដោយនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសឧស្សាហកម្ម ដែលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការជួយត្រួតពិនិត្យនិងបង្កើនគុណភាពផលិតផលឧស្សាហកម្មក្នុងស្រុក ធ្វើអត្តសញ្ញាណសារធាតុគីមីដែលបំរើឱ្យផលិតកម្មក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម ព្រមទាំងវិភាគសំណល់រាវឧស្សាហកម្ម។ មន្ទីរពិសោធន៍នេះធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយវិស័យឧស្សាហកម្ម សំដៅវិភាគគុណភាពផលិតផលឧស្សាហកម្ម និងចូលរួមក្នុងការត្រួតពិនិត្យស្តង់ដារឧស្សាហកម្មដោយផ្អែកលើច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិស្តីពីការគ្រប់គ្រងឧស្សាហកម្ម ។

៩.១.៥ មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិត្រួតពិនិត្យគុណភាពឱសថនៃក្រសួងសុខាភិបាល

មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិត្រួតពិនិត្យគុណភាពឱសថនៃក្រសួងសុខាភិបាល គឺស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិដោយអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសសុខាភិបាល ដែលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវយ៉ាងជាក់លាក់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យគុណភាពឱសថ សារធាតុគីមីសំរាប់ផលិតឱសថនិងវិភាគវេជ្ជសាស្ត្រ គ្រឿងសំអាង និងចំណីអាហារ ។

៩.១.៦ មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម

មន្ទីរពិសោធន៍របស់ក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម គឺស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិដោយនាយកដ្ឋានជលសាស្ត្រ ដែលមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការរកអត្តសញ្ញាណសារធាតុគីមី ដែលមាននៅក្នុងសំណាកទឹកនៅតាមប្រភពទឹកសាធារណៈ និងវិភាគគុណភាពដី ។ មន្ទីរពិសោធន៍នេះផ្តល់អាទិភាពចំពោះវិស័យពាក់ព័ន្ធនានាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើការរួមគ្នាក្នុងដំណើរការវិភាគគុណភាពប្រភពទឹកសាធារណៈនិងដី។ មន្ទីរពិសោធន៍នេះផ្តល់នូវសេវាកម្មនិងគាំទ្រនូវសារៈសំខាន់នៃការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីរុករកនិងគ្រប់គ្រងធនធានទឹកនិងដី ព្រមទាំងទទួលយកនូវរាល់សំណើផ្សេងៗពីវិស័យពាក់ព័ន្ធដើម្បីវិភាគគុណភាពធនធានទឹកនិងដី ។

ផ្អែកលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់បណ្តាមន្ទីរពិសោធន៍នៃស្ថាប័នរដ្ឋដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ កម្ពុជាពុំទាន់មានមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានសមត្ថភាពវិភាគលើសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុឡើយ ។ បញ្ហាសំខាន់ៗ រួមមាន :

- ខ្វះកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អរវាងមន្ទីរពិសោធន៍ និងមន្ទីរពិសោធន៍ និងជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍រួមដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រភពសាយភាយនៃសារធាតុគីមីទូទៅ និងជាពិសេសសារធាតុពុលមិនងាយបំបែកធាតុ (Persistent Toxic Substances, PTS) ។
- ខ្វះធនធានមនុស្សក្នុងដំណើរការមន្ទីរពិសោធន៍ និងខ្វះជំនាញបច្ចេកទេសក្នុងការវិភាគ ។
- ខ្វះឧបករណ៍ និងបរិក្ខារវិភាគ ដែលអាចគួរឱ្យទុកចិត្តបានទៅលើលទ្ធផលវិភាគ ។

រចនាសម្ព័ន្ធនៃមន្ទីពិសោធន៍របស់រដ្ឋសំខាន់ៗទាំង ៦ មានបង្ហាញសង្ខេបក្នុងតារាង៩-១ ខាងក្រោម ។

តារាង ៩-១: រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរពិសោធន៍សំរាប់វិភាគសារធាតុគីមី

ឈ្មោះ មន្ទីរពិសោធន៍	អាសយដ្ឋាន	ឧបករណ៍វិភាគសំខាន់ៗ	វិញ្ញាបនប័ត្រទទួលស្គាល់សមត្ថភាព	វិញ្ញាបនប័ត្រការអនុវត្តន៍ល្អ GLP	គោលបំណង
មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	អាគារលេខ ១០ វិថីមុន្នីរ៉េត ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ១២ ៨៧១ ៨៥៦ អាគារលេខ ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម......	HPLC SP GC	គ្មាន	គ្មាន	វិភាគគុណភាពជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម
មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	អាគារលេខ ៥០ ផ្លូវលេខ 144 ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៤២៦ ១៦៦	AAS UV/Vis GC HPLC	គ្មាន	គ្មាន	វិភាគផលិតផលប្រើប្រាស់ សារធាតុនិងផលិតផលគីមី និងម្ហូបអាហារ
មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងបរិស្ថាន	អាគារលេខ ៤៨ ផ្លូវព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២ Email: moelab@online.com.kh	AAS SP	គ្មាន	គ្មាន	វិភាគសំណាកបរិស្ថាន (ទឹក ដី ខ្យល់ និងសំណាកជីវសាស្ត្រ) និងវិភាគសំណល់គ្រប់ប្រភេទ
មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	អាគារលេខ ៤៥ វិថីព្រះនរោត្តម ខណ្ឌដូនពេញ ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៤២៨ ២៦៣ Email: hcscambodia@yahoo.com	SP	គ្មាន	គ្មាន	វិភាគគុណភាពផលិតផលរោងចក្រនិងសិប្បកម្ម ធ្វើអត្តសញ្ញាណសារធាតុគីមីដែលបំរើឱ្យផលិតកម្មក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម និងវិភាគសំណល់រាវរោងចក្រ

ឈ្មោះ មន្ទីរពិសោធន៍	អាសយដ្ឋាន	ឧបករណ៍ វិភាគ សំខាន់ៗ	វិញ្ញាបនប័ត្រ ទទួលស្គាល់ សមត្ថភាព	វិញ្ញាបនប័ត្រ ការអនុវត្តន៍ល្អ GLP	គោលបំណង
មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិ ត្រួតពិនិត្យគុណភាព ឱសថនៃក្រសួង សុខាភិបាល	អាគារលេខ ៣៦ ផ្លូវហ្សកឌឺមីត្រូវ ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ៨៨០ ៧៣២ (៨៥៥) ១២ ៨១០ ៧២០	HPLC SP TLC UV GC	គ្មាន	គ្មាន	វិភាគគុណភាពឱសថ សារធាតុគីមី និងចំណីអាហារ ដែលនាំចូល-ចេញ ផលិត និងកំពុងចរាចរ ក្នុងស្រុក
មន្ទីរពិសោធន៍នៃក្រសួង ធនធានទឹក និងឧតុនិយម	ផ្លូវជាតិលេខ២ សង្កាត់ចាក់អង្រែក្រោម ខ័ណ្ឌមានជ័យ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ៧២៤ ៣៨៩	AAS SP FP	គ្មាន	គ្មាន	វិភាគគុណភាពប្រភពទឹក សាធារណៈ និងគុណភាពដី

៩.២ ប្រព័ន្ធព័ត៌មាន និងសមត្ថភាពកុំព្យូទ័រ

ការប្រើប្រាស់បរិក្ខាបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដូចជាកុំព្យូទ័រ និងបណ្តាញព័ត៌មានតាមកុំព្យូទ័រ (Network) ទើបតែចាប់ផ្តើមជាលើកដំបូងនៅកម្ពុជានាចុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ ដែលភាគច្រើននៃការប្រើប្រាស់ទាំងនេះ គឺទៅលើការងាររដ្ឋបាលតែប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះការទុកដាក់ឯកសារបច្ចេកទេសនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ និងចែកចាយតាមបណ្តាញព័ត៌មានកុំព្យូទ័រវិញ គឺមានតែនៅផ្ទៃក្នុងរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋនីមួយៗ និងមិនមានលក្ខណៈទូលាយទាំងស្រុងនៅឡើយ ។

នៅក្រោយឆ្នាំ ២០០០ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចាប់ផ្តើមយុទ្ធនាការបំពាក់បរិក្ខាបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន (កុំព្យូទ័រ និងបណ្តាញព័ត៌មានតាមកុំព្យូទ័រ) និងបណ្តាញអ៊ីនធឺណែតដល់ស្ថាប័នរដ្ឋទូទៅ តែការបំពាក់នេះនៅមានកំរិតនៅឡើយទាំងផ្នែកបរិមាណនៃបរិក្ខា សេវាកម្ម បច្ចេកទេស និងសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស ហើយដែលការបំពាក់នោះ គឺភាគច្រើនសំរាប់បំរើការងាររដ្ឋបាល។ កុំព្យូទ័រដែលបំពាក់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានតភ្ជាប់ជាបណ្តាញ និងមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់សារអេឡិចត្រូនិកនិងអ៊ីនធឺណែតបាន។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការរក្សាព័ត៌មានបច្ចេកទេសនៅក្នុងកុំព្យូទ័រដែលតជាបណ្តាញនោះ នៅមិនទាន់អនុវត្តនៅឡើយទេ ដោយសារបញ្ហាកង្វះខាតប្រព័ន្ធចែកចាយព័ត៌មាន ខ្វះខាតបច្ចេកទេស ធនធានមនុស្សគ្រប់គ្រង។ល។ ដូច្នេះហើយ ព័ត៌មានបច្ចេកទេសជាទូទៅត្រូវបានរក្សាទុកនៅក្នុងកុំព្យូទ័រផ្ទាល់ខ្លួន (Personal Computer) នៅតាមស្ថាប័នបច្ចេកទេសនីមួយៗ។ តារាង ៩-២ ខាងក្រោមនេះ នឹងបង្ហាញពីបរិក្ខាបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាននិងប្រភេទនៃកម្មវិធី (Software) ដែលមាននៅតាមស្ថាប័នរដ្ឋនីមួយៗ។

តារាង ៩-២: សមត្ថភាពប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ

ប្រព័ន្ធ និងកម្មវិធី ទិន្នន័យសំរាប់កុំព្យូទ័រ	ទីកន្លែង	សេរី (សមត្ថភាព)	ការប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្ន
Window XP Office XP	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	Desktop Pentium IV	• បញ្ចូល និងរក្សាទុកទិន្នន័យ • ភ្ជាប់បណ្តាញអ៊ីនធឺណែត

ប្រព័ន្ធ និងកម្មវិធី ទិន្នន័យសំរាប់កុំព្យូទ័រ	ទីកន្លែង	សេរី (សមត្ថភាព)	ការប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្ន
Window 2000 Office 2000	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	Desktop Pentium II and III	• បញ្ចូល និងរក្សាទុកទិន្នន័យ • ភ្ជាប់បណ្តាញអ៊ីនធឺណែត
Window 2000 Office 2000	ក្រសួងបរិស្ថាន	Desktop Pentium II and III	• បញ្ចូល និងរក្សាទុកទិន្នន័យ • ភ្ជាប់បណ្តាញអ៊ីនធឺណែត
Window 2000 Office 2000	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	Desktop Pentium II and III	• បញ្ចូល និងរក្សាទុកទិន្នន័យ • ភ្ជាប់បណ្តាញអ៊ីនធឺណែត
Window 2000 Office 2000	ក្រសួងសុខាភិបាល	Desktop Pentium II and III	• បញ្ចូល និងរក្សាទុកទិន្នន័យ • ភ្ជាប់បណ្តាញអ៊ីនធឺណែត

៩.៣ កម្មវិធីអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស

ទាក់ទងទៅនឹងកម្មវិធីអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈពាក់ព័ន្ធលើវិស័យគីមី ក្នុងគោលបំណងឱ្យមានអ្នកឯកទេសក្នុងស្រុកដើម្បីអនុវត្តនូវកម្មវិធី ឬគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលើការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី មកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ គឺបានរៀបចំបង្កើតឱ្យមាន និងដំណើរការនៅតាមវិទ្យាស្ថានឯកទេសនានា ដូចជា :

- សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលលើមុខវិជ្ជាគីមីសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន
- សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្មចំការដូង ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលលើមុខវិជ្ជាក្សេត្រសាស្ត្រ និងផលិតកម្មបសុព្យាបាល
- វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលលើឯកទេសបច្ចេកវិជ្ជាគីមី និងចំណីអាហារ
- សាកលវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលលើមុខវិជ្ជាឱសថសាស្ត្រ
- សាលាជាតិកសិកម្មព្រែកលាប ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលលើមុខវិជ្ជាក្សេត្រសាស្ត្រ និងផលិតកម្មបសុព្យាបាល
- រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលលើមុខវិជ្ជាគីមី និងចំណីអាហារ

ក្រៅពីការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈខាងលើ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញឯកទេសទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី ត្រូវបានរៀបចំដោយស្ថាប័នរដ្ឋ ក្នុងគោលបំណងបង្កើនចំណេះដឹងនិងសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីរាជការដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធី និងគោលនយោបាយរាជរដ្ឋាភិបាលដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ពិសេសសំរាប់មន្ត្រីនៅតាមមូលដ្ឋានដែលជាអ្នកអនុវត្តផ្ទាល់លើគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីជាតិ។ ជាទូទៅ ការបណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានរៀបចំទៅតាមតំរូវការនិងការចាំបាច់របស់ស្ថាប័នរដ្ឋនិមួយៗ ហើយដែលការរៀបចំនោះ គឺត្រូវបានអនុវត្តតាមរបៀបធ្វើការបណ្តើររៀនសូត្របណ្តើរហើយការបណ្តុះបណ្តាលនេះត្រូវបានសំរបសំរួលដោយអ្នកឯកទេសជាតិនិងអន្តរជាតិ ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ក៏មានការចាត់បញ្ជូនមន្ត្រីឱ្យទៅចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញឯកទេសសំរាប់រយៈពេលខ្លី និងមធ្យមនៅបរទេស ហើយក៏មានបញ្ជូនមន្ត្រីឱ្យទៅបន្តការសិក្សាថ្នាក់ក្រោយឧត្តមលើជំនាញពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងវិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន ។ ប៉ុន្តែ ការបណ្តុះបណ្តាលខាងលើមិនមានរូបភាពទូលំទូលាយទេ ដោយសារកង្វះខាតនូវធនធានបច្ចេកទេស ហិរញ្ញវត្ថុ និងបញ្ហាភាសាបរទេស ។

៩.៤ យោបល់ និងការវិភាគ

ជារួម មន្ទីរពិសោធន៍ធំៗទាំង ៦ ចំណុះឱ្យស្ថាប័នរដ្ឋដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ គឺបានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការតាមដានការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីគ្រប់ប្រភេទនៅកម្ពុជា ចាប់តាំងពីពេលនាំចូល ចែកចាយ ប្រើប្រាស់ រហូតដល់ការបោះបង់ចោល។ល។ ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការវិភាគ សំរាប់បំរើឱ្យការងារតាមដាននិងគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ឱ្យដំណើរការទៅបានល្អ។ ក្រៅពីមន្ទីរពិសោធន៍របស់ក្រសួងទាំង ៦ នៃស្ថាប័នរដ្ឋ កម្ពុជានៅមានមន្ទីរពិសោធន៍មួយចំនួនទៀត ដែលស្ថិតនៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ។ មន្ទីរពិសោធន៍ទាំងនេះមានតួនាទីគាំទ្រការសិក្សាមុខវិជ្ជាគីមីរបស់និស្សិតនៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា ហើយក៏មានលទ្ធភាពក្នុងការវិភាគរកសារធាតុគីមីបានមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។

ទោះជាយ៉ាងដូច្នេះក៏ដោយ កម្ពុជានៅមានកង្វះខាតមួយចំនួនខាងក្រោមដែលជះឥទ្ធិពលលើការបំពេញមុខងាររបស់មន្ទីរពិសោធន៍ ដូចជា:

- មន្ទីរពិសោធន៍នីមួយៗរបស់ក្រសួងទាំង ៦ នៅមានកង្វះខាតឧបករណ៍សំរាប់ធ្វើការវិភាគ ធាតុប្រតិករវិភាគ (Chemical Reagents) និងធនធានមនុស្សសំរាប់ធ្វើការវិភាគរកសារធាតុគីមីឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។
- ទីតាំងរបស់មន្ទីរពិសោធន៍ទាំងអស់ស្ថិតនៅប្រមូលផ្តុំតែក្នុងទីក្រុង (រាជធានី) ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យមានការលំបាកក្នុងការវិភាគសារធាតុគីមីនៅតាមខេត្ត-ក្រុងនានា ព្រោះថាសារធាតុគីមីមួយចំនួនទាមទារឱ្យមានការវិភាគភ្លាមៗក្រោយពេលយកសំណាករួច។
- មន្ទីរពិសោធន៍នីមួយៗនៅមិនទាន់បានចងសម្ព័ន្ធជាបណ្តាញការងារនៅឡើយទេ ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរពត៌មាននិងទិន្នន័យដែលវិភាគបាន ក៏ដូចជាការជួយចែករំលែកការងារវិភាគរបស់គ្នាទៅវិញទៅមក។
- មិនមានមន្ទីរពិសោធន៍ណាមួយនៅកម្ពុជាមានការទទួលស្គាល់ពីមន្ទីរពិសោធន៍អន្តរជាតិ លើគុណភាពនៃការវិភាគ ឬការផ្លាស់ប្តូរវិភាគសំណាកទៅវិញទៅមកនៅឡើយទេ។

ដើម្បីបំពេញមុខងារក្នុងការតាមដានវិភាគរកសារធាតុគីមីដែលមាននៅក្នុងផលិតផលនានា មន្ទីរពិសោធន៍កម្ពុជាទាំងអស់គួរតែចងសម្ព័ន្ធគ្នាជាបណ្តាញការងារ ដើម្បីជួយចែករំលែកការវិភាគរកសារធាតុគីមី ក៏ដូចជាការចែករំលែកពត៌មាន និងទិន្នន័យនៃការវិភាគ សំដៅធានាការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជាប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ដោយត្រូវធ្វើការពិចារណាទៅលើកត្តាមួយចំនួនដូចខាងក្រោម:

- បង្កើតសាខាមន្ទីរពិសោធន៍មួយចំនួននៅតាមខេត្ត-ក្រុង ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានស្រាប់តាមរយៈការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រី-បុគ្គលិក បំពាក់នូវឧបករណ៍សំភារៈវិភាគថ្មីៗ និងផ្គត់ផ្គង់ធាតុប្រតិករវិភាគឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់តាមតំរូវការ ព្រមទាំងពង្រីកទំហំនៃការវិភាគគុណភាពសំរាប់មន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានស្រាប់។
- បង្កើតបណ្តាញការងារមន្ទីរពិសោធន៍ និងកែលំអហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធពត៌មាន ដើម្បីគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅកម្ពុជាឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។
- ពង្រឹង និងលើកកំពស់សមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍របស់កម្ពុជា ឱ្យមានសមត្ថភាពពេញលេញដើម្បីឱ្យមានការទទួលស្គាល់ពីមន្ទីរពិសោធន៍អន្តរជាតិលើសមត្ថភាព និងលទ្ធភាពវិភាគ។
- ជំរុញការរួមចំណែករបស់មន្ទីរពិសោធន៍ឯកជនក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។

ជំពូកទី ១០
ការយល់ដឹងរបស់កម្មករ កសិករ និងសាធារណជន

ជំពូកនេះផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពរួមស្តីពីយន្តការសំរាប់អប់រំ ផ្សព្វផ្សាយ និងផ្តល់ពត៌មានដល់កម្មករ កសិករ និងសាធារណជនទូទៅ ទាក់ទងទៅនឹងក្តីកង្វល់នៃបញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលមកពីការនាំចូល និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីនៅកម្ពុជា ដោយចែកចេញជា ៣ ផ្នែកសំខាន់ៗ រួមមាន : ពត៌មានសំរាប់កម្មករ ពត៌មានសំរាប់សាធារណជន និងការលើកកំពស់ចំណេះដឹងរបស់សាធារណជន ។

១០.១ ពត៌មានសំរាប់កម្មករ និងកសិករ

កម្ពុជានៅមិនទាន់មានបញ្ញត្តិច្បាប់ដែលចែងតំរូវឱ្យកម្មករ ដែលធ្វើការផ្ទាល់ជាមួយការលើកដាក់ និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ត្រូវមានចំណេះដឹងពីសុវត្ថិភាពនៃការធ្វើការងារជាមួយសារធាតុគីមីទេ ។ ដោយឡែកចំពោះការផ្សព្វផ្សាយពីបញ្ញត្តិច្បាប់ និងបរិធានច្បាប់ដែលមានស្រាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រង និងសុវត្ថិភាពនៃការលើកដាក់ និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដល់ប្រជាកសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅ គឺគេធ្វើតិចតួចណាស់តាមរយៈទូរទស្សន៍ វិទ្យុ សារពត៌មាន ទស្សនាវដ្តី រូបភាពផ្សព្វផ្សាយ និងកំរងអត្ថបទផ្សព្វផ្សាយផ្សេងៗ ចំនែកពត៌មានដែលជាលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹងសារធាតុគីមីរបស់រដ្ឋ និងបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានាច្រើនធ្វើការអប់រំដល់ប្រជាកសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅតាមរយៈវែស្របង្ហាញ ការប្រជុំជាសាធារណៈ សិក្ខាសាលា ហើយម្តងម្កាលក៏ធ្វើឡើងតាមរយៈប្រព័ន្ធឃោសនាដែរ ប៉ុន្តែមិនបានទូលំទូលាយទេ ភាគច្រើនតែតំបន់ប្រជុំជនប៉ុណ្ណោះ ។

១០.២ ពត៌មានសំរាប់សាធារណជន

ពត៌មានស្តីពីការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ជាពិសេសការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មនិងជីគីមីប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ក៏ដូចជាពត៌មានស្តីពីភាពគ្រោះថ្នាក់ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជនតាមរយៈប្រព័ន្ធឃោសនា ជាពិសេសទូទស្សន៍ វិទ្យុ និងកាសែត ។ ខ្លឹមសារសំខាន់ៗដែលផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជនទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី គឺពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់ រួមមានវិធានការការពារសុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់ និងអ្នកជិតខាង បញ្ហាជំងឺដែលអាចបណ្តាលមកពីសារធាតុគីមី គ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីសារធាតុគីមីទៅលើមនុស្ស និងបរិស្ថាន ។ល ។ បន្ថែមលើសពីនេះទៀត ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីក៏បានបោះពុម្ពផ្សាយពីការអនុវត្តកម្មវិធីនានាមួយចំនួន និងឯកសារស្រាវជ្រាវរបស់គេ តែមិនបានសង្កត់ធ្ងន់លើបញ្ហាជាតិគីមីដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់បរិស្ថាន និងដល់សុខមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋនោះទេ ។ ឯកសារទាំងនេះច្រើនបរិយាយពីសកម្មភាពវិវត្តរបស់គំរោង ឬកម្មវិធីរបស់គេតែប៉ុណ្ណោះ ។ យើងក៏សង្កេតឃើញមានការពន្យល់ណែនាំតិចតួចណាស់ដែលទាក់ទងដល់ការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដែលនាំមកនូវភាពគ្រោះថ្នាក់ដល់បរិស្ថាននិងដល់សុខភាព ។ មកដល់បច្ចុប្បន្ននេះមានបណ្តាស្ថាប័នរដ្ឋ អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានាកំពុងផ្តល់ការអប់រំជាទូទៅ រួមទាំងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងសារធាតុគីមី រួមមាន :

- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រួមជាមួយបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានាផ្តល់ការអប់រំដល់កសិករ និងសាធារណជនទូទៅអំពីរបៀបប្រើជីគីមី ថ្នាំកសិកម្ម និងឱសថសត្វ ព្រមទាំងរបៀប

ការពារសុខភាពរបស់កសិករតាមរយៈកម្មវិធីស្រែបង្ហាញកម្មវិធីវិធានការចំរុះការពារដំណាំ និងគំរោងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម។

- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មផ្តល់ការអប់រំដល់កសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅ អំពីការប្រើប្រាស់ផលិតផលប្រកបដោយសុវត្ថិភាពតាមរយៈការអប់រំតាមទូរទស្សន៍ វិទ្យុ សារពត៌មាន និងតាមឯកសារផ្សព្វផ្សាយ។
- ក្រសួងបរិស្ថានរួមជាមួយបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ផ្តល់ការអប់រំដល់កសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅ អំពីបរិធានច្បាប់ដែលទាក់ទងការបំពុលបរិស្ថាន កម្មវិធីជាតិសំរាប់ទប់ស្កាត់ការបំពុលបរិស្ថាន ការថែរក្សាសុខភាពសាធារណៈ និងការយល់ដឹងពីសារធាតុពុល តាមរយៈទូរទស្សន៍ វិទ្យុ សារពត៌មាន រូបភាព និងឯកសារផ្សព្វផ្សាយនៃសិក្ខាសាលា និងការប្រជុំ ។
- ក្រសួងសុខាភិបាលរួមជាមួយបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ផ្តល់ការអប់រំដល់កសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅអំពីការថែរក្សាសុខភាព និងការប្រើប្រាស់ផលិតផលគីមីឱសថដោយសុវត្ថិភាពតាមរយៈទូរទស្សន៍ វិទ្យុ សារពត៌មាន រូបភាព និងឯកសារផ្សព្វផ្សាយ ។
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល រួមជាមួយបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ផ្តល់ការអប់រំដល់កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅអំពីផលិតកម្មស្អាត និងសុវត្ថិភាពកម្មករក្នុងរោងចក្រសហគ្រាស តាមរយៈទូរទស្សន៍ វិទ្យុ សារពត៌មាន រូបភាព និងឯកសារផ្សព្វផ្សាយដល់ទីកន្លែង ។
- ដោយឡែកក្រសួងមហាផ្ទៃរួមជាមួយបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ផ្តល់ការអប់រំដល់កសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅ អំពីគ្រោះថ្នាក់នៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីសំរាប់ផលិតគ្រឿងញៀន និងគ្រឿងញៀន តាមរយៈទូរទស្សន៍ វិទ្យុ និងសារពត៌មាន រូបភាពនិងឯកសារផ្សព្វផ្សាយ ។

១០.៣ ការលើកកំពស់ចំណេះដឹងរបស់សាធារណជន

ការបង្កើនចំណេះដឹងជាសាធារណៈក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺច្រើនធ្វើឡើងតាមរយៈសារពត៌មាន ទស្សនាវដ្តី ទូរទស្សន៍ និងវិទ្យុ។ល។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ការធានាប្រសិទ្ធិភាព គុណភាពពត៌មាន និងយុទ្ធនាការផ្តល់ពត៌មានអំពីសារធាតុគីមីទូទៅ និងការអប់រំពិសេសអំពីថ្នាំកសិកម្ម និងជីគីមីដល់កសិករ គឺនៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ។ ក្នុងអំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅនេះ កម្ពុជាមានកង្វះខាតក្នុងការលើកកំពស់កម្មវិធីអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ និងក្រៅប្រព័ន្ធដែលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាសារធាតុគីមី។ ចំពោះកម្មវិធីអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធសំរាប់សាលាចំណេះទូទៅវិញ គឺមិនមានបញ្ចូលចំណេះដឹងពីសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីទេ ទោះបីជាកម្មវិធីសិក្សាមានមុខវិជ្ជាគីមីក៏ដោយ។ ចំណែកកម្មវិធីអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ត្រូវបានអនុវត្តដោយស្ថាប័នរដ្ឋ និងសង្គមស៊ីវិល ដោយផ្តោតសំខាន់ទៅលើការផ្តល់ចំណេះដឹង ស្តីពីភាពគ្រោះថ្នាក់និងសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ជាពិសេសថ្នាំកសិកម្ម ជីគីមី និងសារធាតុគីមីនៅក្នុងផលិតផលម្ហូបអាហារ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏ការយល់ដឹងរបស់សាធារណជនលើសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី និងផលប៉ះពាល់របស់វាមកលើសុខភាពនិងបរិស្ថាននៅមានកំរិតទាប។ គេក៏បានមើលឃើញផងដែរថា ស្ថាប័នរដ្ឋមួយចំនួននៅមិនទាន់មានការយល់ដឹងឱ្យបានទូលំទូលាយពីសារធាតុគីមី និងគ្រោះថ្នាក់របស់វាមកលើបរិស្ថាន និងសុខភាព ហើយក៏មិនបានជំរុញសាធារណជនឱ្យយល់ដឹងពីសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីឱ្យមានភាពទូលំទូលាយដែរ។ មកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ គឺកំរឃើញមានឯកសារបណ្តុះបណ្តាលណាត្រូវបានគេបោះពុម្ពជាថ្មី និងផ្សព្វផ្សាយពីសុវត្ថិភាពនៃការទុកដាក់

និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដល់សាធារណជន។ ឯកសារនិងពត៌មានដែលបានបោះពុម្ពរួច និងដែលបានផ្សព្វផ្សាយទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី រួមមាន :

១- សៀវភៅ "បរិស្ថាន : ឯកសារជំនួយស្មារតី ដោយផ្តោតលើប្រទេសកម្ពុជា" បោះពុម្ពដោយក្រសួងបរិស្ថាន ១៩៩៩ ឧបត្ថម្ភដោយ UNDP/ETAP ។

២- ព្រឹត្តប័ត្រពត៌មានស្តីពីឱសថ (ក្រសួងសុខាភិបាល ឆ្នាំ ២០០១) ។

៣- ឯកសារស្រាវជ្រាវស្តីពីសារធាតុអាសេនិចក្នុងទឹកអណ្តូង (ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទបានសហការជាមួយអង្គការ UNICEF ២០០៣) ។

៤- សៀវភៅ "ណែនាំសំរាប់គ្រូ : ការអប់រំបរិស្ថានសំរាប់កំរិតបឋមសិក្សា" (ក្រសួងបរិស្ថាន/ ETAP/UNDP, ១៩៩៨) ។

៥- ពង្រាងសៀវភៅ "ណែនាំសំរាប់គ្រូ : ការអប់រំបរិស្ថានសំរាប់ពុទ្ធិកបឋមសិក្សា" (ក្រសួងបរិស្ថាន, ETAP/UNDP, ១៩៩៨) ។

៦- សៀវភៅបង្ហាញពីសារធាតុគីមីដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតថ្នាំញៀនដោយខុសច្បាប់ (បោះពុម្ពផ្សាយដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន) ។

៧- សារធាតុគីមីបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ និងកង្វល់របស់សហគមន៍អន្តរជាតិ (បោះពុម្ពដោយគំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម ក្រសួងបរិស្ថាន ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៤) ។

៨- សៀវភៅស្តីពីថ្នាំកសិកម្ម ការពារដំណាំ និងបញ្ហារបស់វា (បោះពុម្ពដោយអង្គការ CEDAC 2003) ។

១០.៤ សកម្មភាពអប់រំពីសារធាតុគីមីនាពេលអនាគត

ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះតំរូវការខាងស្មារតី និងបង្កើនការយល់ដឹងអំពីសារធាតុគីមីឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយក្នុងចំណោមកសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅ ស្ថាប័នរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី បានដាក់ចេញនូវគំរោងការមួយចំនួនដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹងពីភាពគ្រោះថ្នាក់ និងសុវត្ថិភាពនៃការទុកដាក់ និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី។ តារាង ១០-១ ខាងក្រោមបានសង្ខេបពីសកម្មភាពអប់រំលើសុវត្ថិភាពនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដល់ប្រជាកសិករ កម្មករ និងសាធារណជនទូទៅ ហើយតារាងនេះ ក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរនូវក្រុមគោលដៅដែលត្រូវទទួលបានការអប់រំ និងកាលបរិច្ឆេទជាក់លាក់សំរាប់ការរៀបចំឯកសារ និងដំណើរការអប់រំនៅកម្ពុជានាពេលខាងមុខ ។

តារាង ១០-១: សកម្មភាពអប់រំពីសារធាតុគីមីក្នុងពេលអនាគត

សកម្មភាពអប់រំពីសារធាតុគីមី	អ្នកដែលត្រូវអប់រំ	កាលវិភាគ	អ្នកទទួលខុសត្រូវ
• ការបណ្តុះបណ្តាលសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ • ការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីសំរាប់ការពារម្ហូបអាហារ និងគីមីបន្ថែមលើម្ហូបអាហារ	សិស្សានុសិស្ស គ្រប់មជ្ឈដ្ឋានសង្គម	២០០៤-២០០៨	នាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល
• កម្មវិធីធ្វើជីកំប៉ុស្ត	អាជ្ញាធរជាតិ និងខេត្ត និង ប្រជាកសិករ		អង្គការបណ្តុះបណ្តាល និងគ្រប់គ្រងសំណល់កម្ពុជា

សកម្មភាពអប់រំពីសារធាតុគីមី	អ្នកដែលត្រូវអប់រំ	កាលវិភាគ	អ្នកទទួលខុសត្រូវ
• កម្មវិធីវិធានការចំរុះគ្រប់គ្រងដំណាំ (កាត់បន្ថយគីមីដោយថ្នាំកសិកម្មយកចេញពីរុក្ខជាតិ សំរាប់ប្រឆាំងនឹងសត្រូវធម្មជាតិ)	កសិករ	២០០០-២០០៥	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
• សុវត្ថិភាពការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព	កសិករ	២០០០-២០០៦	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
• ការផ្សព្វផ្សាយស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ តាមរយៈព្រឹត្តប័ត្រពត៌មានបច្ចេកទេស	សិស្សានុសិស្ស អាជ្ញាធរគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានសង្គម	២០០៣-២០០៥	ក្រសួងបរិស្ថាន
• កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលភ្នាក់ងារគយក្នុងការត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីបំផ្លាញស្រទាប់អូសូន	មន្ត្រីគយ មន្ត្រីកាំកុងត្រូល និងស្ថាប័នពាក់ពន្ធ័	២០០៤-២០០៧	ក្រសួងបរិស្ថាន
• ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ និងកម្មវិធីលើកទឹកចិត្តចំពោះម៉ាស៊ីនត្រជាក់រថយន្ត	ផ្នែកឯកជន ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល គ្រប់មជ្ឈដ្ឋានសង្គម	២០០៤-២០០៧	ក្រសួងបរិស្ថាន
• កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលអ្នកបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនត្រជាក់ និងទូរទឹកកក	អ្នកបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនត្រជាក់ និងទូរទឹកកក	២០០៤-២០០៧	ក្រសួងបរិស្ថាន
• ជំរុញផលិតកម្មស្អាតក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម ប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើមឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព លើកកំពស់គុណភាពផលិតផល និងកាត់បន្ថយបរិមាណ សំណល់ (UNIDO)	វិនិយោគិនឧស្សាហកម្ម	២០០៤-២០០៩	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

១០.៥ យោបល់ និងការពិភាក្សា

តាំងពីឆ្នាំ ១៩៨០ រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន ការអប់រំពីសារធាតុគីមីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺបញ្ជ្រាបចូលដោយមានកំរិតទៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ រួមមានបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា (អនុវិទ្យាល័យ និងវិទ្យាល័យ) ។ ពិសេស នៅក្រោយឆ្នាំ ១៩៩៣ ការអប់រំពីការយល់ដឹងលើសុវត្ថិភាពទុកដាក់ និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី បានក្លាយទៅជាប្រធានបទមួយដ៏មានសារៈសំខាន់នៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំបរិស្ថានទូទៅ ជាពិសេស ទៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ។ ការយល់ដឹងពីគ្រោះថ្នាក់សារធាតុគីមីក៏ត្រូវបានផ្តល់ជូនផងដែរដល់មន្ត្រីស្ថាប័នរដ្ឋ ជាពិសេសដល់មន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថានគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ។

ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ កម្ពុជាបានអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីអប់រំទាក់ទិននឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីនៅតាមស្ថាប័នរដ្ឋដោយឡែកៗពីគ្នា ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីស្ថាប័នរដ្ឋផង និងដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹងរបស់ប្រជាកសិករ កម្មករ និងសង្គមជាតិទាំងមូលផងលើសុវត្ថិភាពនៃការទុកដាក់ ប្រើប្រាស់ និងបោះបង់ចោលសារធាតុគីមី និងបញ្ហាដែលទាក់ទងដូចមានក្នុងតារាង ១០-១ ។

ជាក្តីសង្ឃឹមទៅអនាគត គ្រូបង្គោល គ្រូឧទ្ទេសមួយចំនួននឹងត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីឱ្យពួកគេមានលទ្ធភាពផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងបន្តដល់ប្រជាកសិករ កម្មករ តាមរយៈការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ អំពីសុវត្ថិភាពនៃការទុកដាក់ និងប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ដើម្បីការពារសុខភាពសាធារណៈ និងបរិស្ថានឱ្យចៀសផុតពីភាពគ្រោះថ្នាក់នៃឥទ្ធិពលសារធាតុគីមី ។

ជំពូកទី ១១

ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ

ជំពូកនេះនឹងបង្ហាញពីពត៌មាននៃការចូលរួមចំណែក និងទំនាក់ទំនងក្នុងកិច្ចជាតិជាមួយនឹងអង្គការអន្តរជាតិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងនានាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី សំដៅកំណត់នូវបញ្ហានិងវិធានការដំណោះស្រាយលើបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងសារធាតុគីមី តាមរយៈកម្មវិធីឬគំរោងជំនួយរបស់អង្គការអន្តរជាតិ និងភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយនានា ។

១១.១ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការចូលរួមជាមួយអង្គការអន្តរជាតិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងនានា

យោងទៅលើការទទួលស្គាល់នូវភាពគ្រោះថ្នាក់ដែលអាចបង្កដោយសារធាតុគីមី និងក្នុងគោលបំណងរួមចំណែកជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ ដើម្បីការពារសុខភាពសាធារណៈ និងគុណភាពបរិស្ថានឱ្យជៀសផុតពីឥទ្ធិពលគ្រោះថ្នាក់នៃសារធាតុគីមីពិសេសពពួកសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានខិតខំទៅតាមលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ តាមរយៈការចូលរួមក្នុងកម្មវិធីការងារអន្តរជាតិ និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិនានាដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។

ប៉ុន្តែ ការចូលរួមរបស់កម្ពុជាក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី គឺនៅពុំទាន់បានគ្រប់ផ្នែកនៅឡើយទេ ។ ដោយឡែក សកម្មភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទាក់ទងទៅនឹងការចាត់វិធានការនានានៅក្រោមកាតព្វកិច្ចនៃអនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រមព្រៀង គឺពុំទាន់ដំណើរការបានល្អទេ ដោយសារការខ្វះខាតនូវធនធានមនុស្ស បទពិសោធន៍ និងមធ្យោបាយសំរាប់អនុវត្តន៍ ។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាសកម្មភាពចូលរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទៅក្នុងកម្មវិធី ឬសកម្មភាពរបស់អង្គការអន្តរជាតិនានាដូចមានសង្ខេបបង្ហាញក្នុងតារាង ១១-១ និងការផ្តល់សច្ចាប័នរបស់កម្ពុជាលើអនុសញ្ញា ពិធីសារ និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដូចមានសង្ខេបបង្ហាញក្នុងតារាង ១១-២ ខាងក្រោម ។

តារាង ១១-១ : សមាជិកភាពក្នុងអង្គការអន្តរជាតិ និងកម្មវិធីនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី

អង្គការអន្តរជាតិ / កម្មវិធី	ស្ថាប័នជាតិទទួលបន្ទុកសំរបសំរួល	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធចូលរួម	សកម្មភាពជាតិពាក់ព័ន្ធ
វេទិកាអន្តររដ្ឋាភិបាល ស្តីពី សុវត្ថិភាពគីមី (Inter-governmental Forum on Chemical Safety - IFCS)	ក្រសួងសុខាភិបាល (មិនទាន់ចូលជាសមាជិក)	➢ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ➢ ក្រសួងបរិស្ថាន ➢ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	គ្មាន
កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) ➢ ការចុះបញ្ជីការអន្តរជាតិនូវសារធាតុគីមីពុលធ្ងន់ធ្ងរ (International Register of Potentially Toxic Chemicals) (National Correspondent)	មិនទាន់ចូលជាសមាជិក	មិនទាន់កំណត់	គ្មាន

អង្គការអន្តរជាតិ / កម្មវិធី	ស្ថាប័នជាតិទទួលបន្ទុកសំរបសំរួល	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធចូលរួម	សកម្មភាពជាតិពាក់ព័ន្ធ
➢ ឧស្សាហកម្ម និងបរិស្ថាន មជ្ឈមណ្ឌលកម្មវិធីសកម្មភាព (មជ្ឈមណ្ឌល ផលិតកម្មស្អាត) (Industry and Environment / Program Activity Centre) Cleaner Production Center	មិនទាន់ចូលជាសមាជិក	មិនទាន់កំណត់	គ្មាន
កម្មវិធីអន្តរជាតិសំរាប់សុវត្ថិភាពគីមី (International Program on Chemical Safety)	មិនទាន់ចូលជាសមាជិក	មិនទាន់កំណត់	គ្មាន
អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO)	➢ ក្រសួងសុខាភិបាល	➢ ក្រសួងបរិស្ថាន ➢ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ➢ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ➢ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	➢ កម្មវិធីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ➢ កម្មវិធីគ្រប់គ្រង សំណល់មន្ទីរពេទ្យ
អង្គការស្បៀង និងកសិកម្មសហប្រជាជាតិ(FAO)	➢ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ➢ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	➢ ក្រសួងបរិស្ថាន ➢ ក្រសួងសុខាភិបាល	➢ កម្មវិធីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ➢ កម្មវិធីចំរុះគ្រប់គ្រងដំណាំ ➢ Codex Contact Point ➢ រៀបចំគណៈកម្មាធិការកូដិចជាតិ ➢ សំរបសំរួលបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេសទាក់ទងស្តង់ដារម្ហូបអាហារ សំភារៈវេចខ្ចប់ .....
អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម សហប្រជាជាតិ (UNIDO)	➢ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	➢ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ➢ ក្រសួងបរិស្ថាន ➢ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	➢ កម្មវិធីស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា និងមាត្រសាស្ត្រ ➢ បង្កើនការយល់ដឹងពីផលិតកម្មស្អាត និងជំរុញការអនុវត្តផលិតកម្មស្អាតនៅតាមសហគ្រាសផលិតកម្ម
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ (ILO)	➢ ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាល វិជ្ជាជីវៈ	➢ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ➢ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ➢ ក្រសួងសុខាភិបាល ➢ ក្រសួងកិច្ចការនារី	➢ កម្មវិធីទប់ស្កាត់ការប្រើប្រាស់កំលាំងអនិតិជន
ធនាគារពិភពលោក (World Bank)	➢ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	➢ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ➢ ក្រសួងបរិស្ថាន ➢ ក្រសួងសុខាភិបាល ➢ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	➢ កម្មវិធីផ្តល់ សេវាសុខាភិបាល ➢ គំរោងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម ➢ គំរោងផលិតកម្មទឹកស្អាត

អង្គការអន្តរជាតិ / កម្មវិធី	ស្ថាប័នជាតិទទួលបន្ទុកសំរបសំរួល	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធចូលរួម	សកម្មភាពជាតិពាក់ព័ន្ធ
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB)	➢ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ➢ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	➢ ក្រសួងបរិស្ថាន ➢ ក្រសួងសុខាភិបាល ➢ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	➢ កម្មវិធីផ្តល់សេវាសុខាភិបាល

តារាង ១១-២ : អនុសញ្ញា ពិធីសារ និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងសារធាតុគីមី

កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ	ស្ថានភាព	ស្ថាប័នជាតិទទួលបន្ទុកសំរបសំរួល	សកម្មភាពអនុវត្តន៍ថ្នាក់ជាតិ
របៀបវារៈ២១ - គណៈកម្មការសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព (Agenda 21 Commission for Sustainable Development)	មិនទាន់រៀបចំ	គ្មាន	គ្មាន
គោលការណ៍ណែនាំក្រុងឡុងនៃកម្មវិធីបរិស្ថានអង្គការសហប្រជាជាតិ (នីតិវិធីស្ម័គ្រចិត្ត) (UNEP London Guidelines)	មិនទាន់អនុវត្ត	គ្មាន	គ្មាន
ការណែនាំបទបញ្ជានៃអង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម (នីតិវិធីស្ម័គ្រចិត្ត) (FAO Code of Conduct) -GCP/RAC/191/AUL -FNPP/GLO/002/NET	ជាភាគីសមាជិក	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	➢ រៀបចំបង្កើតសាលារៀនស្រែកសិករ ស្តីពីកម្មវិធីវិធានការចំរុះគ្រប់គ្រងដំណាំ (IPM)
ពិធីសារម៉ុងរេអាល់ (Montreal Protocol)	ជាភាគីសមាជិក	ក្រសួងបរិស្ថាន	➢ ទិវាអូសូន ➢ រៀបចំផែនការជាតិសំរាប់គ្រប់គ្រងសារធាតុត្រជាក់ ➢ ផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈពីឥទ្ធិពលបំផ្លាញស្រទាប់អូសូន និងសុខភាពមនុស្ស
អនុសញ្ញាអង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ១៧០ (ILO Convention 170)	គ្មានពត៌មាន	ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	
អនុសាសន៍របស់សហប្រជាជាតិសំរាប់ការដឹកជញ្ជូន ទំនិញគ្រោះថ្នាក់ (UN Recommendation for the Transport of Dangerous Goods)	គ្មានពត៌មាន		
អនុសញ្ញា បាសែល (Basel Convention)	ជាភាគីសមាជិក	ក្រសួងបរិស្ថាន	➢ ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌសំណល់អាគុយ ➢ រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិក្នុងការគ្រប់គ្រងសំណល់អាគុយ ➢ រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំណល់អាគុយប្រកបដោយសុវត្ថិភាព

កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ	ស្ថានភាព	ស្ថាប័នជាតិទទួលបន្ទុកសំរបសំរួល	សកម្មភាពអនុវត្តន៍ថ្នាក់ជាតិ
អនុសញ្ញា ក្រុងឡុង (London Convention)	គ្មានពត៌មាន		
កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីតារាងពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្មរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ដែលទាក់ទងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសារធាតុគីមី GATT/WTO agreement)	ជាភាគីសមាជិក	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	➢ រៀបចំចងក្រងពន្ធគយលើមុខទំនិញទាំង ៩៧ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងមុខទំនិញជាសារធាតុគីមី
អនុសញ្ញាអាវុធគីមី (Chemicals Weapons Convention)	បានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញា ១៩៩៣ និង ត្រៀមធ្វើសច្ចាប័ន)	ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ក្រសួងការពារជាតិ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	
ក្រុមការងារអាស៊ានស្តីពីគីមីឧស្សាហកម្ម (កិច្ចព្រមព្រៀងតំបន់/អនុតំបន់)	គ្មានពត៌មាន	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	
អនុសញ្ញា រ៉ូតើដាំ (PIC Convention)	មិនទាន់ចូលជាភាគីសមាជិក	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	
អនុសញ្ញា ស្តុកខូម (Stockholm Convention)	មិនទាន់ចូលជាភាគីសមាជិក	ក្រសួងបរិស្ថាន	➢ រៀបចំគំរោងពត៌មានជាតិ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ➢ ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌលើកទី ១ នៃសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ (POPs) ➢ រៀបចំការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយពីបញ្ហាសារធាតុ (POPs) ➢ រៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តអនុសញ្ញាស្តុកខូម

១១.២ ការចូលរួមក្នុងគំរោងជំនួយបច្ចេកទេសដែលពាក់ព័ន្ធ

ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ កម្ពុជាបានទទួលជំនួយឧបត្ថម្ភពីសហគមន៍អន្តរជាតិមួយចំនួន លើផ្នែកជំនួយបច្ចេកទេសនិងហិរញ្ញវត្ថុ សំរាប់ជួយដល់កម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីអន្តរជាតិ កិច្ចព្រមព្រាងនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិនានា និងផែនការសកម្មភាពជាតិដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាសេចក្តីសង្ខេបពីគំរោងទាក់ទងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ដែលកម្ពុជាបាននឹងកំពុងអនុវត្តក្រោមគំរោងជំនួយរបស់សហគមន៍អន្តរជាតិ ដូចមានសង្ខេបក្នុងតារាង ១១-៣ ខាងក្រោម ។

តារាង ១១ -៣: សកម្មភាពគំរោងរបស់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធសារធាតុគីមី ផ្នែកកសិកម្ម និងផ្នែកឧស្សាហកម្មក្រោមគំរោងជំនួយរបស់អង្គការអន្តរជាតិ

ឈ្មោះគំរោង និងពេលវេលាអនុវត្តន៍	ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ	គោលបំណង	អង្គភាព/ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកអនុវត្តន៍គំរោងផ្ទាល់	អង្គភាព/ស្ថាប័នចូលរួមសហការអនុវត្តន៍គំរោង	សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធក្នុងគំរោង
កសាងសមត្ថភាពសំរាប់យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត (២០០៣-២០០៥) (Capacity Development for the Clean Development Mechanism)	Dutch / UNEP	ធ្វើឱ្យយល់ដឹងទូលំទូលាយពីយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាតនិងជំរុញការអនុវត្តយន្តការនៃការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត	> នាយកដ្ឋានផែនការ និងកិច្ចការច្បាប់នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ វិថីសម្តេចព្រះសីហនុ ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ : (៨៥៥) ២៣ ២១៨ ៣៧០ អ៊ីម៉ែល : cccap@online.com.kh	> ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល > ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ > ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន > សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្មចំការដូង	> បង្កើនការយល់ដឹងឱ្យបានទូលំទូលាយនិងអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាបន័ និងសមត្ថភាពមនុស្ស ដើម្បីចូលរួមឱ្យពេញលេញក្នុងយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត > រៀបចំឱ្យមានការចូលរួមរបស់ស្ថាប័នសំខាន់ក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តន៍យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត > រៀបចំគំរោងស្នើសុំសំរាប់យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (២០០៣-២០០៤) (Formulation for National Adaptation Program of Action for Climate Change)	UNDP / GEF	រៀបចំផែនការសកម្មភាពអាទិភាពជាតិក្នុងការបន្សាំទៅនឹងឥទ្ធិពលអវិជ្ជមាននៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម ធនធានទឹក តំបន់ឆ្នេរ ព្រៃឈើ និងសុខភាពមនុស្ស	> នាយកដ្ឋានផែនការ និងកិច្ចការច្បាប់នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ វិថីសម្តេចព្រះសីហនុ ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ : (៨៥៥) ២៣ ២១៨ ៣៧០ អ៊ីម៉ែល: ETAP@online.com.kh	> ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល > ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ > ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម > ក្រសួងផែនការ និងស្ថិតិ > សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្មចំការដូង	> រៀបចំកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ > សំយោគពត៌មានដែលអាចរកបាននៅក្នុងប្រទេសស្តីពីភាពងាយរងគ្រោះ និងបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ > សំរបសំរួលការពិនិត្យផ្តល់យោបល់លើផែនការសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដោយសាធារណជន និងរដ្ឋាភិបាល
គំរោងអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពជាតិ (២០០១-២០០៥) (National Capacity Development Project)	DANIDA		> នាយកដ្ឋានសំរបសំរួលជំនួយអឺរ៉ុបនៃគណៈកម្មការនិតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍ (ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា)	> ក្រសួងបរិស្ថាន > ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	> ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ > ពង្រឹងសមត្ថភាពផលិតកម្មស្អាត

ឈ្មោះគំរោង និងពេលវេលាអនុវត្តន៏	ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ	គោលបំណង	អង្គភាព/ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកអនុវត្តន៏គំរោងផ្ទាល់	អង្គភាព/ស្ថាប័នចូលរួមសហការអនុវត្តន៏គំរោង	សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធក្នុងគំរោង
			វិមានរដ្ឋាភិបាល វិថីព្រះស៊ីសុវត្ថិ វត្តភ្នំ ក្រុងភ្នំពេញ ទូរសព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ៩៩១ ១៤៥ ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៩៨១ ១៧៧ អ៊ីម៉ែល: crdb.rith@online.com.kh	> ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ > ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម > ក្រសួងដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	> ពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំរបាយការណ៍ស្ថានភាពបរិស្ថានជាតិ > បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស
ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌសំណល់អាគុយផ្ទុកសំណ និងអាស៊ីត (២០០៣-២០០៤) (Inventory of Used Lead-Acid Battery)	BASEL	រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការគ្រប់គ្រងសំណល់អាគុយដែលផ្ទុកសំណ និងអាស៊ីតប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន	> នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ វិថីសម្តេចព្រះសីហនុ/ ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរសព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២ អ៊ីម៉ែល : moepcd@online.com.kh		> ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌលើសំណល់អាគុយ ដែលផ្ទុកសំណ និងអាស៊ីត > រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ សំរាប់គ្រប់គ្រងសំណល់អាគុយដែលផ្ទុកសំណ និងអាស៊ីត > រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំណល់អាគុយដែលផ្ទុកសំណ និងអាស៊ីតប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន
កម្មវិធីជាតិក្នុងការគ្រប់គ្រងសារធាតុត្រជាក់ (២០០៤-២០០៧) (Refrigerants Management Plan)	UNEP	កាត់បន្ថយ និងលុបបំបាត់ចោលសារធាតុបំផ្លាញស្រទាប់អូសូន	> នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន អាគារលេខ ៤៨ វិថីសម្តេចព្រះសីហនុ/ ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរសព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២ អ៊ីម៉ែល : moepcd@online.com.kh		> រៀបចំផែនការសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីលុបបំបាត់សារធាតុបំផ្លាញស្រទាប់អូសូន > ផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអំពីឥទ្ធិពលបំផ្លាញស្រទាប់អូសូន និងសុខភាពមនុស្ស
គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពរៀបចំផែនការជាតិអនុវត្តន៏អនុសញ្ញា ស្តុកខូម	UNEP/ GEF	រៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តន៏អនុសញ្ញា ស្តុកខូម	> នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន	> ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ > ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	> រៀបចំកំរងពត៌មានជាតិ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី > ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌលើកទី ១ នៃសារធាតុ (POPs)

ឈ្មោះគំរោង និងពេលវេលាអនុវត្តន៍	ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ	គោលបំណង	អង្គភាព/ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកអនុវត្តន៍គំរោងផ្ទាល់	អង្គភាព/ស្ថាប័នចូលរួមសហការអនុវត្តន៍គំរោង	សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធក្នុងគំរោង
(២០០៣-២០០៥) (Enabling Activities for the Development of a National Plan for Implementation of the Stockholm Convention on POPs)			អាគារលេខ ៤៨ វិថីសម្តេចព្រះសីហនុ/ ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១០ ៤៩២ អ៊ីម៉ែល : moepcd@online.com.kh	> ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម > ក្រសួងសុខាភិបាល > ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	> រៀបចំការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយពីបញ្ហាសារធាតុ (POPs) > រៀបចំផែនការជាតិសំរាប់អនុវត្តអនុសញ្ញា ស្តុកខូម
គំរោងគ្រប់គ្រងសំណល់-សេដ្ឋកិច្ច	CIDA		> ដេប៉ាតឺម៉ង់វិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ខណ្ឌទួលគោក ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ១១ ៩៩៣ ៥០៥ អ៊ីម៉ែល: environment.rupp@everyday.com.kh		> ធ្វើការស្រាវជ្រាវពីបញ្ហាសំណល់សំរាម > កសាងសមត្ថភាព > អភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សា > រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលសំរាប់មន្ត្រីស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគ្រប់គ្រងសំណល់
កម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ ២០០៤-២០០៦	KFW	លើកកំពស់សុខភាពមាតាតាមរយៈការពន្យាកំណើត	> នាយកដ្ឋានឱសថ ចំណីអាហារ បរិក្ខារពេទ្យនិងគ្រឿងសំអាង នៃក្រសួងសុខាភិបាល អាគារលេខ៨ ផ្លូវអ៊ុងប៉ូគុណ (លេខ ១០៥) សង្កាត់មិត្តភាព ខ័ណ្ឌ៧មករា ទូរស័ព្ទ: ០២៣ ៨៨០ ២៤៨ អ៊ីមែល: moh_cpn@forum.org.kh		> ផ្គត់ផ្គង់ថ្នាំពន្យាកំណើត > បង្កើនចំណេះដឹងអំពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំពន្យាកំណើត
កម្មវិធីឱសថក្លែងក្លាយ	WHO	កាត់បន្ថយឱសថក្លែងក្លាយលើទីផ្សារ	> នាយកដ្ឋានឱសថ ចំណីអាហារ បរិក្ខារពេទ្យនិងគ្រឿងសំអាង នៃក្រសួងសុខាភិបាល អាគារលេខ៨ ផ្លូវអ៊ុងប៉ូគុណ (លេខ ១០៥)	> ក្រសួងសុខាភិបាល > ថ្នៃកឯកជន	> ចុះប្រមូលសំណាកឱសថ > កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងត្រួតពិនិត្យគុណភាព

ឈ្មោះគំរោង និងពេលវេលាអនុវត្តន៍	ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ	គោលបំណង	អង្គភាព/ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកអនុវត្តន៍គំរោងផ្ទាល់	អង្គភាព/ស្ថាប័នចូលរួមសហការអនុវត្តន៍គំរោង	សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធក្នុងគំរោង
			សង្កាត់មិត្តភាព ខ័ណ្ឌ៧មករា ទូរស័ព្ទ: ០២៣ ៨៨០ ២៤៨ អ៊ីមែល: moh_cpn@forum.org.kh		
តំរូវការឱសថសារវន្តសំរាប់សុខភាពមាតា និងទារក	UNICEF	លើកកំពស់សុខភាពមាតា និងទារកតាមរយៈការផ្តល់ឱសថគាំពា	➢ នាយកដ្ឋានឱសថ ចំណីអាហារ បរិក្ខាពេទ្យនិងគ្រឿងសំអាង នៃក្រសួងសុខាភិបាល អាគារលេខ៨ ផ្លូវអ៊ុងប៊ុំគុណ (លេខ ១០៩) សង្កាត់មិត្តភាព ខ័ណ្ឌ៧មករា ទូរស័ព្ទ: ០២៣ ៨៨០ ២៤៨ អ៊ីមែល: moh_cpn@forum.org.kh		➢ អភិបាលកិច្ចលើការគ្រប់គ្រងឱសថ និងបរិក្ខារ
កម្មវិធីវិធានការចំរុះគ្រប់គ្រងដំណាំ ១៩៩៣ – ២០០៥	DANIDA FAO APIP WB	បណ្តុះបណ្តាលកសិករអំពីបច្ចេកទេស IPM ក្នុងទិសដៅកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម	➢ នាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រ និងកែលំអដីកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាគារលេខ ១៤ វិថីមុន្នីរ៉េត សង្កាត់ទួលស្វាយព្រៃ២ ខ័ណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១៨ ៧៩២ (៨៥៥) ២៣ ៧២០ ៤៨៥ អ៊ីម៉ែល : ipm.apip@online.com.kh	➢ មន្ទីរកសិកម្មខេត្ត-ក្រុង ➢ អង្គការតាមបណ្តាខេត្ត	➢ ដំណើរការសាលារៀនស្រែកសិករ ➢ រៀបចំក្លិបកសិករ (IPM) ➢ ចងក្រងសហគមន៍កសិករ

ឈ្មោះគំរោង និងពេលវេលាអនុវត្តន៍	ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ	គោលបំណង	អង្គភាព/ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកអនុវត្តន៍គំរោងផ្ទាល់	អង្គភាព/ស្ថាប័នចូលរួមសហការអនុវត្តន៍គំរោង	សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធក្នុងគំរោង
ផែនការវិនិយោគអាហាររូបត្ថម្ភ ២០០៣-២០០៧	UNDP GEF	លុបបំបាត់បញ្ហាកង្វះជាតិអ៊ីយ៉ូតនៅកម្ពុជា	ក្រសួងផែនការ	> ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល > ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម > ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា > ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	> ត្រួតពិនិត្យកិរិតអ៊ីយ៉ូដក្នុងអំបិល
គំរោងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម (APIP) ១៩៩៩ - ២០០៤	WB	កសាងធនធានមនុស្ស រចនាសម្ព័ន្ធ និងរៀបចំបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងបទដ្ឋានច្បាប់	> នាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រ និងកែលំអដីកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាគារលេខ ១៤ វិថីមុន្នីវ៉េត សង្កាត់ទូលស្វាយព្រៃ២ ខ័ណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២២០ ៨៨៦ អ៊ីម៉ែល : agronomy@bigpond.com.kh	> មន្ទីរកសិកម្មខេត្ត-ក្រុង	> ធ្វើការអង្កេតថ្នាំកសិកម្មដែលកំពុងចរាចរនៅតាមទីផ្សារ > វិភាគថ្នាំកសិកម្មរកភាពសុទ្ធនៃសារធាតុរបស់វា > កំណត់នូវថ្នាំកសិកម្មមួយចំនួនដែលមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ > ធ្វើពិសោធន៍បង្ហាញពីប្រសិទ្ធភាពនៃថ្នាំកសិកម្មដើម្បីកំចាត់សត្វល្អិត និងជំងឺនៅតាមស្រែកសិករ > ផ្សព្វផ្សាយវិធីប្រើថ្នាំកសិកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដល់មន្ត្រីកសិកម្មថ្នាក់ខេត្ត និងកសិករ
គំរោងផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យទីប្រជុំជន ខេត្ត-ក្រុង (២០០៣-២០០៨)	WB	ផ្តល់ទឹកស្អាតជូនប្រជាជនក្រីក្រតាមទីជនបទ ខេត្ត-ក្រុង	> នាយកដ្ឋានទឹកស្អាត នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ វិថីព្រះនរោត្តម ខ័ណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១០ ២៧២ អ៊ីម៉ែល : Watersector@bigpond.com.kh	> រដ្ឋាករទឹកស្វយ័តក្រុងភ្នំពេញ	> កំពុងសិក្សា និងដាក់ដេញថ្លៃសាងសង់ជាជំហាន១

ឈ្មោះគំរោង និងពេលវេលាអនុវត្តន៍	ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ	គោលបំណង	អង្គភាព/ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកអនុវត្តន៍គំរោងផ្ទាល់	អង្គភាព/ស្ថាប័នចូលរួមសហការអនុវត្តន៍គំរោង	សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធក្នុងគំរោង
អភិវឌ្ឍន៍វិស័យទឹកស្អាតនៅខេត្ត-ក្រុង (២០០០ - ២០០៥)	ADB	បង្កើនការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតតាមខេត្ត-ក្រុង	> នាយកដ្ឋានទឹកស្អាត នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ វិថីព្រះនរោត្តម ខ័ណ្ឌដូនពេញ ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១០ ២៧២ អ៊ីម៉ែល : Watersector@bigpond.com.kh	> រដ្ឋាករទឹកស្វ័យតខេត្ត-ក្រុង	> បានអនុវត្តនៅតាមខេត្ត-ក្រុងជាជំហាន១
បង្កើនផលិតកម្មស្អាតក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា (២០០៤-២០០៧) (Promotion of Cleaner Industrial Production in the Kingdom of Cambodia)	UNIDO	ធ្វើឱ្យមានការយល់ដឹងពីផលិតកម្មស្អាត និងជំរុញការអនុវត្តផលិតកម្មស្អាតនៅតាមបណ្តារោងចក្រ និងសហគ្រាសនៅកម្ពុជា	> នាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសឧស្សាហកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ វិថីព្រះនរោត្តម ខ័ណ្ឌដូនពេញ ក្រុងភ្នំពេញ	> ក្រសួងបរិស្ថាន	> កំពុងរៀបចំដំណើរការ
គំរោងរៀបចំច្បាប់ស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម (២០០៣-២០០៤)	UNIDO	រៀបចំច្បាប់ស្តីពីស្តង់ដារនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងច្បាប់ស្តីពីមាត្រសាស្ត្រជាតិ	> នាយកដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មឧស្សាហកម្មកម្ពុជា នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាគារលេខ ៤៥ វិថីព្រះនរោត្តម ខ័ណ្ឌដូនពេញ ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ២១៦ ០៨៦ អ៊ីម៉ែល : discinfo@camnet.com.kh		> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តង់ដារកម្ពុជាបានបញ្ចប់ នឹងកំពុងរង់ចាំការអនុម័ត

បច្ចុប្បន្ននេះកម្ពុជាពុំមានគោលនយោបាយជាក់លាក់ណាមួយដើម្បីកំណត់លក្ខខ័ណ្ឌ ឬដាក់វិធានការទៅលើគំរោងជំនួយដែលអាចមានផលប៉ះពាល់ដល់ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីឡើយ ។ រាល់គំរោងជំនួយឥតសំណងទាំងអស់ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានផ្តល់លទ្ធភាពខ្ពស់ជាងគេដើម្បីសំរួលដល់ការអនុវត្តគំរោង ។ រាជរដ្ឋាភិបាលធ្វើការត្រួតពិនិត្យត្រឹមតែលទ្ធផលដែលទទួលបាន ថាតើវាសមស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង ឬអនុស្សារណៈយោគយល់ដែរឬទេ ហើយបន្ទាប់មកធ្វើជាអនុសាសន៍ដើម្បីកែលំអរហូតដល់ទទួលជោគជ័យស្របតាមកម្មវត្ថុដែលបានកំណត់ ។ រដ្ឋាភិបាលនឹងមិនធ្វើសវនកម្មហិរញ្ញវត្ថុចំពោះគំរោងជំនួយឥតសំណងទេ ។

ដូចដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងជំពូកទី ៦ រួចមកហើយថា រដ្ឋាភិបាលមិនបានកំណត់ជានីតិវិធីសំរាប់ការសំរបសំរួលគំរោងជំនួយឥតសំណងទេ តែការសំរបសំរួលនានាធ្វើឡើងតាមរយៈមុខងារសហគ្រប់គ្រង ការចុះអនុស្សរណៈយោគយល់ កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូ ការចុះកិច្ចសន្យានិងការយល់ស្របជាមួយគ្នាជាលាយល័ក្ខអក្សរ គឺសំដៅមិនឱ្យមានការជាន់សកម្មភាពគ្នាឡើយ ។

ចំពោះគំរោងជំនួយជាប្រាក់កម្ចី រដ្ឋាភិបាលមានកំណត់នីតិវិធីច្បាស់លាស់ណាស់ ។ គំរោងខ្ចីប្រាក់ពីបរទេសអាចធ្វើទៅបានទាល់តែមានការអនុមតិពីសភាជាតិជាមុនសិន ។ ការធ្វើសវនកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងការត្រួតពិនិត្យលទ្ធផលនៃការអនុវត្តគំរោង គឺជាភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុនៃប្រទេសកម្ពុជា ។ បច្ចុប្បន្ននេះ កម្ពុជាមិនទាន់មានគំរោងខ្ចីប្រាក់សំរាប់ការងារគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីទេ ។

១១.៣ យោបល់ និងការវិភាគ

ពិនិត្យជារួម សកម្មភាពអនុវត្តការងាររបស់កម្ពុជា គឺពុំទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីតំរូវរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិទាំងស្រុងនៅឡើយទេ ។ មូលហេតុសំខាន់ត្រង់ថា កម្ពុជានៅមានកង្វះខាតរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ព្រមទាំងការខ្វះខាតនូវធនធានមនុស្សយ៉ាងច្រើនក្នុងវិស័យគីមី ។ ទាំងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលនិងប្រជាពលរដ្ឋ ជាទូទៅមិនទាន់មានការយល់ដឹងឱ្យស៊ីជំរៅពីបញ្ហានិងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ។ ហេតុដូចនេះហើយ កម្ពុជាបានទទួលស្គាល់ថាការកសាងសមត្ថភាពជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្នសំរាប់ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ជាដំណោះស្រាយយ៉ាងសំខាន់និងបន្ទាន់ដើម្បីធានាឱ្យមានការគ្រប់គ្រងមួយដែលមានប្រសិទ្ធភាពនិងសុវត្ថិភាព និងឆ្លើយតបទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានា ។

កម្ពុជាបានបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល និងសំរបសំរួលបានល្អនូវកិច្ចព្រមព្រៀង និងសកម្មភាពអន្តរជាតិនានា ស្តីពីការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីក៏ដូចជាកម្មវិធីការងារផ្សេងទៀតដែរ ។ម្យ៉ាងទៀតរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៏បានគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងក្លា និងបានយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការបញ្ចូលកម្មវិធីការងាររបស់បណ្តាអង្គការអន្តរជាតិនានាទៅក្នុងកម្មវិធីជាតិ ក្នុងគោលដៅនៃការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ព្រមទាំងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងដល់សុខភាពប្រជាជន និងសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ។ ដោយឡែកនៅតាមស្ថាប័នរដ្ឋដែលមានទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ជាមួយបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិនានា គណៈកម្មការសំរបសំរួលថ្នាក់ជាតិដែលបានបង្កើតឡើងមានការសំរបសំរួលបានល្អ ហើយរួមគ្នាកំណត់បញ្ហាដែលទាក់ទងគីមី ព្រមទាំងដាក់ចេញនូវវិធានការជាក់លាក់មួយក្នុងការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងភាគីពាក់ព័ន្ធផលប្រយោជន៍នានាសំរាប់អនុវត្តន៍គំរោងគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី ក្រោមការគាំទ្រពីភ្នាក់ងារអ្នកផ្តល់ជំនួយអន្តរជាតិឱ្យទទួលបានជោគជ័យ ។

សំរាប់ជាគោលគំនិតទូទៅ កម្ពុជាបានរៀបចំជាគណៈកម្មការសំរបសំរួលអន្តរក្រសួងមួយចំនួន ដើម្បីអនុវត្តរាល់ជំនួយអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ នេះជានីតិវិធីដែលកម្ពុជាបានរៀបចំ ។ ការទទួលខុសត្រូវរបស់គណៈកម្មការទាំងនោះ អាចជាការធានារួមគ្នាមួយរបស់គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធមានលក្ខណៈជាបរិធានច្បាប់សំរាប់ការការពារសុខភាព និងសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ។

ដើម្បីលើកកំពស់ប្រសិទ្ធិភាពនៃកម្មវិធីជំនួយអន្តរជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាមានអនុសាសន៍មួយចំនួនដូចខាងក្រោម:

- ជំរុញដំណើរការធ្វើផែនការដោយមានការចូលរួមក្នុងចំណោមកម្មវិធីជំនួយអន្តរជាតិ ជាពិសេសរួមជាមួយស្ថាប័នរដ្ឋ ។
- លើកកំពស់សមត្ថភាពក្នុងស្រុកក្នុងការចូលរួមអនុវត្តន៍ផែនការ ។
- យកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀតក្នុងការចូលរួមធ្វើការងារជាមួយយន្តការសំរបសំរួលដែលមានស្រាប់ ។
- ចែករំលែកនូវបទពិសោធន៍ និងពត៌មានដែលទទួលបានពីកម្មវិធីនានា ដែលបាននឹងកំពុងអនុវត្តន៍ ។
- កម្មវិធីជំនួយអន្តរជាតិនានាត្រូវចូលរួមផ្តល់យោបល់ឱ្យស្ថាប័នរដ្ឋក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ ឃ្លាំមើលពីខាងក្រៅ និងចូលរួមក្នុងការវាយតំលៃផលប៉ះពាល់ពីសារធាតុគីមី និងសកម្មភាពអភិបាលកិច្ច ។
- កម្មវិធីជំនួយអន្តរជាតិនានាដែលមកធ្វើការក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវចេះសំរបសំរួលតាមកាលៈទេសៈ និងលក្ខខ័ណ្ឌក្នុងស្រុក ។
- ផ្តល់ឱកាសដល់បុគ្គលិកបច្ចេកទេសរដ្ឋាភិបាលឱ្យធ្វើការជាមួយកម្មវិធីនានាដែលពាក់ព័ន្ធ គឺអាចសំរួលឱ្យ :
  - ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាមានភាពល្អប្រសើរ ។
  - ការកំណត់អាទិភាពនៃបញ្ហាបានត្រឹមត្រូវ ។
  - ការសំរេចនូវគោលបំណងរួមក្នុងការការពារសុខមាលភាពប្រជាជន និងធានាដល់សុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ។
  - ការកសាងសមត្ថភាពដល់បុគ្គលិកក្នុងស្រុកឱ្យមានសមត្ថភាពធ្វើការងារជាមួយកំរិតអន្តរជាតិ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលយល់ឃើញថា បើអាចដោះស្រាយនិងអនុវត្តតាមអនុសាសន៍ដែលលើកឡើងខាងលើបាន នោះនឹងគ្មានឧបសគ្គអ្វីជាសំខាន់ក្នុងការអនុវត្តនូវកម្មវិធីជំនួយ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានានៅកម្ពុជាឡើយ ។

ឯកសារយោង

១- របាយការណ៍សន្និបាតសុខាភិបាលឆ្នាំ ២០០១ របស់ក្រសួងសុខាភិបាល

២- ស្ថិតិកសិកម្មឆ្នាំ ២០០០-២០០១ របស់នាយកដ្ឋានផែនការស្ថិតិ និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

៣- ស្ថិតិកសិកម្មឆ្នាំ ១៩៨០-២០០០ របស់នាយកដ្ឋានផែនការស្ថិតិ និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

៤- របាយការណ៍សន្និបាតស្តីពីកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

៥- របាយការណ៍បូកសរុបការងារឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលប្រចាំឆ្នាំ ២០០១ នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

៦- របាយការណ៍បូកសរុបការងារបរិស្ថានប្រចាំឆ្នាំ ២០០២ នៃក្រសួងបរិស្ថាន

៧- របាយការណ៍បូកសរុបការងារឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣ នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

៨- ទស្សនទានមូលដ្ឋានសំរាប់ការស្តារឡើងវិញ និងការអភិវឌ្ឍន៍នៃវិស័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទពីឆ្នាំ ១៩៩៦-២០០០ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

៩- ការធ្វើអង្កេតផ្នែកសុខភាព និងប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០០ នៃក្រសួងសុខាភិបាល

១០- យុទ្ធសាស្ត្រផ្នែកថាមពលកម្ពុជាឆ្នាំ ១៩៩៩ នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

១១- សារាចរណែនាំរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានថាមពលឆ្នាំ ២០០២ ស្តីពីទិសដៅសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យថាមពល នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

១២- ការវាយតំលៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម ៥ ឆ្នាំលើកទី ១ (១៩៩៦-២០០០) និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម ៥ ឆ្នាំលើកទី ២ (២០០១-២០០៥) នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

១៣- ការចុះបញ្ជីរោងចក្រឆ្នាំ២០០២ នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

១៤- ស្ថិតិជលផលឆ្នាំ ១៩៨០-២០០០ របស់នាយកដ្ឋានជលផល ឆ្នាំ២០០១

១៥- ផែនការវិស័យសុខាភិបាលឆ្នាំ ២០០២ នៃក្រសួងសុខាភិបាល

១៦- ការអង្កេតលើកំលាំងពលកម្មនៅកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០១ របស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ នៃក្រសួងផែនការ

១៧- ឯកសារបមាណី និងការគ្រប់គ្រងសំភារកសិកម្ម ឆ្នាំ ២០០១ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

១៨- ផលិតផលក្នុងស្រុកឆ្នាំ ២០០៣ នៃក្រសួងសុខាភិបាល

១៩- របាយការណ៍ស្ថិតិជាតិលើវិស័យសុខាភិបាលឆ្នាំ ២០០០ របស់នាយកដ្ឋានផែនការ និងពត៌មានសុខាភិបាល នៃក្រសួងសុខាភិបាល

២០- ថ្នាំកសិកម្ម និងបញ្ហារបស់វាឆ្នាំ ២០០០ គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់កសិករ និងអ្នកផ្សព្វផ្សាយ ស៊ីដាក់

២១- របាយការណ៍ការគ្រប់គ្រងសំណល់មន្ទីរពេទ្យរាជធានីភ្នំពេញឆ្នាំ ២០០១ នៃក្រសួងបរិស្ថាន

២២- ព្រឹត្តប័ត្រប្រចាំឆ្នាំស្តីពីតំលៃផលិតផលកសិកម្មលេខ ៤ ឆ្នាំ ២០០១ របស់ការិយាល័យទីផ្សារកសិកម្ម នាយកដ្ឋានផែនការស្ថិតិ និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

២៣- ការផលិតថាមពលអគ្គិសនីខេត្ត-ក្រុងឆ្នាំ ២០០២ នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

២៤- របាយការណ៍ការអង្កេតលើសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមនៅកម្ពុជាឆ្នាំ ១៩៩៩ របស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ នៃក្រសួងផែនការ

២៥- ស្ថិតិប្រចាំឆ្នាំ ២០០៣ របស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ នៃក្រសួងផែនការ

២៦- កម្មវិធីគ្រប់គ្រងសំណល់នៅកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០២-២០០៦ នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុល នៃក្រសួងបរិស្ថាន

២៧- Guidance Document on Preparing a National Profile to Assess the National Infrastructure for Management of Chemicals, UNITAR

២៨- Guidance Note on Preparing/Updating a National Profile as Part of a Stockholm Convention National Implementation Plan, UNITAR, January 2003

ក្រសួងបរិស្ថាន
នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន

អាគារ៤៨ វិថីសម្តេចព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទ : (855) 23 210 493
ទូរសារ : (855) 23 220 392
អ៊ីម៉ែល : moepcd@online.com.kh
: nip_pops@online.com.kh
គេហទំព័រ : www.moe.gov.kh/cambodia-sc